

SOTSIAALMINISTEERIUM
TALLINN 2002

KIRURGILISTE
PROTSEDUURIDE
KLASSIFIKATSIOON
VERSION 1.6

NOMESCO

NOMESCO
kirurgiliste protseduuride
klassifikatsioon (NCSP),
versioon 1.6

NOMESCO
kirurgiliste protseduuride
klassifikatsioon (NCSP),
versioon 1.6

NOMESCO
Classification of Surgical Procedures
Version 1.6

NCSP säilitamise ja ajakohastamise eest vastutav organisatsioon:

Maaailma Terviseorganisatsiooni Haiguste
Klassifikatsiooni Keskus Põhjamaades
Rahvatervise ja hooldusteaduste osakond
Uppsala Teaduspark
SE-751 85 Uppsala, Rootsi
Telefon: 46 18 611 35 66
Faks: 46 18 50 64 04
Kodulehekülj: www.nordclass.uu.se

NCSP säilitamise ja ajakohastamise eest vastutavad:

Glen Thorsen, NCSP konsultant
Björn Smedby, Keskuse juhataja
Matti Virtanen, klassifitseermisekspert
Carina Engblom, assistent
Eeva Thümer, assistent

Põhjamaade töögrupp klassifikatsiooni küsimustes:

Taani: Gunnar Schiøler, Ole B. Larsen, Taani Riiklik
Terviseamet

Soome: Mikko Mattila, Timo Niinimäki, Soome
Riiklik Sotsiaal- ja Terviseuringute Keskus
(STAKES)

Island: Örn Bjarnason, Islandi Tervishoiuamet
Norra: Arnt Ole Ree, Glen Thorsen, KITH
Rootsi: Lars Berg, Gunnar Henriksson, Hubertus
van Paaschen, Rootsi Riiklik Sotsiaal- ja Tervis-
hoiuamet

© Põhjamaade Meditsiinistatistika Komitee
(NOMESCO) 2001

11 Sejrogade, DK-2100 Copenhagen Ø
Telefon: 45 39 17 39 91
Faks: 45 39 18 51 22
E-mail: mail@nom-nos.dk

ISBN 87-89702-42-5

NOMESCO kirurgiliste protseduuride
klassifikatsioon (NCSP), versioon 1.6

Põhjamaade Meditsiinistatistika Komitee
(NOMESCO) sekretär on andnud Sotsiaalministeeriumile NOMESCO kirurgiliste protseduuride klassifikatsiooni eesti keelde tõlkimise ja kasutuselevõtmise õigused. Raamat on tõlgitud inglise keelest.

Eestikeelne versioon 1.6 ja järgnevad versioonid tehakse kättesaadavaks Sotsiaalministeeriumi Interneti koduleheküljel (<http://www.sm.ee>)

© Sotsiaalministeerium, 2001
(Gonsiori 29, 15027 Tallinn)
Telefon: (+372) 62 69 700
Faks: (+372) 69 92 209
E-mail: smin@sm.ee

Tõlkinud eesti keelde töögrupp Urmas Lepneri juhitud juhtimisel.

Eestikeelset tõlget on konsulteerinud ja vajadusel korrigeerinud järgmised SA Tartu Ülikooli Kliinikumi erialaspetsialistid:

Leho Kõiv - Peatükk A. Närvisüsteem
Urmas Lepner - Peatükk B. Endokriinsüsteem
Reet Kuiv - Peatükk C. Silm ja külgnevad struktuurid
Raivo Ani - Peatükk D. Kõrv, nina ja kõri
Ülo Pimton - Peatükk E. Hambad, lõualuud, suu ja neel
Toomas Hermlin - Peatükk F. Süda ja suured torakaalveresooned
Tanel Laisaar - Peatükk G. Rindkeresein, pleura, mediastiinum, diafragma ja trahhea, bronhid ja kopsud
Ilmar Amjär - Peatükk H. Rinnanääre
Marko Murruste - Peatükk J. Seedetrakt ja põrn
Gennadi Timberg - Peatükk K. Urotrakt, meessuguorganid ja retroperitoneaalruum
Helle Karro, Ülle Kadastik - Peatükk L. Naissuguorganid
Fred Kirss - Peatükk M. Sünnitusabi protseduurid
Tiit Haviko - Peatükk N. Lihase-skeletisüsteem
Andres Pulges - Perifeersed veresooned ja lümfisüsteem
Ilmar Amjär - Peatükk Q. Nahk

ISBN 9985-9387-0-4

Eessõna

NOMESCO kirurgiliste protseduuride klassifikatsiooni versioonile 1.6

Põhjamaade Meditsiinistatistika Komitee (NOMESCO) avaldas NOMESCO kirurgiliste protseduuride klassifikatsiooni (NCSP) esimese väljaande trükitud kujul 1996. aastal. Samal aastal võttis Taani kasutusele oma kirurgiliste protseduuride klassifikatsiooni versiooni (NCSP-D). Soome ja Rootsi võtsid oma riiklikud versioonid (vastavalt NCSP-F ja NCSP-S) kasutusele 1997. aastal, samal ajal kui Island viis ellu Põhjamaade kirurgiliste protseduuride klassifikatsiooni versiooni (inglisekeelse NCSP-E). Norra otsustas tarvitusele võtta kirurgiliste protseduuride klassifikatsiooni norra versiooni, mida on kasutatud 1999. aastast alates. Seega kasutavad praeguseks kõik viis Põhjamaad NOMESCO kirurgiliste protseduuride klassifikatsiooni.

Kehtestatud on iga-aastane kirurgiliste protseduuride klassifikatsiooni ajakohastamise protseduur. Klassifikatsiooni ajakohastamise eest vastutab Maailma Terviseorganisatsiooni Haiguste Klassifitseerimiskeskus Põhjamaades, mis asub Uppsalas, Rootsis. Keskuse juurde on loodud elektrooniline diskussioonirühm, mis võimaldab arutada esitatud muudatusi ja Põhjamaade klassifikatsiooni küsimuste töögrupp, mis teeb ettepanekuid klassifikatsiooni muutmiseks. Kirurgiliste protseduuride klassifikatsiooni Põhjamaade versiooni on seni täiendatud kuuel korral. Kirurgiliste protseduuride klassifikatsiooni versioon 1.6 hakkab kehtima 1. jaanuarist 2002.

NOMESCO ja Põhjamaade Klassifitseerimiskeskus on otsustanud teha Põhjamaade kirurgiliste protseduuride klassifikatsiooni uued trükitud versioonid asjast huvitanutele kättesaadavaks, trükkides neid vastavalt nõudlusele. Käesolev raamat on seega Põhjamaade kirurgiliste protseduuride klassifikatsiooni versiooni 1.6 trükivariant. Raamat sisaldab Põhjamaade kirurgiliste protseduuride klassifikatsiooni väljaande algupärasest eessõnast ning klassifikatsiooni struktuuri ja kasutamise juhendid. Käesoleva klassifikatsiooni põhitekst sisaldab kõiki kuut senitehtud parandusi, mis on täielikult teksti kantud.

Esimene parandatud väljaanne sisaldas peamiselt originaalversiooni parandusi, kuid hilisematesse väljaannetes on lisatud uusi koode, mida võib pidada klassifitseerimise arengu tulemuseks. Need muutused baseeruvad riiklike klassifitseerimiskomisjonide poolt tehtud ettepanekutele ja elektrooniliste diskussioonide tulemustele. Viienda ja kuienda väljaande vahel sisestatud parandused on toodud Lisas 2. Varasemate väljaannete parandustega on võimalik tutvuda Põhjamaade Klassifitseerimiskeskuse koduleheküljel (www.nordclass.uu.se).

Keskuse koduleheküljel on toodud ka NCSP-E koodide täielik tabel ja koodi tekstid andmebaasi formaadis. Antud andmebaas sisaldab kõiki varasemaid koodide ja koodi tekstide muudatusi, samuti rakendamise kuupäevi ja iga koodi kõrvaldamise või muutmise kuupäevi.

Küsimused hoolduse ja ajakohastamise protseduuri kohta tuleks esitada Maailma Terviseorganisatsiooni Haiguste Klassifitseerimiskeskusele Põhjamaades. Soovi korral omandada kirurgiliste protseduuride klassifikatsioonide trükivariante tuleks võtta ühendust Põhjamaade Meditsiinistatistika Komiteega. Käesolev klassifikatsioon on saadaval ka Põhjamaade Klassifitseerimiskeskuse koduleheküljel (www.nordclass.uu.se), kus seda on võimalik PDF vormingus alla laadida.

Uppsala ja Kopenhaagen
Oktoober 2001

Björn Smedby
Põhjamaade Klassifitseerimiskeskuse
Juhataja

Johannes Nielsen
NOMESCO sekretär

Eessõna esimesele väljaandele

Põhjamaade Meditsiinistatistika Komitee (NOMESCO) initsiatiivil teostati 1980. aastatel kirurgilisi sagedusi ja tegevusi võrdlev uuring Põhjamaades, mille tulemuseks oli 1989. aastal avaldatud kirurgiliste protseduuride lühendatud Põhjamaade nimestik Taani, Soome, Norra ja Rootsi jaoks.

Toetudes sellest tööst saadud kogemustele, otsustati NOMESCO juures luua töörühm eesmärgiga valmistada ette ühtne Põhjamaade kirurgiliste operatsioonide klassifikatsiooni struktuur.

Töörühma liikmeteks nimetati järgnevad isikud: *Henning Bay-Nielsen*, esimees (Taani), *Peter Sylvest Olsen* (Taani), *Timo Niinimäki* (Soome), *Steffen Birkeland* (Norra), *Glen Thorsen* (Norra), *Sven Aschberg* (Rootsi) - kuni 1992. a. jaanuarini, *Hubertus van Paaschen* (Rootsi) - alates 1992. a. jaanuarist ja *Björn Smedby* (Maailma Terviseorganisatsiooni Haiguste Klassifitseerimiskeskus Põhjamaades).

Töögrupp valmistas ettepaneku Põhjamaade kirurgiliste operatsioonide klassifikatsiooni kohta, mis esitati ja kiideti heaks Põhjamaade seminaril 1991. aasta novembris.

Seminaril määrati iga valdkonna jaoks spetsialistid-kontaktisikud, kelle ülesandeks jäi peatükkide ettevalmistamine. Käesoleva projektiga on seotud olnud ligikaudu 100 eksperti.

Alltoodud isikud vastutasid järgnevate peatükkide ettevalmistamise eest:

Steffen Birkeland ja Glen Thorsen (Norra): Struktuur ja klassifitseerimisjuhendid.

Olli Heiskanen (Soome): Peatükk A. Närvisüsteem.

Arto Sivula (Soome): Peatükk B. Endokriinsüsteem.

Henry Aasved (Norra): Peatükk C. Silm ja külgnevad struktuurid.

Magnus Lind (Rootsi): Peatükk D. Kõrv, nina ja kõri.

Pentti Ahonen ja Heikki Puhakka (Soome): Peatükk E. Hambad, lõualuud, suu ja neel.

Odd Geiran (Norra): Peatükk F. Süda ja suured torakaalveresooned.

Nils B. Fjeld (Norra): Peatükk G. Rindkeresein, pleura, mediastiinum, diafragma, trahhea, bronhid ja kopsud.

Börje Sundell (Soome): Peatükk H. Rinnanääre.

Glen Thorsen (Norra): Peatükk J. Seedetrakt ja põrn.

Henning Bay-Nielsen (Taani): Peatükk K. Urotrakt, meessuguorganid ja retroperitoneaalruum.

Karin Pihl (Rootsi): Peatükk L. Naissuguorganid.

Karin Pihl (Rootsi): Peatükk M. Sünnitusabi protseduurid.

Niels Dieter Röck (Taani): Peatükk N. Lihase-skeletisüsteem.

David Bergqvist ja *Staffan Törngren* (Rootsi): Peatükk P. Perifeersed veresooned ja lümfisüsteem.

Börje Sundell (Soome): Peatükk Q. Nahk.

Peatükid T, U, X, Y ja Z valmistas toimetuskomitee, kuhu kuulusid järgnevad liikmed:

Henning Bay-Nielsen, esimees (Taani), *Timo Niinimäki* (Soome), *Jónas Magnússon* (Island), *Steffen Birkeland* (Norra – kuni 1995.a. juulini), *Glen Thorsen* (Norra – alates 1995. a. jaanuarist) ja *Hubertus van Paaschen* (Rootsi). Alates 1991. aasta novembris peetud seminari toimumisest on toimetuskomitee vastutanud klassifikatsiooni puudutavate lõplike otsuste koordineerimise eest.

NOMESCO sekretär *Johannes Nielsen* on olnud nii töögrupi kui toimetuskomitee sekretäriks.

Tõlge inglise keelde: *Glen Thorsen*.

Henning Bay-Nielsen

Toimetuskomitee juhataja

Sisukord

Struktuur ja klassifitseerimise juhendid		14
Peatükk A	Närvisüsteem	21
AA	Kolju- ja intrakraniaalsed struktuurid	21
AB	Seljaaju ja närvijuured	24
AC	Perifeersed närvid	26
AD	Autonoomne närvisüsteem	27
AE	Mitmesugused operatsioonid närvisüsteemil	27
AW	Kordusoperatsioonid närvisüsteemil	27
Peatükk B	Endokriinsüsteem	29
BA	Kilpnääre	29
BB	Kõrvakilpnääre	29
BC	Neerupealis	30
BD	Karotiidkeha	30
BW	Kordusoperatsioonid endokriinkirurgias	30
Peatükk C	Silm ja külgnevad struktuurid	31
CA	Silmakoobas	31
CB	Silmalaug	32
CC	Pisaraaparaat	34
CD	Silmamuna	35
CE	Silmaliigutajalihas	35
CF	Konjunktiiv	36
CG	Sarvkest ja skleera	37
CH	Eeskamber ja eeskambri nurk, vikerkest, tsiliaarkeha	38
CJ	Operatsioonid läätsel	39
CK	Pärissoonkest, klaaskeha ja võrkkest	41
CW	Kordusoperatsioonid silmal ja külgnevatel struktuuridel	43
Peatükk D	Kõrv, nina ja kõri	44
DA	Kõrvalest	44
DB	Välis kuulmekäik	45
DC	Trummiõõs ja keskkõrv	45
DD	Kuulmeluukesed	45
DE	Nõbujätke ja oimuluu	46
DF	Sisekõrv	46
DG	Kuulmetõri	46
DH	Nina	47
DJ	Ninavahesein	47

DK	Ninaverejooksu kontroll	47
DL	Plastilised operatsioonid ninal	48
DM	Põsekoobas	48
DN	Operatsioonid sõelluukoopal ja sõelluul	48
DP	Otsmiku- ja põhiluukoopad	49
DQ	Kõri	49
DW	Kordusoperatsioonid kõrva, nina ja kõri kirurgias	50
Peatükk E	Hambad, lõualuud, suu ja neel	51
EA	Huuled	51
EB	Hambad	52
EC	Ige ja alveoolid	52
ED	Alalõualuu	53
EE	Ülalõualuu	54
EF	Erinevad operatsioonid lõualuudel	55
EG	Alalõualuu liiges	55
EH	Kõva suulagi	56
EJ	Keel ja suupõhi	57
EK	Põsed	57
EL	Süljenäärmed	58
EM	Mandlid ja adenoidid	58
EN	Neel ja temaga külgnevad struktuurid	59
EW	Kordusoperatsioonid hammaste, lõualuude, suu ja neelu operatsiooni-järgsete tüsistuste tõttu	60
Peatükk F	Süda ja suured torakaalveresooned	62
FA	Suured torakaalveenid	63
FB	Kopsuarter koos harudega	64
FC	Torakaal- ja torakoabdominaalne aort, v.a. malformatsioonid	66
FD	Torakaalaordiga seotud malformatsioonid	68
FE	Perikard	70
FF	Koda, kodade vahesein ja kopsuveenid	71
FG	Trikuspidaalklapp	73
FH	Vatsakeste vahesein	74
FJ	Parem vatsake ja pulmonaalklapp	76
FK	Mitraalklapp	77
FL	Vasak vatsake	78
FM	Aordiklapp	79
FN	Koronaarterid	80
FP	Arütmiaid ja teised impulsi levimise häired	82
FQ	Südame või südame ja kopsu transplantatsioon	83
FW	Kordusoperatsioonid südamel ja suurtel torakaalveresoontel	84
FX	Protseduurid, mis on seotud ekstrakorporaalse või toetatud vereringega	85
Peatükk G	Rindkeresein, pleura, mediastiinum, diafragma ja trahhea, bronhid ja kopsud	87
GA	Rindkeresein, pleura ja diafragma	88
GB	Trahhea	90
GC	Bronhid	91
GD	Kopsud	92

	GE	Mediastiinum	94
	GW	Kordusoperatsioonid torakaalkirurgias	94
Peatükk	H	Rinnanääre	96
	HA	Operatsioonid rinnanäärmel	96
	HW	Kordusoperatsioonid rinnanäärmel	97
Peatükk	J	Seedetrakt ja põrn	99
	JA	Kõhusein, soolekinnisti, kõhukelme ja suurrasvik	100
	JB	Diafragma ja gastroösofageaalne refluks	104
	JC	Söögitoru	105
	JD	Magu ja duodeenum	107
	JE	Ussripik	110
	JF	Sooled	111
	JG	Pärasool	117
	JH	Pärak ja perianaalne kude	118
	JJ	Maks	120
	JK	Sapiteed	121
	JL	Pankreas	124
	JM	Põrn	126
	JW	Kordusoperatsioonid gastroenteroloogilises kirurgias	127
Peatükk	K	Urotrakt, meessuguorganid ja retroperitoneaalruum	129
	KA	Neer ja neeruvaagen	130
	KB	Ureeter	132
	KC	Kusepõis	135
	KD	Ureetra	137
	KE	Prostata ja seemnepõiekesed	139
	KF	Skrootum ja skrotaalorganid	140
	KG	Operatsioonid peenisel	141
	KK	Retroperitoneaalruum	143
	KW	Kordusoperatsioonid uroloogias	143
Peatükk	L	Naissuguorganid	145
	LA	Munasari	146
	LB	Munajuha	148
	LC	Emakas ja emakasidemed	149
	LD	Emakakael	152
	LE	Tupp	153
	LF	Välissuguelundid ja perineum	154
	LG	Naise steriliseerimine	155
	LW	Kordusoperatsioonid naissuguorganitel	156
Peatükk	M	Sünnitusabi protseduurid	157
	MA	Protseduurid raseduse ajal ja sünnitusel	158
	MB	Protseduurid pärast sünnitust või aborti	159
	MC	Keisrilõige ja laparotoomia sünnitusabis	160
	MW	Kordusoperatsioonid sünnitusabis	161

Peatükk N	Lihase-skeletisüsteem	162
NA	Lüli- ja kael	162
NB	Õlg ja õlavars	169
NC	Küünarnukk ja küünarvars	174
ND	Ranne ja labakäsi	181
NE	Vaagen	187
NF	Puusaliiges ja reis	191
NG	Pölv ja säärel	196
NH	Hüppeliiges ja labajalg	202
Peatükk P	Perifeersed veresooned ja lümfisüsteem	210
PA	Operatsioonid aordikaarte arteritel ja nende harudel	210
PB	Operatsioonid ülajäseme arteritel	213
PC	Operatsioonid suprarenaalsel abdominaalaordil ja vistseraalarteritel	215
PD	Operatsioonid infrarenaalsel abdominaalaordil ja niudearteritel ning distaalsed ühendused	218
PE	Operatsioonid reiearteritel ja tema harudel ning ühendus põlveõndla arteriga	220
PF	Reie- ja säärearterite ühendus ning operatsioonid põlveõndlaarteritel ja sääre- ning labajalaarteritel	222
PG	Ekstraanatomilised šunteerivad operatsioonid	224
PH	Operatsioonid veenidel	225
PJ	Operatsioonid lümfisüsteemil	227
PW	Kordusoperatsioonid perifeersetel veresoontel ja lümfisüsteemil	228
Peatükk Q	Nahk	229
QA	Pea ja kael	229
QB	Kehatüvi	231
QC	Ülajäse	233
QD	Alajäse	234
QX	Määratlemata piirkond	236
QW	Kordusoperatsioonid nahal	237
Peatükk T	Väikesed kirurgilised protseduurid	238
TA	Väikesed neurokirurgilised protseduurid	238
TB	Väikesed protseduurid endokriinkirurgias	238
TC	Väikesed protseduurid silmakirurgias	238
TD	Väikesed protseduurid kõrva, nina ja kõri kirurgias	239
TE	Väikesed protseduurid hammaste, lõualuude, suu- ja neelukirurgias	240
TF	Väikesed protseduurid südamekirurgias	240
TG	Väikesed protseduurid torakaalkirurgias	241
TH	Väikesed protseduurid rinnanäärme- ja kilpnäärme kirurgias	241
TJ	Väikesed protseduurid gastroenteroloogilises kirurgias	241
TK	Väikesed kirurgilised protseduurid uroloogias	242
TL	Väikesed kirurgilised protseduurid günekoloogias	242
TM	Väikesed kirurgilised protseduurid sünnitusabis	242
TN	Väikesed protseduurid ortopeedilises kirurgias	243
TP	Väikesed kirurgilised protseduurid perifeersetel veresoontel ja lümfisüsteemil	244
TQ	Väikesed kirurgilised protseduurid nahal	244

Peatükk U	Transluminaalne endoskoopia	245
UD	Kõrva, nina ja kõri transluminaalne endoskoopia	245
UE	Suu ja neelu transluminaalne endoskoopia	245
UG	Trahhea, bronhi ja pleura transluminaalne endoskoopia	245
UJ	Gastrointestinaalse trakti transluminaalne endoskoopia	246
UK	Kuseteede transluminaalne endoskoopia	248
UL	Genitaaltrakti transluminaalne endoskoopia naistel	248
Peatükk X	Kirurgiaga seotud uurimisprotseduurid	249
XC	Uurimisprotseduurid silmal	249
XF	Uurimisprotseduurid südamel	249
XG	Operatsiooniaegne ja endoskoopiline torakaalne ultraheliuuring	250
XJ	Uurimisprotseduurid seedetraktil	250
XK	Uurimisprotseduurid urotraktil ja meessuguorganitel	250
XL	Uurimisprotseduurid naissuguorganitel	251
XX	Uurimisprotseduurid täpsustamata organsüsteemil	251
Peatükk Y	Organite või kudede eemaldamine transplantatsiooniks	252
Peatükk Z	Kõikides teistes peatükkides esinevad piiritlejad	254
ZF	Kardiovaskulaarkirurgias esinevad üldised piiritlejad	254
ZS	Protseduurid, mis seotud eelneva kirurgilise tegevusega	254
ZX	Mitmesugused kirurgiaga seotud asjaolud ja situatsioonid	255
ZZ	Transplantaadid, koelapid ja koeekspandrid	257
Lisa 1	Peatükk P klassifikatsioonimaatriks	260

Struktuur ja klassifitseerimise juhendid

Sissejuhatus

Käesolev kirurgiliste protseduuride klassifikatsioon (KPK) põhineb kirurgia eriala traditsioonidel Põhjamaades ja peegeldab nendes maades 1994. a valitsenud kirurgilist praktikat. See on Põhjamaade esimene ühtne kirurgiliste protseduuride klassifikatsioon (*NOMESCO Classification of Surgical Procedures*).

Klassifikatsiooni väljatöötamisel on pööratud tähelepanu üldiselt tunnustatud nõuetele kirurgiliste protseduuride komponentide suhtes, arvestades seejuures klassifikatsiooni enda arengut. Lisaks sellele on klassifikatsioon koostatud nii, et ta võimaldab piisavat arenguruumi eeldatavale edasiminekul kirurgiliste protseduuride alal. Koos vastavate täiendustega võiks antud klassifikatsioon leida kasutust piirkondliku klassifikatsioonina mitme aasta vältel.

Klassifikatsiooni struktuur

Ülevaade

Kirurgiliste protseduuride klassifikatsioon (KPK) koosneb 15 põhipeatükist (A-H, J-N, P-Q), milles kirurgilised protseduurid on järjestatud vastavalt keha funktsionaal-anatoomilisele süsteemile, neljast abipeatükist (T, U, X, Y), mis sisaldavad kirurgiaga seotud terapeutilisi ja eksploratiivseid protseduure, ja ühest lisapeatükist (Z).

Abipeatükid on järgmised: väikesed kirurgilised protseduurid (T), transluminaalne endoskoopia keha loomulike ja kunstlike avauste kaudu (U), kirurgiaga seotud eksploratiivsed protseduurid (X), organite ja kudede võtmine transplantatsiooniks (Y).

Põhi- ja abipeatükkides A-Y antud protseduurikoodid on põhiprotseduuride koodid, kusjuures iga kood on ainukordselt määratletud protseduuri ainukordseks identifikaatoriks. Põhiprotseduuride koodid hõlmavad ja esindavad kõiki aktsepteeritud kirurgilisi protseduure ja kujutavad endast ainukesti täielikke ja objektiivseid protseduurikoode. Peatükis Z antud protseduurikoodid on üldised protseduuride piiritlejad, mis annavad lisainformatsiooni protseduuride põhikoodide kohta. Nad lisatakse alati põhiprotseduuride koodidele ning neid ei või kunagi iseseisvalt kasutada.

Kirjeldatud protseduurikoodid

KPK koodid koosnevad kolmest tähemärgist (koodi 1.-3. koht) ja kahest numbrilisest märgist (koodi 4.-5. koht). Lubatud on kõik suurtähed välja arvatud I ja O.

Protseduurikoodid ei sõltu kirurgilisest erialast.

Põhimõtteliselt ei sisalda protseduurikoodid diagnostilist informatsiooni, välja arvatud protseduuride puhul, mis on antud diagnoosi suhtes unikaalsed, ja kus diagnostiline informatsioon on vajalik protseduuri täpse tähistuse saavutamiseks.

Näit.:

FHE 00 Fallot' tetraadi transatriaalne korrektsioon

FHH 10 VSD laiendamine kaksikväljavoolutrakti korral

Põhiprotseduuride koode võib leida ainult ühest kohast klassifikatsioonis. Viis, kuidas protseduur on seotud funktsionaal-anatoomilise teljega, määrab koodi positsiooni klassifikatsioonis. Välja jäetud koodide korral antakse üldjuhul ristviited vastavatele koodidele, koodigruppidele või peatükkidele.

Põhiprotseduuride koodide sidumine patsiendi üldandmetega (näit. vanus ja sugu), andmetega raviasutuse kohta ja elementidega teistest klassifikatsioonidest (näit. diagnoos ja histoloogia) nõuab arvuti kasutamist. Et hõlbustada liitumist kliiniku arvutisüsteemidega, avaldatakse koodide täielik järjestikune annotatsioonideta loend teksti- ja failivormingus.

Põhipeatükid A-Q

Põhipeatükkides koosnevad koodid järgmiselt:

- Esimene tasand (1. koht) tähistab peatükki ning kirjeldab 15 põhipeatükis funktsionaal-anatoomiliste kehasüsteemide gruppi, näit.: A – närvisüsteem.
- Teine tasand (2. koht) tähistab funktsionaal-anatoomilist piirkonda vastavas kehasüsteemis, näit.: AA – kolju ja intrakraniaalsed struktuurid.
- Kolmas tasand (3. koht) tähistab protseduuri üldist meetodit (protseduurigrupi), näit.: AAA – diagnostilised intrakraniaalsed protseduurid.
- Koodi numbrilised märgid (4. ja 5. koht) määratlevad spetsiifilise protseduuri protseduuride grupis, samuti aga kirurgilise tehnika ja täpse anatoomilise asukoha.

Niisuguse struktuuri puhul omab märgiliste näitajate järjekord koodis ühesugust tähendust klassifikatsiooni kõigis 15 peatükis.

Abipeatükid T-Y

Abipeatükkides on kehasüsteem nagu põhipeatükis ja kehapiirkond nagu põhipeatüki antud kehapiirkonna grupis tähistatud koodi 2. ja 3. kohaga, näit.: UD – kõrva, nina ja kurgu transluminaalne endoskoopia vastavuses peatükiga D – kõrv, nina ja kõri, ja UDQ – larüngoskoopia vastavuses grupiga DQ – kõri. Nendes peatükkides kasutatakse 4. ja 5. kohta meetodi ja tehnika (protseduuri) kirjeldamiseks viisil, mis on kooskõlas peatüki sisuga.

Lisapeatükk Z

Peatükis Z antud lisakoodid kujutavad endast üldisi määratlejaid, mis on põhimõtteliselt rakendatavad kõikide põhi- ja abipeatükkide juures. Ühe või enama lisakoodi lisamisega ei muutu põhiprotseduuride koodid definitsiooni ega tähistuse osas.

Tähemärk Z koodi 1. kohal tähistab peatükki nagu kõikide teiste peatükkide puhul. Tähemärgid X, Z ja S koodi 2. kohal tähistavad määratlemata piirkonda – need koodid võimaldavad iseloomustada kõikides teistes peatükkides loetletud protseduure.

Need on ainukesed grupid, mis on välja töötatud kirurgiliste protseduuride klassifikatsiooni esimeses väljaandes.

Edasistes väljaannetes on võimalik välja töötada peatüki Z grupid, mis oleksid eriomased põhi- või abipeatükkidele, kasutades vastava põhi- või abipeatüki määratlemiseks tähemärki koodi 2. kohal. (Peatüki Z grupe, mis oleksid eriomased peatükile X, ei kavandata.)

Käesolevaks ajaks täiendatud 1.6 versiooni kuuluvad järgmised grupid:

- ZF koodid iseloomustavad tüüpilisi tehnikaid kardiovaskulaarkirurgias (peatükk F).
- ZX koodid iseloomustavad mitmesuguseid asjaolusid ja situatsioone, mis on seotud klassifikatsiooni põhi- ja abipeatükkides kirjeldatud protseduuride läbiviimisega.
- ZZ koodid iseloomustavad koe rekonstruktiivset kasutamist: vabad koetransplantaadid (välja arvatud silma ja silmakoopa luu ja kude); koelapid ja vabad mikrovaskulaarsed transplantaadid, sealhulgas liitlapid ja mikrovaskulaarsed transplantaadid koos luuga. Koodid määratlevad lähemalt niisuguste transplantaatide või koelappide olemust ja päritolu. Lõpuks, on olemas ZZ koodid koelaiendajate kasutamiseks lisaks koetransplantaatidele või nende alternatiivina.
- ZS koodid seovad käesoleva protseduuri eelneva kirurgiaga 3. koha tähemärgi lisamise abil, mis tähistab eelneva kirurgia põhi- või abipeatükki.

Koodi struktuuri spetsiifilised elemendid

Kõikides peatükkides, välja arvatud peatükk Z, omab teatud tähe- või numbrimärkide kasutamine koodi kindlatel kohtadel erilist tähendust alljärgneval viisil:

- X 2. kohal tähistab määratlemata piirkonda teatud kehasüsteemis.
- W 2. kohal tähistab kordusoperatsioone, kusjuures piirkond kehasüsteemis ei ole määratletud.
- W 3. kohal tähistab võimalikke protseduurigruppe, mis ei esine antud klassifikatsioonis (“Teised protseduurigrupid”).
- Number 9 4. kohal tähistab võimalikke “teisi protseduure”, nagu W 3. kohal tähistab “teisi protseduurigruppe”.

Peamiste kehaõõntega seotud põhipeatükkides G (rindkeresein, pleura, mediastiinum, diafragma, trahhea, bronhid ja kopsud), J (seedetrakt ja põrn), K (urotrakt, meessuguorganid ja retroperitoneaalruum), L (naissuguorganid) ja M (sünnitusabi protseduurid) kirjeldab koodi 5. kohal olev numbrimärk protseduuri meetodit alljärgnevalt:

- 0, 3 ja 6 tähistavad avatud või muus osas tavapärasest meetodit (sealhulgas pimeperkutaanset).
- 1, 4 ja 7 tähistavad endoskoopilist meetodit lõike või torkeava kaudu (sealhulgas perkutaanset, transvaginaalset, jne.).
- 2, 5 ja 8 tähistavad transluminaalset endoskoopilist meetodit (keha loomuliku või kunstliku avause kaudu).

Peatüki F (süda ja suured trokaalveresooned) puhul kehtib sama põhimõte, kusjuures erinevus on selles, et numbrimärke 2, 5 ja 8 kasutatakse perkutaansete transluminaalsete protseduuride jaoks koos või ilma endoskoopia.

Peatükis B (endokriinsüsteem), kus transluminaalne endoskoopia ei ole valikprotseduur, on koodi 5. kohal olevad numbrid 1, 4 ja 7 samal viisil reserveeritud perkutaansete endoskoopiliste protseduuride jaoks.

Need esinevad ainult grupis BC (neerupealis). Numbrid 0, 2, 3, 5, 6 ja 8 koodi 5. kohal tähistavad kõik eespool kirjeldatud konventsionaalsed meetodid.

Peatükkides F, G, J, K, L ja M kasutatakse numbrimärki samal 5. kohal “teiste”, 4. kohal olevate numbrimärgiga 9 protseduuride meetodi jaoks. Peatükkides või protseduurigruppides, kus koodi 5. koha niisugune kasutamine protseduuri meetodi kohta ei kehti, kirjeldatakse “teisi” protseduure 4.-5. kohal asuvate numbrimärkidega 99.

Peatükis U (transluminaalne endoskoopia) ja põhipeatükkide F, G ja J-M-ga seotud peatükkide T ja X anatoomilistes gruppides on 4.-5. koha numbrimärkide järjestus sama, mis vastavates põhipeatükkides, mil iganes see on võimalik.

Klassifitseerimisjuhend

Üldjuhised

Põhimõtteks on, et iga läbiviidav protseduur oleks iseloomustatud võimalikult täpselt ja ühemõtteliselt protseduuri kirjelduse (põhi- või abipeatükkide A-Y koodi) abil, kusjuures määratlemiseks kasutatakse alati koodi kõiki viit tähtelis-numbrilist märki. Sama põhimõte kehtib ka 4.-5. koha numbrimärkide 96, 97, 98 ja 99 puhul, nagu eespool kirjeldatud. Neid koode ei tohiks kasutada määratlemata koodidena ainult (uute) protseduuride iseloomustamiseks, mis ei sisaldu kirurgiliste protseduuride klassifikatsioonis. Kõik need koodid hõlmavad aga mistahes arvu võimalikke protseduure, mis kuuluvad antud protseduurigruppi (3. koha grupp).

Abikoodid (peatükis Z) lisatakse alati protseduuride põhikoodidele ning neid ei või kunagi iseseisvalt kasutada. Nad on vaid protseduuride üldisteks piiritlejateks.

Lisaks käesolevale klassifitseerimisjuhendile sisaldab iga peatükk detailseid juhiseid, mis esitatakse lühikeste selgitavate kirjetena – sissevõtetena, väljajätetena, ristviidetena, suunamistena lisakoodidele.

Näit.:

JDD Totaalne gastrektoomia

Kaasaarvatud omentektoomia ja külgneva söögitoru reseksioon

Kaasaarvatud lokaalsete lümfisõlmede disseksioon

Lisakood lümfisõlmede laiendatud disseksiooniks, vt. PJD 98

Samaaegne torakotoomia, vt. GAB 10

Samaaegne splenektoomia, vt. JMA 10

Subtotaalne mao reseksioon, vt. JDC

JDD 00 Totaalne mao reseksioon ja Roux-Y ösofagojejunostoomia

JDD 96 Totaalne mao reseksioon koos muu rekonstruktsiooniga

Kaasaarvatud koos reservuaari moodustamisega

Sõna *kaasaarvatud* kasutamine märgib protseduuri tehnilisi aspekte või üksikasjade modifikatsioone, mis kuuluvad antud koodiga piiritletud protseduuri raamidesse, kuid mis ei tarvitse olla tingimata kohustuslikud selle koodi kasutamise puhul. *Kaasaarvatud* võib viidata koodi põhitektis kasutatud terminite sünonüümidele.

Märkused terminoloogia kohta

Koodi kirjed on kirjeldavad ning on kavandatud Põhjamaade kirurgide tüüpilise keelekasutuse alusel. *Siiski ei ole koodi tekstid piisava täpsusega, et kasutada ainult neid normatiivse terminoloogiana patsiendi haigusloos.*

Koodi kirjel on piiritlev funktsioon, mis hõlmab sageli kirurgilise protseduuri lähedasi modifikatsioone, ning on kavandatud kirurgiliste üksuste tegevuse registreerimiseks. Mingi protseduuri kirjeldamiseks patsiendi andmetes võivad paremini sobida terminid, mis on spetsiifilisemad või mis on kohalikus kasutuses tavapärased ja mida eelistatakse konkreetses kirurgilises üksuses. Eeldusel et õigeid protseduurikode kasutatakse registreerimise eesmärgil, ei taotle KPK kirurgilise terminoloogia asendamist patsiendi andmetes KPK põhikoodide kirjete-ga.

- Avatud protseduurid ei ole koodi kirjetes tavaliselt sellisena piiritletud. Kus ei ole teistsi määrgitud, eeldatakse avatud meetodit.
- Termin “ekstsisioon” hõlmab ekstirpatsiooni, resektsiooni, enukleatsiooni ning teisi sama laadseid protseduure ning võib olla piiritletud kui osaline või täielik. Ekstsisiooniga seotud terminid sufiksiga “-ektoomia” võivad tähistada osalise või täieliku ulatusega protseduuri.
- Termin “lesioon” hõlmab kõiki kohalike kudede muutuste liike, see tähendab tuumoreid kliinilises mõttes, samuti ka neoplastilise, põletikulise, traumaatilise või muu patoloogilise olemusega defekte.

Peatükkide A, N ja T maatrikskoodid

Põhipeatükid N (lihase-skeletisüsteem), P (perifeerne veresoonte süsteem), Q (nahk), peatüki A kehapiirkonna grupp AC (perifeersed närvid) ja peatüki T grupp TN (lihase-skeletisüsteem) sisaldavad eraldi piiritletusi 4.-5. koha numbriliste märkide jaoks. Kui peatükkides P ja Q on koodid täielikult välja töötatud, siis peatükis N, grupis AC ja grupis TN kasutatakse maatrikskoodide, kus kohatäitemärgid esindavad täielikult väljatöötatud koodide 5. kohal olevat numbrimärki. Selle võtte eesmärgiks on muuta kirje maht hõlpsamini käideldavaks võrreldes sellega, kui kõik võimalikud koodid oleksid loetletud, eriti peatükis N. Väiketähte x kasutatakse kohatäitemärgina grupis AC ja väiketähte y peatükis N ja grupis TN. On antud loend kohatäitemärkide asendusnumbrist üksikutes koodigruppides, mis kirjeldavad iga lubatud numbrimärgi tähendust.

Tuleb tähele panna, et samal ajal kui kõik grupis AC loetletud kohatäitemärkide asendusnumbrid on lubatud, võivad arvukad võimalikud asendusnumbrid peatüki N üksikutes koodigruppides määratleda võimalikke või mõttetuid protseduure. (Näiteks on mõnes koodigrupis võimalik välja töötada kood, mis kirjeldab mingi medullaar kanalita luu, nagu seda on patella, medullaarset naelaga fikseerimist.) See võimalus ei oma arvatavasti suurt praktilist tähtsust, kuna puudub vajadus kirjeldada mitte-eksisteerivaid protseduure. Kahtluse korral võib kontrollida antud peatüki täielikku järjestikust loendit, millest mitte-eksisteerivad koodid on välja jäetud. Arvutisüsteemid tuleks luua selliselt, et ei oleks võimalik sisestada koodi, mis ei esine koodide täielikus loendis.

Samuti tuleb silmas pidada, et kui numbrimärk 9 on sageli antud kui peatüki N 5. koha kohatäitemärgi ja piiritlemata asendaja, siis peegeldab see vaid piiritlemise varieeruvat astet, mis on vajalik selle peatüki protseduuride puhul, mis kuuluvad samasse protseduurigruppi (3. koha grupp). Tema kasutamine piiritlemata koodide loomiseks, mille jaoks on välja töötatud täiendav piiritletus, ei ole lubatud ning niisugused piiritlemata koodid ei sisaldu antud peatüki täielikus järjestikus loendis.

Koodi järjestus kordusoperatsioonide puhul ja lisakoodid

Kordusoperatsioonid: Kordusoperatsioonide kood (tähemärk W koodi 2. kohal) peab olema alati *esimeseks* operatsiooni kirjeldavaks koodiks ning asetsema eespool koodi (koodi), mis tähistavad operatsiooni ajal läbiviidud protseduuri (protseduure).

Abikoodid: Peatüki Z koodid peaksid asetsema põhikoodi *järel*, millele lisatakse peatüki Z koodid. Kui kasutatakse rohkem kui üht abikoodi, siis koodid ZXA – ZXD ja ZZ, mis kirjeldavad üksikprotseduuride tehnilisi detaile, peaksid asetsema teiste abikoodide (ZXE – ZXG ja ZS) ees, mis kirjeldavad kogu kirurgilise protsessiga seotud asjaolusid ja situatsioone.

Näit.:

JCE 40 Söögitoru rekonstruktsioon koelapiga

ZZR 10 Naha- ja lihaslapp

Ja valikprotseduurina:

ZXD 10 Plaaniline protseduur

ZXE 20 >3 ja <5 tundi

ZXG 05 Operatsiooniaegne kinnine südamemassaaž

Liitprotseduurid ja mitmikprotseduurid

Mõned kindlakskujunenud standardprotseduurid koosnevad enam kui ühest protseduurist, mis võivad muidu esineda iseseisvalt. Kui niisugune standardprotseduur on sagedane ja hõlmab komponentidena alati ühtesid ja samu protseduure, siis võib sellele kombineeritud standardprotseduurile anda põhikood, mis kujutab endast *liitprotseduuri* koodi.

Liitkood on samaväärne mistahes teise põhiprotseduuri koodiga ja avab oma komponentprotseduuride sisu, millele ei anta eraldi koodi.

Näit.:

JAH 20 Laparotoomia pahaloomulise protsessi staadiumi määramiseks

Koos süstemaatiliste lümfisõlmede biopsiatega ja maksabiopsiaga lümfoomi korral

Samaaegne splenektoomia, vt. JMA 10

Selle operatsiooni puhul ei anta kohustuslikule lokaalsete lümfisõlmede biopsiale ja maksa biopsiale eraldi koodi. Splenektoomia tehakse tavaliselt, kuid mitte alati, ja siis antakse talle eraldi kood.

Lümfisõlme ekstsiooni kui operatsiooni osa puhul, kus põhiprotseduuri kood ei haara lümfisõlme ekstsiooni, kasutatakse *mitmikkoode*.

Näit.:

HAB 40 Rinnanäärme sektor-ekstsioon

PJD 42 Aksillaarlümfisõlmede ekstsioon

Ja valikuliselt:

ZXA 00 Parem pool

Koodi järjestus mitmikprotseduuride puhul

Kui üheaegselt viiakse läbi enam kui üks protseduur ning antud kombinatsiooni haarav liitprotseduuri kood puudub, siis tuleb registreerida mitmikkoodid, kusjuures *põhiprotseduuri* kood asetseb esikohal ning teised järgnevad talle kronoloogilises järjestuses. Põhiprotseduur on see protseduur, mis on kirurgi arvamuse kohaselt kõige ulatuslikum ning nõuab kõige suurema osa kasutatud ressurssidest.

Näit.:

GAE 30 Rindkerešina ja diafragma kombineeritud vigastuse korrektsioon

AAD 00 Epiduraalse hematoomi evakuatsioon

EDC 35 Alalõualuu murru kinnine paigaldamine ja immobilisatsioon

Ja valikuliselt:

ZXD 00 Erakorraline protseduur

Mitteseotud samaaegseid protseduure kodeeritakse mitmikprotseduuridena.

Näit.:

JKA 20 Koletsüstektoomia

JAB 10 Kubemesonga korrektsioon

Ja valikuliselt:

ZXD 10 Plaaniline protseduur

Kui üksikute protseduuridega seotud lisakoode kasutatakse mitmikprotseduuride kodeerimisel, siis peavad nad asetsema vahetult selle protseduuri järel, mille alla nad kuuluvad.

Näit.:

PDG 10 Operatsioon infrarenaalse abdominaalaordi korral

ZXD 10 Plaaniline protseduur

PDE 30 Trombektoomia või embolektomia niudearterist

ZXD 00 Erakorraline protseduur

ZXA 05 Vasak pool

Bilateraalsed operatsioonid

Kui üks ja seesama operatsioon viiakse läbi bilateraalset, siis võib seda operatsiooni kodeerida kahe iseseisva järjestikuse protseduurina või siis kasutada ühist põhiprotseduuri koodi ja bilateraalset tähistavat lisakoodi.

Näit.:

NBJ 50 Õla- või õlavarreluu murru sisemine fiksatsioon intramedullaarse naelaga

NBJ 50 Õla- või õlavarreluu murru sisemine fiksatsioon intramedullaarse naelaga

Või:

NBJ 50 Õla- või õlavarreluu murru sisemine fiksatsioon intramedullaarse naelaga

ZXA 10 Mõlemapoolne

Kirurgilised meetodid

Protseduuride puhul, kus on võimalik ainult üks kirurgiline meetod, ei kasutata meetodi märkimiseks eraldi koodi (näit. laparotoomia, torakotoomia, kraniootoomia). Samuti ei peaks eraldi koodi kasutama juhtudel, kui rakendatakse kõige lihtsamat või kõige tavapärasemat meetodit. Kui kasutatakse ulatuslikumat meetodit, võib selle meetodi jaoks võtta kasutusele eraldi kood.

Näit.:

JBC 00 Gastroösofageaalne antirefluks-operatsioon

GAB 10 Antero- või posterolateraalne torakotoomia

PEATÜKK A

Närvisüsteem

- AA Kolju ja intrakraniaalsed struktuurid
- AB Seljaaju ja närvijuured
- AC Perifeersed närvid
- AD Autonoomne närvisüsteem
- AW Kordusoperatsioonid neurokirurgias postoperatiivsete tüsistuste tõttu
Punktsioon, nõelbiopsia jt. väikesed protseduurid, vt. TA

AA Kolju ja intrakraniaalsed struktuurid*Kaasaarvatud hüpofüüs ja käbinääre***AAA Diagnostilised intrakraniaalsed protseduurid***Stimulatsiooni- või süstevahendite terapeutiline implantatsioon, vt. AAW**Stereotaktilised protseduurid, vt. AAG**Intrakraniaalsete elektrodide eemaldamine, vt. AEA*

- AAA 00 Eksploraatiivne kraniotoomia
- AAA 10 Biopsia kraniotoomia kaudu
Stereotaktiline intrakraniaalne biopsia, vt. AAG 00
- AAA 20 Intraventrikulaarse rõhuanduri paigaldamine intrakraniaalse rõhu monitooringuks
- AAA 25 Epiduraalse rõhuanduri paigaldamine intrakraniaalse rõhu monitooringuks
- AAA 27 Intratserebraalse rõhuanduri paigaldamine intrakraniaalse rõhu monitooringuks
- AAA 30 Epiduraalsete elektrodide paigaldamine
- AAA 35 Subduraalsete elektrodide paigaldamine
- AAA 40 Intratserebraalsete elektrodide paigaldamine
- AAA 99 Muu diagnostiline intrakraniaalne protseduur

AAB Intrakraniaalse kahjustuskolde ekstsioon ja likvideerimine*Kaasaarvatud transkraniaalsed operatsioonid hüpofüüsil**Operatsioonid koljupõhimiku kaudu, vt. AAE*

- AAB 00 Intrakraniaalse kahjustuskolde ekstirpatsioon
- AAB 10 Intrakraniaalse kahjustuskolde osaline ekstsioon
- AAB 20 Intrakraniaalse kahjustuskolde destruktsioon
- AAB 30 Spontaanse intrakraniaalse hematoomi evakuatsioon
- AAB 99 Intrakraniaalse kahjustuskolde muu ekstsioon või destruktsioon

AAC Operatsioonid intrakraniaalsete aneurüsmide ja teiste vaskulaarsete kahjustuste korral

Endovaskulaarsed protseduurid, vt. AAL

- AAC 00 Intrakraniaalse aneurüsmi klipsimine või ligeerimine
Kasutades klipse ja sarnaseid vahendeid
- AAC 05 Intrakraniaalse aneurüsmi toitva arteri ligeerimine
- AAC 10 Intrakraniaalse aneurüsmi seina tugevdamine
- AAC 15 Intrakraniaalse aneurüsmi okluseerimine
- AAC 20 Anastomoos intrakraniaalsele veresoonele
- AAC 30 Vaskulaarse fistuli intrakraniaalne okluseerimine
- AAC 40 Intrakraniaalse artero-venoosse malformatsiooni ekstirpatsioon
- AAC 99 Muu operatsioon aneurüsmi või intrakraniaalse vaskulaarse kahjustuse korral

AAD Operatsioonid traumaatiliste peavigastuste korral

- AAD 00 Epiduraalse hematoomi evakuatsioon
- AAD 05 Ägeda subduraalse hematoomi evakuatsioon
- AAD 10 Kroonilise subduraalse hematoomi evakuatsioon
- AAD 15 Traumaatilise intratserebraalse hematoomi evakuatsioon
- AAD 30 Kolju penetreeriva või perforeeriva vigastuse revisioon
Kaasaarvatud intrakraniaalse võõrkeha eemaldamine
- AAD 40 Koljumurru revisioon
Kaasaarvatud impressioonimurru revisioon
- AAD 99 Muu operatsioon traumaatilise peavigastuse korral

AAE Operatsioonid koljupõhimiku kaudu

Kaasaarvatud operatsioonid hüpofüüsil

- AAE 00 Transsfenoidaalne eksploratsioon
- AAE 10 Transsfenoidaalne intrakraniaalse kahjustuse täielik või osaline ekstsioon
- AAE 20 Transoraalne intrakraniaalse kahjustuse täielik või osaline ekstsioon
- AAE 25 Transtservikaalne intrakraniaalse kahjustuse täielik või osaline ekstsioon
- AAE 30 Translabürintne intrakraniaalse kahjustuse täielik või osaline ekstsioon
- AAE 40 Transtemporaalne intrakraniaalse kahjustuse täielik või osaline ekstsioon
- AAE 50 Intrakraniaalse kahjustuse täielik või osaline ekstsioon sarna-oimuluu kaudu
- AAE 99 Muu operatsioon koljupõhimiku kaudu

AAF Šunteerivad operatsioonid ajuvatsakestel ja intratserebraalsete tsüstide korral

- AAF 00 Ventrikulostoom
Ajuvatsakese väline drenimine
- AAF 05 Ventrikuloperitoneaalne šunteerimine
- AAF 10 Lumboperitoneaalne šunteerimine
- AAF 15 Ventrikuloatriaalne šunteerimine
- AAF 20 Ajuvatsakeste šundi revisioon
- AAF 25 Ajuvatsakeste šundi eemaldamine
- AAF 30 Intraventriculaarse süstesüsteemi implantatsioon
- AAF 35 Reservuaari implantatsioon intraventriculaarse teraapia jaoks
- AAF 40 Intrakraniaalse tsüsti šunteerimine peritoneumi
- AAF 45 Intrakraniaalse tsüsti fenestratsioon

AAF 99 Muu šunteeriv operatsioon ajuvatsakestel või intrakraniaalsel tsüstil

AAG Stereotaktilised intrakraniaalsed operatsioonid

- AAG 00 Stereotaktiline intrakraniaalne biopsia
 AAG 10 Stereotaktiline tuumori või närvitrakti intrakraniaalne destruktsioon
 AAG 20 Stereotaktiline elektroodide intrakraniaalne implanteerimine
Kaasaarvatud intratserebraalse stimulatsiooni vahendi puhul (aju sügav stimulaator)
Impulssgeneraatori asetamine ja stimulatsioonivahendi eemaldamine, vt. AEA
 AAG 30 Stereotaktiline radioaktiivse aine intrakraniaalne implanteerimine
 AAG 40 Stereotaktiline loetekoe intrakraniaalne implanteerimine
 AAG 50 Stereotaktiline intrakraniaalne radioterapia
 AAG 99 Muu stereotaktiline intrakraniaalne operatsioon

AAH Operatsioonid kraniaalnärvidel

Intrakraniaalse stimulaatori või süstesüsteemi implanteerimine

- AAH 10 Kraniaalnärvi risotoomia
 AAH 20 Kraniaalnärvi dekompressioon
 AAH 30 Kraniaalnärvi terminaalne destruktsioon
 AAH 40 Süstimine kraniaalnärvi
 AAH 50 Kraniaalnärvi anastomoos
 AAH 60 Kraniaalnärvi mikrovaskulaarne dekompressioon
 AAH 99 Muu operatsioon kraniaalnärvil

AAJ Operatsioonid epilepsia korral

N. vagus't stimuleeriva vahendi asetamine, vt. ADB 00

- AAJ 00 Hemisferektoomia
 AAJ 10 Lobektomia epilepsia korral
 AAJ 15 Hipokampektoomia
 AAJ 20 Epileptilise kolde ekstsisioon
 AAJ 25 Närvitraktide läbilõige epilepsia korral
 AAJ 30 Kallosotoomia epilepsia korral
 AAJ 35 Hemidekortikatsioon epilepsia korral
 AAJ 99 Muu operatsioon epilepsia korral

AAK Operatsioonid koljul ja dural

Vigastused, vt. AAD 40

Lisakood proteeside ja koelappide määratlemiseks, vt. ZZ

- AAK 00 Kranioplastika
 AAK 10 Dura korrektsioon
 AAK 20 Operatsioonid kraniosünostoosi korral
 AAK 30 Näokolju rekonstruktsioon kaasasündinud väärarengute korral
 AAK 40 Liikvori fistuli sulgemine
 AAK 70 Koljubiopsia
 AAK 75 Kolju kahjustuskolde ekstsisioon
 AAK 99 Muu operatsioon koljul või dural

AAL Intrakraniaalsed endovaskulaarsed protseduurid

Avatud operatsioonid intrakraniaalsete aneurüsmide ja veresoonte väärarengute korral, vt. AAC

- AAL 00 Intrakraniaalse aneurüsmi endovaskulaarne okluseerimine
- AAL 10 Intrakraniaalne endovaskulaarne trombolüüs
- AAL 20 Intrakraniaalse arterio-venoosse malformatsiooni endovaskulaarne okluseerimine
- AAL 30 Intrakraniaalse fistuli endovaskulaarne okluseerimine
- AAL 40 Intrakraniaalsete tuumorit toitvate arterite endovaskulaarne okluseerimine
- AAL 99 Muu intrakraniaalne endovaskulaarne protseduur

AAM Operatsioonid intrakraniaalse infektsiooni korral

Dreenimine ja reservuaar-operatsioonid ajuvatsakesel või intrakraniaalsel tsüstil, vt. AAF

- AAM 00 Intrakraniaalse abstsessi punktsioon ja evakuatsioon
- AAM 10 Intrakraniaalse abstsessi ekstsioon
- AAM 30 Epiduraalse või subduraalse empüeemi evakuatsioon
- AAM 99 Muu operatsioon intrakraniaalse infektsiooni korral

AAN Operatsioonid kaasasündinud intrakraniaalsete väärarengute korral

- AAN 00 Meningo-entsefalotseele ekstsioon ja korrektsioon
- AAN 99 Muu operatsioon kaasasündinud intrakraniaalse väärarengu korral

AAU Implantaatide ja väliste fiksatsiooniseadmete eemaldamine koljust

- AAU 00 Implantaadi ja välise fiksatsiooniseadme eemaldamine koljust

AAW Teised operatsioonid koljul ja intrakraniaalsetel struktuuridel

Intrakraniaalse stimulatsiooni- või süstevahendi asetamine või eemaldamine, vt. AEA

- AAW 01 Intrakraniaalse stimulaatori paigaldamine
- AAW 02 Intrakraniaalse süstesüsteemi paigaldamine
- AAW 99 Muu operatsioon koljul või intrakraniaalsel struktuuril

AB Seljaaju ja närvijuured**ABA Diagnostilised operatsioonid seljaajul ja närvijuurtel**

- ABA 00 Eksploratiivne laminektoomia
- ABA 10 Spinaalkanali kahjustuskolde biopsia
- ABA 99 Muu diagnostiline operatsioon seljaajul või närvijuurtel

ABB Operatsioonid seljaaju ja närvijuurte kahjustuste korral

- ABB 00 Spinaalkanali kahjustuskolde ekstsioon
- ABB 10 Spinaalkanali kahjustuskolde resektsioon
- ABB 20 Spinaalkanali intra- või ekstramedullaarse tsüsti drenimine

- ABB 30 Spinaalkanali kahjustuskolde destruktsioon
 ABB 40 Spinaalkanali spontaanse kahjustuskolde hematoomi evakuatsioon
 ABB 99 Muu operatsioon seljaaju kahjustuse korral

ABC Seljaaju ja närvijuurte dekompressioon

Luu ekstsisioon, vt. NAK, NAR. Muud operatsioonid pehmel koel, vt. NAM

- ABC 01 Perkutaanne endoskoopiline diskektoomia tservikaalse intervertebraalse diski väljasopistuse korral
 ABC 04 Perkutaanne endoskoopiline diskektoomia torakaalse intervertebraalse diski väljasopistuse korral
 ABC 07 Perkutaanne endoskoopiline diskektoomia lumbaalosa intervertebraalse diski väljasopistuse korral
 ABC 10 Mikrokirurgiline ekstsisioon tservikaalse intervertebraalse diski väljasopistuse korral
 ABC 13 Mikrokirurgiline ekstsisioon torakaalse intervertebraalse diski väljasopistuse korral
 ABC 16 Mikrokirurgiline ekstsisioon lumbaalosa intervertebraalse diski väljasopistuse korral
 ABC 20 Avatud diskektoomia lülisamba tservikaalosas
 ABC 23 Avatud diskektoomia lülisamba torakaalosas
 ABC 26 Avatud diskektoomia lülisamba lumbaalosas
 ABC 30 Tservikaalosa närvijuurte dekompressioon
 ABC 33 Torakaalosa närvijuurte dekompressioon
 ABC 36 Lumbaalosa närvijuurte dekompressioon
 ABC 40 *Cauda equina* dekompressioon
 ABC 50 Tservikaalosa spinaalkanali ja närvijuurte dekompressioon
 ABC 53 Torakaalosa spinaalkanali ja närvijuurte dekompressioon
 ABC 56 Lumbaalosa spinaalkanali ja närvijuurte dekompressioon
 ABC 60 Seljaaju tservikaalosa dekompressioon
 ABC 63 Seljaaju torakaalosa dekompressioon
 ABC 66 Seljaaju lumbaalosa dekompressioon
 ABC 99 Muu dekomprimeeriv operatsioon seljaajul ja närvijuurtel

ABD Operatsioonid seljaajul ja närvijuurtel valu või häiritud funktsiooni tõttu

Seljaaju stimulatsiooni- või süstevahendi asetamine või eemaldamine, vt. AEA

- ABD 10 Kordotoomia
 ABD 20 Müelotoomia
 ABD 30 Spinaalse stimulaatori implantatsioon
 ABD 40 Spinaalse süstesüsteemi implantatsioon
 ABD 50 Spinaalse närvijuure transsektsioon valu või häiritud funktsiooni tõttu
Tagumise juure sisenemispiirkonna kahjustuse korral
 ABD 99 Muu operatsioon seljaajul või närvil valu või häiritud funktsiooni tõttu

ABE Operatsioonid lülisamba kaasasündinud malformatsioonide tõttu

- ABE 10 Müelotseele või meningotseele ekstsisioon ja korrektsioon
 ABE 20 *Tethered cord*'i või diastematomüelia mobilisatsioon
 ABE 30 Dermaalsiinuse ekstsisioon
 ABE 40 Operatsioon hüdroümüelia korral
 ABE 50 Oksipitotservikaalne dekompressioon
 ABE 99 Muu operatsioon lülisamba malformatsiooni korral

ABW Muud operatsioonid seljaajul ja närvijuurtel

ABW 99 Muu operatsioon seljaajul või närvijuurtel

AC Perifeersed närvid*Perifeerne närviblokk, vt. TAC 00*

Viimane numbrikoht AC koodis, mis on tähistatud x-ga, osutab järgmistele närvidele

1. N. medianus
2. N. radialis
3. N. ulnaris
4. N. peroneus
5. N. tibialis
6. N. ischiadicus
7. Plexus lumbalis
8. Plexus brachialis
9. Muu või määratlemata

ACA Diagnostilised operatsioonid perifeersetel närvidel

- ACA 1x Perifeerse närvi eksploratsioon
 ACA 2x Perifeerse närvi biopsia
 ACA 9x Muu diagnostiline operatsioon perifeersel närvil

ACB Operatsioonid perifeersete närvide kahjustuse puhul

- ACB 1x Perifeerse närvi kahjustuse ekstsisioon
 ACB 2x Perifeerse närvi õmblus
 ACB 9x Muu operatsioon perifeerse närvi kahjustuse puhul

ACC Operatsioonid perifeersete närvide häiritud funktsiooni korral

- ACC 1x Perifeerse närvi transtsisioon
 ACC 2x Perifeerse närvi rekonstruktsioon
 ACC 4x Perifeerse närvi transpositsioon
 ACC 5x Perifeerse närvi liidetest vabastamine ja dekompressioon
 ACC 9x Muu operatsioon perifeerse närvi häiritud funktsiooni korral

ACW Muud operatsioonid perifeersetel närvidel

ACW 99 Muu operatsioon perifeersel närvil

AD Autonoomne närvisüsteem**ADA Operatsioonid sümpaatilistel närvidel***Sümpaatiline blokk, vt. TAD 00*

- ADA 10 Tservikaalsümpatektoomia
 ADA 20 Torakaalsümpatektoomia

- ADA 30 Lumbaalsümpatektoomia
 ADA 99 Muu operatsioon sümpaatilisel närvil

ADB Operatsioonid n. vagusel

Vagotoomia, vt. JDG

- ADB 00 *N. vagus*'t stimuleeriva vahendi asetamine
Impulssgeneraatori asendamine ja vahendi eemaldamine, vt. AEA

ADW Muud operatsioonid autonoomsel närvisüsteemil

- ADW 99 Muu operatsioon autonoomsel närvisüsteemil

AE Mitmesugused operatsioonid närvisüsteemil

AEA Operatsioonid stimulatsiooni- ja süstevahenditel närvisüsteemis

Kaasaarvatud stimulatsiooni- ja süstevahendid koodides AAA, AAG, AAW, ABD, ADB.

- AEA 00 Stimulatsioonivahendi impulssgeneraatori asendamine närvisüsteemis
 AEA 20 Stimulatsioonivahendi impulssgeneraatori eemaldamine närvisüsteemist
 AEA 23 Intrakraniaalse elektroodi eemaldamine
 AEA 24 Seljaaju stimulatsiooni elektroodi eemaldamine
 AEA 25 *Nervus vagus*'e stimulatsiooni elektroodi eemaldamine
 AEA 30 Asetatud süstevahendi pumba asendamine närvisüsteemis
 AEA 40 Asetatud süstevahendi pumba eemaldamine närvisüsteemist
 AEA 43 Intrakraniaalse süstevahendi kateetri eemaldamine
 AEA 44 Seljaaju süstevahendi kateetri eemaldamine

AW Kordusoperatsioonid neurokirurgias

AWA Haava dehistsentsi korrektsioon neurokirurgias

- AWA 00 Haava dehistsentsi korrektsioon neurokirurgias

AWB Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral neurokirurgias

Kaasaarvatud haavainfektsioon

- AWB 00 Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral neurokirurgias

AWC Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral neurokirurgias

Infektsiooni korral opereeritud struktuuridel

- AWC 00 Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral neurokirurgias

AWD Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral neurokirurgias

Kaasaarvatud verejooks haavast või haava hematoom

- AWD 00 Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral neurokirurgias

AWE Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral neurokirurgias

Verejooksu või hematoomi korral opereeritud struktuuride piirkonnas

AWE 00 Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral neurokirurgias

AWW Muu kordusoperatsioon neurokirurgias

AWW 99 Muu kordusoperatsioon neurokirurgias

PEATÜKK B

Endokriinsüsteem

BA	Kilpnääre
BB	Kõrvalkilpnääre
BC	Neerupealis
BD	Karotiidkeha
BW	Kordusoperatsioonid endokriinkirurgias <i>Hüpfüüs ja käbinääre, vt. Peatükk A</i> <i>Tüümus, vt. GEC</i> <i>Punktsioon, nõelbiopsia ja aspiratsiooni tsütoloogia, vt. TB</i>

BA Kilpnääre

BAA *Kilpnääre*

BAA 00	Kilpnäärme biopsia
BAA 05	Kilpnäärme eksploratsioon
BAA 10	Kilpnäärme intsisioon <i>Kaasaarvatud drenimine</i>
BAA 20	Ühepoolne osaline kilpnäärme ekstsioon <i>Kaasaarvatud lokaalse lesiooni enukleatsioon</i>
BAA 25	Mõlemapoolne osaline kilpnäärme ekstsioon
BAA 30	Kilpnäärme istmuse ekstsioon
BAA 40	Ühepoolne kilpnäärme lobektomia
BAA 50	Lobektomia ja vastaspoolse kilpnäärmesagara reseksioon
BAA 60	Totaalne türeoidektomia
BAA 99	Muu operatsioon kilpnäärmel

BB Kõrvalkilpnääre

BBA *Kõrvalkilpnääre*

BBA 10	Kõrvalkilpnäärme biopsia
BBA 20	Kõrvalkilpnäärme eksploratsioon
BBA 30	Kõrvalkilpnäärme lesiooni ekstsioon <i>Kaasaarvatud adenoomi ekstsioon</i>
BBA 40	Subtotaalne paratüreoidektomia
BBA 50	Totaalne paratüreoidektomia
BBA 70	Kõrvalkilpnäärme implantatsioon või transplantatsioon
BBA 99	Muud operatsioonid kõrvalkilpnäärmel

BC Neerupealis**BCA Neerupealis**

- BCA 10 Neerupealise biopsia
 BCA 11 Laparoskoopiline neerupealise biopsia
 BCA 15 Neerupealise intsisioon
Kaasaarvatud dreeninimine
 BCA 20 Neerupealise lesiooni ekstsisioon
 BCA 30 Ühepoolne adrenalektoomia
 BCA 31 Laparoskoopiline ühepoolne adrenalektoomia
 BCA 40 Bilateraalne adrenalektoomia
 BCA 41 Laparoskoopiline bilateraalne adrenalektoomia
 BCA 99 Muud operatsioonid neerupealisel

BD Karotiidkeha**BDA Karotiidkeha**

- BDA 10 Operatsioon karotiidkehal

BW Kordusoperatsioonid endokriinkirurgias**BWA Haava dehistsentsi korrigeerimine endokriinkirurgias**

- BWA 00 Haava dehistsentsi korrigeerimine endokriinkirurgias

BWB Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral endokriinkirurgias

Kaasaarvatud haavainfektsioon

- BWB 00 Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral endokriinkirurgias

BWC Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral endokriinkirurgias

Infektsiooni korral kehaõõnes või opereeritud organitel

- BWC 00 Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral endokriinkirurgias

BWD Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral endokriinkirurgias

Kaasaarvatud verejooks haavast või haava hematoom

- BWD 00 Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral endokriinkirurgias

BWE Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral endokriinkirurgias

Verejooksu või hematoomi korral kehaõõnes või opereeritud organitel

- BWE 00 Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral endokriinkirurgias

BWW Muu kordusoperatsioon endokriinkirurgias

- BWW 99 Muu kordusoperatsioon endokriinkirurgias

PEATÜKK C

Silm ja külgnevad struktuurid

CA	Silmakoobas
CB	Silmalaug
CC	Pisaraaparaat
CD	Silmamuna
CE	Ekstraokulaarsed lihased
CF	Konjunktiiiv
CG	Sarvkest ja skleera
CH	Eeskamber ja eeskambri nurk, vikerkest ja tsiliaarkeha
CJ	Lääts
CK	Pärissoonkest, võrkkest ja klaaskeha
CW	Kordusoperatsioonid komplikatsioonide tõttu silmakirurgias <i>Punktsioon, nõelbiopsia ja teised väikesed protseduurid, vt. TC</i>

CA Silmakoobas

CAA *Orbita punktsioon, intsisioon ja biopsia*

CAA 00	Orbita abstsessi punktsioon
CAA 10	Diagnostiline eesmine orbitotoomia
CAA 20	Diagnostiline lateraalne orbitotoomia
CAA 30	Orbita biopsia <i>Nõelbiopsia ja aspiratsiooni tsütoloogia, vt. TCA</i>

CAB *Orbita kahjustuse ekstsisioon*

Kaasaarvatud võõrkeha eemaldamine

CAB 00	Eesmine orbitotoomia koos kahjustuse ekstsisiooniga
CAB 10	Lateraalne orbitotoomia koos kahjustuse ekstsisiooniga
CAB 40	Transkraniaalne orbitotoomia koos kahjustuse ekstsisiooniga
CAB 50	Orbitotoomia koos võõrkeha eemaldamisega

CAC *Operatsioonid orbita seintel*

Implantaadi või välise fiksatsioonivahendi eemaldamine, vt. AAU 00, EEU 00, EFU 00

CAC 00	Orbita seina rekonstruktsioon
CAC 10	Orbita seina rekonstruktsioon luulise transplantaadi või plaadiga
CAC 20	Orbita lateraalne dekompressioon

- CAC 30 Orbita dekompressioon siinusteni
- CAC 40 Orbita ülaseina või optilise kanali transkraniaalne dekompressioon
- CAC 42 Orbita dekompressioon kasutades koronaaljuurdepääsu
- CAC 44 Orbita kombineeritud dekompressioon
- CAC 50 Orbita seina kaasasündinud anomaaliaid likvideeriv operatsioon

CAD *Orbita eksenteratsioon*

- CAD 00 Orbita eksenteratsioon koos transplantaadi või koelapi kasutamisega
Lisakood proteeside ja koelappide määratlemiseks, vt. ZZ

CAE *Operatsioonid anoftalmia korral peale silma enukleatsiooni või evistseratsiooni*

- CAE 00 Implantaadi eemaldamine orbitast
- CAE 10 Revisioon ja sekundaarse implantaadi paigaldamine orbitasse
- CAE 20 Konjunktivkoti revisioon koos konjuktiivi siirdamisega

CAW *Muud operatsioonid orbital*

- CAW 99 Muu operatsioon orbital

CB Silmalaug

CBA *Silmalau intsisioon ja biopsia*

- CBA 00 Silmalau intsisioon
- CBA 10 Silmalau biopsia

CBB *Silmalau kahjustuse ekstsioon või likvideerimine*

- CBB 00 Halasiooni ("rahetera") ekstsioon
Sünoniüm: Meibomi granuloom
- CBB 10 Silmalau üleliigse naha ekstsioon
- CBB 15 Silmalaust väljavõlvunud rasvkoe reseksioon
- CBB 20 Silmalau lodeva naha korrektsioon ja väljavõlvunud rasvkoe reseksioon
- CBB 30 Silmalau kahjustuse ekstsioon
Väljaarvatud halasioon ("rahetera")
- CBB 35 Krüoterapia silmalau kahjustuse korral
- CBB 40 Elektrokoagulatsioon silmalau kahjustuse korral
- CBB 50 Silmalau kahjustuse ekstsioon ja rekonstruktsioon transplantaadiga
- CBB 99 Silmalau kahjustuse muu ekstsioon või korrektsioon

CBC *Operatsioonid silmalaul vigastuse korral*

- CBC 00 Silmalau õmblus
Kaasaarvatud nekrektoomia
- CBC 10 Võõrkeha eemaldamine silmalault
- CBC 99 Muu operatsioon silmalau vigastuse korral

CBD Silmalau plastiline rekonstruktsioon

- CBD 00 Silmalau plastiline rekonstruktsioon õmblusega
- CBD 10 Silmalau plastiline rekonstruktsioon transplantaadi või koelapiga
Lisakood proteeside ja koelappide määratlemiseks, vt. ZZ
- CBD 99 Silmalau muu plastiline rekonstruktsioon

CBE Operatsioonid entroopiumi korral

- CBE 00 Silmalau õmblus entroopiumi korral
- CBE 10 Orbikulaarlihase transpositsioon ja lühendamine entroopiumi korral
- CBE 20 Silmalau tõsturlihaste lühendamine entroopiumi korral
- CBE 30 Horisontaalne lühendamine entroopiumikorral
- CBE 40 Kombineeritud entroopiumi korrektsioon
- CBE 99 Muu operatsioon entroopiumi korral

CBF Operatsioonid ekstroopiumi korral

- CBF 00 Silmalau elektrokauterisatsioon ekstroopiumi korral
- CBF 10 Lauligamendi lühendamine ekstroopiumi korral
- CBF 20 Laukõhre ekstsissioon ekstroopiumi korral
- CBF 30 Laukõhre ja naha ekstsissioon ekstroopiumi korral
- CBF 40 Silmalau plastiline korrektsioon armilise ekstroopiumi korral
- CBF 99 Muu operatsioon ekstroopiumi korral

CBG Operatsioonid trihhiaasi korral

- CBG 00 Ripsmete epilatsioon elektrolüüsiga
Lihtne epilatsioon, vt. TBC 10
- CBG 10 Krüoteraapia trihhiaasi korral
- CBG 20 Silmalau serva plastiline korrektsioon trihhiaasi korral
- CBG 99 Muu operatsioon trihhiaasi korral

CBH Operatsioonid silmanurgal

- CBH 00 Kantotoomia
- CBH 05 Kantopeksia
- CBH 10 Silmanurga plastiline korrektsioon
Kaasaarvatud koos transplantaadi kasutamisega
- CBH 20 Tsentraalne tarsorraafia
- CBH 30 Lateraalne või mediaalne tarsorraafia
- CBH 40 Tarsorraafia lahtilõikamine
- CBH 50 Rekonstruktiivne operatsioon epikantuse korral
- CBH 99 Muu operatsioon silmanurgal

CBJ Operatsioonid ptoosi korral

- CBJ 00 Frontaalsuspensioon
- CBJ 10 *Fascia lata* ling silmalau ptoosi korral
- CBJ 20 Tarsomüektoomia ptoosi korral
- CBJ 30 Silmalau tõsturlihase plastiline korrektsioon

- CBJ 40 Silmalau tõsturlihase reseksioon
- CBJ 50 Operatsioon kulmu ptoosi korral
- CBJ 99 Muu operatsioon ptoosi korral

CBK Operatsioonid silmalau lagoftalmi ja retraktsiooni korral

- CBK 00 Silmalau müotoomia retraktsiooni korral
Kaasaarvatud tarsaallihase ja tõsturlihase müotoomia
- CBK 10 Operatsioonid lagoftalmi korral
- CBK 99 Muu operatsioon silmalau retraktsiooni korral

CBL Operatsioonid blefarospasmi korral

- CBL 00 Müektoomia ja neurotoomia blefarospasmi korral
- CBL 99 Muu operatsioon blefarospasmi korral

CBW Muud operatsioonid silmalaul

- CBW 99 Muu operatsioon silmalaul

CC Pisaraaparaat

CCA Pisanäärme ja pisarateede intsisioon ja biopsia

- CCA 00 Pisanäärme intsisioon
- CCA 10 Pisanäärme biopsia
- CCA 20 Pisaratäpi ja pisarakanalikese intsisioon
- CCA 30 Pisarakoti intsisioon
- CCA 40 Pisarateede biopsia

CCB Muud operatsioonid pisanäärmedel

- CCB 00 Osaline pisanäärme eemaldamine
- CCB 10 Totaalne pisanäärme eemaldamine
- CCB 99 Muu operatsioon pisanäärmedel

CCC Muud operatsioonid pisarateedel

- CCC 00 Pisaratäpi ja pisarakanalikeste sulgemine
- CCC 50 Pisarakoti eemaldamine
- CCC 99 Muu operatsioon pisarateedel

CCD Rekonstruktiivsed operatsioonid pisaraaparaadil

- CCD 00 Pisarafistuli sulgemine
- CCD 10 Pisarakanalikese õmblus
- CCD 20 Pisarakanalikese õmblus koos dreenimisega
- CCD 30 Pisarakanalikese rekonstruktsioon
- CCD 40 Perkutaanne dakrüotsüstorinostoomia
- CCD 50 Dakrüotsüstorinostoomia koos dreenimisega

- CCD 60 Transnasaalne dakrüotsüstorinostoomia
 CCD 70 Konjunktivotsüstorinostoomia koos dreenimisega
Eponüüm: Jones
 CCD 99 Muu rekonstruktiivne operatsioon pisaraaparaadil

CCW Muud operatsioonid pisaraaparaadil

- CCW 99 Muu operatsioon pisaraaparaadil

CD Silmamuna

Silmamuna üksikute anatoomiliste osadega mittepiirduvad operatsioonid
Biopsia, vt. silmamuna anatoomiliste osade alajaotus

CDB Silmasisese võõrkeha eemaldamine

- CDB 00 Silmasisese võõrkeha eemaldamine
 CDB 10 Silmasisese võõrkeha eemaldamine magnetiga
 CDB 99 Muu operatsioon silmasisese võõrkeha korral

CDC Silma enukleatsioon ja evistseratsioon

- CDC 00 Silma enukleatsioon
 CDC 10 Silma enukleatsioon primaarse implantaadiga
Tenon'i kapsli piirides
 CDC 20 Silma enukleatsioon transplantaadiga
Tenon'i kapsli piirides
Lisakood proteeside ja koelappide määratlemiseks, vt. ZZ
 CDC 30 Silma evistseratsioon
 CDC 40 Silma evistseratsioon primaarse implantaadiga
 CDC 50 Silma evistseratsioon transplantaadiga
Lisakood proteeside ja koelappide määratlemiseks, vt. ZZ

CDW Muud operatsioonid silmamunal

- CDW 99 Muu operatsioon silmamunal

CE Silmaliigutajalihhas

CEA Silmaliigutajalihase biopsia

- CEA 00 Silmaliigutajalihase biopsia

CEB Silmaliigutajalihase müektoomia, müotoomia, tenotoomia

- CEB 00 Silmaliigutajalihase müektoomia
 CEB 10 Silmaliigutajalihase osaline müotoomia
 CEB 20 Silmaliigutajalihase totaalne müotoomia
 CEB 30 Silmaliigutajalihase tenotoomia

CEC Silmaliigutajalihase transpositsioon

- CEC 00 Silmaliigutajalihase tahapoole kinnitamine
- CEC 10 Silmaliigutajalihase nõrgestamine ja lühendamine
- CEC 20 Silmaliigutajalihase nõrgestamine ja edasiviimine
- CEC 30 Silmaliigutajalihase lühendamine
- CEC 40 Silmaliigutajalihase lühendamine ja ettepoole kinnitamine
- CEC 50 Silmaliigutajalihase ettepoole kinnitamine
- CEC 60 Silmaliigutajalihase nihutamine nihkeniidiga
- CEC 70 Nüstagmipuhune silmaliigutajalihase nihutamine
- CEC 80 Silmaliigutajalihase osaline nihutamine
- CEC 90 Silmaliigutajalihase nihutamine

CED Silmaliigutajalihase voltimine

- CED 00 Silmaliigutajalihase voltimine

CEE Silmaliigutajalihase fikstsioon

- CEE 00 Silmaliigutajalihase fikseeriv õmblus
- CEE 10 Silmaliigutajalihase fikstsioon kinnitava õmblusega

CEF Operatsiooni silmaliigutajalihase traumade korral või teised operatsioonid

- CEF 00 Silmaliigutajalihase liidete vabastamine
- CEF 10 Tenon'i kapsli või vigastatud lihase õmblus

CEW Silmaliigutajalihase muud operatsioonid

- CEW 99 Silmaliigutajalihase muu operatsioon

CF Konjunktiiiv**CFA Konjunktiivi intsisioon ja biopsia**

- CFA 00 Konjunktiivi intsisioon
- CFA 10 Konjunktiivi peritoomia
- CFA 20 Konjunktiivi biopsia

CFB Konjunktiivi võõrkeha eemaldamine ja õmblus

- CFB 00 Konjunktiivi õmblus
- CFB 10 Konjunktiivist võõrkeha eemaldamine

CFC Konjunktiivi kahjustuse ekstsisioon

- CFC 00 Konjunktiivi kahjustuse ekstsisioon
Väljaarvatud trahhoomi folliikulite ekstsisioon
- CFC 10 Konjunktiivi kahjustuse laserteraapia

- CFC 20 Konjunktivi kahjustuse krüoteraapia
CFC 30 Trahhoomi folliikulite ekstsissioon

CFD Konjunktivi korrektsioon

- CFD 00 Konjunktivi korrektsioon ilma transplantaadita
CFD 10 Konjunktivi korrektsioon transplantaadiga

CFW Muud operatsioonid konjunktivil

- CFW 99 Muu operatsioon konjunktivil

CG Sarvkest ja skleera

CGA Sarvkesta või skleera biopsia

- CGA 00 Sarvkesta biopsia
CGA 10 Skleera biopsia

CGB Sarvkesta või skleera intsisioon

- CGB 00 Keratotoomia
CGB 10 Sklerotoomia

CGC Sarvkestast või skleerast võõrkeha eemaldamine

- CGC 10 Sarvkestast võõrkeha eemaldamine
CGC 20 Sarvkestast võõrkeha eemaldamine magnetiga
CGC 30 Skleerast võõrkeha eemaldamine
CGC 40 Skleerast võõrkeha eemaldamine magnetiga

CGD Operatsioonid refraktsiooni anomaaliate korral

- CGD 00 Keratotoomia refraktsiooni anomaalia korral
CGD 10 Laser keratoplastika refraktsiooni anomaalia korral
CGD 20 Keratom-iileus
CGD 99 Muu operatsioon refraktsiooni anomaalia korral

CGE Operatsioonid sarvkesta ja skleera kahjustuste korral

- CGE 10 Keratektoomia
CGE 15 Sarvkesta laserravi
CGE 20 Sarvkesta kahjustuse termokauterisatsioon
CGE 25 Sarvkesta külmravi
CGE 30 Sklerektoomia
CGE 35 Skleera laserravi
CGE 40 Skleera kahjustuse termokauterisatsioon
CGE 50 Pterütügiumi eemaldamine
CGE 55 Pterütügiumi eemaldamine koos konjunktivi transplantatsiooniga
CGE 99 Muu operatsioon sarvkesta ja skleera kahjustuste korral

CGF Operatsioonid sarvkestal ja skleeral läbistava vigastuse korral

- CGF 00 Sarvkesta haava sulgemine koeliimiga
- CGF 10 Sarvkesta haava õmblus
- CGF 20 Sarvkesta haava õmblus koos konjuktiivi plastikaga
- CGF 25 Sarvkesta haava õmblus koos väljalangenud *uvea* reseksiooniga
- CGF 30 Sarvkesta korrektsioon konjuktiivi transplantaadiga
- CGF 40 Skleera haava sulgemine koeliimiga
- CGF 45 Skleera haava õmblus
- CGF 50 Skleera haava õmblus koos konjuktiivi plastikaga
- CGF 55 Skleera haava õmblus koos väljalangenud *uvea* reseksiooniga
- CGF 99 Muu operatsioon sarvkestal ja skleeral läbistava vigastuse korral

CGG Rekonstruktiivsed operatsioonid sarvkestal ja skleeral

- CGG 00 Sarvkesta tätoveerimine
- CGG 10 Koonussarvkesta korrektsioon termokauterisatsiooni abil
- CGG 20 Epikeratofaakia või keratofaakia
- CGG 30 Sarvkesta kihiline transplantatsioon
- CGG 40 Sarvkesta läbistav transplantatsioon autotransplantaadiga
- CGG 45 Sarvkesta läbistav transplantatsioon homotransplantaadiga
- CGG 50 Keratoproteesi implantatsioon
- CGG 60 Skleera tugevdamine transplantaadiga
- CGG 99 Muud rekonstruktiivsed operatsioonid sarvkestal ja skleeral

CGW Muud operatsioonid sarvkestal ja skleeral

- CGW 99 Muu operatsioon sarvkestal ja skleeral

CH Eeskamber, eeskambri nurk, vikerkest, tsiliaarkeha**CHA Eeskambri, eeskambri nurga, vikerkesta ja tsiliaarkeha biopsia**

- CHA 10 Vikerkesta biopsia
- CHA 20 Tsiliaarkeha biopsia

CHB Operatsioonid eeskambri ja eeskambri nurgal

- CHB 00 Laser sünehhialüüs
- CHB 10 Silma eeskambri punktsioon koos loputusega
- CHB 15 Silma eeskambri punktsioon koos kambrivedeliku asendamisega
Õhuga, viskoosse ainega
- CHB 20 Goniopunktsioon
- CHB 30 Goniotoomia
- CHB 40 Goniosünehhialüüs
- CHB 50 Trabekulotoomia
- CHB 60 Eesmine sünehhialüüs
- CHB 65 Tagumine sünehhialüüs
- CHB 99 Muu operatsioon eeskambri ja eeskambri nurgal

CHC Iridotoomia ja iridektoomia

- CHC 00 Iridotoomia
- CHC 05 Laseriridotoomia
- CHC 10 Perifeerne iridektoomia
- CHC 20 Sektoriridektoomia
Pupillist iirise juureni
- CHC 30 Tsentraalne iridektoomia
Sfinkterektoomia

CHD Filtreerivad operatsioonid

- CHD 00 Lasertrabekuloplastika
- CHD 10 Trabekuloplastika
- CHD 15 Trabekulektoomia ja iridektoomia
- CHD 20 Skleera trepaneerimine
- CHD 25 Skleera trepaneerimine ja iridektoomia
- CHD 30 Lasertrabekulektoomia
- CHD 40 Iridenkleis
- CHD 50 Šunt-operatsioon eeskambri
- CHD 99 Muu filtreeriv operatsioon

CHE Operatsioonid vikerkesta lesiooni korral

- CHE 00 Pupillotoomia
- CHE 05 Laserpupillotoomia
- CHE 10 Vikerkesta kahjustuse ekstsisioon
- CHE 20 Vikerkesta kahjustuse laserravi
- CHE 99 Muu operatsioon vikerkesta kahjustuse korral

CHF Operatsioonid tsiliaarkehal

- CHF 00 Tsiliaarkeha lesiooni ekstsisioon
- CHF 05 Tsiliaarkeha transskleraalne laserkoagulatsioon
- CHF 10 Tsiliaarkeha transpupillaarne laserkoagulatsioon
- CHF 15 Tsiliaarkeha krüoteraapia
- CHF 20 Tsiliaarkeha elektrokoagulatsioon
- CHF 30 Tsüklodialüüs
- CHF 99 Muu operatsioon tsiliaarkehal

CHW Muud operatsioonid eeskambri, eeskambri nurgal, vikerkestal ja tsiliaarkehal

- CHW 99 Muu operatsioon eeskambri, eeskambri nurgal, vikerkestal või tsiliaarkehal

CJ Operatsioonid läätsel*Samaaegse vitrektoomia korral lisa sobiv kood, vt. CKD***CJB Operatsioonid läätsel sekundaarse katarakti korral**

- CJB 00 Sekundaarse katarakti lõhestus
- CJB 10 Sekundaarse katarakti laser lõhestus
- CJB 20 Sekundaarse katarakti irrigatsioon ja poleerimine
- CJB 30 Sekundaarse katarakti ekstsissioon
- CJB 99 Muu operatsioon läätsel sekundaarse katarakti korral

CJC Intrakapsulaarsed katarakti operatsioonid

- CJC 00 Intrakapsulaarne katarakti ekstraktsioon
- CJC 05 Intrakapsulaarne katarakti ekstraktsioon koos iridektoomia või iridotoomiaga
- CJC 10 Intrakapsulaarne katarakti ekstraktsioon koos kunstlääte implantatsiooniga eeskambrisse
- CJC 15 Intrakapsulaarne katarakti ekstraktsioon koos kunstlääte implantatsiooniga eeskambrisse ja iridektoomia või iridotoomia
- CJC 20 Intrakapsulaarne katarakti ekstraktsioon koos kunstlääte implantatsiooniga tagakambrisse
- CJC 25 Intrakapsulaarne katarakti ekstraktsioon koos kunstlääte implantatsiooniga tagakambrisse ja iridektoomia või iridotoomia
- CJC 99 Muu intrakapsulaarne katarakti operatsioon

CJD Ekstrakapsulaarsed katarakti operatsioonid*Samaaegse vitrektoomia korral lisa sobiv kood, vt. CKD*

- CJD 00 Ekstrakapsulaarne katarakti ekstraktsioon
- CJD 05 Ekstrakapsulaarne katarakti ekstraktsioon koos iridektoomia või iridotoomiaga
- CJD 10 Ekstrakapsulaarne katarakti ekstraktsioon koos kunstlääte implantatsiooniga eeskambrisse
- CJD 15 Ekstrakapsulaarne katarakti ekstraktsioon koos kunstlääte implantatsiooniga eeskambrisse ja iridektoomia või iridotoomia
- CJD 20 Ekstrakapsulaarne katarakti ekstraktsioon koos kunstlääte implantatsiooniga tagakambrisse
- CJD 25 Ekstrakapsulaarne katarakti ekstraktsioon koos kunstlääte implantatsiooniga tagakambrisse ja iridektoomia või iridotoomia
- CJD 30 *Pars plana* lensektoomia
- CJD 99 Muud ekstrakapsulaarsed katarakti operatsioonid

CJE Ekstrakapsulaarsed katarakti operatsioonid, kus kasutatakse fakoemulsifikatsiooni tehnikat

- CJE 00 Fakoemulsifikatsioon
- CJE 05 Fakoemulsifikatsioon koos iridektoomia ja iridotoomiaga
- CJE 10 Fakoemulsifikatsioon koos kunstlääte implantatsiooniga eeskambrisse
- CJE 15 Fakoemulsifikatsioon koos kunstlääte implantatsiooniga eeskambrisse ja iridektoomia või iridotoomia
- CJE 20 Fakoemulsifikatsioon koos kunstlääte implantatsiooniga tagakambrisse
- CJE 25 Fakoemulsifikatsioon koos kunstlääte implantatsiooniga tagakambrisse ja iridektoomia või iridotoomia
- CJE 99 Muu ekstrakapsulaarne katarakti operatsioon kasutades fakoemulsifikatsiooni tehnikat

CJF Muud operatsioonid kunstläätsel

- CJF 00 Kunstlääitse sekundaarne implantatsioon eeskambrisse
- CJF 10 Kunstlääitse sekundaarne implantatsioon tagakambrisse
- CJF 20 Kunstlääitse eemaldamine
- CJF 30 Kunstlääitse dislokatsiooni parandamine
- CJF 40 Kunstlääitse eemaldamine ja implanteerimine eeskambrisse
- CJF 45 Kunstlääitse eemaldamine ja implanteerimine eeskambrisse koos iridektoomia või iridotoomiaga
- CJF 50 Kunstlääitse eemaldamine ja implanteerimine tagakambrisse
- CJF 55 Kunstlääitse eemaldamine ja implanteerimine tagakambrisse koos iridektoomia või iridotoomiaga
- CJF 99 Muu operatsioon kunstläätsel

CJG Operatsioonid dislotseerunud läätsel

- CJG 00 Dislotseerunud lääitse ekstraktsioon
- CJG 05 Dislotseerunud lääitse ekstraktsioon koos iridektoomia või iridotoomiaga
- CJG 10 Dislotseerunud lääitse ekstraktsioon koos kunstlääitse implantatsiooniga eeskambrisse
- CJG 15 Dislotseerunud lääitse ekstraktsioon koos kunstlääitse implantatsiooniga eeskambrisse ja iridektoomia või iridotoomia
- CJG 20 Dislotseerunud lääitse ekstraktsioon koos kunstlääitse implantatsiooniga tagakambrisse
- CJG 25 Dislotseerunud lääitse ekstraktsioon koos kunstlääitse implantatsiooniga tagakambrisse ja iridektoomia või iridotoomia
- CJG 99 Muu operatsioon dislotseerunud läätsel

CJW Muud operatsioonid läätsel

- CJW 99 Muu operatsioon läätsel

CK Pärissoonkest, klaaskeha ja võrkkest**CKA Pärissoonkesta, klaaskeha ja võrkkesta biopsia**

- CKA 00 Pärissoonkesta biopsia
- CKA 10 Klaaskeha biopsia
- CKA 20 Võrkkesta biopsia

CKB Operatsioonid pärissoonkesta irdumise korral

- CKB 00 Suprakoroidaalse vedeliku punktsioon ja evakatsioon
- CKB 10 Suprakoroidaalse vedeliku punktsioon, evakatsioon ja klaaskeha asendaja süstimine
Kaasaarvatud silikooni või muu viskoosse aine süstimine
- CKB 99 Muu operatsioon pärissoonkesta irdumise korral

CKC Ekstraokulaarsed operatsioonid klaaskehal ja võrkkesta

- CKC 00 Klaaskeha fotoruptuur
- CKC 10 Võrkkesta lokaalne fotokoagulatsioon

- CKC 15 Panretinaalne fotokoagulatsioon
- CKC 20 Mitteinrdunud võrkkesta krüopeksia
- CKC 30 Irdunud võrkkesta krüopeksia
- CKC 40 Võrkkesta elektrokoagulatsioon
- CKC 50 Võrkkesta transskleraalne laserravi
- CKC 60 Skleera lokaalne plombeerimine episkleraalse implantaadiga
- CKC 65 Implantaadi eemaldamine skleeralt
- CKC 70 Episkleraalne tsirklaaž
- CKC 75 Tsirklaaži eemaldamine skleeralt
- CKC 99 Muud ekstraokulaarsed operatsioonid klaaskehal ja võrkkestal

CKD Silmasisesed operatsioonid klaaskehal ja võrkkestal

- CKD 00 Klaaskeha punktsioon dekompressiooniks
- CKD 05 Klaaskeha punktsioon koos ravimi süstimisega
- CKD 10 Klaaskeha õõne täitmine
- CKD 15 Klaaskeha asendaja süstimine
Kaasaarvatud silikooni või muu viskoosse aine süstimine
- CKD 20 Klaaskeha aseaine eemaldamine
- CKD 25 Subretinaalse vedeliku väline dreenimine
- CKD 30 Subretinaalse vedeliku sisemine dreenimine
- CKD 40 Võrkkesta endofotokoagulatsioon
- CKD 45 Võrkkesta endokrüoteraapia
- CKD 50 Võrkkesta endodiatermia
- CKD 60 Eesmine vitrektoomia
- CKD 65 *Pars plana* või *pars plicata* vitrektoomia
- CKD 70 Preretinaalse või epiretinaalse membraani eemaldamine
- CKD 75 Retinotoomia
- CKD 80 Retinektoomia
- CKD 85 Subretinaalse membraani või väädi eemaldamine
- CKD 90 Subretinaalse hematoomi eemaldamine
- CKD 99 Muud silmasisesed operatsioonid klaaskehal ja võrkkestal

CKE Operatsioonid pärissoonkesta ja võrkkesta kahjustuse korral

- CKE 00 Pärissoonkesta kahjustuse ekstsisioon
- CKE 10 Pärissoonkesta kahjustuse transpupillaarne fotokoagulatsioon
Fotosensitisatsioon enne fotokoagulatsiooni, vt. TCK 00
- CKE 15 Pärissoonkesta kahjustuse endofotokoagulatsioon
Fotosensitisatsioon enne fotokoagulatsiooni, vt. TCK 00
- CKE 20 Pärissoonkesta kahjustuse ekstsisioon
- CKE 30 Võrkkesta kahjustuse ekstsisioon
- CKE 40 Võrkkesta kahjustuse transpupillaarne fotokoagulatsioon
- CKE 45 Võrkkesta kahjustuse endofotokoagulatsioon
Fotosensitisatsioon enne fotokoagulatsiooni, vt. TCK 00
- CKE 50 Võrkkesta kahjustuse krüoteraapia
- CKE 60 Pärissoonkesta ja võrkkesta brahhüteraapia
- CKE 65 Brahhüterapeutilise plaadi eemaldamine silmast
- CKE 99 Muu operatsioon pärissoonkesta või võrkkesta kahjustuse korral

CKW Muud operatsioonid pärissoonkestal, klaaskehal ja võrkkestal

CKW 99 Muu operatsioon pärissoonkestal, klaaskehal ja võrkkestal

CW Kordusoperatsioonid silmas ja temaga külgnevatel struktuuridel**CWA Haava dehistsentsi korrektsioon silmas ja temaga külgnevatel struktuuridel**

CWA 00 Haava dehistsentsi korrektsioon silmas ja temaga külgnevatel struktuuridel

CWB Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral silmas ja temaga külgnevatel struktuuridel*Kaasaarvatud haavainfektsioon*

CWB 00 Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral silmas ja temaga külgnevatel struktuuridel

CWC Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral silmas ja temaga külgnevatel struktuuridel*Kaasaarvatud infektsioon opereeritud struktuuridel*

CWC 00 Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral silmas ja temaga külgnevatel struktuuridel

CWD Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral silmas ja temaga külgnevatel struktuuridel*Kaasaarvatud verejooks haavast või haava hematoom*

CWD 00 Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral silmas ja temaga külgnevatel struktuuridel

CWE Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral silmas ja temaga külgnevatel struktuuridel*Kaasaarvatud verejooks või hematoom opereeritud struktuuridel*

CWE 00 Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral silmas ja temaga külgnevatel struktuuridel

CWF Kordusoperatsioon anastomoosi või õmbluse dehistsentsi korral silmas ja temaga külgnevatel struktuuridel

CWF 00 Kordusoperatsioon anastomoosi või õmbluse dehistsentsi korral silmas ja temaga külgnevatel struktuuridel

CWW Muu kordusoperatsioon silmas ja temaga külgnevatel struktuuridel

CWW 99 Muu kordusoperatsioon silmas ja temaga külgnevatel struktuuridel

PEATÜKK D

Kõrv, nina, kõri

DA	Kõrvalest
DB	Väliskuulmekäik
DC	Trummiõõs ja keskkõrv
DD	Kuulmeluukesed
DE	Nibujätke ja oimuluu
DF	Sisekõrv
DG	Kuulmetõri
DH	Nina
DJ	Ninavahesein
DK	Ninaverejooksu kontroll
DL	Nina plastiline korrektsioon
DM	Põsekoobas
DN	Sõelluukoopad ja sõelluu
DP	Otsmiku- ja põhiluukoopad
DQ	Kõri
DW	Kordusoperatsioonid kõrva, nina ja kõri kirurgias <i>Punktsioon, nõelbiopsia ja muud väikesed protseduurid, vt. TD</i>

Peatükis D, kolmas täht koodides tähistab:

A	Intsisioon, eksploratsioon, biopsia
B	Osaline või täielik ekstsisioon
C	Võõrkeha eemaldamine
D	Rekonstruktiivsed protseduurid
E	Võõrmaterjali implantatsioon
W	Muud operatsioonid

DA Kõrvalest

DAA 00	Kõrvalesta intsisioon
DAB 00	Kõrvalesta lesiooni ekstsisioon
DAB 10	Kõrvalesta osaline ekstsisioon
DAB 20	Kõrvalesta fistuli ekstsisioon
DAD 00	Kõrvalesta suturatsioon
DAD 10	Kõrvalesta rekonstruktsioon
DAD 20	Kõrvalesta proteesi luuline fiksatsioon

- DAD 30 Kõrvalesta plastiline korrektsioon
Kaasaarvatud eenduva kõrvalesta korrektsioon
- DAW 99 Muu operatsioon kõrvalestal

DB Väliskuulmekäik

- DBA 00 Väliskuulmekäigu intsissioon
- DBB 00 Väliskuulmekäigu lesiooni ekstsissioon
- DBD 00 Väliskuulmekäigu suturatsioon
- DBD 10 Väliskuulmekäigu rekonstruktsioon
- DBD 20 Väliskuulmekäigu plastiline korrektsioon
- DBD 30 Väliskuulmekäigu atreesia korrektsioon
- DBW 99 Muu operatsioon väliskuulmekäigul

DC Trummiõõs ja keskkõrv

- DCA 00 Trummikile või keskkõrva biopsia
- DCA 10 Trummikile paratsentees
- DCA 20 Trummikile šunteerimine
- DCA 30 Keskkõrva eksploratsioon
- DCB 00 Keskkõrva lesiooni ekstsissioon
- DCB 10 Keskkõrva liidetest vabastamine
- DCB 20 Keskkõrva osaline ekstsissioon
- DCB 30 Keskkõrva totaalne ekstsissioon
- DCC 00 Võõrkeha kõrvaldamine keskkõrvast
- DCD 00 Müringoplastika
- DCD 10 Tümpaanoplastika
- DCW 00 Ventileeriva toru eemaldamine trummikilest
- DCW 99 Muu operatsioon trummiõõnel või keskkõrval

DD Kuulmeluukesed

- DDA 00 Stapedotoomia
- DDA 10 Luulise ahela eksploratsioon
- DDB 00 Stapedektoomia
- DDC 00 Proteesi eemaldamine luulisest ahelast
- DDD 00 Jaluse mobilisatsioon
- DDD 05 Luulise ahela plastiline korrektsioon
- DDD 10 Vasara ja jaluse vaheline interpositsioon
- DDD 20 Trummiõõne ja jalusplaadi vaheline interpositsioon

- DDD 30 Trummikile fiksatsioon jalusele
 DDD 40 Trummikile fiksatsioon jalusplaadile
 DDW 99 Muu operatsioon kuulmeluukestel

DE Nibujätke ja oimuluu

- DEA 00 Nibujätke või oimuluu biopsia
 DEA 10 Attiko-antrotoomia
 DEB 00 Kortikaalne mastoidektoomia
 DEB 10 Attiko-antro-mastoidektoomia
 DEB 20 Attiko-antro-mastoidektoomia ja tümpanotoomia
 DEB 25 Attiko-antro-mastoidektoomia ja tümpanoplastika
 DEB 30 Radikaalne mastoidektoomia
 DEB 40 Nibujätke osaline ekstsioon
 DEB 50 Oimuluu osaline ekstsioon
 DEB 60 Oimuluu totaalne ekstsioon
 DED 00 Nibujätke osalise ekstsiooni järgne õone obliteratsioon
 DEE 00 Kuulmisabivahendi luuline fiksatsioon
 DEW 99 Muu operatsioon nibujätkel ja oimuluul

DF Sisekõrv

- DFA 00 Sakotoomia
 DFA 10 Püramiidi tipu translabürintaalne eksploratsioon
 DFB 00 Labürintektoomia
 DFB 10 Labürindi destruktsioon
 DFC 00 Võõrkeha eemaldamine sisekõrvast
 DFD 00 Sisekõrva esiku fenestratsioon
 DFD 10 Ovaalakna rekonstruktsioon
 DFD 20 Ümarakna ruptuuri sulgemine
 DFD 30 Perilümfaatilise fistuli sulgemine
 DFE 00 Teo implanteerimine
 DFW 99 Muu operatsioon sisekõrval

DG Kuulmetõri

- DGA 00 Kuulmetõrve biopsia

DGB 00 Kuulmetõrve obliteratsioon

DGW 00 Kuulmetõrve dilatatsioon

DGW 99 Muu operatsioon kuulmetõrves

DH Nina

DHA 00 Nina intsisioon

DHA 10 Ninaõõne biopsia

Endoskoopiline biopsia, vt. UDH 05

DHB 00 Välisnina lesiooni ekstsioon

DHB 10 Ninaõõne lesiooni ekstsioon

DHB 20 Ninaõõne polüpektoomia

DHB 30 Koaani polüpektoomia läbi ülalõualuu koopa

DHB 40 Konhotoomia

Sünonüüm: Turbinektoomia

DHB 50 Konhoplastika

DHC 00 Võõrkeha eemaldamine ninast

DHC 10 Ninaluust implantaadi eemaldamine

DHD 00 Ninasisene suturatsioon

Ninaväline suturatsioon, vt. QAB 00

DHD 10 Ninaluumurru kinnine paigaldamine

DHD 20 Ninaluumurru lahtine paigaldamine

DHD 30 Ninaluumurru osteosüntees

DHW 99 Muu operatsioon ninal

DJ Ninavahesein

DJA 00 Ninavaheseina intsisioon

DJA 10 Ninavaheseina biopsia

DJA 20 Põhiluukoopa transseptaalne avamine

DJB 10 Ninavaheseina ekstsioon

DJD 00 Ninavaheseina suturatsioon

DJD 10 Ninavaheseina perforatsiooni sulgemine

DJD 20 Ninavaheseina plastiline korrektsioon

DJD 30 Ninavaheseina murru kinnine paigaldamine

DJD 40 Ninavaheseina murru lahtine paigaldamine

DJW 99 Muu operatsioon ninavaheseinal

DK Ninaverejooksu kontroll

DKW 00 Nina limaskesta kauterisatsioon

DKW 10 Ninaõõne tamponeerimine

- DKW 20 Ninaneelu tamponeerimine
- DKW 30 Ninasisese arteri kauterisatsioon
- DKW 40 Ninasisese arteri ligeerimine
- DKW 99 Muud protseduurid ninaverejooksu kontrollimiseks

DL Plastilised operatsioonid ninal

- DLD 00 Ninakõhre rekonstruktsioon
- DLD 10 Ninaluu ja –kõhre rekonstruktsioon
- DLD 20 Rinoplastika
- DLD 25 Koanaalatreesia korrigeerimine
- DLD 30 Nina konstruktsioon

- DLW 99 Muud plastilised operatsioonid ninal

DM Põsekoobas

Ülalõualuutsüsti fenestratsioon, vt. EFA

Teised operatsioonid ülalõualuul, vt. EE

- DMA 00 Põsekoopa biopsia
Endoskoopiline biopsia, vt. UDM 05
Nõelbiopsia, vt. TDM
- DMA 10 Põsekoopa eksploratsioon

- DMB 00 Põsekoopa endonasaalne trepaneerimine
Eponüüm: Claoué
- DMB 10 Radikaalne põsekoopa antrotoomia
Eponüüm: Caldwell-Luc
- DMB 20 Põsekoopa funktsionaalne endoskoopiline avamine
- DMB 30 Põsekoopa lesiooni transmaksillaarne ekstsioon
- DMB 40 Põsekoopa lesiooni ekstsioon läbi külgmise rinotoomia

- DMC 00 Võõrkeha eemaldamine põsekoopast
- DMW 00 Põsekoopa intubatsioon
- DMW 99 Muu operatsioon põsekoopal

DN Operatsioonid sõelluukoopal ja sõelluul

- DNA 00 Sõelluukoopa biopsia
Nõelbiopsia, vt. TDN 00

- DNB 00 Väline etmoidektoomia
- DNB 10 Endonasaalne etmoidektoomia
- DNB 20 Endoskoopiline etmoidektoomia
- DNB 30 Sõelluukoopa lesiooni ekstsioon
- DNB 40 Sublabiaalne rinotoomia
- DNC 00 Võõrkeha eemaldamine sõelluukoopast

- DNW 99 Muu operatsioon sõelluukoopal ja sõelluul

DP Otsmiku- ja põhiluukoopad

Põhiluukoopa transseptaalne avamine, vt. DJA 20

Nõelbiopsia, vt. TDP

- DPA 00 Otsmikukoopa biopsia
- DPA 10 Põhiluukoopa biopsia
- DPA 20 Otsmikukoopa trepaneerimine
- DPA 30 Sfenotoomia

- DPB 00 Otsmikukoopa osaline ekstsisioon
- DPB 10 Põhiluukoopa osaline ekstsisioon
- DPB 20 Otsmikukoopa obliteratsioon

- DPW 00 Otsmikukoopa intubatsioon
- DPW 10 Põhiluukoopa intubatsioon
- DPW 99 Muu operatsioon otsmiku- või põhiluukoopal

DQ Kõri

- DQA 00 Kõri intsisioon
Kaasaarvatud koniotoomia
Trahheostoomia, vt. GBB
- DQA 10 Kõri biopsia
- DQA 20 Kõri fissuuri eksploratsioon

- DQB 00 Kõri lesiooni ekstsisioon
- DQB 10 Kõri lesiooni endoskoopiline ekstsisioon
- DQB 20 Kõri osaline ekstsisioon
- DQB 30 Larüngektomia
- DQB 40 Supraglotiline larüngektomia
- DQB 50 Hemilarüngektomia
- DQB 60 Arütenoidektomia
- DQB 70 Häälepaela totaalne ekstsisioon
- DQB 80 Operatsioon häälepaelte striktuuri korral

- DQC 00 Võõrkeha eemaldamine kõrist
- DQC 10 Võõrkeha endoskoopiline eemaldamine kõrist

- DQD 00 Häälepaela lateraalne fiksatsioon
- DQD 10 Kõri suturatsioon
- DQD 20 Kõri rekonstruktsioon vaba limaskestast implantaadiga
- DQD 30 Kõri rekonstruktsioon tugitransplantaadiga
- DQD 40 Kõri plastiline korrektsioon
- DQD 42 Türeoplastika
- DQD 50 Endoskoopiline stendi sissepanek kõrri

- DQE 00 Kõri proteesi implantatsioon
- DQE 10 Võõrmaterjali süstimine häälepaela
Kaasaarvatud teflon või parafiin
- DQE 20 Võõrmaterjali implantatsioon häälepaela
- DQW 99 Muu operatsioon kõril

DW Kordusoperatsioonid kõrva, nina ja kõri kirurgias

DWA *Haava dehistsentsi korrektsioon kõrva, nina ja kõri kirurgias*

DWA 00 Haava dehistsentsi korrektsioon kõrva, nina ja kõri kirurgias

DWB *Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral kõrva, nina ja kõri kirurgias*

Kaasaarvatud haavainfektsioon

DWB 00 Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral kõrva, nina ja kõri kirurgias

DWC *Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral kõrva, nina ja kõri kirurgias*

Kaasaarvatud infektsioon opereeritud organitel või struktuuridel

DWC 00 Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral kõrva, nina ja kõri kirurgias

DWD *Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral kõrva, nina ja kõri kirurgias*

Kaasaarvatud verejooks haavast või haava hematoom

DWD 00 Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral kõrva, nina ja kõri kirurgias

DWE *Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral kõrva, nina ja kõri kirurgias*

Kaasaarvatud verejooks või hematoom opereeritud struktuuridel

DWE 00 Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral kõrva, nina ja kõri kirurgias

DWF *Kordusoperatsioon anastomoosi või õmbluse dehistsentsi korral kõrva, nina ja kõri kirurgias*

DWF 00 Kordusoperatsioon anastomoosi või õmbluse dehistsentsi korral kõrva, nina ja kõri kirurgias

DWW *Muud kordusoperatsioonid kõrva, nina ja kõri kirurgias*

DWW 99 Muu kordusoperatsioon kõrva, nina ja kõri kirurgias

PEATÜKK E

Hambad, lõualuud, suu ja neel

EA	Huuled
EB	Hambad
EC	Ige ja alveoolid
ED	Alalõualuu
EE	Ülalõualuu
EF	Erinevad operatsioonid lõualuudel
EG	Alalõualuu liiges
EH	Kõva suulagi
EJ	Keel ja suupõhi
EK	Põsed
EL	Süljenäärmed
EM	Mandlid ja adenoidid
EN	Neel ja temaga külgnevad struktuurid
EW	Kordusoperatsioonid hammaste, lõualuude, suu ja neelu operatsiooni-järgsete tüsistuste tõttu

EA Huuled*Punktsioon, biopsia, intsisioon, jne. vt. TE***EAA Huule intsisioon ja ekstsioon**

EAA 00	Huule intsisioon
EAA 10	Huule lesiooni ekstsioon
EAA 20	Ülahuule osaline ekstsioon
EAA 30	Alahuule osaline ekstsioon
EAA 99	Huule muu ekstsioon

EAB Rekonstruktiivsed operatsioonid huulel*Lisakood transplantaatide ja koelappide määratlemiseks, vt. ZZ*

EAB 00	Huule suturatsioon <i>Kaasaarvatud nekrektoomia</i>
EAB 10	Huule kida ekstsioon ja korrektsioon
EAB 20	Huule plastiline korrektsioon <i>Väljaarvatud huulelöhe puhul</i>

- EAB 30 Huulelõhe plastiline korrektsioon
Huulelõhe ja suulaelõhe plastiline korrektsioon, vt. EHC
- EAB 99 Muud rekonstruktiivsed operatsioonid huulel

EAW Muud operatsioonid huulel

- EAW 99 Muu operatsioon huulel

EB Hambad

Konservatiivne hambaravi, vt. TE

EBA Hamba ekstraktsioon ja osaline ekstsioon

- EBA 00 Hamba ekstraktsioon
- EBA 10 Hamba kirurgiline eemaldamine (osteotoomiaga)
- EBA 20 Hamba hemisektsioon
- EBA 30 Hambajuure ekstsioon
- EBA 40 Hambajuure tipu ekstsioon
- EBA 99 Hamba muu ekstraktsioon või osaline ekstsioon

EBB Rekonstruktiivsed operatsioonid hammastel

- EBB 00 Dislotseerunud hamba paigaldamine ja fiksatsioon
- EBB 05 Murdunud hamba paigaldamine ja fiksatsioon
- EBB 10 Hamba implantaadi paigaldamine
- EBB 15 Hamba implantaadi toe paigaldamine
- EBB 20 Hamba transplantatsioon
- EBB 99 Muud rekonstruktiivsed operatsioonid hambal

EBU Implantaatide ja väliste fiksatsioonivahendite eemaldamine hammastelt

- EBU 00 Implantaadi ja välise fiksatsioonivahendi eemaldamine hambalt

EBW Muud operatsioonid hammastel

- EBW 99 Muu operatsioon hammastel

EC Ige ja alveoolid

Punktsioon, jne. vt. TE

ECA Igeme ja alveooli intsisioon, biopsia ja ekstsioon

- ECA 00 Hamba kirurgiline vabastamine
- ECA 10 Igeme intsisioon
- ECA 20 Igeme biopsia
- ECA 30 Igeme lesiooni ekstsioon
- ECA 40 Parodontaalse abstsessi kirurgiline ravi
- ECA 50 Parodontaalne operatsioon
- ECA 60 Võõrkeha eemaldamine igemelt või alveoolilt
- ECA 99 Igeme ja alveooli muu intsisioon või ekstsioon

ECB Rekonstruktiivsed operatsioonid igemel ja alveoolidel*Lisakood transplantaatide ja koelappide määratlemiseks, vt. ZZ*

- ECB 00 Igeme suturatsioon
Kaasaarvatud nekrektoomia
- ECB 05 Igeme limaskesta korrektsioon
Kaasaarvatud armi või fistuli korral
- ECB 10 Igeme rekonstruktsioon
- ECB 15 Oronasaalse või oroantraalse fistuli plastiline korrektsioon
- ECB 20 Oraalne alveoplastika
- ECB 30 Alveoplastika naha või limaskesta transplantaadi abil
- ECB 40 Alveooli murdude kirurgiline ravi
- ECB 50 Alveoplastika luutransplantaadi või võõrmaterjaliga
- ECB 60 Alveoolide rekonstruktsioon
- ECB 99 Teised rekonstruktiivsed operatsioonid igemetel

ECU Implantaatide ja väliste fiksatsioonivahendite eemaldamine alveoolist

- ECU 00 Implantaadi ja välise fiksatsioonivahendi eemaldamine alveoolist

ECW Muud operatsioonid igemel või alveoolil

- ECW 99 Muu operatsioon igemel või alveoolil

ED Alalõualuu*Punktsioon, jne. vt. TE***EDA Alalõualuu intsisioon ja biopsia**

- EDA 00 Alalõualuu intsisioon
Kaasaarvatud drenimine
- EDA 10 Alalõualuu biopsia

EDB Ülalõualuu ekstsisioon*Alalõualuu lesiooni ekstsisioon, vt. EFA**Kondülektomia, vt. EFA*

- EDB 00 Alalõualuu osaline ekstsisioon
- EDB 10 Mandibulektomia
- EDB 20 Hemimandibulektomia
- EDB 30 Koronoidektomia
- EDB 99 Muu alalõualuu ekstsisioon

EDC Rekonstruktiivsed operatsioonid alalõualuul*Lisakood transplantaatide ja koelappide määratlemiseks, vt. ZZ*

- EDC 00 Alalõualuu kondülotoomia
- EDC 05 Alalõualuu segmentaalne osteotoomia
- EDC 10 Alalõualuuharu sagitaalne osteotoomia
- EDC 15 Alalõualuuharu vertikaalne osteotoomia

- EDC 20 Alalõualuuharu määratlemata osteotoomia
- EDC 25 Alalõualuukeha osteotoomia
- EDC 30 Genioplastika
- EDC 32 Alalõualuupea või kaela murru kinnine paigaldamine ja immobilisatsioon
- EDC 34 Alalõualuukeha murru kinnine paigaldamine ja immobilisatsioon
- EDC 35 Alalõualuu murru kinnine paigaldamine ja immobilisatsioon
- EDC 36 Alalõualuupea või kaela murru lahtine paigaldamine ja sisemine fiksatsioon
- EDC 38 Alalõualuukeha murru lahtine paigaldamine ja fiksatsioon
- EDC 40 Alalõualuu murru lahtine repositsioon ja osteosüntees
- EDC 42 Alalõualuu rekonstruktsioon implantaadi abil
- EDC 45 Alalõualuu rekonstruktsioon luutransplantaadi abil
- EDC 99 Muud rekonstruktiivsed operatsioonid alalõualuul

EDU *Implantaatide ja väliste fiksatsioonivahendite eemaldamine alalõualuult*

- EDU 00 Implantaadi ja välise fiksatsioonivahendi eemaldamine alalõualuult

EDW *Muud operatsioonid alalõualuul*

- EDW 99 Muu operatsioon alalõualuul

EE Ülalõualuu

Operatsioonid põsekoopal, vt. DM

Punktsioon, jne. vt. TE

EEA *Ülalõualuu intsisioon ja biopsia*

- EEA 00 Ülalõualuu intsisioon

- EEA 10 Ülalõualuu biopsia

Kaasaarvatud dreenimine

EEB *Ülalõualuu ekstsioon*

Lesiooni ekstsioon ja tsüsti fenestratsioon, vt. EFA

- EEB 00 Ülalõualuu osaline ekstsioon

- EEB 10 Maksillektoomia

- EEB 20 Hemimaksillektoomia

- EEB 99 Ülalõualuu muu ekstsioon

EEC *Rekonstruktiivsed operatsioonid ülalõualuul*

- EEC 00 Ülalõualuu segmentaalne osteotoomia

- EEC 05 Le Fort I osteotoomia

- EEC 10 Le Fort II osteotoomia

- EEC 15 Le Fort III osteotoomia

- EEC 20 Ülalõualuumurru kinnine paigaldamine ja immobilisatsioon

- EEC 25 Ülalõualuumurru lahtine paigaldamine ja immobilisatsioon

- EEC 30 Tsügomatikomaksillaarse murru paigaldamine

- EEC 35 Tsügomatikomaksillaarse murru paigaldamine ja osteosüntees

- EEC 40 Skeleti traktsiooni paigaldamine ülalõualuule
 EEC 42 Ülalõualuu rekonstruktsioon implantaadi abil
 EEC 45 Ülalõualuu rekonstruktsioon luu transplantaadi abil
Lisakood vaba mikrovaskulaarse luu transplantaadi korral, vt. ZZQ 40
 EEC 99 Muud rekonstruktiivsed operatsioonid ülalõualuul

EEU Implantaatide ja väliste fiksatsioonivahendite eemaldamine ülalõualuult

- EEU 00 Implantaadi ja välise fiksatsioonivahendi eemaldamine ülalõualuult

EEW Muud operatsioonid ülalõualuul

- EEW 99 Muu operatsioon ülalõualuul

EF Erinevad operatsioonid lõualuudel

EFA Lõualuude lesiooni ekstsisioon

- EFA 10 Lõualuude lesiooni ekstsisioon
 EFA 20 Lõualuude dekortikatsioon
 EFA 40 Tsüstotoomia
 EFA 50 Tsüstektomia
 EFA 99 Muu lõualuude ekstsisioon

EFB Rekonstruktiivsed operatsioonid lõualuudel

- EFB 10 Osteoplastika lõualuudel
 EFB 20 Näoluude hulgi-murdude paigaldamine ja/või immobilisatsioon
 EFB 30 Näoluude murdude väline fiksatsioon
 EFB 50 Ortodontiline protseduur koos ortognaatilise kirurgiaga
 EFB 60 Lõualuude või näoluude osteoplastika luulise transplantaadi või võõrmaterjaliga
 EFB 99 Muud rekonstruktiivsed operatsioonid lõualuudel

EFU Implantaatide ja väliste fiksatsioonivahendite eemaldamine lõualuudelt

- EFU 00 Implantaadi ja välise fiksatsioonivahendi eemaldamine lõualuudelt

EFW Muud operatsioonid lõualuudel

- EFW 99 Muu operatsioon lõualuudel

EG Alalõualuu liiges

Punktsioon, jne. vt. TE

EGA Alalõualuu liigese intsisioon, endoskoopia ja biopsia

- EGA 00 Alalõualuu liigese artroskoopia
 EGA 10 Alalõualuu liigese intsisioon
Kaasaarvatud drenimine
 EGA 20 Alalõualuu liigese biopsia

EGB Alalõualuu liigese ekstsioon

- EGB 00 Alalõualuu kondülektoomia
 EGB 10 Alalõualuu liigese meniskektoomia
 EGB 20 Alalõualuu liigese sünovektoomia
 EGB 99 Alalõualuu liigese muu ekstsioon

EGC Rekonstruktiivsed operatsioonid alalõualuu liigesel

- EGC 00 Dislotseerunud lõualuu lahtine paigaldamine
 EGC 10 Alalõualuu liigese artroplastika ilma transplantaadita
 EGC 20 Alalõualuu liigese artroplastika luu või muu transplantaadiga
 EGC 30 Alalõualuu liigese proteesiga asendamine
 EGC 99 Muud rekonstruktiivsed operatsioonid alalõualuu liigesel

EGU Implantaatide ja väliste fiksatsioonivahendite eemaldamine alalõualuu liigeselt

- EGU 00 Implantaadi või välise fiksatsioonivahendi eemaldamine alalõualuu liigeselt

EGW Muud operatsioonid alalõualuu liigesel

- EGW 99 Muu operatsioon alalõualuu liigesel

EH Kõva suulagi

Punktsioon, jne. vt. TE

EHA Kõva suulae intsisioon ja biopsia

- EHA 00 Kõva suulae intsisioon
 EHA 10 Kõva suulae biopsia

EHB Kõva suulae ekstsioon

- EHB 00 Kõva suulae lesiooni ekstsioon
 EHB 99 Muu kõva suulae ekstsioon

EHC Rekonstruktiivsed operatsioonid kõval suulael

*Lisakood transplantaatide ja koelappide määratlemiseks, vt. ZZ
 Uvuloplastika ja uvulopalatofariingoplastika, vt. ENC*

- EHC 00 Kõva suulae suturatsioon
Kaasaarvatud nekrektoomia
 EHC 10 Kõva suulae oronasaalse või oroantraalse fistuli plastiline korrektsioon
 EHC 20 Kõva suulae armi korrektsioon
 EHC 30 Kõva suulae rekonstruktsioon
 EHC 40 Submukoosne suulaelõhe plastiline korrektsioon
 EHC 50 Suulaelõhe plastiline korrektsioon farüngaalse koelapiga
 EHC 60 Huulelõhe ja suulaelõhe plastiline korrektsioon
 EHC 99 Muud rekonstruktiivsed operatsioonid kõval suulael

EHU *Implantaatide ja väliste fiksatsioonivahendite eemaldamine kõvalt suulaelt*

EHU 00 Implantaadi ja välise fiksatsioonivahendi eemaldamine kõvalt suulaelt

EHW *Muud operatsioonid kõval suulael*

EHW 99 Muu operatsioon kõval suulael

EJ Keel ja suupõhi**EJA** *Keele ja suupõhja intsisioon, biopsia ja võõrkeha eemaldamine*EJA 00 Keele või suupõhja intsisioon
Kaasaarvatud dreenimine

EJA 10 Keele või suupõhja biopsia

EJA 20 Võõrkeha eemaldamine keelest või suupõhjast

EJB *Keele ja suupõhja ekstsioon*

EJB 00 Keelealuse retentsioontsüsti ekstsioon

EJB 10 Keeletipu või -keha lesiooni ekstsioon

EJB 20 Keelejuure lesiooni ekstsioon

EJB 30 Suupõhja lesiooni ekstsioon

EJB 40 Hemiglossektoomia

EJB 50 Totaalne glossektoomia

EJB 60 Suupõhja osaline ekstsioon

EJB 99 Keele või suupõhja muu ekstsioon

EJC *Rekonstruktiivsed operatsioonid keelel ja suupõhjal**Lisakood transplantaatide ja koelappide määratlemiseks, vt. ZZ*

EJC 00 Keele või suupõhja suturatsioon

Kaasaarvatud nekrektoomia

EJC 20 Operatsioon keelekidal

EJC 30 Keele rekonstruktsioon

EJC 40 Glossopeksia

EJC 99 Muud rekonstruktiivsed operatsioonid keelel ja suupõhjal

EJW *Muud operatsioonid keelel ja suupõhjal*

EJW 99 Muu operatsioon keelel ja suupõhjal

EK Põsed**EKA** *Põse intsisioon ja biopsia*

EKA 00 Põse intsisioon

EKA 10 Põse biopsia

EKB Põse ekstsisioon

- EKB 00 Põse lesiooni ekstsisioon
 EKB 99 Põse muu ekstsisioon

EKC Rekonstruktiivsed operatsioonid põsel

Lisakood transplantaatide ja koelappide määratlemiseks, vt. ZZ

- EKC 00 Põse suturatsioon
Kaasaarvatud nekrektoomia
 EKC 10 Võõrkeha eemaldamine põsest
 EKC 20 Põse plastiline korrektsioon
 EKC 30 Põse rekonstruktsioon
 EKC 99 Muud rekonstruktiivsed operatsioonid põsel

EKW Muud operatsioonid põsel

- EKW 99 Muu operatsioon põsel

EL Süljenäärmed**ELA Süljenäärmete intsisioon ja biopsia**

- ELA 00 Süljenäärmete intsisioon
Kaasaarvatud drenimine
 ELA 10 Sialodohhotoomia
 ELA 20 Sialolitotoomia
 ELA 30 Süljenäärme biopsia

ELB Süljenäärme ekstsisioon

- ELB 00 Süljenäärme lesiooni ekstsisioon või eksploratsioon
 ELB 10 Väikese süljenäärme ekstsisioon
 ELB 20 Sublinguaalse näärme ekstsisioon
 ELB 30 Submandibulaarse näärme ekstsisioon
 ELB 40 Osaline parotidektoomia
 ELB 50 Totaalne parotidektoomia
 ELB 99 Süljenäärme muu ekstsisioon

ELC Rekonstruktiivsed operatsioonid süljenäärmel

- ELC 00 Süljenäärme suturatsioon
Kaasaarvatud nekrektoomia
 ELC 30 Süljenäärmejuha ligeerimine
 ELC 40 Süljenäärmejuha rekonstruktsioon
 ELC 50 Süljenäärmejuha transpositsioon
 ELC 60 Süljenäärme fistuli okluseerimine
 ELC 99 Muud rekonstruktiivsed operatsioonid süljenäärmel

ELW Muud operatsioonid süljenäärmel

- ELW 99 Muu operatsioon süljenäärmel

EM Mandlid ja adenoidid**EMA Mandlite ja adenoidide intsisioon ja biopsia**

- EMA 00 Mandlite intsisioon
- EMA 10 Mandlite biopsia
- EMA 20 Adenoidide intsisioon
- EMA 30 Rinofaarünksi biopsia

EMB Mandlite ja adenoidide lesiooni ekstsisioon

- EMB 00 Mandlite või adenoidide lesiooni ekstsisioon
- EMB 10 Tonsillektoomia
- EMB 20 Adenotonsillektoomia
- EMB 30 Adenotoomia
- EMB 99 Muu mandlite ja adenoidide ekstsisioon

EMC Rekonstruktiivsed operatsioonid mandlitel ja adenoididel

- EMC 00 Mandlite või adenoidide suturatsioon
Kaasaarvatud nekrektoomia
- EMC 10 Võõrkeha eemaldamine mandlist
- EMC 99 Muud rekonstruktiivsed operatsioonid mandlitel ja adenoididel

EMW Muud operatsioonid mandlitel ja adenoididel

- EMW 99 Muu operatsioon mandlil või adenoididel

EN Neel ja temaga külgnevad struktuurid**ENA Neelu ja temaga külgnevate struktuuride intsisioon ja biopsia**

- Kaasaarvatud farüingotoomia*
- ENA 00 Neelu sisemine intsisioon
Kaasaarvatud drenimine
- ENA 10 Neelu biopsia
- ENA 20 Farüingotoomia
- ENA 30 Farüingotoomia

ENB Neelu ja temaga külgnevate struktuuride ekstsisioon

- ENB 00 Neelu lesiooni ekstsisioon või eksploratsioon
- ENB 10 Hüpofaarünksi divertikli ekstsisioon
- ENB 20 Farüingektoomia
- ENB 30 Larüingofarüingektoomia
- ENB 40 Branchiaalse tsüsti või fistuli ekstsisioon
Esimese branchiaalse lõhenenud fistuli korral, vt. DAB 20
- ENB 50 Türoglossaalse juha tsüsti või fistuli ekstsisioon
- ENB 60 *Processus styloideus'* e ekstsisioon
- ENB 99 Neelu ja temaga külgnevate struktuuride muu ekstsisioon

ENC Rekonstruktiivsed operatsioonid neelul ja temaga külgnevatel struktuuridel

- ENC 00 Neelu ja temaga külgnevate struktuuride suturatsioon
Kaasaarvatud nekrektoomia
- ENC 10 Võõrkeha eemaldamine neelust
- ENC 20 Krikofarüngeaallihase müotoomia
- ENC 30 Neelu plastiline operatsioon
Kaasaarvatud uvuloplastika
- ENC 40 Uvulopalatofarüingoplastika
- ENC 50 Neelufistuli sulgemine
- ENC 60 Neelu liidetest vabastamine
- ENC 70 Endoskoopiline divertikulo-hüpoparüingostoomia
- ENC 99 Muu rekonstruktiivne operatsioon neelul ja temaga külgnevatel struktuuridel

ENW Muud operatsioonid neelul ja temaga külgnevatel struktuuridel

- ENW 99 Muu operatsioon neelul või temaga külgnevatel struktuuridel

EW Kordusoperatsioonid hammaste, lõualuude, suu ja neelu operatsiooni-järgsete tüsistuste tõttu**EWA Haava dehistsentsi korrektsioon hammaste, lõualuude, suu ja neelu kirurgias**

- EWA 00 Haava dehistsentsi korrektsioon hammaste, lõualuude, suu ja neelu kirurgias

EWB Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral hammaste, lõualuude, suu ja neelu kirurgias

Kaasaarvatud haavainfektsioon

- EWB 00 Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral hammaste, lõualuude, suu ja neelu kirurgias

EWC Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral hammaste, lõualuude, suu ja neelu kirurgias

Kaasaarvatud infektsioon opereeritud organitel või struktuuridel

- EWC 00 Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral hammaste, lõualuude, suu ja neelu kirurgias

EWD Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral hammaste, lõualuude, suu ja neelu kirurgias

Kaasaarvatud verejooks haavast või haava hematoom

- EWD 00 Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral hammaste, lõualuude, suu ja neelu kirurgias

EWE Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral hammaste, lõualuude, suu ja neelu kirurgias

Kaasaarvatud verejooks või hematoom opereeritud struktuuridel

- EWE 00 Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral hammaste, lõualuude, suu ja neelu kirurgias

EWF Kordusoperatsioon anastomoosi või õmbluse dehistsentsi korral hammaste, lõualuude, suu ja neelu kirurgias

EWF 00 Kordusoperatsioon anastomoosi või õmbluse dehistsentsi korral hammaste, lõualuude, suu ja neelu kirurgias

EWW Muud kordusoperatsioonid hammaste, lõualuude, suu ja neelu kirurgias

EWW 99 Muu kordusoperatsioon hammaste, lõualuude, suu ja neelu kirurgias

PEATÜKK F

Süda ja suured torakaalveresooned

FA	Suured torakaalveenid
FB	Kopsuarter koos harudega
FC	Torakaal- ja torakoabdominaalne aort, v.a. malformatsioonid
FD	Torakaalaordiga seotud malformatsioonid
FE	Perikard
FF	Koda, kodade vahesein ja kopsuveenid
FG	Trikuspidaalklapp
FH	Vatsakeste vahesein
FJ	Parem vatsake ja pulmonaalklapp
FK	Mitraalklapp
FL	Vasak vatsake
FM	Aordiklapp
FN	Koronaarterid
FP	Arütmiaid ja teised impulsi levimise häired
FQ	Südame või südame ja kopsu transplantatsioon
FW	Kordusoperatsioonid südamel ja suurtel torakaalveresoontel
FX	Protseduurid, mis on seotud kehavälise või toetatud vereringega <i>Punktsioon ja teised väikesed protseduurid, vt. TF</i>

Koodi viimase numbri tähendus

Peatükis F määrab koodi viimane number meetodit järgmiselt:

- Numbrid 0, 3 ja 6: Lahtised operatsioonid või protseduurid
Märkus: Protseduurid, mida ei ole koodi kirjetes teisiti määratletud, on lahtised protseduurid
- Numbrid 1, 4 ja 7: Endoskoopilised operatsioonid või protseduurid punktsiooni või intsisiooni kaudu
*Kaasaarvatud torakoskoopilised protseduurid
Kaasaarvatud lisatorkeavade või väikeste lõigete kasutamine
Märkus: Koodi kirjetes määratakse neid protseduuri kui torakoskoopilisi*
- Numbrid 2, 5 ja 8: Perkutaansed transluminaalsed protseduurid endoskoopiaga või ilma

FA Suured torakaalveenid*ASD = Kodade vaheseina defekt**Operatsioonid teistel torakaalveenidel, vt. Peatükk P**Operatsioonid kodadel või kodade vaheseinal, vt. FF**Operatsioonid kopsuveenidel, vt. FFF-FFH***FAA Ülemise õõnesveeni suturatsioon või muu korrektsioon***Nt. vigastuse korral*

FAA 00 Ülemise õõnesveeni suturatsioon

FAA 10 Ülemise õõnesveeni korrektsioon transplantaadi abil

FAA 96 Õõnesveeni muu suturatsioon või korrektsioon

FAB Ülemise õõnesveeni intsisioon ja ekstsioon*Kaasaarvatud toppunud materjali eemaldamine*

FAB 00 Ülemise õõnesveeni intsisioon

FAB 10 Trombektoomia ülemisest õõnesveenist

FAB 20 Võõrkeha eemaldamine ülemisest õõnesveenist

FAB 22 Perkutaanne transluminaalne võõrkeha eemaldamine ülemisest õõnesveenist

FAB 30 Ülemise õõnesveeni lesiooni ekstsioon

FAB 96 Ülemise õõnesveeni muu intsisioon või ekstsioon

FAC Ülemise õõnesveeni reseksioon, rekonstruktsioon või ligeerimine*Kaasaarvatud rekonstruktsioon*

FAC 00 Ülemise õõnesveeni reseksioon või ligeerimine

FAC 10 Ülemise õõnesveeni reseksioon ja rekonstruktsioon autoveeni transplantaadiga

FAC 20 Ülemise õõnesveeni reseksioon ja rekonstruktsioon proteesiga

FAC 22 Ülemise õõnesveeni perkutaanne transluminaalne angioplastika

FAC 25 Ülemise õõnesveeni perkutaanne transluminaalne angioplastika koos stendi paigaldamisega

FAC 96 Ülemise õõnesveeni muu reseksioon, rekonstruktsioon või ligeerimine

FAD Bypass operatsioonid ülemisel õõnesveenil

FAD 00 Bypass operatsioon ülemisel õõnesveenil veeni transplantaadiga

FAD 10 Bypass operatsioon ülemisel õõnesveenil sünteetilise transplantaadiga

FAD 96 Muud bypass operatsioonid ülemisel õõnesveenil

FAE Kopsuarteri ja ülemise õõnesveeni ühendus

FAE 00 Anastomoos kopsuarteri ja ülemise õõnesveeni vahel

Eponüüm: Glenn

FAE 10 Mõlemasuunaline anastomoos ülemise õõnesveeni ja kopsuarteri vahel

Kaasaarvatud pulmonaalarteri tüve sulgemine

FAE 20 Totaalne kavo-pulmonaalne ühendus

*Eponüüm: Fontan (modifitseeritud). Kaasaarvatud kodadesisese**kondüüdi kasutamine või ASD sulgemine*

FAE 30 Totaalne kavo-pulmonaalne ühendus fenestreeritud lapiga

Eponüüm: Fontan (fenestreeritud)

- FAE 40 Totaalne kavo-pulmonaalne ühendus ekstrakraniaalse konduiidi abil
 FAE 96 Muu ühendus kopsuarteri ja ülemise õõnesveeni vahel

FAW Muud operatsioonid suurtel torakaalveenidel

- FAW 96 Muu operatsioon suurtel torakaalveenidel

FB Kopsuarter koos harudega

MAPCA = anomaalsed pulmonaalsed kollateraalarterid
Aortopulmonaalsete kollateraalide sulgemine, vt. FDF
Operatsioonid pulmonaalklapil, vt. FJ

FBA Kopsuarteri suturatsioon või korrektsioon

Kaasaarvatud transplantaadi kasutamine, nt. vigastuse korral

- FBA 00 Kopsuarteri suturatsioon
 FBA 10 Kopsuarteri suturatsioon transplantaadiga
 FBA 96 Kopsuarteri muu suturatsioon või korrektsioon

FBB Kopsuarteri intsisioon

Kaasaarvatud kleepunud või toppunud materjali eemaldamine

- FBB 00 Kopsuarteri intsisioon
 FBB 10 Kopsuarteri emboli transluminaalne ekstraktsioon
 FBB 20 Trombendarerektoomia kopsuarterist kroonilise obstruktsiooni korral
 FBB 50 Võõrkeha eemaldamine kopsuarterist
 FBB 52 Perkutaanne transluminaalne võõrkeha eemaldamine kopsuarterist
 FBB 96 Kopsuarteri muu intsisioon

FBC Ahendavad operatsioonid kopsuarteril

- FBC 00 Kopsuarteri ahendamine
Ilma teiste samaaegsete protseduurideta
 FBC 10 Kopsuarteri ahendamine koos teiste samaaegsete protseduuridega kaasasündinud südamerikke korral
 FBC 96 Muud ahendavad operatsioonid kopsuarteril

FBD Ligatuurpaela eemaldamise operatsioonid kopsuarteril

- FBD 00 Ligatuurpaela eemaldamine kopsuarterilt
 FBD 10 Ligatuurpaela eemaldamine ja kopsuarteri dilateerimine
 FBD 12 Paela perkutaanne transluminaalne rebestamine ja kopsuarteri dilateerimine
 FBD 20 Ligatuurpaela eemaldamine ja kopsuarteri rekonstruktsioon
Kaasaarvatud transplantaadi kasutamine
 FBD 96 Ligatuurpaela eemaldamise muu operatsioon kopsuarteril

FBE Kopsuarteri laiendamine ja rekonstruktsioon

- FBE 00 Kopsuarteri laiendamine

- FBE 10 Kopsuarteri laiendamine või rekonstruktsioon lapiga
 FBE 20 Kopsuarteri rekonstruktsioon kasutades sünteetilist transplantaati
 FBE 32 Kopsuarteri perkutaanne transluminaalne angioplastika
 FBE 35 Kopsuarteri perkutaanne transluminaalne angioplastika koos stendi paigaldamisega
 FBE 42 Kopsuarteri perkutaanne transluminaalne rekanaliseerimine
 FBE 96 Kopsuarteri muu laiendamine või rekonstruktsioon

FBF Kopsuarteri reduktsioon

Nt. aneuriismide korral

- FBF 00 Kopsuarteri resektsioon
 FBF 10 Kopsuarteri resektsioon ja rekonstruktsioon transplantaadi abil
 FBF 20 Kopsuarteri resektsioon ja hingamistee rekonstruktsioon
 FBF 96 Kopsuarteri muu reduktsioon

FBG Anomaalsete pulmonaalsete kollateraalarterite (MAPCA) unifokalisatsioon implantatsiooniga kopsuarterisse või transplantaati

Teiste aortopulmonaalsete kollateraalide sulgemine, vt. FDF

- FBG 00 MAPCA ja kopsuarteri vaheline anastomoos
 FBG 10 MAPCA ja transplantaadi vaheline anastomoos
 FBG 96 MAPCA muu unifokalisatsioon

FBH Kopsuarteri lingu korrektsioon

Kaasaarvatud trahheo-bronhiaalne rekonstruktsioon

- FBH 00 Kopsuarteri lingu transpositsioon
 FBH 10 Kopsuarteri lingu transpositsioon koos hingamistee ajutise läbimisega
 FBH 96 Kopsuarteri lingu muu korrektsioon

FBJ Ühendus kopsuarteri ja rangluualuse arteri vahel

- FBJ 00 Anastomoos kopsuarteri ja rangluualuse arteri vahel
Eponüüm: Blalock-Taussig
 FBJ 10 Anastomoos kopsuarteri ja rangluualuse arteri vahel transplantaadi kasutamiseks
 FBJ 96 Muu ühendus kopsuarteri ja rangluualuse arteri vahel

FBK Rangluualuse arteri ja kopsuarteri vahelise ühenduse sulgemine

- FBK 00 Rangluualuse arteri ja kopsuarteri vahelise ühenduse sulgemine ilma interpositsioonita
Eponüüm: Blalock-Taussig. Kaasaarvatud läbimine
 FBK 10 Rangluualuse arteri ja kopsuarteri vahelise transplantaatühenduse sulgemine
Kaasaarvatud läbimine.
 FBK 96 Rangluualuse arteri ja kopsuarteri vahelise ühenduse muu sulgemine

FBL Ühendus kopsuarteri ja aordi vahel

Kaasaarvatud transplantaadi kasutamine

- FBL 00 Anastomoos üleneva aordi ja pulmonaalarteri tüve vahel
 FBL 10 Aordi ja kopsuarteri vaheline anastomoos
Eponüüm: Waterston

- FBL 20 Aordi ja kopsuarteri vaheline distaalne anastomoos
Eponüüm: Potts
- FBL 30 Aordi ja kopsuarteri vaheline anastomoos transplantaadiga
- FBL 40 Aordi ja kopsuarteri vaheline anastomoos ühise vatsakese korral
Eponüüm: Damus-Kaye-Stansel (või sarnane)
- FBL 50 Aordi ja kopsuarteri vaheline anastomoos kopsuarteri transsektsiooniga
Eponüüm: Mee
- FBL 96 Muu ühendus aordi ja kopsuarteri vahel

FBM Aordi ja kopsuarteri vahelise kunstliku ühenduse sulgemine

Kaasaarvatud ainukese protseduurina

- FBM 00 Aordi ja kopsuarteri vahelise tsentraalse ühenduse sulgemine
- FBM 10 Aordi ja kopsuarteri vahelise šundi sulgemine
Eponüüm: Waterston
- FBM 20 Aordi ja kopsuarteri vahelise distaalse šundi sulgemine
Eponüüm: Potts
- FBM 30 Aordi ja kopsuarteri vahelise transplantaatühenduse sulgemine
- FBM 96 Aordi ja kopsuarteri vahelise kunstliku ühenduse muu sulgemine

FBN Kopsuarteri fistuli sulgemine

- FBN 00 Kopsuarteri ja koja vahelise fistuli sulgemine
- FBN 10 Kopsuarteri arteriovenoosse fistuli sulgemine
- FBN 96 Muu kopsuarteri fistuli sulgemine

FBW Muud operatsioonid kopsuarteril ja tema harudel

- FBW 96 Muu operatsioon kopsuarteril ja tema harudel

FC Torakaal- ja torakoabdominaalne aort, v.a. malformatsioonid

Operatsioonid aordiklapil, vt. FM

FCA Üleneva aordi korrektsioon

Väljaarvatud omandatud fistuli korrektsioon, vt. FCE

- FCA 00 Üleneva aordi suturatsioon
- FCA 10 Üleneva aordi korrektsioon läbimise ja suturatsiooniga
- FCA 20 Üleneva aordi tugevdamine "bandaažiga" (wrapping)
- FCA 30 Üleneva aordi osaline reseksioon ja suturatsioon
- FCA 40 Üleneva aordi suturatsioon kasutades lappi
- FCA 45 Perkutaanne stendi paigaldamine ülenevasse aorti
Kaasaarvatud harilik võrkstent ja kaetud stent (stentgraft)
- FCA 50 Üleneva aordi reseksioon ja rekonstruktsioon sünteetilise transplantaadiga
- FCA 60 Aordi bulbuse ja üleneva aordi reseksioon kasutades liitransplantaati mehhaanilise klapiproteesiga koos koronaararterite reimplantatsiooniga
Eponüüm: Bentall-deBono, Cabrol
- FCA 70 Aordi bulbuse ja üleneva aordi reseksioon bioloogilise klapiproteesi ja sünteetilise transplantaadi kasutamiseks koos koronaararterite reimplantatsiooniga
Eponüüm: Bentall-deBono, Cabrol
- FCA 96 Üleneva aordi muu korrektsioon

FCB Aordikaare korrektsioon*Väljaarvatud omandatud fistuli korrektsioon, vt. FCE*

- FCB 00 Aordikaare suturatsioon
 FCB 10 Aordikaare korrektsioon läbimise ja suturatsiooniga
 FCB 20 Aordikaare osaline reseksioon ja suturatsioon
 FCB 30 Aordikaare korrektsioon kasutades lappi
 FCB 35 Perkutaanne stendi paigaldamine aordikaarde
Kaasaarvatud harilik võrkstent ja kaetud stent (stentgraft).
 FCB 40 Aordikaare reseksioon ja rekonstruktsioon sünteetilise transplantaadiga
 FCB 50 Aordikaare reseksioon ja tema harude reimplantatsioon
Kaasaarvatud transplantaadi kasutamine
 FCB 96 Aordikaare muu korrektsioon

FCC Alaneva aordi korrektsioon*Väljaarvatud omandatud fistuli korrektsioon, vt. FCE*

- FCC 00 Alaneva aordi suturatsioon
 FCC 10 Alaneva aordi korrektsioon läbimise ja suturatsiooniga
 FCC 30 Alaneva aordi osaline reseksioon ja suturatsioon
 FCC 40 Alaneva aordi suturatsioon lapiga
 FCC 45 Perkutaanne stendi paigaldamine alanevasse aorti
Kaasaarvatud harilik võrkstent ja kaetud stent (stentgraft)
 FCC 50 Alaneva aordi reseksioon ja rekonstruktsioon sünteetilise transplantaadiga
 FCC 60 Alaneva aordi reseksioon ja tema harude reimplantatsiooni
Kaasaarvatud aordikaare harude ja/või roietevaheliste arterite reimplantatsioon ning sünteetilise transplantaadi kasutamine
 FCC 70 *Bypass* alanevale aordile sünteetilise transplantaadiga
Kaasaarvatud aordi ligeerimine või reseksiooni
 FCC 76 *Bypass* torakoabdominaalsele aordile sünteetilise transplantaadiga
 FCC 96 Alaneva aordi muu korrektsioon

FCD Torakoabdominaalse aordi korrektsioon*Väljaarvatud omandatud fistuli korrektsioon, vt. FCE*

- FCD 00 Torakoabdominaalse aordi suturatsioon
 FCD 10 Torakoabdominaalse aordi tugevdamine suturatsiooni abil
 FCD 30 Torakoabdominaalse aordi korrektsioon kasutades lappi
 FCD 35 Perkutaanne stendi paigaldamine torakoabdominaalsesse aorti
Kaasaarvatud harilik võrkstent ja kaetud stent (stentgraft)
 FCD 40 Torakoabdominaalse aordi osaline reseksioon ja suturatsioon
 FCD 50 Torakoabdominaalse aordi reseksioon ja rekonstruktsioon sünteetilise transplantaadiga
 FCD 60 Torakoabdominaalse aordi reseksioon ja tema harude reimplantatsiooni
Kaasaarvatud roietevaheliste ja/või vistseraalararterite reimplantatsiooni ning sünteetilise transplantaadi kasutamine
 FCD 70 Torakoabdominaalse aordi *bypass* sünteetilise transplantaadiga
 FCD 96 Torakoabdominaalse aordi muu korrektsioon

FCE Aordi omandatud fistuli sulgemine

- FCE 00 Siinus Valsalva ruptureerunud aneurüsmi sulgemine

- FCE 10 Omandatud aorto-venoosse fistuli sulgemine
 FCE 20 Omandatud aorto-pulmonaalse fistuli sulgemine
 FCE 30 Omandatud aorto-bronhiaalse fistuli sulgemine
 FCE 40 Omandatud aorto-enteraalse fistuli sulgemine
 FCE 96 Aordi muu omandatud fistuli sulgemine

FCW Muud operatsioonid torakaal- või torakoabdominaalaordil

Väljaarvatud malformatsioonide korral

- FCW 96 Muud operatsioonid torakaal- või torakoabdominaalaordil

FD Torakaalaordiga seotud malformatsioonid

IAA = Katkestunud aordikaar

HLHS = Hüpoplastilise vasaku südamepoole sündroom

MAPCA = Anomaalsed pulmonaalsed kollateraalarterid

TGA = Suurte arterite transpositsioon

VSD = Vatsakese vaheseina defekt

Aorto-pulmonaalne anastomoos, vt. FBL

Kopsuarteri ling, vt. FBH

Rangluualuse arteri ja kopsuarteri vaheline anastomoos, vt. FBJ

MAPCA unifokalisatsioon, vt. FBG

Operatsioonid aordikaarest lähtuvatel arteritel, väljaarvatud

aortopulmonaalsed šundid, vt. peatiikk P

FDA Operatsioonid hüpoplastilise vasaku südamepoole sündroomi korral

- FDA 00 Aortoplastika ja aorto-pulmonaalne šunt HLHS-i korral

Eponüüm: Norwood

- FDA 96 Muu operatsioon HLHS-i korral

FDB Operatsioonid suurte arterite transpositsiooni korral

Sünonüüm: Arteriaalne ümberlülitus

- FDB 00 Operatsioon hariliku TGA korral

Kaasaarvatud arteriaalse juha (ductus arteriosus) sulgemine

- FDB 10 Operatsioon kompleksse TGA korral

Kaasaarvatud VSD ja muude kaasuvate defektide sulgemine

- FDB 20 Arteriaalne ümberlülitav operatsioon muu kaasasündinud südamerikke korral

- FDB 96 Muu operatsioon suurte arterite transpositsiooni korral

FDC Ühise arteriaalse tüve (truncus arteriosus) korrektsioon

Kaasaarvatud VSD sulgemine

- FDC 00 Ühise arteriaalse tüve korrektsioon parema vatsakese ja kopsuarteri vahelise ühendusega proteesi abil

- FDC 10 Ühise arteriaalse tüve korrektsioon klappi sisaldava proteesiga

- FDC 20 Ühise arteriaalse tüve korrektsioon parema vatsakese ja kopsuarteri anastomoosiga

Eponüüm: Lecompte

- FDC 96 Ühise arteriaalse tüve muu korrektsioon

FDD Kaasasündinud aordi fistuli sulgemine

- FDD 00 Aorto-ventrikulaarse ühenduse sulgemine
 FDD 10 Aorto-pulmonaalse fistuli ("akna") ligeerimine
 FDD 13 Aorto-pulmonaalse fistuli ("akna") sulgemine õmblusega
 FDD 20 Aorto-pulmonaalse fistuli ("akna") sulgemine lapiga
 FDD 96 Muu kaasasündinud aordi fistuli sulgemine

FDE Avatud arteriaalse juha (ductus arteriosus) sulgemine

- FDE 00 Avatud arteriaalse juha sulgemine
Enneaegsete imikute puhul
 FDE 10 Avatud arteriaalse juha ligeerimine
 FDE 20 Avatud arteriaalse juha läbimine
 FDE 31 Avatud arteriaalse juha torakoskoopiline sulgemine
 FDE 32 Avatud arteriaalse juha perkutaanne transluminaalne okluseerimine
"Vihmavarju" mehhanismi abil
 FDE 96 Avatud arteriaalse juha muu sulgemine

FDF Aorto-pulmonaalsete kollateraaside sulgemine

Unifokalisatsioon, vt. FBD

- FDF 00 Aorto-pulmonaalsete kollateraaside sulgemine
 FDF 05 Aorto-pulmonaalsete kollateraaside perkutaanne transluminaalne okluseerimine

FDG Operatsioonid supraavalvulaarse aordi stenoosi korral

Kaasaarvatud implantaadi kasutamine

- FDG 00 Üleneva aordi rekonstruktsioon supraavalvulaarse aordi stenoosi korral
 FDG 10 Üleneva aordi rekonstruktsioon supraavalvulaarse aordi stenoosi korral kasutades lappi
 FDG 96 Muu operatsioon supraavalvulaarse aordi stenoosi korral

FDH Operatsioonid katkestunud või hüpoplastilise aordikaare korral

- FDH 00 Katkestunud või hüpoplastilise aordikaare ots-otsaga rekonstruktsioon
 FDH 10 Katkestunud või hüpoplastilise aordikaare rekonstruktsioon lapiga
 FDH 30 Katkestunud või hüpoplastilise aordikaare rekonstruktsioon sünteetilise transplantaadiga
 FDH 40 Katkestunud või hüpoplastilise aordikaare rekonstruktsioon *bypass*'iga
 FDH 96 Muu operatsioon katkestunud või hüpoplastilise aordikaare korral

FDJ Operatsioonid aordi koarktatsiooni korral

- FDJ 00 Ots-otsaga aordi anastomoos koarktatsiooni korral
 FDJ 10 Aortoplastika rangluualuse või unearteri abil koarktatsiooni korral
Eponüüm: Waldhausen (või sarnane)
 FDJ 20 Aortoplastika koarktatsiooni korral kasutades lappi
Eponüüm: Vösschulte (või sarnane)
 FDJ 30 Aordi rekonstruktsioon koarktatsiooni korral sünteetilise transplantaadiga
 FDJ 42 Torakaalaordi perkutaanne transluminaalne angioplastika koarktatsiooni korral
Kaasaarvatud rekoarktatsiooni korral
 FDJ 96 Muu operatsioon aordi koarktatsiooni korral

FDM Operatsioonid aordikaare vaskulaarse ringi anomaaliatega korral

- FDM 00 Kaksik-aordikaare läbimine
 FDM 10 Muu aordikaare vaskulaarse ringi anomaalia läbimine
 FDM 11 Muu aordikaare vaskulaarse ringi anomaalia torakoskoopiline läbimine
 FDM 20 Arteriaalse kaare transpositsioon
Kaasaarvatud brahhio-tsefaalse tüve anomaaliatega korral
 FDM 96 Muu operatsioon aordikaare vaskulaarse ringi anomaaliatega korral

FDN Avatud arteriaalse juha funktsioneerimist tagavad operatsioonid

- FDN 02 Perkutaanne transluminaalne stendi paigaldamine avatud arteriaalsesse juhasse

FDW Muud operatsioonid torakaal- ja torakoabdominaalaordi malformatsioonide korral

- FDW 96 Muu operatsioon torakaal- ja torakoabdominaalaordi malformatsiooni korral

FE Perikard**FEA Perikardi väline suletud dreenimine**

Nõelbiopsia ja punktsioon ilma dreenimiseta, vt. TFE 00

- FEA 00 Perikardi väline suletud dreenimine

FEB Perikardiotoomia

Kaasaarvatud väline dreenimine

- FEB 00 Perikardi eksploratsioon
 FEB 10 Perikardi dekompresioon ja dreenimine
Nt. vigastuse korral
 FEB 51 Torakoskoopiline perikardiotoomia
 FEB 96 Muud perikardiotoomia protseduurid

FEC Sisemine perikardiostoomia

- FEC 00 Perikardiopleurostoomia
Nt. hüpoparikardiumi korral
 FEC 01 Torakoskoopiline perikardiopleurostoomia
 FEC 10 Perikardioperitoneostoomia
 FEC 96 Muu sisemine perikardiostoomia

FED Perikardi korrektsioon

- FED 00 Perikardi suturatsioon
Kaasaarvatud südame dislokatsiooni paigaldamine
 FED 03 Perikardi rekonstruktsioon lapi abil
 FED 10 Perikardi ja diafragma suturatsioon
Kaasaarvatud kõhuõõne organite dislokatsiooni paigaldamine
 FED 96 Muu perikardi korrektsioon

FEE Perikardi lesiooni biopsia või ekstsisioon

- FEE 00 Perikardi biopsia
 FEE 01 Torakoskoopiline perikardi biopsia
 FEE 10 Perikardi lesiooni ekstsisioon
 FEE 96 Perikardi lesiooni muu biopsia või ekstsisioon

FEF Perikardi reseksioon või ekstirpatsioon

Perikardi reseksioon laiendatud pulmonektoomia ja vaheseina tuumori laiendatud ekstsisiooni korral, vt. GDD 20 ja GEB 40

- FEF 00 Perikardi reseksioon
 FEF 10 Subtotaalne perikardiektoomia
 FEF 20 Perikardiektoomia koos dekortikatsiooniga
 FEF 31 Torakoskoopiline perikardiektoomia
 FEF 96 Perikardi muu reseksioon või ekstirpatsioon

FEW Muud operatsioonid perikardil

- FEW 96 Muu operatsioon perikardil

FF Koda, kodade vahesein ja kopsuveenid

*ASD = kodade vaheseina defekt
 TAPVD = totaalse anomaalse kopsuveeni drenaaž
 TGA = suurte arterite transpositsioon
 Kavo-pulmonaalne anastomoos, vt. FAE
 Operatsioonid suurtel torakaalveenidel, vt. FA*

FFA Koja lesiooni biopsia või ekstsisioon

*Kaasaarvatud võõrkeha eemaldamine
 Kaja reseksioon laiendatud pulmonektoomia korral, vt. GDD 20*

- FFA 00 Kaja biopsia
 FFA 02 Perkutaanne transluminaalne kaja biopsia
 FFA 10 Kaja lesiooni ekstsisioon
 FFA 20 Trombektoomia kojast
 FFA 30 Võõrkeha eemaldamine kojast
 FFA 32 Perkutaanne transluminaalne võõrkeha eemaldamine kojast
 FFA 96 Kaja lesiooni muu biopsia või ekstsisioon

FFB Operatsioonid koyal vigastuse korral

- FFB 00 Kaja suturatsioon
 FFB 10 Kaja korrektsioon
Kaasaarvatud lapi kasutamine
 FFB 96 Muu operatsioon koyal vigastuse korral

FFC Isoleeritud kodade vaheseina defekti sulgemine

- FFC 00 *Ostium secundum* tüüpi ASD suturatsioon
 FFC 10 *Sinus venosus* tüüpi ASD suturatsioon

- FFC 22 *Ostium secundum* tüüpi ASD perkutaanne transluminaalne sulgemine
Kaasaarvatud "vihmavarju" mehhanismi kasutamise
- FFC 32 *Sinus venosus* tüüpi ASD perkutaanne transluminaalne sulgemine
Kaasaarvatud "vihmavarju" mehhanismi kasutamise
- FFC 50 *Ostium secundum* tüüpi ASD sulgemine lapiga
- FFC 60 *Sinus venosus* tüüpi ASD sulgemine lapiga
- FFC 96 Isoleeritud kodade vaheseina defekti muu sulgemine

FFD Operatsioonid osalise atrio-ventrikulaarse vaheseina defekti korral

- Sünonüüm: Osaline atrio-ventrikulaarne kanali defekt, ostium primum defekt*
Kaasaarvatud mitraalklapihõlma lõhe suturatsioon
Totaalne atrio-ventrikulaarne vaheseina defekt, vt. FHD
- FFD 00 Atrio-ventrikulaarse vaheseina defekti suturatsioon
- FFD 20 Atrio-ventrikulaarse vaheseina defekti sulgemine lapiga
- FFD 96 Muu operatsioon osalise atrio-ventrikulaarse vaheseina defekti korral

FFE Kodade vaheseina defekti rajamine või laiendamine

- FFE 00 Kodade septostoomia kehavälise vereringeta
ASD rajamine kinnisel operatsioonil
Eponüüm: Blalock-Hanlon
- FFE 02 Perkutaanne transluminaalne kodade septostoomia
Kaasaarvatud balloonkateetri kasutamise; eponüüm: Rashkind, või lõikeinstrumendi kasutamine, sünonüüm: lõike septostoomia
- FFE 10 Kodade vaheseina defekti rajamine või laiendamine avatud südamel kehavälise vereringega
- FFE 96 Kodade vaheseina defekti muu rajamine või laiendamine

FFF Operatsioonid osaliselt anomaalselt suubuvate kopsuveenide korral

- Kaasaarvatud ASD sulgemine*
- FFF 00 Osaliselt anomaalselt suubuvate kopsuveenide transpositsioon kodadesisese lapiga
- FFF 10 ASD rajamine või laiendamine ja anomaalselt suubuvate kopsuveenide transpositsioon kodadesisese lapiga
- FFF 20 Anastomoos anomaalselt suubuvate kopsuveenide ja vasaku koja vahel
- FFF 96 Muu operatsioon osaliselt anomaalselt suubuvate kopsuveenide korral

FFG Totaalse anomaalse kopsuveeni drenaaži korrektsioon

- Kaasaarvatud ASD sulgemine*
- FFG 00 Suprakardiaalse TAPVD korrektsioon
- FFG 10 Kardiaalset tüüpi TAPVD korrektsioon
- FFG 20 Infrakardiaalse TAPVD korrektsioon
- FFG 30 Segatüüpi TAPVD korrektsioon
- FFG 96 Totaalse anomaalse kopsuveeni muu korrektsioon

FFH Operatsioonid kopsuveeni stenoosi korral

- FFH 00 Operatsioon kopsuveeni primaarse stenoosi korral
- FFH 10 Operatsioon kopsuveeni stenoosi korral pärast TAPVD korrektsiooni
- FFH 22 Perkutaanne transluminaalne kopsuveeni angioplastika

- FFH 25 Perkutaanne transluminaalne kopsuveeni angioplastika koos stendi paigaldamisega
 FFH 96 Muu operatsioon kopsuveeni stenoosi korral

FFJ Venosse naasu atriaalne transpositsioon

Nt. suurte arterite transpositsiooni korral

- FFJ 00 Atriaalne transpositsioon koja seina abil
Eponüüm: Senning
 FFJ 10 Atriaalne transpositsioon koja lapiga
Eponüüm: Mustard
 FFJ 96 venosse naasu muu atriaalne transpositsioon

FFK Koda anastomiseerivad operatsioonid

Eponüüm: Fontan

Kaasaarvatud sünteetilise proteesi ja klappi sisaldava proteesi kasutamine ning ASD sulgemine

- FFK 10 Atrio-ventrikulaarne anastomoos
 FFK 20 Atrio-pulmonaalne anastomoos
 FFK 96 Muu operatsioon, mis hõlmab koda anastomiseeriva operatsiooni

FFL Koda rekonstruktsioon kolmekojalises südames

Kaasaarvatud ASD sulgemine

- FFL 00 Kodadevahelise membraani resektsioon
 FFL 10 Kodadevahelise membraani resektsioon ja ASD sulgemine
 FFL 96 Koda muu rekonstruktsioon kolmekojalises südames

FFW Muud operatsioonid kodal

- FFW 96 Muu operatsioon kodal

FG Trikuspidaalklapp

FGA Trikuspidaalklapi korrektsioon stenoosi korral

- FGA 00 Trikuspidaalklapi kommissurotoomia kaasasündinud malformatsiooni korral
 FGA 10 Trikuspidaalklapi kommissurotoomia omandatud stenoosi korral
 FGA 32 Trikuspidaalklapi perkutaanne transluminaalne laiendamine
 FGA 96 Muu korrektsioon trikuspidaalklapi stenoosi korral

FGB Ebsteini anomaalia korrektsioon

- FGB 00 Ebsteini anomaalia korrektsioon atrio-ventrikulaarse plikatsiooniga
Eponüüm: Hardy
 FGB 10 Ebsteini anomaalia korrektsioon mobilisatsiooniga ja ventrikulaarse plikatsiooniga
Eponüüm: Carpentier
 FGB 96 Muu korrektsioon Ebsteini anomaalia korral

FGC Annuloplastika trikuspidalklapi puudulikkuse korral

- FGC 00 Trikuspidalklapi annuloplastika õmblusega
Eponüüm: DeVega (või sarnane)
- FGC 10 Trikuspidalklapi annuloplastika proteesirõngaga
Eponüümid: Puig-Massana, Carpentier (või sarnane)
- FGC 96 Muu annuloplastika trikuspidalklapi puudulikkuse korral

FGD Trikuspidalklapi korrektsioon klapi puudulikkuse korral

- FGD 00 Trikuspidalklapi korrektsioon kasutades suturatsiooni
- FGD 03 Trikuspidalklapi hõlma lõhe õmblus
- FGD 10 Trikuspidalklapi korrektsioon lapiga
- FGD 30 Trikuspidalklapi korrektsioon papillaarlihase või horda õmblusega
- FGD 40 Trikuspidalklapi korrektsioon hordade asendamisega
- FGD 96 Muu korrektsioon trikuspidalklapi puudulikkuse korral

FGE Trikuspidalklapi asendamine proteesiga

- FGE 00 Trikuspidalklapi asendamine mehhaanilise proteesiga
- FGE 10 Trikuspidalklapi asendamine bioloogilise proteesiga
- FGE 20 Trikuspidalklapi asendamine homotransplantaadiga
- FGE 96 Trikuspidalklapi asendamine muu proteesiga

FGW Muud operatsioonid trikuspidalklapil

- FGW 96 Muu operatsioon trikuspidalklapil

FH Vatsakeste vahesein

VSD = Vatsakeste vaheseina defekt
VSR = Vatsakeste vaheseina ruptuur
DOLV = Suurte veresoonte kaksikväljumine vasakust vatsakesest
DORV = Suurte veresoonte kaksikväljumine paremast vatsakesest

FHA Omandatud vatsakeste vaheseina defekti sulgemine

Kaasaarvatud vigastuse või müokardi infarkti korral

- FHA 00 VSR sulgemine vigastuse korral
- FHA 10 VSR sulgemine vaheseina eesosa müokardi infarkti korral
- FHA 20 VSR sulgemine vaheseina tagaosas müokardi infarkti korral
- FHA 96 Omandatud vatsakeste vaheseina defekti muu sulgemine

FHB Isoleeritud kaasasündinud vatsakeste vaheseina defekti sulgemine

- FHB 00 VSD transatriaalne suturatsioon
- FHB 10 VSD transventrikulaarne suturatsioon
- FHB 20 VSD transpulmonaalne suturatsioon
- FHB 30 VSD transaortaalne suturatsioon
- FHB 42 VSD perkutaanne transluminaalne sulgemine
- FHB 50 VSD transatriaalne sulgemine lapiga

- FHB 60 VSD transventrikulaarne sulgemine lapiga
 FHB 70 VSD transpulmonaalne sulgemine lapiga
 FHB 80 VSD transaortaalne sulgemine lapiga
 FHB 96 Kaasasündinud vatsakeste vaheseina isoleeritud defekti muu sulgemine

FHC Kaasasündinud vatsakeste vaheseina hulgidefektide sulgemine

- FHC 00 Vatsakeste vaheseina hulgidefektide transatriaalne sulgemine
 FHC 10 Vatsakeste vaheseina hulgidefektide sulgemine parema ventrikulotoomia kaudu
 FHC 20 Vatsakeste vaheseina hulgidefektide sulgemine vasaku ventrikulotoomia kaudu
 FHC 30 Vatsakeste vaheseina hulgidefektide sulgemine atriotoomia ja ventrikulotoomia kaudu
 FHC 96 Kaasasündinud vatsakeste vaheseina hulgidefektide muu sulgemine

FHD Atrio-ventrikulaarse vaheseina täieliku defekti korrektsioon

Kaasaarvatud valvuloplastika

Osaline atrio-ventrikulaarne vaheseina defekt, vt. FFD

- FHD 00 Atrio-ventrikulaarse vaheseina täieliku defekti korrektsioon atrio-ventrikulaarse lapiga
 FHD 10 Atrio-ventrikulaarse vaheseina täieliku defekti korrektsioon kasutades kahe lapi tehnikat
 FHD 30 Atrio-ventrikulaarse vaheseina täieliku defekti korrektsioon samaaegse pulmonaalstenooosi likvideerimisega
 FHD 96 Atrio-ventrikulaarse vaheseina täieliku defekti muu korrektsioon

FHE Fallot' tetraadi korrektsioon

VSD sulgemine, pulmonaalstenooosi likvideerimine

- FHE 00 Fallot' tetraadi transatriaalne korrektsioon
 FHE 10 Fallot' tetraadi transventrikulaarne korrektsioon
 FHE 20 Fallot' tetraadi transventrikulaarne korrektsioon väljavoolutrakti lapiga
 FHE 30 Fallot' tetraadi korrektsioon transannulaarse lapiga
 FHE 40 Fallot' tetraadi korrektsioon ventriko-pulmonaalse proteesi või homotransplantaadiga
 FHE 96 Fallot' tetraadi muu korrektsioon

FHF Pulmonaalatreesia korrektsioon

Kaasaarvatud VSD sulgemine ja parema vatsakese väljavoolutrakti rekonstruktsioon

- FHF 00 Pulmonaalatreesia korrektsioon transannulaarse lapiga
Kaasaarvatud ühehõlmalise klapi kasutamine
 FHF 10 Pulmonaalatreesia korrektsioon ventrikulo-pulmonaalse proteesi või homotransplantaadiga
 FHF 20 Pulmonaalatreesia korrektsioon transannulaarse lapiga ja VSD sulgemisega
 FHF 30 Pulmonaalatreesia korrektsioon ventrikulo-pulmonaalse proteesi või homotransplantaadiga ja VSD sulgemisega
 FHF 96 Pulmonaalatreesia muu korrektsioon

FHG VSD sulgemine koos samaaegse intraventrikulaarse transpositsiooniga suurte veresoonte kaksikväljavoolutrakti korral vatsakesest

- FHG 00 DOLV korrektsioon
 FHG 10 DORV korrektsioon
 FHG 96 Muu operatsioon vatsakese kaksikväljavoolutrakti korral

FHH VSD rajamine ja laiendamine

- FHH 00 VSD laiendamine ühise vatsakese korral
 FHH 10 VSD laiendamine kaksikväljavoolutrakti korral
 FHH 20 VSD lapi fenestratsioon
 FHH 96 Muu operatsioon VSD rajamiseks või laiendamiseks

FHJ Vaheseina konstruktsioon ühise vatsakese korral

- FHJ 00 Vatsakese vaheseina konstruktsioon lapiga
 FHJ 10 Vatsakese vaheseina konstruktsioon fenestreeritud lapiga
 FHJ 96 Vaheseina muu konstruktsioon ühise vatsakese korral

FHW Muud operatsioonid vatsakese vaheseinal

- FHW 96 Muu operatsioon vatsakese vaheseinal

FJ Parem vatsake ja pulmonaalklapp

Operatsioonid vatsakese vaheseinal, vt. FH

FJA Parema vatsakese biopsia

Kaasaarvatud südame transplantaadi äratõuke uurimisel

- FJA 00 Parema vatsakese biopsia
 FJA 12 Parema vatsakese perkutaanne transluminaalne biopsia
 FJA 96 Parema vatsakese muu biopsia

FJB Parema vatsakese vigastuse korrektsioon

- FJB 00 Parema vatsakese suturatsioon vigastuse korral
 FJB 10 Parema vatsakese vigastuse korrektsioon transplantaadiga
 FJB 96 Parema vatsakese vigastuse muu korrektsioon

FJC Parema vatsakese lesiooni ekstsioon

Kaasaarvatud võõrkeha eemaldamine

- FJC 00 Parema vatsakese lesiooni ekstsioon
 FJC 10 Võõrkeha eemaldamine paremast vatsakesest
 FJC 12 Perkutaanne transluminaalne võõrkeha eemaldamine paremast vatsakesest

FJD Operatsioonid parema vatsakese väljavoolutrakti kaasasündinud või omandatud obstruktsiooni korral

- FJD 00 Fibromuskulaarse infundibulaarse pulmonaalstenooosi reseksioon
 FJD 10 Parema vatsakese laiendamine lapiga
Kaasaarvatud koe reseksioon
 FJD 20 Pulmonaalobstruktsiooni likvideerimine ventrikopulmonaalse proteesi või homotransplantaadiga
 FJD 96 Muu operatsioon parema vatsakese väljavoolutraktil kaasasündinud või omandatud obstruktsiooni korral

FJE Operatsioonid pulmonaalklapil isoleeritud stenoosi korral

- FJE 00 Pulmonaalklapi dilatatsioon
- FJE 10 Pulmonaalne valvulotoomia
- FJE 20 Pulmonaalklapi ekstsissioon ja fibroosrõnga laiendamine lapiga
- FJE 30 Transannullaarne pulmonaalne lapp ühehõlmalise klapi
- FJE 42 Pulmonaalklapi perkutaanne transluminaalne laiendamine
- FJE 96 Muu operatsioon pulmonaalklapi isoleeritud stenoosi korral

FJF Pulmonaalklapi asendamine proteesiga

Kaasaarvatud *ekstsissioon*

- FJF 00 Pulmonaalklapi asendamine mehhaanilise proteesiga
- FJF 10 Pulmonaalklapi asendamine bioloogilise proteesiga
- FJF 20 Pulmonaalklapi asendamine homotransplantaadiga
- FJF 96 Pulmonaalklapi asendamine muu proteesiga

FJW Muud operatsioonid paremal vatsakesel ja pulmonaalklapil

- FJW 96 Muu operatsioon paremal vatsakesel ja pulmonaalklapil

FK Mitraalklapp

Osaline või täielik atrioventrikulaarse vaheseina defekt, vt. FFD või FHD

FKA Mitraalklapi korrektsioon stenoosi korral

- FKA 00 Mitraalklapi kommissurotoomia
- FKA 10 Mitraalklapi kommissurotoomia koos dekaltsifikatsiooniga
- FKA 20 Mitraalklapi kommissurotoomia ja hordade separatsioon
- FKA 32 Mitraalklapi perkutaanne transluminaalne laiendamine
- FKA 96 Mitraalklapi muu korrektsioon stenoosi korral

FKB Mitraalklapi annuloplastika puudulikkuse korral

- FKB 00 Mitraalklapi annuloplastika puudulikkuse korral kasutades suturatsiooni
Eponüüm: Kay (või sarnane)
- FKB 10 Mitraalklapi annuloplastika puudulikkuse korral tugirõngaga
Eponüümid: Carpentier, Puig-Massana (või sarnane)
- FKB 96 Mitraalklapi muu annuloplastika puudulikkuse korral

FKC Mitraalklapi korrektsioon puudulikkuse korral

- FKC 00 Mitraalklapi korrektsioon puudulikkuse korral kasutades suturatsiooni
- FKC 10 Mitraalklapi hõlma lõhe õmblus
- FKC 20 Mitraalklapi hõlma plastika puudulikkuse korral
Dekaltsifikatsiooniga või kasutades lappi
- FKC 30 Mitraalklapi hordade lühendamine või pikendamine
- FKC 40 Mitraalklapi horda või papillaarlihase suturatsioon
- FKC 50 Mitraalklapi korrektsioon puudulikkuse korral hordade asendamisega

- FKC 60 Mitraalklapi hõlma reseksioon ja rekonstruktsioon puudulikkuse korral
 FKC 96 Mitraalklapi muu korrektsioon puudulikkuse korral

FKD Mitraalklapi asendamine proteesiga

Kaasaarvatud ekstsisioon

- FKD 00 Mitraalklapi asendamine mehhaanilise proteesiga
 FKD 10 Mitraalklapi asendamine bioloogilise proteesiga
 FKD 20 Mitraalklapi asendamine homotransplantaadiga
 FKD 96 Mitraalklapi asendamine muu proteesiga

FKW Muud operatsioonid mitraalklapil

- FKW 96 Muu operatsioon mitraalklapil

FL Vasak vatsake

Aordisüstiku laiendamine, vt. FMB

FLA Vasaku vatsakese biopsia

- FLA 00 Vasaku vatsakese biopsia
 FLA 12 Vasaku vatsakese perkutaanne transluminaalne biopsia
 FLA 96 Vasaku vatsakese muu biopsia

FLB Vasaku vatsakese lesiooni ekstsisioon

Kaasaarvatud vöörkeha eemaldamine

- FLB 00 Vasaku vatsakese lesiooni ekstsisioon
 FLB 10 Vöörkeha eemaldamine vasakust vatsakesest
 FLB 12 Perkutaanne transluminaalne vöörkeha eemaldamine vasakust vatsakesest

FLC Vasaku vatsakese korrektsioon

Kaasaarvatud müokardi infarkti või vigastuse korral

- FLC 00 Vasaku vatsakese suturatsioon
 FLC 10 Vasaku vatsakese seina korrektsioon lapiga
 FLC 96 Vasaku vatsakese muu korrektsioon

FLD Vasaku vatsakese laiendamine ja reduksioon

- FLD 00 Vasaku vatsakese aneurüsmi plikatsioon
 FLD 10 Vasaku vatsakese aneurüsmi reseksioon
 FLD 20 Vasaku vatsakese aneurüsmi reseksioon ja korrektsioon lapiga
Kaasaarvatud ventrikuloseptoplastika
 FLD 30 Vasaku vatsakese osaline ekstsisioon
Reduksioon-ventrikuloplastika kardiomiopaatia lõppstaadiumis
Eponüüm: Batista
 FLD 50 Vasaku vatsakese plastiline laiendamine
Kaasaarvatud vasaku m. latissimus dorsi kardiomioplastika
 FLD 96 Vasaku vatsakese muu laiendamine või reduksioon

FLE Vasaku vatsakese väljavoolutrakti obstruktsiooni korrigeerimine

- FLE 00 Vasaku vatsakese subvalvulaarse membraani ekstsissioon
- FLE 10 Vasaku vatsakese müotoomia või müektoomia väljavoolutrakti obstruktsiooni korral
Kaasaarvatud obstruktiivse kardiomiopaatia või subvalvulaarse stenoosi korral
- FLE 20 Vasaku vatsakese müotoomia või müektoomia väljavoolutrakti obstruktsiooni korral kasutades vatsakeste vaheseina lappi
Eponüüm: Konno (modifitseeritud)
- FLE 96 Vasaku vatsakese väljavoolutrakti obstruktsiooni muu korrigeerimine

FLF Transmüokardiaalne laser revaskularisatsioon vasaku vatsakese kaudu

- FLF 00 Vasaku vatsakese transmüokardiaalne laser revaskularisatsioon
- FLF 12 Vasaku vatsakese perkutaanne transmüokardiaalne laser revaskularisatsioon

FLW Muud operatsioonid vasakul vatsakesel

- FLW 96 Muu operatsioon vasakul vatsakesel

FM Aordiklapp

Klapi asendamine proteesiga üleneva aordi aneurüsmi operatsiooni korral, vt. FCA
Hüpoplastiline vasaku südamepoole sündroom HLHS, vt. FDA
Supravalvulaarne stenoos, vt. FDG
Subvalvulaarne stenoos, vt. FLE

FMA Aordiklapi korrigeerimine stenoosi korral

- FMA 00 Aordiklapi dilatatsioon
- FMA 10 Aordiklapi kommissurootomia
- FMA 20 Aordiklapi plastika stenoosi korral
- FMA 32 Aordiklapi perkutaanne transluminaalne laiendamine
- FMA 96 Aordiklapi muu korrigeerimine stenoosi korral

FMB Aordisuistiku laiendamine

- FMB 00 Supravalvulaarne aordi laiendamine lapiga
Eponüüm: Nick
- FMB 10 Aordisuistiku transannulaarne laiendamine
Eponüüm: Mounighan
- FMB 20 Aordisuistiku aortoseptaalne laiendamine
Eponüüm: Konno
- FMB 96 Aordisuistiku muu laiendamine

FMC Aordiklapi korrigeerimine puudulikkuse korral

- FMC 00 Aordisuistiku plastika
- FMC 10 Aordiklapihõlma reduktsioon
Kaasaarvatud ekstsissioon
- FMC 20 Aordiklapihõlma suturatsioon
Kaasaarvatud lapi kasutamine
- FMC 96 Muu operatsioon aordiklapil puudulikkuse korral

FMD Aordiklapi asendamine*Kaasaarvatud ekstsissioon*

- FMD 00 Aordiklapi asendamine mehhaanilise proteesiga
 FMD 10 Aordiklapi asendamine bioloogilise proteesiga
 FMD 20 Aordiklapi asendamine homotransplantaadiga
 FMD 30 Aordi bulbuse asendamine homotransplantaadiga ja koronaararterite reimplantatsioon
 FMD 40 Aordi bulbuse asendamine autotransplantaadiga aordi positsioonis koos koronaararterite reimplantatsiooniga ja homotransplantaadiga pulmonaalsuistikule
Eponüüm: Ross
 FMD 96 Aordiklapi muu proteesiga asendamine

FMW Muud operatsioonid aordiklapil

- FMW 96 Muu operatsioon aordiklapil

FN Koronaararterid**FNA Ühendus koronaararteri ja a. thoracica interna vahel**

- FNA 00 Anastomoos koronaararteri ja a. thoracica interna vahel
 FNA 10 Sillatud anastomoosid koronaararterite ja a. thoracica interna'de vahel
 FNA 20 Anastomoos koronaararterite ja mõlemapoolse a. thoracica interna vahel
 FNA 96 Muu ühendus koronaararteri ja a. thoracica interna vahel

FNB Ühendus koronaararteri ja a. gastroepiploica vahel

- FNB 00 Anastomoos koronaararteri ja a. gastroepiploica vahel
 FNB 20 Sillatud anastomoosid koronaararterite ja a. gastroepiploica vahel
 FNB 96 Muu ühendus koronaararteri ja a. gastroepiploica vahel

FNC Aorto-koronaarne bypass veeniga

- FNC 10 Aorto-koronaarne *bypass* veeniga ühe distaalse anastomoosiga
 FNC 20 Aorto-koronaarne *bypass* veeniga kahe distaalse anastomoosiga
 FNC 30 Aorto-koronaarne *bypass* veeniga kolme distaalse anastomoosiga
 FNC 40 Aorto-koronaarne *bypass* veeniga nelja distaalse anastomoosiga
 FNC 50 Aorto-koronaarne *bypass* veeniga viie distaalse anastomoosiga
 FNC 60 Aorto-koronaarne *bypass* veeniga kuue distaalse anastomoosiga
 FNC 96 Muu aorto-koronaarne *bypass* veeniga

FND Aorto-koronaarne bypass proteesiga

- FND 10 Aorto-koronaarne *bypass* ühe proteesiga
 FND 20 Aorto-koronaarne *bypass* kahe proteesiga
 FND 96 Muu aorto-koronaarne *bypass* proteesiga

FNE Koronaarne bypass vaba arteri transplantaadiga

- FNE 00 Koronaarne *bypass* a. thoracica interna vaba transplantaadiga

- FNE 10 Koronaarne *bypass a. gastroepiploica* vaba transplantaadiga
 FNE 96 Koronaarne *bypass* muu vaba arteri transplantaadiga

FNF Trombendarerektoomia koronaararterist

- FNF 00 Trombendarerektoomia paremast koronaararterist
 FNF 10 Trombendarerektoomia eesmisest alanevast harust
 FNF 20 Trombendarerektoomia *ramus circumflexa*'st
 FNF 30 Trombendarerektoomia vasaku koronaararteri tüvest
 FNF 96 Muu trombendarerektoomia koronaararterist

FNG Koronaararteri laiendamine ja rekanalisatsioon

- FNG 00 Koronaararteri dilatatsioon
 FNG 02 Perkutaanne transluminaalne koronaar-angioplastika
Lisakood meetodi määratlemiseks, vt. ZFX, ZXZ
 FNG 05 Perkutaanne transluminaalne koronaar-angioplastika koos stendi paigaldamisega
Lisakood meetodi määratlemiseks, vt. ZFX, ZXZ
 FNG 10 Koronaararteri embolektomia
 FNG 20 Võõrkeha eemaldamine koronaararterist
 FNG 22 Perkutaanne transluminaalne võõrkeha eemaldamine koronaararterist
 FNG 30 Koronaararteri laiendamine lapiga
 FNG 96 Koronaararteri muu rekanalisatsioon

FNH Koronaararteri korrektsioon

Nt. vigastuse korral

- FNH 00 Koronaararteri suturatsioon
 FNH 10 Koronaararteri korrektsioon lapiga
 FNH 20 Koronaararteri korrektsioon *bypass*'iga
 FNH 96 Koronaararteri muu korrektsioon

FNJ Koronaarfistuli sulgemine

- FNJ 00 Anomaalse koronaararteri ligeerimine
 FNJ 02 Perkutaanne transluminaalne anomaalse koronaararteri okluseerimine
Kaasaarvatud veresoonesisene spiraal
 FNJ 10 Koronaarfistuli sulgemine
 FNJ 12 Perkutaanne transluminaalne koronaarfistuli okluseerimine
Kaasaarvatud veresoonesisene spiraal
 FNJ 96 Muu operatsioon koronaarfistuli korral

FNK Koronaararteri anomaalse lähtekoha korrektsioon

- FNK 00 Koronaararteri transpositsioon
 FNK 10 Pulmonaalarteri plastika anastomoosiga aorti
Kaasaarvatud lapi kasutamine
 FNK 20 Anomaalse koronaararteri ligeerimine ja rekonstruktsioon *bypass*'iga
 FNK 96 Koronaararteri anomaalse lähtekoha muu korrektsioon

FNW Muud operatsioonid koronaararteritel

FNW 96 Muu operatsioon koronaararteritel

FNW 98 Muu perkutaanne transluminaalne protseduur koronaararteritel

FP Arütmiaid ja teised impulsi levimise häired*WPW = Wolff Parkinson White sündroom***FPA Operatsioonid supraventrikulaarse arütmia korral***Nt. WPW sündroomi korral*

FPA 00 Anteroseptalse atrio-ventrikulaarse juhtetee läbimine

FPA 10 Posteroseptalse atrio-ventrikulaarse juhtetee läbimine

FPA 20 Parema vaba seina atrio-ventrikulaarse juhtetee läbimine

FPA 30 Vasema vaba seina atrio-ventrikulaarse juhtetee läbimine

FPA 40 Mitmete atrio-ventrikulaarse juhteteede läbimine

FPA 96 Muu operatsioon supraventrikulaarse arütmia korral

FPB Aberrantse lisajuhtetee või rütmihäire kolde ekstsissioon või ablatsioon

FPB 00 Ektoopilise rütmihäire kolde ekstsissioon

FPB 10 Ektoopilise rütmihäire kolde krüoablatsioon

FPB 20 Aberrantse lisajuhtetee või rütmihäire kolde raadiosageduslik ablatsioon

FPB 22 Aberrantse lisajuhtetee või rütmihäire kolde transvenoosne raadiosageduslik ablatsioon

FPB 96 Aberrantse lisajuhtetee või rütmihäire kolde muu ekstsissioon või ablatsioon

FPC Endokardiaalne müotoomia ventrikulaarse arütmia korral*Sünonüüm: Tsirkumtsissioon*

FPC 00 Osaline endokardiaalne müotoomia ventrikulaarse arütmia korral

FPC 10 Täielik endokardiaalne müotoomia ventrikulaarse arütmia korral

FPC 96 Muu endokardiaalne müotoomia ventrikulaarse arütmia korral

FPD Operatsioonid kodade fibrillatsiooni korral

FPD 00 Labürint-protseduur kodade fibrillatsiooni korral

FPD 96 Muu operatsioon kodade fibrillatsiooni korral

FPE Südame püsiva tehisrüturi implantatsioon või vahetus*Väljaarvatud südame ajutine tehisrütur*

FPE 00 Südame tehisrüturi implantatsioon transvenoosse vatsakese elektroodiga

FPE 10 Südame tehisrüturi implantatsioon transvenoosse koja elektroodiga

FPE 20 Südame tehisrüturi implantatsioon transvenoosse koja ja vatsakese elektroodiga

FPE 30 Südame tehisrüturi vahetus

FPE 40 Südame tehisrüturi elektroodi vahetus

FPE 96 Südame tehisrüturi muu implantatsioon või vahetus

FPF Südame püsiva epikardiaalse tehisrütmmuri implantatsioon või vahetus*Torakotoomia või sternotoomiaga**Väljaarvatud südame ajutine tehisrütmmur*

- FPF 00 Epikardiaalse tehisrütmmuri implantatsioon vatsakese elektroodiga
- FPF 10 Epikardiaalse tehisrütmmuri implantatsioon koja elektroodiga
- FPF 20 Epikardiaalse tehisrütmmuri implantatsioon koja ja vatsakese elektroodiga
- FPF 30 Epikardiaalse tehisrütmmuri pulsi generaatori vahetus
- FPF 40 Epikardiaalse tehisrütmmuri elektroodi vahetus
- FPF 96 Epikardiaalse tehisrütmmuri muu implantatsioon või vahetus

FPG Püsiva kardioverter-defibrillaatori implantatsioon*Väljaarvatud ajutine kardioverter-defibrillaator*

- FPG 10 Kardioverter-defibrillaatori implantatsioon epikardiaalse elektroodiga lahtisel operatsioonil
- FPG 20 Epikardiaalse kardioverter-defibrillaatori implantatsioon südamekirurgias
- FPG 30 Transvenoosse kardioverter-defibrillaatori implantatsioon generaatori ja vatsakese elektroodiga
- FPG 33 Transvenoosse kardioverter-defibrillaatori implantatsioon generaatori ja koja ning vatsakese elektroodiga
- FPG 40 Transvenoosse kardioverter-defibrillaatori generaatori asendamine
- FPG 43 Transvenoosse kardioverter-defibrillaatori elektroodi(de) asendamine
- FPG 96 Püsiva kardioverter-defibrillaatori muu implantatsioon

FPH Südame püsiva tehisrütmmuri või kardioverter-defibrillaatori eemaldamine

- FPH 00 Transvenoosse südame tehisrütmmuri või kardioverter-defibrillaatori transvenoosne elektroodi eemaldamine
- FPH 10 Transvenoosse südame tehisrütmmuri või kardioverter-defibrillaatori eemaldamine avatud operatsioonil
- FPH 20 Tehisrütmmuri epikardiaalse elektroodi või kardioverter-defibrillaatori eemaldamine
- FPH 96 Südame tehisrütmmuri või kardioverter-defibrillaatori muu eemaldamine

FPJ Südame tehisrütmmuri või elektroodi revideerimine

- FPJ 00 Südame tehisrütmmuri või elektroodi revideerimine

FPW Muud operatsioonid arütmia või juhtehäirete korral

- FPW 96 Muu operatsioon arütmia või juhtehäirete korral

FQ Südame või südame ja kopsu transplantatsioon*Doonoroperatsioonid, vt. YFA**Ainult kopsu transplantatsioon, vt. GDG**Südame biopsia äratõuke diagnoosimiseks, vt. FJA**Kopsu transbronhiaalne biopsia äratõuke diagnoosimiseks, vt. GDA 12***FQA Südame transplantatsioon**

- FQA 00 Ortotoopne südame transplantatsioon

- FQA 10 Ortotoopne südame transplantatsioon bikavaalse anastomoosiga
 FQA 20 Ortotoopne südame transplantatsioon retsiipiendi koja rekonstruktsiooniga või magistraalveenide ühendustega
 FQA 30 Heterotoopne südame transplantatsioon
 FQA 40 Südame transplantatsioon elusdoonoriga
Doomino transplantatsioon
 FQA 96 Südame muu transplantatsioon

FQB Südame ja biopsia transplantatsioon

- FQB 00 Südame ja kopsu transplantatsioon
 FQB 10 Südame ja kopsu transplantatsioon bikavaalse anastomoosiga
 FQB 20 Südame ja kopsu transplantatsioon retsiipiendi koja rekonstruktsiooniga või magistraalveenide ühendustega
 FQB 30 Südame ja kopsu transplantatsioon bronhiaalarterite revaskularisatsiooniga
 FQB 96 Südame ja kopsu muu transplantatsioon

FQW Muud protseduurid südame ja kopsu transplantatsioonil

- FQW 96 Muu protseduur südame ja kopsu transplantatsioonil

FW Kordusoperatsioonid südamel ja suurtel torakaalveresoontel

FWA Haava dehistsentsi korrektsioon südame ja suurte veresoonte kirurgias

- FWA 00 Haava dehistsentsi korrektsioon südame ja suurte veresoonte kirurgias

FWB Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral südame ja suurte veresoonte kirurgias

- FWB 00 Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral südame ja suurte veresoonte kirurgias
Kaasaarvatud haavainfektsiooni korral

FWC Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral südame ja suurte veresoonte kirurgias

- FWC 00 Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral südame ja suurte veresoonte kirurgias
Kaasaarvatud infektsioon kehaõõnes või opereeritud organitel või struktuuridel

FWD Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral südame ja suurte veresoonte kirurgias

- FWD 00 Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral südame ja suurte veresoonte kirurgias
Kaasaarvatud verejooks haavast või haava hematoom

FWE Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral südame ja suurte veresoonte kirurgias

- FWE 00 Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral südame ja suurte veresoonte kirurgias
Kaasaarvatud verejooks või hematoom kehaõõnes või opereeritud organitel või struktuuridel

FWF Kordusoperatsioon anastomoosi või õmbluse dehistsentsi korral südamekirurgias

FWF 00 Kordusoperatsioon anastomoosi või suturatsiooni dehistsentsi korral südamekirurgias

FWG Kordusoperatsioon tromboosi või emboolia korral südame ja suurte veresoonte kirurgias

FWG 00 Kordusoperatsioon tromboosi või emboolia korral südame ja suurte veresoonte kirurgias

FWG 02 Angioskoopiline kordusoperatsioon tromboosi või emboolia korral südame ja suurte veresoonte kirurgias

FWW Muu kordusoperatsioon südamel ja suurtel veresoontel

FWW 96 Muu kordusoperatsioon südamel ja suurtel veresoontel

FWW 98 Muu angioskoopiline kordusoperatsioon südamel ja suurtel veresoontel

FX Protseduurid, mis on seotud ekstrakorparaalse või toetatud vereringega*ECHLA = Ekstrakorparaalne südant-kopsu toetav aparaat**ECLA = Ekstrakorparaalne membraan-oksügenatsioon**IABP = Aordisene balloompump**PABP = Kopsuarteri balloompump**TAH = Totaalne tehissüda**VAD = Vatsakest toetav vahend***FXA Operatsiooniaegne totaalne kardiopulmonaalne kehaväline vereringe**

FXA 00 Totaalne kardiopulmonaalne kehaväline vereringe normotermia või mõõduka hüpotermia korral samaaegsel kirurgilisel protseduuril

FXA 10 Totaalne kardiopulmonaalne kehaväline vereringe sügava hüpotermia korral samaaegsel kirurgilisel protseduuril

FXA 20 Totaalne kardiopulmonaalne kehaväline vereringe sügava hüpotermia ja vereringe seiskumise korral samaaegsel kirurgilisel protseduuril

FXA 96 Muu totaalne kardiopulmonaalne kehaväline vereringe samaaegsel kirurgilisel protseduuril

FXB Operatsiooniaegne osaline kardiopulmonaalne kehaväline vereringe

FXB 00 Operatsiooniaegne osaline kardiopulmonaalne kehaväline vereringe

FXC Osaline kardiopulmonaalne bypass ilma oksügenaatori kasutamisetaFXC 00 Osaline kardiopulmonaalne *bypass* ilma oksügenaatori kasutamiseta**FXD ECHLA kasutamine ilma samaaegse kirurgilise protseduurita**

FXD 00 ECHLA kasutamine ilma samaaegse kirurgilise protseduurita

FXE ECLA kasutamine

FXE 00 ECLA kasutamine

FXF Dekanuleerimine ECHLA või ECLA järgselt

FXF 00 Dekanuleerimine ECHLA või ECLA järgselt

FXG IABP kasutamine

FXG 00 IABP kasutamine

FXH IABP eemaldamine

FXH 00 IABP eemaldamine

FXJ PABP paigaldamine

FXJ 00 PABP paigaldamine

FXK PABP eemaldamine

FXK 00 PABP eemaldamine

FXL Ekstra-, para- või intrakorporaalse VAD paigaldamine

FXL 00 Ekstra-, para- või intrakorporaalse VAD paigaldamine

FXM Ekstra-, para- või intrakorporaalse VAD eemaldamine

FXM 00 Ekstra-, para- või intrakorporaalse VAD eemaldamine

FXN Protseduurid TAH abil

FXN 00 Protseduurid TAH abil

FXP Hemofiltratsioon või hemodialüüs kardiopulmonaalsel bypass'i rajamiselFXP 00 Hemofiltratsioon või hemodialüüs kardiopulmonaalsel *bypass*'i rajamisel

PEATÜKK G

Rindkeresein, pleura, mediastiinum, diafragma ja trahhea, bronhid ja kopsud

GA	Rindkeresein, pleura ja diafragma
GB	Trahhea
GC	Bronhid
GD	Kopsud
GE	Mediastiinum
GW	Kordusoperatsioonid rindkereseinal, pleural, mediastiinuil, diafragmal, trahheel, bronhidel ja kopsudel

Punktsioon, nõelbiopsia ja teised väikesed protseduurid, vt. TG

Koodi viimase numbriga tähendus

Peatükkides G, J, K, L ja M määrab koodi viimane number meetodit järgmiselt:

Numbrid 0, 3 ja 6: Lahtised ja muud mitte-endoskoopilised operatsioonid või protseduurid

Numbrid 1, 4 ja 7: Endoskoopilised operatsioonid või protseduurid punktsiooni või intsisiooni kaudu

Kaasaarvatud (Peatükk G) torakoskoopia ja torakoskoopilised protseduurid

Numbrid 2, 5 ja 8: Transluminaalsed endoskoopilised protseduurid, s.t. loomulike või kunstlike keha avauste kaudu

Kaasaarvatud (Peatükk G) trahheoskoopilised ja bronhoskoopilised protseduurid, endoskoopilised protseduurid läbi pleurokutaanse "akna"

Diagnostiline transluminaalne endoskoopia, mis hõlmab torakoskoopia läbi pleurokutaanse "akna", vt. UG (Peatükk U)

Koodide puhul, kus neljandal kohal on number 9 (kood "teised"), kasutatakse ainult viimaseid numbreid 6, 7, ja 8 ülalmainitud tähenduses.

Tähelepanu tuleb pöörata järgmisele erinevusele transluminaalse endoskoopia ja invasiivsete või terapeutiliste protseduuride vahel, mida tehakse transluminaalse endoskoopia käigus:

Transluminaalset endoskoopiat, mis võimaldab tihti mitmete omavahel ühenduses olevate organite õõnte samaaegset uurimist, klassifitseeritakse (Peatükis U) tavaliselt antud endoskoopilise uuringu peamise sihtorgani järgi. Transluminaalne endoskoopia koos hariliku biopsiaga, mis hõlmab harjakesega

võetud tsütoloogia, klassifitseeritakse endoskoopiana, mitte endoskoopilise kirurgilise protseduurina. **Endoskoopilised protseduurid** klassifitseeritakse vastavalt asukohale, kus neid tegelikult teostatakse ning seejärel tegevuse ja meetodi järgi. Näiteks peatükis G võib (transluminaalset) endoskoopilist polüpektoomiat trahheas teostada nii trahheoskoopial kui bronhoskoopial. Tuleb tähele panna, et mediastinoskoopia ei ole definitsiooni järgi endoskoopia, kuna ei siseneta ega uurita ühtegi keha- või organiõõnt, vaid ainult fastsiate vahelisi pindasid.

GA Rindkeresein, pleura ja diafragma

GAA *Pleuraõõne drenimine ja torakoskoopia*

Torakotsentees, vt. TGA

- GAA 10 Interkostaalne pleuraõõne drenimine
- GAA 15 Pleuraõõne drenimine roide resektsiooniga
- GAA 20 Rindkere fenestratsioon
Pleurokutaanse "akna" rajamine
- GAA 31 Torakoskoopia
Pleurooskoopia läbi pleurokutaanse "akna", vt. UGA
- GAA 96 Muud pleuraõõne avatud või perkutaansed drenimisprotseduurid
- GAA 97 Muud torakoskoopilised pleuraõõne drenimise protseduurid

GAB *Torakoomia*

- GAB 00 Erakorraline torakotoomia
Kordusoperatsiooni korral lisa sobiv GW kood
- GAB 10 Antero- või posterolateraalne torakotoomia
- GAB 13 Aksillaarne torakotoomia
- GAB 20 Pikisuunaline sternotoomia
Koos ligipääsuga ainult mediastiinumile, vt. GEB
- GAB 96 Muu torakotoomia

GAC *Operatsioonid pleural*

Kaasaarvatud operatsioonid võõrkehade ja pleura lesioonide korral

- GAC 00 Pleura biopsia
- GAC 01 Endoskoopiline pleura biopsia
Endoskoopiline biopsia läbi pleurokutaanse "akna", vt. UGA 05
- GAC 10 Võõrkeha eemaldamine pleuraõõnest
- GAC 11 Endoskoopiline võõrkeha eemaldamine pleuraõõnest
- GAC 20 Pleura lesiooni ekstsisioon või destruktsioon
- GAC 21 Endoskoopiline pleura lesiooni ekstsisioon või destruktsioon
- GAC 30 Artefitsiaalne pneumotooraks
- GAC 33 Mehhaaniline pleurodees
- GAC 34 Endoskoopiline mehhaaniline pleurodees
- GAC 36 Keemiline pleurodees
- GAC 37 Endoskoopiline keemiline pleurodees
- GAC 40 Pleurodees kopsu dekortikatsiooniga
- GAC 41 Endoskoopiline pleurodees dekortikatsiooniga

- GAC 43 Totaalne kopsu dekortikatsioon
- GAC 44 Endoskoopiline totaalne kopsu dekortikatsioon
- GAC 46 Osaline kopsu dekortikatsioon
- GAC 47 Endoskoopiline osaline kopsu dekortikatsioon
- GAC 96 Muu operatsioon pleural
- GAC 97 Muu endoskoopiline operatsioon pleural
- GAC 98 Muu operatsioon pleural läbi pleurokutaanse "akna"

GAD Torakoplastika ja sellega seotud protseduurid

Kopsu kollapsi korral

- GAD 00 Torakoplastika ilma plombeerimiseta
- GAD 03 Torakoplastika koos plombeerimisega
- GAD 10 Plombeerimismaterjali eemaldamine rindkereseinast
- GAD 96 Muu torakoplastika või sellega seotud protseduur

GAE Rindkereseina intsisioon, biopsia ja korrektsioon

Kaasaarvatud vigastuse, võõrkeha või lesiooni korral

Lisakood transplantaatide ja koelappide spetsifikatsiooniks, vt. ZZ

Malformatsioonide korral, vt. GAF

Rinnavähi korral, vt. HAC, HAF

- GAE 00 Rindkereseina intsisioon või biopsia
- GAE 03 Rindkereseina haava suturatsioon
Kaasaarvatud nekrektoomia
- GAE 06 Rindkereseina lesiooni ekstsisioon
- GAE 10 Rindkereseina eelneva intsisiooni sulgemine
- GAE 13 Pleura fenestratsiooniava sulgemine
- GAE 16 Rindkereseina reseksioon
Rindkereseina reseksioon laiendatud pulmonektoomia korral, vt. GDD 20
- GAE 20 Rindkereseina reseksioon ja korrektsioon koelapi abil
Lisakood transplantaatide ja koelappide määratlemiseks, vt. ZZ
- GAE 23 Rindkereseina reseksioon ja korrektsioon proteesi abil
- GAE 26 Rindkereseina vigastuse korrektsioon
- GAE 30 Rindkereseina ja diafragma kombineeritud vigastuse korrektsioon
- GAE 40 Operatsioon I roidel ja pehmetel kudedel torakaalavause kompressioonisündroomi (TOS) korral
- GAE 50 Rindkereseina rekonstruktsioon
Nt. infitseerunud sternumi ekstsisiooni järgselt
Lisakood transplantaatide ja koelappide määratlemiseks, vt. ZZ
- GAE 53 Võõrkeha eemaldamine rindkereseinast
- GAE 96 Rindkereseina muu intsisioon, biopsia, reseksioon või korrektsioon

GAF Rindkereseina malformatsioonide plastiline korrektsioon

Lisakood transplantaatide ja koelappide määratlemiseks, vt. ZZ

- GAF 00 *Pectus carinatum*'i korrektsioon
Kaasaarvatud proteesimaterjali kasutamine
- GAF 03 *Pectus excavatum*'i korrektsioon
Kaasaarvatud proteesimaterjali kasutamine

- GAF 10 Proteesimaterjali eemaldamine rindkere malformatsiooni korrektsiooni järgselt
 GAF 96 Rindkere malformatsiooni muu korrektsioon

GAG Transtorakaalsed ja torakoskoopilised operatsioonid diafragmal

*Kaasaarvatud operatsioonid vigastuse või võõrkeha korral
 Operatsioonid gastro-ösofageaalse refluksi korral ja muud operatsioonid diafragmal, vt. JB
 Rindkereseina ja diafragma kombineeritud vigastuse korrektsioon, vt. GAE 30*

- GAG 00 Transtorakaalne diafragma biopsia
 GAG 01 Torakoskoopiline diafragma biopsia
 GAG 10 Transtorakaalne diafragma lesiooni ekstsisioon või destruktsioon
 GAG 11 Torakoskoopiline diafragma lesiooni ekstsisioon või destruktsioon
 GAG 20 Transtorakaalne võõrkeha eemaldamine diafragmast
 GAG 21 Torakoskoopiline võõrkeha eemaldamine diafragmast
 GAG 30 Diafragma transtorakaalne korrektsioon ruptuuri korral
Kaasaarvatud vigastus (rebend või haav) ja spontaanne ruptuur
 GAG 33 Transtorakaalne diafragma resektsioon
Diafragma resektsioon laiendatud pulmonektoomia korral, vt. GDD 20
 GAG 36 Transtorakaalne diafragma resektsioon ja rekonstruktsioon transplantaadi abil
Lisakood transplantaatide ja koelappide määratlemiseks, vt. ZZ
 GAG 40 Transtorakaalne torako-abdominaalse fistuli sulgemine
 GAG 50 Diafragma defekti transtorakaalne korrektsioon
 GAG 96 Muu transtorakaalne operatsioon diafragmal
 GAG 97 Muu torakoskoopiline operatsioon diafragmal

GAW Muud operatsioonid rindkereseinal, pleural ja diafragmal

Operatsioonid gastro-ösofageaalse refluksi korral ja muud operatsioonid diafragmal, vt. JB

- GAW 96 Muu operatsioon rindkereseinal, pleural ja diafragmal
 GAW 97 Muu torakoskoopiline operatsioon rindkereseinal, pleural ja diafragmal

GB Trahhea

GBA Trahheotoomia ja operatsioonid trahheal vigastuse või lesiooni korral

*Kaasaarvatud võõrkeha eemaldamine
 Trahheoskoopia, vt. UGB
 Trahheo-ösofageaalse fistuli sulgemine, vt. JCE*

- GBA 00 Trahheotoomia
*Kaasaarvatud biopsia
 Krikotüroidotoomia, vt. DQA 00*
 GBA 10 Trahheotoomia võõrkeha eemaldamisega
 GBA 12 Endoskoopiline võõrkeha eemaldamine trahheast
 GBA 22 Endoskoopiline trahhea lesiooni ekstsisioon
Endoskoopiline biopsia, vt. UGB 05
 GBA 25 Endoskoopiline trahhea lesiooni elektrokoagulatsioon
 GBA 28 Endoskoopiline trahhea lesiooni laserteraapia
 GBA 32 Endoskoopiline trahhea dilateerimine
 GBA 35 Endoskoopiline trahhea stentimine
Kaasaarvatud trahhea stent, mille alumine osa ulatub peabronhi

- GBA 40 Trahhea suturatsioon
Trahheoraafia
- GBA 46 Trahheoplastika
- GBA 50 Trahhea korrektsioon
- GBA 53 Trahhea korrektsioon proteesi abil
- GBA 96 Muu intsissioon või operatsioon trahheal vigastuse või lesiooni korral
- GBA 98 Muu endoskoopiline operatsioon trahheal vigastuse või lesiooni korral

GBB *Trahheostoomia ja sellega seotud operatsioonid*

- GBB 00 Trahheostoomia
Krikotiroidotoomia, vt. DQA 00
- GBB 03 Perkutaanne trahheostoomia
- GBB 13 Trahheostoomi revisioon
- GBB 18 Trahheostoomi sulgemine
- GBB 96 Muu trahheostoomia protseduur

GBC *Trahhea resektsioon ja rekonstruktsioon*

- GBC 00 Trahhea osaline resektsioon
Nt. kiilresektsioon
- GBC 03 Trahhea resektsioon
- GBC 06 Trahhea resektsioon ja rekonstruktsioon proteesiga
- GBC 10 Trahhea bifurkatsiooni resektsioon ja rekonstruktsioon
- GBC 13 Trahhea bifurkatsiooni resektsioon ja rekonstruktsioon transplantaadiga
- GBC 96 Trahhea muu resektsioon või rekonstruktsioon

GBW *Muud operatsioonid trahheal*

- GBW 96 Muu operatsioon trahheal
- GBW 98 Muu transluminaalne endoskoopiline protseduur trahheal

GC Bronhid

Bronhoskoopia, vt. UGC

GCA *Operatsioonid bronhidel*

Kaasaarvatud operatsioonid võõrkeha või lesiooni korral

Bronho-ösofageaalse fistuli sulgemine, vt. JCE

- GCA 02 Bronhoskoopiline bronhi lesiooni elektrokoagulatsioon
- GCA 05 Bronhoskoopiline bronhi lesiooni laserteraapia
- GCA 06 Bronhi lesiooni ekstsissioon
- GCA 08 Bronhoskoopiline bronhi lesiooni ekstsissioon
Bronhoskoopiline biopsia, vt. UGC
- GCA 10 Bronhi intsissioon võõrkeha eemaldamisega
- GCA 12 Bronhoskoopiline võõrkeha eemaldamine
- GCA 18 Bronhoskoopiline bronhi dilateerimine
- GCA 20 Bronhi suturatsioon või rekonstruktsioon vigastuse puhul
Kaasaarvatud bronhoraafia
- GCA 26 Bronhi plastiline korrektsioon

- GCA 30 Bronhi korrektsioon proteesiga
 GCA 32 Endoskoopiline bronhi stentimine
 GCA 40 Bronhopleuraalse fistuli sulgemine
Kaasaarvatud lihase, omentum majus'e, jne. kasutamine
 GCA 42 Bronhopleuraalse fistuli bronhoskoopiline sulgemine
 GCA 43 Muul meetodil bronhopleuraalse fistuli sulgemine
 GCA 50 Bronhi osaline resektsioon
Nt. kiilresektsioon
 GCA 60 Bronhi resektsioon ja ots-otsaga anastomoos
 GCA 63 Bronhi mansettresektsioon
 GCA 70 Bronhi resektsioon ja rekonstruktsioon proteesiga
 GCA 96 Muu operatsioon bronhil
 GCA 98 Muu bronhoskoopiline protseduur bronhil

GD Kops

GDA Kopsu lesiooni intsisioon, ekstsioon ja kopsu korrektsioon

Kaasaarvatud lesiooni, vigastuse või võõrkeha eemaldamine

- GDA 00 Kopsu intsisioon
Kaasaarvatud dreenimine, nt. abstsessi dreenimine
 GDA 01 Kopsu torakoskoopiline intsisioon
Kaasaarvatud dreenimine, nt. abstsessi dreenimine
 GDA 10 Kopsu biopsia
 GDA 11 Torakoskoopiline kopsu biopsia
 GDA 12 Bronhoskoopiline kopsu biopsia
 GDA 20 Kopsu lesiooni ekstsioon
Kaasaarvatud tuumori enukleatsioon
 GDA 21 Kopsu lesiooni torakoskoopiline ekstsioon
Kaasaarvatud tuumori enukleatsioon
 GDA 30 Kopsu intsisioon ja võõrkeha eemaldamine
 GDA 31 Torakoskoopiline kopsu intsisioon ja võõrkeha eemaldamine
 GDA 40 Kopsu suturatsioon vigastuse korral
 GDA 41 Torakoskoopiline kopsu suturatsioon vigastuse korral
 GDA 96 Kopsu lesiooni muu intsisioon, ekstsioon või kopsu korrektsioon
 GDA 97 Muu torakoskoopiline kopsu lesiooni intsisioon, ekstsioon või kopsu korrektsioon
 GDA 98 Muu bronhoskoopiline kopsu lesiooni intsisioon, ekstsioon või kopsu korrektsioon

GDB Kopsu väikesemahulised resektsioonid

Väljaarvatud lobektoomia ja pulmonektoomia

- GDB 00 Kopsubullade resektsioon
 GDB 01 Torakoskoopiline kopsubullade resektsioon
 GDB 10 Kopsu kiilresektsioon
 GDB 11 Torakoskoopiline kopsu kiilresektsioon
 GDB 20 Kopsu segmentresektsioon
 GDB 21 Torakoskoopiline kopsu segmentresektsioon
 GDB 96 Muu väiksemahuline kopsu resektsioon
 GDB 97 Muu väiksemahuline torakoskoopiline kopsu resektsioon

GDC Kopsu lobektoomia

- GDC 00 Kopsu lobektoomia
- GDC 01 Torakoskoopiline kopsu lobektoomia
- GDC 10 Kopsu bilobektoomia
- GDC 11 Torakoskoopiline kopsu bilobektoomia
- GDC 13 Kopsu laiendatud lobektoomia või bilobektoomia
Kaasaarvatud perikardi, vasaku koja, rindkereseina või diafragma ekstsioon
- GDC 20 Kopsu lobektoomia bronhi mansettreseksiooniga
- GDC 23 Lobektoomia ja kopsu segmentreseksioon
- GDC 26 Lobektoomia ja kopsu muu reseksioon
- GDC 96 Kopsu lobektoomia muul meetodil
- GDC 97 Muu torakoskoopiline kopsu lobektoomia

GDD Pulmonektoomia

- GDD 00 Pulmonektoomia
- GDD 01 Torakoskoopiline pulmonektoomia
- GDD 10 Pleuropulmonektoomia
- GDD 11 Torakoskoopiline pleuropulmonektoomia
- GDD 20 Laiendatud pulmonektoomia
Kaasaarvatud perikardi, vasaku koja, rindkereseina või diafragma ekstsioon
- GDD 23 Pulmonektoomia trahhea bifurkatsiooni mansettreseksiooniga
- GDD 26 Pulmonektoomia bronhi või bronhi ja trahhea reseksiooniga
- GDD 96 Muu pulmonektoomia
- GDD 97 Muu torakoskoopiline pulmonektoomia

GDG Kopsu transplantatsioon

Südame ja kopsu transplantatsioon, vt. FQB

Doonor-operatsioonid, vt. YGA

- GDG 00 Ühepoolne kopsu transplantatsioon
- GDG 03 Ühepoolne kopsu transplantatsioon koos bronhiaalarterite revaskularisatsiooniga
- GDG 10 Mõlemapoolne kopsu transplantatsioon
- GDG 13 Kopsu “en bloc” transplantatsioon koos bronhiaalarterite revaskularisatsiooniga
- GDG 30 Kopsu transplantatsioon elusdoonorilt
- GDG 96 Kopsu muu transplantatsioon

GDW Muud operatsioonid kopsul

- GDW 96 Muu operatsioon kopsul
- GDW 97 Muu torakoskoopiline operatsioon kopsul
- GDW 98 Muu bronhoskoopiline operatsioon kopsul

GE Mediastiinum

Kaasaarvatud tüümus

GEA **Mediastinoskoopia**

Kaasaarvatud biopsia

GEA 00 Mediastinoskoopia

Kaasaarvatud drenimine

GEA 10 Mediastinoskoopia võõrkeha eemaldamisega

GEA 20 Mediastinoskoopia lesiooni ekstsisiooniga

Kaasaarvatud biopsia

Mediastinoskoopilised operatsioonid tüümusel, vt. GEC

GEA 96 Muu mediastinoskoopiline protseduur

GEB **Mediastinotoomia**

GEB 10 Mediastinotoomia

Kaasaarvatud drenimine

GEB 20 Mediastinotoomia koos võõrkeha eemaldamisega

GEB 30 Mediastinotoomia ja lesiooni ekstsisioon

GEB 40 Mediastinotoomia ja lesiooni laiendatud ekstsisioon

Kaasaarvatud pleura, kopsu või perikardi reseksioon

GEB 96 Muu mediastinotoomia

GEC **Operatsioonid tüümusel**

GEC 00 Tüümuse biopsia

GEC 03 Mediastinoskoopiline tüümuse biopsia

GEC 10 Transtservikaalne tüümuse reseksioon

GEC 13 Transsternaalne tüümuse reseksioon

GEC 16 Mediastinoskoopiline tüümuse reseksioon

GEC 20 Transtservikaalne tümektoomia

GEC 23 Transsternaalne tümektoomia

GEC 26 Mediastinoskoopiline tümektoomia

GEC 93 Muu mediastinoskoopiline operatsioon tüümusel

GEC 96 Muu operatsioon tüümusel

GEW **Muud operatsioonid mediastiinumil**

Kaasaarvatud tüümus

GEW 96 Muu operatsioon mediastiinumil

GW Kordusoperatsioonid torakaalkirurgias

*Kaasaarvatud rindkere, pleura, mediastiinum, diafragma, trahhea, bronhid ja kopsud
Süda ja suured torakaalveresooned, vt. peatükk F*

GWA **Haava dehistsentsi korrektsioon torakaalkirurgias**

GWA 00 Haava dehistsentsi korrektsioon torakaalkirurgias

GWB Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral torakaalkirurgias

Kaasaarvatud haavainfektsioon

GWB 00 Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral torakaalkirurgias

GWC Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral torakaalkirurgias

Kaasaarvatud infektsioon keha õõnsuses või opereeritud organitel või struktuuridel

GWC 00 Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral torakaalkirurgias

GWC 01 Perkutaanne endoskoopiline kordusoperatsioon süvainfektsioonide korral torakaalkirurgias

GWD Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral torakaalkirurgias

Kaasaarvatud verejooks haavast või haava hematoom

GWD 00 Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral torakaalkirurgias

GWE Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral torakaalkirurgias

Kaasaarvatud verejooks või hematoom kehaõõnsuses või opereeritud struktuuridel

GWE 00 Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral torakaalkirurgias

GWE 01 Perkutaanne endoskoopiline kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral torakaalkirurgias

GWE 02 Transluminaalne endoskoopiline kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral torakaalkirurgias

GWF Kordusoperatsioon anastomoosi või õmbluse dehistsentsi korral torakaalkirurgias

GWF 00 Kordusoperatsioon anastomoosi või õmbluse dehistsentsi korral torakaalkirurgias

GWF 01 Perkutaanne endoskoopiline kordusoperatsioon anastomoosi või õmbluse dehistsentsi korral torakaalkirurgias

GWW Muud kordusoperatsioonid torakaalkirurgias

GWW 96 Muu kordusoperatsioon torakaalkirurgias

GWW 97 Muu perkutaanne endoskoopiline kordusoperatsioon torakaalkirurgias

GWW 98 Muu transluminaalne endoskoopiline kordusoperatsioon torakaalkirurgias

PEATÜKK H

Rinnanääre

HA Operatsioonid rinnanäärmel

HW Kordusoperatsioonid rinnanäärmel

Punktsioon, nõelbiopsia ja muud väikesed protseduurid, vt. THA

HA Operatsioonid rinnanäärmel

HAA Rinnanäärme intsisioon, suturatsioon ja biopsia

HAA 00 Rinnanäärme intsisioon

HAA 01 Rinnanäärme suturatsioon

HAA 10 Rinnanäärme biopsia

HAB Rinnanäärme osaline ekstsioon

Rekonstruktsioon, vt. HAE

HAB 00 Rinnanäärme lesiooni ekstsioon

Kaasaarvatud fistul

HAB 10 Rinnanäärme mikroduktektoomia

HAB 20 Piimajuha ekstsioon

HAB 30 Rinnanibu või nibuvälja ekstsioon

Lüigse rinnanibu korral, vt. HAC 30

HAB 40 Rinnanäärme sektoraalreseksioon

HAB 99 Rinnanäärme muu osaline reseksioon

HAC Mastektoomia

HAC 10 Subkutaanne mastektoomia koos rinnanibu säilitamisega

HAC 15 Subkutaanne mastektoomia koos rinnanibu ekstsiooniga

HAC 20 Totaalne mastektoomia

HAC 25 Radikaalne mastektoomia

Koos aksillaarsete lümfisõlmede ekstsiooniga

Kaasaarvatud radikaalne mastektoomia pektoraallihaste ekstsiooniga ja laiendatud mastektoomia roiete ja rinnaku osalise ekstsiooniga

HAC 30 Liigse rinnanäärme või rinnanibu ekstsioon

HAC 99 Muu mastektoomia

HAD Plastilised operatsioonid rinnal

Väljaarvatud rekonstruktsioon pärast mastektoomiat

HAD 00 Rinna suurendamine

Ilma proteesimaterjali kasutamiseta

HAD 10 Rinna suurendamine proteesi abil

HAD 20 Rinna liposuktsioon

HAD 30 Rinna vähendamine nibuvälja transpositsiooniga

HAD 35 Rinna vähendamine nibuvälja transplantatsiooniga

HAD 40 Mastopeksia

HAD 45 Rinnanibu eversioon

HAD 50 Proteesi eemaldamine rinnast

HAD 55 Rinnaproteesi ümbritseva kapsli intsioon

HAD 60 Proteesi asendamine rinnas

HAD 99 Muu plastiline operatsioon rinnal

HAE Rinna rekonstruktsioon

Pärast mastektoomiat või aplaasia korral

Lisakood transplantaadi või koelapi määratlemiseks, vt. ZZ

HAE 00 Rinna rekonstruktsioon proteesiga

Lisakood koeekspandri kasutamiseks, vt. ZZP

HAE 05 Rinna rekonstruktsioon naha-lihaslapi ja proteesiga

HAE 10 Rinna rekonstruktsioon transplantaadi või naha-lihaslapiga

HAE 20 Nibuvälja ja rinnanibu rekonstruktsioon transplantaadi või nahalapiga

HAE 99 Rinna muu rekonstruktsioon

HAF Operatsioonid rinnavähi lokaalse retsidiivi korral

Lisakood transplantaadi või koelapi määratlemiseks, vt. ZZ

HAF 00 Rinnavähi lokaalse retsidiivi ekstsioon

HAF 10 Korrektsioon rinnavähi lokaalse retsidiivi ekstsiooni järgselt transplantaadi või koelapiga

HAF 20 Korrektsioon rinnavähi lokaalse retsidiivi ekstsiooni järgselt proteesiga

HAF 99 Muu operatsioon rinnavähi lokaalse retsidiivi korral

HW Kordusoperatsioonid rinnanäärmel

HWA Haava dehistsentsi korrektsioon rinnanäärmekirurgias

HWA 00 Haava dehistsentsi korrektsioon rinnanäärmekirurgias

HWB Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral rinnanäärmekirurgias

Kaasaarvatud haavainfektsioon

HWB 00 Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral rinnanäärmekirurgias

HWC Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral rinnanäärmekirurgias*Kaasaarvatud infektsioon opereeritud struktuuridel*

HWC 00 Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral rinnanäärmekirurgias

HWD Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral rinnanäärmekirurgias

HWD 00 Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral rinnanäärmekirurgias

HWE Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral rinnanäärmekirurgias*Kaasaarvatud verejooks või hematoom opereeritud struktuuridel*

HWE 00 Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral rinnanäärmekirurgias

HWF Kordusoperatsioon anastomoosi või õmbluse dehistsentsi korral rinnanäärmekirurgias

HWF 00 Kordusoperatsioon anastomoosi või õmbluse dehistsentsi korral rinnanäärmekirurgias

HWW Muud kordusoperatsioonid rinnanäärmekirurgias

HWW 99 Muu kordusoperatsioon rinnanäärmekirurgias

PEATÜKK J

Seedetrakt ja põrn

JA	Kõhusein, soolekinnisti, kõhukelme ja suurrasvik
JB	Diafragma ja gastroösofageaalne refluks
JC	Söögitoru
JD	Magu ja duodeenum
JE	Ussripik
JF	Sooled
JG	Pärasool
JH	Pärak ja perianaalne kude
JJ	Maks
JK	Sapiteed
JL	Pankreas
JM	Põrn
JW	Kordusoperatsioonid gastroenteroloogilises kirurgias <i>Punktsioon, nõelbiopsia ja muud väikesed protseduurid, vt. TC</i>

Koodi viimase numbri tähendus

Peatükkides G, J, K, L ja M määrab koodi viimane number meetodit järgmiselt:

- Numbrid 0, 3 ja 6: Lahtised ja muud mitte-endoskoopilised operatsioonid või protseduurid
Märkus: protseduurid, mida ei ole koodi kirjetes määratletud teisiti, on lahtised operatsioonid või protseduurid
- Numbrid 1, 4 ja 7: Endoskoopilised operatsioonid või protseduurid punktsiooni või intsisiooni kaudu
Kaasaarvatud (Peatükk J) laparoskoopia, laparoskoopilised ja torakoskoopilised protseduurid
Kaasaarvatud lisa-torkeavade või väikeste lõigete kasutamine.
Protseduuri klassifitseeritakse kui laparoskoopilist, kui antud organi disseksioon ja preparatsioon sooritatakse endoskoopiliselt, isegi kui osa operatsioonist teostatakse väi kесе intsisiooni kaudu.
Märkus: neid protseduure määratletakse koodi kirjetes kui torakoskoopilised või laparoskoopilised.
- Numbrid 2, 5 ja 8: Transluminaalsed endoskoopilised protseduurid, s.t. loomulike või kunstlike keha avauste kaudu

Kaasaarvatud (Peatükk J) protseduurid ösofagoskoopia, gastroskoopia, enteroskoopia, koloskoopia, sigmoidoskoopia korral.

Märkus: termin "endoskoopiline" viitab koodi kirjetes transluminaalsetele endoskoopilistele protseduuridele.

Koodide puhul, kus neljandal kohal on number 9 (kood "teised"), kasutatakse ainult viimaseid numbreid 6, 7, ja 8 ülalmainitud tähenduses.

Tähelepanu tuleb pöörata järgmisele erinevusele transluminaalse endoskoopia ja invasiivsete või terapeutiliste protseduuride vahel, mida tehakse transluminaalse endoskoopia käigus:

Transluminaalset endoskoopiat, mis võimaldab tihti mitmete omavahel ühenduses olevate organite õõnte samaaegset uurimist, klassifitseeritakse (Peatükis U) tavaliselt antud endoskoopilise uuringu peamise sihtorgani järgi, vt. märkus UJ juures. Transluminaalne endoskoopia koos hariliku biopsiaga, mis hõlmab harjakesega võetud tsütoloogia, klassifitseeritakse endoskoopiana, mitte endoskoopilise kirurgilise protseduurina.

Endoskoopilised protseduurid klassifitseeritakse vastavalt asukohale, kus neid tegelikult teostatakse ning seejärel tegevuse ja meetodi järgi.

Näiteks peatükis J võib (transluminaalset) endoskoopilist polüpektoomiat peensooles teostada nii gastroskoopia, endoskoopia, koloskoopia või ERCP abil.

JA Kõhusein, soolekinnisti, kõhukelme ja suurrasvik

JAA *Lokaalsed operatsioonid kõhuseinal*

Rippuva kõhunaha korrektsioon, vt. QBJ 30

JAA 00 Kõhuseina intsisioon

Kaasaarvatud hematoomi eemaldamine, biopsia, võõrkeha eemaldamine, drenimine, sh. intraperitoneaalse abstsessi drenimine ilma laparotoomiata

Laparotoomia või laparoskoopia koos drenimisega või irrigatsiooniga kui ainuke terapeutiline meetod, vt. JAK

JAA 10 Kõhuseina lesiooni ekstsisiooni

Kaasaarvatud naba, naba tsüsti, naba granuloomi ekstsisioon

JAA 11 Kõhuseina lesiooni laparoskoopiline biopsia või ekstsisioon

JAA 96 Muu lokaalne operatsioon kõhuseinal

JAA 97 Muu laparoskoopiline lokaalne operatsioon kõhuseinal

JAB *Kubemesonga likvideerimine*

Kõhuseina songa või defekti likvideerimine suure plastikaga, vt. JAG

Samaaegsed operatsioonid soolel, vt. JF

JAB 00 Kubemesongakoti ligeerimine ja läbimine

Väljaarvatud songa plastika

JAB 10 Kubemesonga likvideerimine

Kubemesongakoti ekstsisioon, songa plastika

Kaasaarvatud preperitoneaalne korrektsioon

Samaaegne orhidektoomia, vt. KFC 00

JAB 11 Kubemesonga laparoskoopiline likvideerimine

Kaasaarvatud proteesimaterjali kasutamine

Kaasaarvatud preperitoneaalne likvideerimine laparoskoobiga

- JAB 20 Kubemesonga likvideerimine transplantaadiga
Lisakood transplantaadi määratlemiseks, vt. ZZ
- JAB 30 Kubemesonga likvideerimine proteesimaterjaliga
- JAB 40 Kubemesonga likvideerimine laparotoomia ja kõhuseina rekonstruktsiooniga
- JAB 96 Kubemesonga muu likvideerimine
- JAB 97 Kubemesonga muu laparoskoopiline likvideerimine

JAC Reiesonga likvideerimine

- Kõhuseina songa või defekti likvideerimine suure plastikaga, vt. JAG*
Samaaegsed operatsioonid soolel, vt. JF
- JAC 10 Reiesonga likvideerimine
Songakoti ekstsisioon, songa plastika
- JAC 11 Reiesonga laparoskoopiline likvideerimine
Kaasaarvatud proteesmaterjali kasutamine
- JAC 30 Reiesonga likvideerimine proteesimaterjaliga
- JAC 40 Reiesonga likvideerimine laparotoomia ja kõhuseina rekonstruktsiooni abil
- JAC 96 Reiesonga muu likvideerimine
- JAC 97 Reiesonga muu laparoskoopiline likvideerimine

JAD Armisonga likvideerimine

- Kõhuseina songa või defekti likvideerimine suure plastikaga, vt. JAG*
Samaaegsed operatsioonid soolel, vt. JF
- JAD 10 Armisonga likvideerimine
- JAD 11 Armisonga laparoskoopiline likvideerimine
Kaasaarvatud proteesmaterjali kasutamine
- JAD 20 Armisonga likvideerimine koetransplantaadiga
Lisakood transplantaadi määratlemiseks, vt. ZZ
- JAD 30 Armisonga likvideerimine proteesimaterjaliga
- JAD 96 Armisonga muu likvideerimine
- JAD 97 Armisonga muu laparoskoopiline likvideerimine

JAE Epigastraalsonga likvideerimine

- JAE 10 Epigastraalsonga likvideerimine

JAF Nabasonga likvideerimine

- Kaasaarvatud paraumbilikaalne song*
Kõhuseina songa või defekti likvideerimine suure plastikaga, vt. JAG
Omfalotseele korrektsioon, vt. JAG 20
Samaaegsed operatsioonid soolel, vt. JF
- JAF 10 Nabasonga likvideerimine
- JAF 11 Nabasonga laparoskoopiline likvideerimine
Kaasaarvatud proteesmaterjali kasutamine
- JAF 20 Nabasonga likvideerimine koetransplantaadiga
Lisakood transplantaadi määraltemiseks, vt. ZZ
- JAF 30 Nabasonga likvideerimine proteesimaterjaliga
- JAF 96 Nabasonga muu likvideerimine
- JAF 97 Nabasonga muu laparoskoopiline likvideerimine

JAG Kõhuseina muude songade ja defektide likvideerimine

Kaasaarvatud foramen obturatooriumi song, lumbaalsong ja Spiegeli song

Samaaegsed operatsioonid soolele, vt. JF

Diafragmasong, vt. JBB

Parastomaalne song, vt. JFG 40-50

JAG 00 Muu songa likvideerimine

JAG 01 Muu songa laparoskoopiline likvideerimine

Kaasaarvatud proteesmaterjali kasutamine

JAG 10 Gastroskiisi likvideerimine

JAG 20 Omfalotseele likvideerimine

JAG 30 Kõhuseina korrektsioon lapiga

Lisakood transplantaatide ja koelappide määratlemiseks, vt. ZZ

JAG 60 Kõhuseina rekonstruktsioon proteesimaterjaliga

JAG 96 Kõhuseina muu korrektsioon

JAG 97 Kõhuseina muu laparoskoopiline korrektsioon

JAH Peritoneaalõone avamine

Kaasaarvatud laparotoomia, torakolaparotoomia, laparoskoopia

Kaasaarvatud liidetest vabastamine juurdepääsuks või revisiooniks

Operatsioonid soolesulgust põhjustavate liidete korral, vt. JFK

Günekoloogilised operatsioonid liidete korral, vt. LBF

Peritoneumi biopsia, vt. JAL

Dreenimine ja irrigatsioon, vt. JAJ, JAK

Peritoneaalõone perkutaanne punktsioon, astsiidi punktsioon, irrigatsioon ja

peritoneaaldialüüs, vt. TJA

Operatsioonide korral, mida saab teostada ainult laparotoomial, ei tohiks kasutada eraldi koodi laparotoomia jaoks

JAH 00 Laparotoomia

JAH 01 Laparoskoopia

JAH 20 Laparotoomia pahaloomulise protsessi staadiumi määramiseks

Koos süstemaatiliste lümfisõlmede biopsiatega ja maksabiopsiaga lümfoomi korral

Samaaegne splenektoomia, vt. JMA 10

JAH 21 Laparoskoopia pahaloomulise protsessi staadiumi määramiseks

Koos süstemaatiliste lümfisõlmede biopsiatega ja maksabiopsiaga lümfoomi korral

Samaaegne splenektoomia, vt. JMA 11

JAH 30 Laparostoomia

Mehhaanilise vahendi implantatsioon, mis võimaldab korduva avamise, nt. nekrootilise pankreatiidi revisioonis

JAH 33 Laparostoomia avamine

Laparostoomia korral revisiooniks

Spetsiifilisi protseduure revisiooni korral klassifitseeritakse eraldi

JAH 40 Torakolaparotoomia

JAJ Vaagna abstsessi rektaalne dreenimine

Dreenimine laparotoomial või laparoskoopial, vt. JAK

Vaagna abstsessi vaginaalne dreenimine, vt. LEA 10

JAJ 00 Vaagna abstsessi rektaalne intsisioon ja dreenimine

JAK Peritoneaalõõne dreenimine ja loputus

Ainukese protseduurina, nt. abstsessi või lokaliseerunud peritoniidi korral või ettevalmistavalt peritoneaaldialüüsiks

Kaasaarvatud bursa omentalis

Väljaarvatud loputus ja dreenimine teise protseduuri lisana

Retroperitoneaalse abstsessi dreenimine, vt. KKA 20

Perkutaanne dreenimine, vt. TJA 40

Intsisioon ja dreenimine ilma peritoneaalõõne avamiseta, vt. JAA 00

JAK 00 Laparotoomia ja peritoneaalõõne dreenimine

JAK 01 Peritoneaalõõne laparoskoopiline dreenimine

Nt. seroomi korral

Lümfotseele fenestratsioon pärast neerusiirdamist, vt. KAS 60-61

JAK 03 Laparotoomia ja peritoneaalõõne loputus

Perkutaanne peritoneaalõõne loputus, vt. TJA 20

JAK 04 Laparoskoopia ja peritoneaalõõne loputus

JAK 10 Laparotoomia ja peritoneaaldialüüsi kateetri paigaldamine

Perkutaanne sisseviimine, vt. TJA 33, eemaldamine vt. TJA 35

JAL Peritoneumi lesiooni ekstsisioon

JAL 00 Peritoneumi biopsia

Kaasaarvatud omentumi, mesenteeriumi, lümfisõlme korral

JAL 01 Peritoneumi laparoskoopiline biopsia

JAL 10 Laparotoomia ja võõrkeha eemaldamine

Kaasaarvatud traumaatiline ja iatrogenne, nt. emakasisese spiraali migratsioon

JAL 11 Laparoskoopia ja võõrkeha eemaldamine

JAL 20 Peritoneumi lesiooni ekstsisioon ja likvideerimine

Kaasaarvatud peritoneaaltsüst

JAL 21 Peritoneumi lesiooni laparoskoopiline ekstsisioon ja likvideerimine

JAL 30 Omentektoomia

Väljaarvatud mao või käärsoole reseksiooni korral

JAL 31 Laparoskoopiline omentektoomia

Väljaarvatud mao või käärsoole reseksiooni korral

JAL 96 Peritoneumi lesiooni muu ekstsisioon

JAL 97 Peritoneumi lesiooni muu laparoskoopiline ekstsisioon

JAM Omentumi ja mesenteeriumi transpositsioon

JAM 00 Omentumi transpositsioon

Kaasaarvatud ekstraperitoneaalse rekonstruktiivkirurgia korral

JAM 10 Operatsioon soole malrotsiooni korral

Eponüüm: Ladd

JAN Peritoneovenoossed šunteerivad operatsioonid

JAN 00 Peritoneovenoosse šundi rajamine

JAN 10 Peritoneovenoosse šundi korrektsioon

JAN 20 Peritoneovenoosse šundi eemaldamine

JAP Liidete vabastamine peritoneaalõõnes

Väljaarvatud abdominaalsete organite või struktuuride revisiooni või ligipääsu korral. Klassifitseeritakse ainult terapeutilise eesmärgiga liidetest vabastamist

Liidetest vabastamine obstruktsiooni korral (äge, krooniline või vahelduv, täielik või osaline), vt. JFK, liited ureeteril, vt. KBH 50, liited munajuhadel, vt. LBF 30

JAP 00 Liidete vabastamine peritoneaalõõnes

JAP 01 Liidete laparoskoopiline vabastamine peritoneaalõõnes

JAW Muud operatsioonid kõhuseinal, peritoneumil, mesenteeriumil ja omentumil

Operatsioonid retroperitonealkoel, vt. KK

Rippuva kõhunaha korrektsioon, vt. QBJ 30

JAW 96 Muu operatsioon kõhuseinal, peritoneumil, mesenteeriumil ja omentumil

JAW 97 Muu laparoskoopiline operatsioon kõhuseinal, peritoneumil, mesenteeriumil ja omentumil

JB Diafragma ja gastroösofageaalne refluks

Kaasaarvatud transabdominaalsed operatsioonid diafragmal ja transabdominaalsed või transtorakaalsed operatsioonid gastroösofageaalse refluksi korral

Transtorakaalsed operatsioonid, mis pole seotud gastroösofageaalse refluksiga, vt. GAG

JBA Transabdominaalsed operatsioonid diafragma rebendi või lokaalse lesiooni korral

JBA 00 Transabdominaalne korrektsioon diafragma rebendi korral

Kaasaarvatud rebend või perforeruv vigastus

JBA 01 Laparoskoopiline korrektsioon diafragma rebendi korral

JBA 10 Diafragma lesiooni transabdominaalne biopsia või ekstsioon

JBA 11 Diafragma lesiooni laparoskoopiline biopsia või ekstsioon

JBB Operatsioonid diafragmaalsonga korral

Kaasaarvatud proteesi kasutamine

Operatsioonid libiseva hiatusse hernia ja gastroösofageaalse refluksi korral, vt. JBC

Lisakood torakotoomiaks, vt. GAB 10, torakoskoopiks, vt. GAA 31

JBB 00 Paraösofageaalsonga likvideerimine

Kaasaarvatud mao volvuluse kõrvaldamine ilma resektsioonita

JBB 01 Paraösofageaalsonga laparoskoopiline likvideerimine

JBB 10 Kaasasündinud diafragmaalsonga likvideerimine

JBB 11 Kaasasündinud diafragmaalsonga laparoskoopiline likvideerimine

JBB 96 Muu diafragmaalsonga likvideerimine

JBB 97 Muu diafragmaalsonga laparoskoopiline likvideerimine

JBC Operatsioonid gastroösofageaalse refluks-haiguse korral

Kaasaarvatud operatsioonid libiseva hiatusse hernia korral

Lisakood torakotoomiaks, vt. GAB 10, torakoskoopiks, vt. GAA 31

JBC 00 Gastroösofageaalne antirefluks-operatsioon

- JBC 01 *Kaasaarvatud fundoplikatsioon, kardiopeksia, libiseva hiatuse hernia korrektsioon*
Laparoskoopiline gastroösofageaalne antirefluks-operatsioon
Kaasaarvatud fundoplikatsioon, Angelchik'i protees

JBW Muud transabdominaalsed operatsioonid diafragmal ja operatsioonid gastroösofageaalse refluksi korral

- JBW 96 Muu transabdominaalne operatsioon diafragmal või operatsioon gastroösofageaalse refluksi korral
- JBW 97 Muu laparoskoopiline operatsioon diafragmal või laparoskoopiline või torakoskoopiline operatsioon gastroösofageaalse refluksi korral

JC Söögitoru

Endoskoopiliste protseduuride kohta, vt. Märkus peatükk J juures
Jäik ösofagoskoopia, vt. UJC 02-05
Elastne ösofagoskoopia, vt. UJC 12-15
Gastroskoopia, vt. UJD 02-05
Torakoskoopia, vt. GAA 31
Laparoskoopia, vt. JAH 01

JCA Lokaalsed operatsioonid söögitorul

- JCA 00 Ösofagotoomia
Kaasaarvatud biopsia, võõrkeha eemaldamine ja lesiooni lokaalse seina mitte kõiki kihte läbiv ekstsissioon
Transluminaalne endoskoopiline biopsia, vt. UJC-UJD
- JCA 01 Söögitoru lesiooni laparoskoopiline või torakoskoopiline ekstsissioon
Kaasaarvatud divertiikuli korral
- JCA 05 Endoskoopiline polüpektoomia söögitorus
Kaasaarvatud biopsia polüpektoomia linguga
- JCA 08 Endoskoopiline võõrkeha eemaldamine söögitorust
- JCA 12 Endoskoopiline divertikulo-ösofagotoomia
- JCA 20 Söögitoru varikoosi ligeerimine
Kaasaarvatud gastrotomia kaudu
- JCA 22 Söögitoru varikoosi endoskoopiline ligeerimine
Kaasaarvatud kummirõngaste või klipside kasutamine
- JCA 32 Endoskoopiline injektsioon söögitorus
Kaasaarvatud skleroteraapia
- JCA 35 Endoskoopiline kontakt-koagulatsioon söögitorus
Hemostaas diatermia, kuuma sondi, jne. abil
- JCA 38 Endoskoopiline laserteraapia söögitorus
- JCA 52 Muu endoskoopiline protseduur söögitorus diatermia või kõrge temperatuuri abil
Lesiooni destruktsioon, stenoosi intsissioon, "nööpaugu" biopsia, jne.
- JCA 55 Endoskoopiline söögitoru dilateerimine
Kaasaarvatud ösofageaalse anastomoosi korral
Kaasaarvatud balloonide, Eder-Puestow'i meetodi kasutamine, jäiga ösofagoskoobiga bužeerimine
- JCA 60 Söögitoru divertiikuli transtservikaalne ekstsissioon
- JCA 96 Muu lokaalne operatsioon söögitorul

- JCA 97 Muu lokaalne torakoskoopiline või laparoskoopiline operatsioon söögitorul
 JCA 98 Muu lokaalne endoskoopiline operatsioon söögitorul

JCB Ösofagostoomia

- JCB 00 Ösofagostoomia
 JCB 01 Laparoskoopiline või torakoskoopiline ösofagostoomia

JCC Söögitoru reseksioon

*Kaasaarvatud anastomoos maoga või soolega
 Väljaarvatud ösofagogastraalse segmendi reseksioon gastrektoomia korral
 Suured plastilised rekonstruktsioonid, vt. JCE 40-50*

- JCC 00 Osaline söögitoru reseksioon läbi *hiatuse* ilma interpositsioonita
 JCC 10 Transtorakaalne osaline söögitoru reseksioon ilma interpositsioonita
 JCC 12 Torakoskoopiline või laparoskoopiline osaline söögitoru reseksioon
 JCC 20 Osaline söögitoru reseksioon läbi *hiatuse* koos soole interpositsiooniga
Kaasaarvatud käärsoole või peensoole interpositsioon
 JCC 30 Transtorakaalne osaline söögitoru reseksioon koos soole interpositsiooniga
Kaasaarvatud käärsoole või peensoole interpositsioon
 JCC 96 Muu osaline söögitoru reseksioon
 JCC 97 Muu torakoskoopiline või laparoskoopiline söögitoru reseksioon

JCD Söögitoru anastomoos ilma reseksioonita

*Kaasaarvatud anastomoos maoga või soolega
 Suured plastilised rekonstruktsioonid, vt. JCE 40-50*

- JCD 00 Söögitoru subkutaanne anastomoos ilma interpositsioonita
 JCD 03 Söögitoru subkutaanne anastomoos koos soole interpositsiooniga
 JCD 10 Söögitoru intratorakaalne anastomoos ilma interpositsioonita
 JCD 11 Söögitoru torakoskoopiline või laparoskoopiline anastomoos ilma interpositsioonita
 JCD 13 Söögitoru intratorakaalne anastomoos koos soole interpositsiooniga
 JCD 20 Söögitoru transseksioon
Nt. söögitoru varikoosi korral: stapleri kasutamine
 JCD 96 Söögitoru muu anastomoos ilma reseksioonita
 JCD 97 Söögitoru muu torakoskoopiline või laparoskoopiline anastomoos ilma reseksioonita

JCE Söögitoru rekonstruktsioon

*Lisakood transplantaadi või koelapi määratlemiseks, vt. ZZ
 Operatsioonid gastroösofageaalse refluksi korral, vt. JBC*

- JCE 00 Söögitoru suturatsioon
Kaasaarvatud perforatsiooni või rebendi korral
 JCE 01 Söögitoru torakoskoopiline või laparoskoopiline suturatsioon
 JCE 10 Mao kardia stenoosi plastiline korrektsioon
 JCE 20 Kardiomiotoomia
*Eponüüm: Heller
 Balloon-dilatatsioon akalaasia korral, vt. JCA 55*
 JCE 21 Laparoskoopiline kardiomiotoomia
 JCE 30 Söögitoru atreesia või kaasasündinud trahheo-ösofageaalse fistuli korrektsioon
 JCE 33 Omandatud trahheo-ösofageaalse või bronho-ösofageaalse fistuli sulgemine

- JCE 40 Söögitoru rekonstruktsioon koelapiga
Lisakood transplantaadi või koelapi määratlemiseks, vt. ZZ
- JCE 50 Söögitoru rekonstruktsioon soole vaba mikrovaskulaarse transplantaadiga
- JCE 96 Söögitoru muu rekonstruktsioon
- JCE 97 Söögitoru muu torakoskoopiline või laparoskoopiline rekonstruktsioon

JCF Stendi paigaldamine söögitorusse

- JCF 00 Stendi paigaldamine söögitorusse
Eponüüm: Celestin või sarnane
Kaasaarvatud laparotoomia ja gastrotomia
- JCF 12 Stendi endoskoopiline paigaldamine söögitorusse
Kaasaarvatud Atkinsoni toruga Nottinghami paigalduskomplekti või iselaieneva stendi kasutamine

JCW Muud operatsioonid söögitorul

- Söögitoru manomeetria, elektromüograafia ja pH monitooring, vt. XJC*
- JCW 96 Muu operatsioon söögitorul
- JCW 97 Muu laparoskoopiline või torakoskoopiline operatsioon söögitorul
- JCW 98 Muu transluminaalne endoskoopiline protseduur söögitorul

JD Magu ja duodeenum

Endoskoopiliste protseduuride kohta, vt. märkus peatükk J juures
Lahtised ja laparoskoopilised operatsioonid duodeenumil distaalsel bulbusel, vt. JF
Gastroskoopia, vt. UJD 02-05
Laparoskoopia, vt. JAH 01

JDA Lokaalsed operatsioonid maol

- Fundoplikatsioon, vt. JBC*
- JDA 00 Gastrotomia
Kaasaarvatud biopsia, võõrkeha eemaldamine, hemostaas, polüpektoomia või lesiooni lokaalse seina mitte kõiki kihte läbiv ekstsisioon
Transluminaalne endoskoopiline biopsia, vt. UJD 05
- JDA 05 Mao või püloruse endoskoopiline polüpektoomia
Kaasaarvatud biopsia polüpektoomia linguga
- JDA 08 Endoskoopiline võõrkeha eemaldamine maost või pülorusest
- JDA 22 Maoarikoosi endoskoopiline ligeerimine
Kaasaarvatud kummilintide või klipside kasutamine
- JDA 32 Endoskoopiline injektsioon maos või püloruses
Kaasaarvatud skleroteraapia
- JDA 35 Söögitoru endoskoopiline kontaktkoagulatsioon
Hemostaas diatermia, kuuma sondi abil
- JDA 38 Endoskoopiline laserteraapia maos või püloruses
- JDA 42 Muu endoskoopiline hemostaatiline protseduur maol või pülorusel
- JDA 52 Muu endoskoopiline protseduur diatermia või kõrge temperatuuriga
Lesiooni destruktsioon, stenoosi intsissioon, "nööpaugu" biopsia, jne.
- JDA 55 Mao, püloruse või maoanastomoosi endoskoopiline dilateerimine
- JDA 60 Mao perforerunud haavandi sulgemine

- JDA 61 Mao perforerunud haavandi laparoskoopiline sulgemine
 JDA 63 Mao lesiooni lokaalne ekstsisioon
Ekstsisioon läbi maoseina kõikide kihtide, nt. haavandi ekstsisioon
Avatud poliipektoomia, jne. Vt. JDA 00
Segmentaarne gastrektoomia, vt. JDC 96

JDB Gastrostoomia

- Gastrostoomia toru vahetamine, vt. TJD 20*
Toru paigaldamine peensoolde gastrostoomi kaudu, vt. TJJ 10
 JDB 00 Gastrostoomia
 JDB 01 Laparoskoopiline gastrostoomia
 JDB 10 Perkutaanne gastrostoomia
Gastrostoomia (perkutaanne endoskoopiline gastrostoomia) või ultraheliga, vt. TJJ 10

JDC Mao reseksioon

- Kaasaarvatud antrumektoomia, subtotaalne mao reseksioon, uue mao reseksioon*
Kaasaarvatud lokaalsete lümfisõlmede disseksioon
Lisakood lümfisõlmede laiendatud disseksiooniks, vt. PJD 98
Reoperatsioon pärast mao reseksiooni ilma uue reseksioonita, vt. JDE
 JDC 00 Mao reseksioon ja gastroduodenostoomia
Eponüüm: Billroth I
 JDC 10 Mao reseksioon ja gastrojejunostoomia
Eponüüm: Billroth II, hõlmates kõik modifikatsioonid
Kaasaarvatud koos enteroanastomoosiga
 JDC 11 Laparoskoopiline mao reseksioon ja gastrojejunostoomia
 JDC 20 Mao reseksioon ja Roux-Y rekonstruktsioon
Mao anastomoosi muutmine Roux- Y'ks ilma (uue) reseksioonita, vt. JDE 10
 JDC 30 Mao reseksioon ilma jejuunumi interpositsioonita
Kaasaarvatud mao reseksioon koos eelmise gastrojejunostoomia muutmisega
gastroduodenostoomiaks koos jejuunumi interpositsiooniga
Gastrojejunostoomia muutmine gastroduodenostoomiaks koos jejuunumi interpositsiooniga ilma
(uue) reseksioonita, vt. JDE 20
 JDC 40 Mao reseksioon ja ösofagogastrostoomia
 JDC 96 Mao reseksioon koos muu rekonstruktsiooniga
 JDC 97 Laparoskoopiline mao reseksioon koos muu rekonstruktsiooniga

JDD Totaalne gastrektoomia

- Kaasaarvatud omentektoomia ja külgneva söögitoru reseksioon*
Kaasaarvatud lokaalsete lümfisõlmede disseksioon
Lisakood lümfisõlmede laiendatud disseksiooniks, vt. PJD 98
Samaaegne torakotoomia, vt. GAB 10
Samaaegne splenektoomia, vt. JMA 10
Subtotaalne mao reseksioon, vt. JDC
 JDD 00 Totaalne mao reseksioon ja Roux-Y ösofagojejunostoomia
 JDD 96 Totaalne mao reseksioon koos muu rekonstruktsiooniga
Kaasaarvatud koos reservuaari moodustamisega

JDE Mao anastomoos ilma samaaegse mao resektsioonita*Püloroplastika, vt. JDH 63**Enteroanastomoos ilma uue mao resektsioonita või mao anastomoosita, vt. JFC 00*

- JDE 00 Gastrojejunostoomia
Kaasaarvatud koos enteroanastomoosiga
- JDE 01 Laparoskoopiline gastroenterostoomia
- JDE 10 Gastrojejunostoomia muutmine Roux-Y anastomoosiks
- JDE 20 Gastrojejunostoomia muutmine gastroduodenostoomiaks koos jejuunumi interpositsiooniga
- JDE 96 Mao muu anastomoos ilma samaaegse mao resektsioonita

JDF Bariaatrilised operatsioonid maol*Operatsioonid haiglasliku tüseduse korral**Intestinaalsed möödajuhtivad operatsioonid, vt. JFD*

- JDF 00 Gastroplastika
- JDF 01 Laparoskoopiline gastroplastika
- JDF 10 Maost möödajuhtiv operatsioon
- JDF 11 Laparoskoopiline mao maost möödajuhtiv operatsioon
- JDF 20 Mao mahtu vähendav nn. "banding" operatsioon
- JDF 21 Laparoskoopiline mao mahtu vähendav nn. "banding" operatsioon
- JDF 32 Suureneva võõrkeha gastroskoopiline paigaldamine makku
- JDF 96 Muu bariaatriline operatsioon maol
- JDF 97 Muu laparoskoopiline bariaatriline operatsioon maol
- JDF 98 Muu gastroskoopiline bariaatriline protseduur maol

JDG Vagotoomia*Samaaegne torakotoomia, vt. GAB 10**Samaaegne püloroplastika, vt. JDH 63, antrektoomia, vt. JDC*

- JDG 00 Trunkaalne vagotoomia
- JDG 01 Laparoskoopiline või torakoskoopiline trunkaalne vagotoomia
- JDG 10 Proksimaalne vagotoomia
Sünonüümid: parietaalraku vagotoomia, üliselektiivne vagotoomia, proksimaalne selektiivne vagotoomia
- JDG 11 Laparoskoopiline proksimaalne vagotoomia
- JDG 96 Muu vagotoomia
Kaasaarvatud selektiivne (mao) vagotoomia, tagumise vagotoomia ja eesmise seromüotoomia kombinatsiooni
- JDG 97 Muu laparoskoopiline vagotoomia

JDH Operatsioonid pülorusel ja duodeenumil*Kaasaarvatud transluminaalsed endoskoopilised protseduurid duodeenumil,**lahtised ja laparoskoopilised protseduurid duodenaalbulbusel**Lahtised ja laparoskoopilised operatsioonid duodeenumil bulbusest distaalsemal, vt. JF**Anastomoos duodeenumi või jejuunumi ning bulbuse vahel, vt. JFC 00**Endoskoopilised protseduurid soolel gastrojejunostoomia kaudu, vt. JFA**Endoskoopilised protseduurid papilla Vateril ERCP-l, vt. JKE ja JLB*

- JDH 00 Duodenotoomia

Kaasaarvatud biopsia, võõrkeha eemaldamine, hemostaas, polüpektoomia, membraani läbimine või lokaalse seina mitte kõiki kihte läbiv ekstsisioon

Duodeenumi endoskoopiline biopsia, vt. UJD 05, UJF 05

- JDH 05 Endoskoopiline polüpektoomia duodeenumis
Kaasaarvatud biopsia polüpektoomia linguga
- JDH 08 Endoskoopiline võõrkeha eemaldamine duodeenumist
- JDH 15 Endoskoopiline injektsioon duodeenumis
Kaasaarvatud skleroteraapia
- JDH 18 Endoskoopiline kontakt-koagulatsioon duodeenumis
Hemostaas diatermiaga, kuuma sondiga, jne.
- JDH22 Endoskoopiline laserteraapia duodeenumis
Kaasaarvatud kaasasündinud vaheseina läbimine
- JDH 25 Muu endoskoopiline hemostaatiline protseduur duodeenumil
- JDH 28 Muu endoskoopiline protseduur duodeenumis diatermia või kõrge temperatuuriga
Lesiooni likvideerimine, stenoosi intsisioon, "nööpaugu" biopsia, jne.
- JDH 32 Duodeenumi endoskoopiline dilatatsioon
- JDH 40 Duodenostoomia duodenaalbulbusel
Duodenostoomia duodenaalbulbusest distaalsemal, vt. JFF
- JDH 41 Laparoskoopiline duodenostoomia duodenaalbulbusel
- JDH 50 Duodenaalbulbuse lesiooni ekstsisioon
Ekstsisioon läbi kõikide seina kihtide
Polüpektoomia, jne., vt. JDH 00, JDH 05
- JDH 60 Püloromüotoomia
- JDH 61 Laparoskoopiline püloromüotoomia
- JDH 63 Püloroplastika
- JDH 70 Duodeenumi perforeerunud haavandi sulgemine
- JDH 71 Duodeenumi perforeerunud haavandi laparoskoopiline sulgemine

JDW Muud operatsioonid maol ja duodeenumil

Lahtised ja laparoskoopilised operatsioonid duodeenumil duodenaalbulbusest distaalsemal, vt. JF

- JDW 96 Muu operatsioon maol ja duodeenumil
- JDW 97 Muu laparoskoopiline operatsioon maol ja duodeenumil
- JDW 98 Muu transluminaalne endoskoopiline operatsioon maol ja duodeenumil

JE Ussripik

- JEA Apendektoomia
- JEA 00 Apendektoomia
- JEA 01 Laparoskoopiline apendektoomia
- JEA 10 Apendektoomia koos drenimisega

JEW Muud operatsioonid ussripikul

Abtsessi intsisioon ja drenimine apenditsiidi korral ilma laparotoomiata, vt. JAA 00, koos laparotoomiaga, vt. JAK 00, rektaalne intsisioon, vt. JAJ 00, vaginaalne drenimine, vt. LEA 10

- JEW 96 Muu operatsioon apendiksil
- JEW 97 Muu laparoskoopiline operatsioon apendiksil

JF Sooled

Endoskoopilised protseduurid, vt. märkus peatükk J juures
Enteroskoopia ja külgneva peensoole uurimine koloskoopial või elastsel
sigmoideoskoopial, vt. UJF
Külgneva peensoole uurimine anastomoosi kaudu gastroskoopial, vt. UJD 02

JFA Lokaalsed operatsioonid soolte

- Stoomidega seotud operatsioonid, vt. JFF, JFG*
Transluminaalsed endoskoopilised protseduurid duodeenumil, vt. JDH
- JFA 00 Enterotoomia
Kaasaarvatud biopsia, võõrkeha, sapikivi, jne. eemaldamine, hemostaas, polüpektoomia või seina mitte kõiki kihte läbiv ekstsisioon
Operatsiooniaegse enteroskoopia korral, lisa kood UJF 00 enteroskoopiaks
Peensoole endoskoopiline biopsia, vt. UJD 05, UJF
- JFA 02 Võõrkeha endoskoopiline eemaldamine peensoolest
- JFA 05 Endoskoopiline polüpektoomia peensooles
Kaasaarvatud biopsia polüpektoomia linguga
- JFA 10 Kolotoomia
Kaasaarvatud biopsia, võõrkeha eemaldamine, hemostaas, polüpektoomia või seina mitte kõiki kihte läbiv ekstsisioon
Jämesoole endoskoopiline biopsia, vt. UJF, UJG
- JFA 12 Võõrkeha endoskoopiline eemaldamine jämesooles
Kaasaarvatud biopsia polüpektoomia linguga
- JFA 15 Endoskoopiline polüpektoomia jämesooles
Kaasaarvatud biopsia polüpektoomia linguga
- JFA 16 Jämesooleseina biopsia ilma kolotoomiata
Hirschsprungi haigusega seotud uuringu korral
- JFA 17 Jämesooleseina laparoskoopiline biopsia ilma kolotoomiata
- JFA 22 Endoskoopiline injektsioon peensooles
Kaasaarvatud skleroteraapia
- JFA 25 Endoskoopiline kontakt-koagulatsioon peensooles
Hemostaas diatermia, kuuma sondiga
- JFA 28 Endoskoopiline laserteraapia peensooles
- JFA 32 Muu endoskoopiline hemostaatiline protseduur peensooles
- JFA 35 Muu endoskoopiline protseduur peensooles diatermia või kõrge temperatuuriga
Lesiooni likvideerimine, stenoosi intsisioon, "nööpaugu" biopsia, jne.
- JFA 38 Peensoole endoskoopiline dilateerimine
- JFA 42 Endoskoopiline injektsioon jämesooles
Kaasaarvatud skleroteraapia
- JFA 45 Endoskoopiline kontakt-koagulatsioon jämesooles
Hemostaas diatermia, kuuma sondiga
- JFA 48 Endoskoopiline laserteraapia jämesooles
- JFA 52 Muu endoskoopiline hemostaatiline protseduur jämesooles
- JFA 55 Muu endoskoopiline protseduur jämesooles diatermia või kuumusega
Lesiooni likvideerimine, stenoosi intsisioon, "nööpaugu" biopsia, jne.
- JFA 60 Peensoole strikturoplastika
- JFA 63 Jämesoole strikturoplastika
- JFA 70 Peensoole suturatsioon
Perforatsiooni või rebendi sulgemine

- JFA 71 Peensoole laparoskoopiline suturatsioon
 JFA 73 Peensoole lesiooni ekstsisioon
Kõiki seina kihte läbiv ekstsisioon
Kaasaarvatud Meckeli või muu divertiiikul ilma peensoole reseksioonita
 JFA 74 Peensoole lesiooni laparoskoopiline ekstsisioon
 JFA 76 Peensoole fistuli sulgemine
Kaasaarvatud fistul nahale või muule soolele
Fistuli sulgemine ilma soole reseksioonita, vt. JBF
Fistul urotraktile, vt. KCH 30, KDH 50, tupele, vt. LEE 30
 JFA 80 Jämesoole suturatsioon
Perforatsiooni või rebendi sulgemine
 JFA 81 Jämesoole laparoskoopiline suturatsioon
 JFA 83 Jämesoole lesiooni ekstsisioon
Kõiki seina kihte läbiv ekstsisioon
Polüpektoomia, jne., vt. JFA 10, JFA 15
 JFA 84 Jämesoole lesiooni laparoskoopiline ekstsisioon
 JFA 86 Jämesoole fistuli sulgemine
Kaasaarvatud fistul nahale või muule soolele
Fistuli sulgemine ilma soole reseksioonita, vt. JBF
Fistul urotraktile, vt. KCH 30, KDH 50, tupele, vt. LEE 30
 JFA 96 Muu lokaalne operatsioon soolel
 JFA 97 Muu laparoskoopiline lokaalne operatsioon soolel
 JFA 98 Muu transluminaalne endoskoopiline lokaalne operatsioon soolel
Kivide eemaldamine peensoole kondüidist või kondüidi sopist, vt. KBJ 70

JFB Soolte reseksioon

- Väljatoodud peensoole reseksioon, vt. JFG 20, väljatoodud jämesoole reseksioon, vt. JFG 30*
Täielik kolektoomia ja sellega seotud operatsioonid, vt. JFH
Šunteerivad operatsioonid haiglasliku tüseduse või hüperkolesteroleemia korral, vt. JFD
Kaasaarvatud lokaalsete lümfisõlmede disseksioon
Lisakood lümfisõlmede laiendatud disseksiooniks, vt. PJD 98
 JFB 00 Peensoole osaline reseksioon
 JFB 01 Peensoole osaline laparoskoopiline reseksioon
 JFB 10 Peensoole segmendi ümberpööramine
 JFB 13 Peensoole plastiline korrektsioon koos pikendamisega
Eponüüm: Bianchi või sarnane atreesia või peensoole korral
 JFB 20 Ileotsäkaalne reseksioon
 JFB 21 Laparoskoopiline ileotsäkaalne reseksioon
 JFB 30 Parempoolne hemikolektoomia
 JFB 31 Laparoskoopiline parempoolne hemikolektoomia
 JFB 33 Peensoole ja jämesoole muu reseksioon
Kaasaarvatud reseksioon pärast eelmist reseksiooni või anastomoosi, laiendatud
parempoolne hemikolektoomia
Peensoole ja jämesoole eraldi reseksioone klassifitseeritakse eraldi
 JFB 34 Peensoole ja jämesoole muu laparoskoopiline reseksioon
 JFB 40 Ristikäärsoole reseksioon
 JFB 41 Ristikäärsoole laparoskoopiline reseksioon
 JFB 43 Vasakpoolne hemikolektoomia
 JFB 44 Laparoskoopiline vasakpoolne hemikolektoomia

- JFB 46 Sigmasoole reseksioon
Hartmanni operatsioon sigmasoolel, vt. JFB 60
Rektosigmoidaalne reseksioon, vt. JGB 00
- JFB 47 Sigmasoole laparoskoopiline reseksioon
Laparoskoopiline Hartmanni operatsioon sigmasoolel, vt. JFB 61
Laparoskoopiline rektosigmoidaalne reseksioon, vt. JGB 01
- JFB 50 Jämesoole muu reseksioon
- JFB 51 Jämesoole muu laparoskoopiline reseksioon
- JFB 60 Sigmasoole reseksioon koos lõpp-kolostoomiaga
Koos distaalse kõndi sulgemisega (eponüüm: Hartmann) või distaalse limaskesta fistuli moodustamisega
Hartmanni operatsioon pärasoolel, vt. JGB 10
- JFB 61 Sigmasoole laparoskoopiline reseksioon koos lõpp-kolostoomiaga ja distaalse kõndi sulgemisega
Laparoskoopiline Hartmanni operatsioon pärasoolel, vt. JGB 11
- JFB 63 Jämesoole muu reseksioon koos proksimaalse kolostoomiaga ja distaalse kõndi sulgemisega
Jämesoole väljatoomine soole muu reseksiooni lisana ilma distaalse sulgemiseta kodeeritakse eraldi
- JFB 64 Muu laparoskoopiline jämesoole reseksioon koos proksimaalse kolostoomiaga ja distaalse otsa sulgemisega
- JFB 96 Soole muu reseksioon
- JFB 97 Soole muu laparoskoopiline reseksioon

JFC Soole anastomoos

Intestinaalne šunt haiglasliku tüseduse või hüperkolesteroleemia korral, vt. JFD

- JFC 00 Entero-enterostoomia
Kaasaarvatud duodeno-duodenoostoomia, duodenoenterostoomia, enteroanastomoos pärast eelnevat mao reseksiooni
Väljaarvatud jejuunumi lingu enteroanastomoos samaaegselt gastrojejunostoomiaga
- JFC 01 Laparoskoopiline entero-enterostoomia
- JFC 10 Ileotransversostoomia
- JFC 11 Laparoskoopiline ileotransversostoomia
- JFC 20 Muu enterokolostoomia
- JFC 21 Muu laparoskoopiline enterokolostoomia
- JFC 30 Kolo-kolostoomia
- JFC 31 Laparoskoopiline kolo-kolostoomia
- JFC 40 Ileorektostoomia
- JFC 41 Laparoskoopiline ileorektostoomia
- JFC 50 Kolorektostoomia
- JFC 51 Laparoskoopiline kolorektostoomia

JFD Intestinaalsed bypass operatsioonid

Haiglasliku tüseduse või hüperkolesteroleemia korral
Operatsioonid maal haiglasliku tüseduse korral, vt. JDF

- JFD 00 Jejuonoileaalne bypass
- JFD 10 Jejuonoileaalse bypass'i revisioon
- JFD 20 Seedetrakti terviklikkuse taastamine pärast jejuonoileaalset bypass'i
- JFD 96 Muu intestinaalne bypass operatsioon

JFE Peensoole transplantatsioon ja sellega seotud operatsioonid*Doonoroperatsioonid, vt. YJF*

JFE 00 Peensoole transplantatsioon

Kaasaarvatud retransplantatsioon

JFE 96 Peensoole transplantatsiooniga seotud muu operatsioon

*Kaasaarvatud transplantaadi reseksioon, transplantaadi eemaldamine, kehavälised protseduurid transplantaadil, transplantaadi anastomoosid***JFF Soole väljatoomine ja stoomide rajamine***Kaasaarvatud stoomi moodustamine duodenaalbulbusest distaalsemal Duodenostoomia duodenaalbulbusel, vt. JDH 40**Jäme- ja pärasoole reseksioon koos proksimaalse kolostoomiaga ja distaalse sulgemisega, vt. JFB ja JGB**Täieliku kolektoomia korral, vt. JFH*

JFF 00 Kateeter-enterostoomia

Kaasaarvatud kateeter duodenostoomia, jejunostoomia või ileostoomia ilma välja toomiseta, nt. nõel-jejunostoomia toitmiseks, harilikult muu operatsiooni lisana

JFF 01 Laparoskoopiline kateeter-enterostoomia

JFF 10 Ling-enterostoomia

Kaasaarvatud ling-jejunostoomia või ling-ileostoomia, harilikult muu operatsiooni lisana

JFF 11 Laparoskoopiline ling-enterostoomia

JFF 13 Lõpp-enterostoomia

Kaasaarvatud konventsionaalne ileostoomia või jejunostoomia, mis on harilikult jääv

JFF 16 Ileoanaalse anastomoosi muutmine ileostoomiaks

JFF 20 Tsäkostoomia

Koos tsäkumi väljatoomisega või ilma (kateeter tsäkostoomia)

JFF 21 Laparoskoopiline tsäkostoomia

JFF 23 Transversostoomia

JFF 24 Laparoskoopiline transversostoomia

JFF 26 Sigmoideostoomia

JFF 27 Laparoskoopiline sigmoideostoomia

JFF 30 Muu kolostoomia

JFF 31 Muu laparoskoopiline kolostoomia

JFF 40 Apendikostoomia

JFF 41 Laparoskoopiline apendikostoomia

JFF 50 Jämesoolelingu väljatoomine ilma avamiseta

JFF 51 Jämesoolelingu laparoskoopiline väljatoomine ilma avamiseta

JFF 60 Väljatoodud jämesoolelingu avamine

JFF 96 Soole muu väljatoomine või stoomi moodustamine

JFF 97 Soole muu laparoskoopiline väljatoomine või stoomi moodustamine

JFG Operatsioonid stoomil või reservuaaril*Kaasaarvatud kontinentsel ileostoomil või vaagna reservuaaril**Sekundaarsed operatsioonid rektumil, vt. JGB 40-50**Iileumi konduiidil uriini möödajuhtimisel, vt. KBJ*

JFG 00 Ling-enterostoomi sulgemine ilma reseksioonita

Jejunostoomi või ileostoomi eesmise seina sulgemine

JFG 10 Ling-kolostoomi sulgemine ilma reseksioonita

- JFG 20 Enterostoomi sulgemine väljatoodud lingu resektsiooniga
 JFG 23 Lõpp-enterostoomi sulgemine anastomoosiga peensoolele
 JFG 26 Lõpp-enterostoomi sulgemine anastomoosiga jämesoolde
 JFG 29 Lõpp-enterostoomi sulgemine anastomoosiga rektumile
 JFG 30 Kolostoomi sulgemine väljatoodud lingu resektsiooniga
 JFG 33 Lõpp-kolostoomi sulgemine anastomoosiga jämesoolele
 JFG 36 Lõpp-kolostoomi sulgemine anastomoosiga rektumile
 JFG 40 Enterostoomi või kolostoomi revisioon ilma laparotoomiata
 JFG 50 Laparotoomia koos enterostoomi või kolostoomi revisiooniga
 JFG 53 Vaagna iileumi reservuaari revisioon
 JFG 56 Vaagna jämesoole reservuaari revisioon
 JFG 60 Konventsionaalse ileostoomi muutmine kontinentseks ileostoomiks
 JFG 70 Kontinentse ileostoomi muutmine konventsionaalseks ileostoomiks
 JFG 73 Vaagna iileumi reservuaari ekstsioon
*Kaasaarvatud koos anaaljäänuki sulgemise või ekstsiooniga või ilma
 Lisakood ileostoomiaks, vt. JFF 10, JFF 13
 Lisakood ileorektaalseks anastomoosiks, vt. JFC 40
 Koos uue reservuaari moodustamisega, vt. JFC 86
 Samaaegse rektumi ekstsiooniga, vt. JGB 40*
- JFG 76 Vaagna jämesoole reservuaari ekstsioon koos kolorektaalse või koloanaalse anastomoosiga
*Koos uue vaagna jämesoole reservuaari moodustamisega, vt. JFG 83
 Koloanaalse reservuaari ekstsioon koos kolostoomiga ja distaalse sulgemisega, vt. JFB 60-63
 Kolorektaalse reservuaari ekstsioon koos kolostoomiga ja distaalse sulgemisega, vt. JGB 10
 Vaagna jämesoole reservuaari ja anorektaalse jäänuki ekstsioon, vt. JGB 30*
- JFG 80 Iileumi reservuaari ekstsioon koos uue kontinentse ileostoomi rajamisega
 JFG 83 Vaagna jämesoole reservuaari ekstsioon ja uue reservuaari moodustamine
 JFG 86 Vaagna iileumi reservuaari ekstsioon ja uue reservuaari moodustamine
 JFG 96 Muu operatsioon stoomil või reservuaaril

JFH Totaalne kolektoomia

- JFH 00 Totaalne kolektoomia ja ileorektaalne anastomoos
 JFH 10 Totaalne kolektoomia ja ileostoomi rajamine
Koos distaalse limaskesta fistuliga või rektumi kõndi sulgemisega
 JFH 20 Proktokolektoomia ja ileostoomi rajamine
 JFH 30 Totaalne kolektoomia, limaskesta proktektoomia ja ileoanaalne anastomoos ilma ileostoomita
Koos ileoanaalse reservuaari moodustamisega või ilma
 JFH 33 Totaalne kolektoomia, limaskesta proktektoomia, ileoanaalne anastomoos ja ileostoomia
*Koos limaskesta või totaalse protektoomiaga, koos ileoanaalse reservuaari moodustamisega või ilma
 Limaskesta protektoomia ja ileoanaalne anastomoos pärast eelnevat totaalset kolektoomiat, vt. JGB 50, samaaegne ileostoomi sulgemine, vt. JFG
 Ileoanaalse anastomoosi muutmine ileostoomiks, vt. JFF 16*
- JFH 40 Proktokolektoomia ja kontinentse ileostoomi rajamine
*Eponüüm: Kock
 Kontinentse ileostoomi rajamine pärast eelnevat proktokolektoomiat, vt. JFG 60*
- JFH 96 Muu totaalne kolektoomia

JFJ Soole kinnitamine kõhuseinale*Operatsioon malrotatsiooni korral, vt. JAM 10*

- JFJ 00 Tsäkopeksia
 JFJ 01 Laparoskoopiline tsäkopeksia
 JFJ 96 Muu enteropeksia või kolopeksia
 JFJ 97 Muu laparoskoopiline enteropeksia või kolopeksia

JFK Operatsioonid liitelise soolesulguse korral*Kaasaarvatud ägeda ja korduva soolesulguse korral**Väljaarvatud liidetest vabastamine uurimise või ligipääsu eesmärgil**Soole reseksioon, vt. JFB**Salpingolüüs, vt. LBF 30*

- JFK 00 Liite läbimine soolesulguse korral
 JFK 01 Laparoskoopiline liite läbimine soolesulguse korral
 JFK 10 Liidetest vabastamine soolesulguse korral
 JFK 20 Liidetest vabastamine ja peensoole plikatsioon
 JFK 96 Muu operatsioon liitelise soolesulguse korral
 JFK 97 Muu laparoskoopiline operatsioon liitelise soolesulguse korral

JFL Operatsioonid soolesulguse korral ilma reseksioonita või liidetest vabastamiseta*Pitsunud songa korral pitsunud soole vabastamist ilma reseksioonita lahtisel operatsioonil klassifitseeritakse songa likvideerimisena, vt. JAB-JAG, samaaegse laparotoomia korral, lisa: JAH 00**Soole reseksioon, vt. JFB*

- JFL 00 Soole invaginatsiooni likvideerimine lahtisel operatsioonil
Mitteoperatiivne likvideerimine baarium klistiiriga, vt. TJF 30
 JFL 10 Laparotoomia ja manipulatsioon sulgunud soolel
Kaasaarvatud strangulatsioon või volvulus
 JFL 20 Laparotoomia ja manipulatsioon toppunud materjalil
Enterotoomia ja toppunud materjali eemaldamine, vt. JFA 00
 JFL 96 Muu operatsioon soolesulguse korral ilma reseksioonita või liidetest vabastamiseta

JFM Operatsiooniaegne jämesoole loputamine

- JFM 00 Operatsiooniaegne jämesoole loputamine
Kaasaarvatud ileotoomia või apendektoomia loputustoru paigaldamiseks

JFW Muud operatsioonid soolel

- JFW 96 Muu operatsioon soolel
 JFW 97 Muu laparoskoopiline operatsioon soolel
 JFW 98 Muu transluminaalne endoskoopiline operatsioon soolel

JG Pärasool

Transluminaalseid endoskoopilisi protseduure võib teostada anoskoopial, proktoskoopial, sigmoidoskoopial või koloskoopial

Koloskoopia, vt. UJF 32-35

Sigmoidoskoopia, vt. UJF 42-45

Proktoskoopia, vt. UJG 02-05

Anoskoopia, vt. UJH 02

JGA Proktotoomia ja lokaalsed operatsioonid pärasoolel

Vaagna abstsessi rektaalne intsisioon ja drenimine, vt. JAJ 00

Anaalatreesia korrigeerimine, vt. JGC 40, JHC 50

- JGA 00 Proktotoomia
Kaasaarvatud biopsia, võõrkeha eemaldamine, hemostaas, polüpektoomia või mitte kõiki seina kihte läbiv ekstsisioon
Pärasoole endoskoopiline biopsia, vt. UJG 05, UJF 35
- JGA 02 Endoskoopiline võõrkeha eemaldamine pärasoolest
- JGA 05 Endoskoopiline polüpektoomia pärasooles
Kaasaarvatud biopsia polüpektoomia linguga
- JGA 22 Endoskoopiline injektsioon pärasooles
Kaasaarvatud skleroteraapia
- JGA 28 Endoskoopiline kontakt-koagulatsioon pärasooles
Hemostaas diatermiaga, kuuma sondiga, jne.
- JGA 32 Endoskoopiline laserteraapia pärasooles
- JGA 35 Muu endoskoopiline hemostaatiline protseduur pärasooles
- JGA 52 Muu endoskoopiline protseduur pärasooles diatermia või kõrge temperatuuriga
Lesiooni kõrvaldamine, stenoosi intsisioon, “nööpaugu” biopsia, jne.
- JGA 60 Pärasoole suturatsioon
Transanaalne suturatsioon, vt. JHC 00
- JGA 70 Proktotoomia ja pärasoole lesiooni ekstsisioon
Kõike seina kihte läbiv ekstsisioon
- JGA 73 Pärasoole lesiooni transanaalne ekstsisioon
- JGA 75 Pärasoole lesiooni endoskoopiline mikrokirurgiline ekstsisioon
- JGA 96 Muu proktotoomia või lokaalne operatsioon rektumil
- JGA 97 Muu laparoskoopiline proktotoomia või lokaalne operatsioon rektumil
- JGA 98 Muu transluminaalne endoskoopiline lokaalne operatsioon rektumil

JGB Pärasoole ekstsisioon

Kaasaarvatud koos mesorektumi ekstsisiooniga (eponüüm: Heald)

Kaasaarvatud lokaalsete lümfisõlmede dissektsioon

Lisakood lümfisõlmede laiendatud dissektsiooniks, vt. PJD 98

Perineaalse lokaalse retsidiivi ekstsisioon pärasoolevähi operatsiooni järgselt, vt. JGD 00

- JGB 00 Osaline proktektoomia ja kolorektaalne või koloanaalne anastomoos
Kaasaarvatud osaline rektosigmoidektoomia, eesmine resektsioon
Kaasaarvatud koloanaalse reservuaari moodustamine
- JGB 01 Laparoskoopiline osaline proktektoomia ja kolorektaalne või koloanaalne anastomoos
- JGB 10 Osaline proktektoomia ja lõpp-kolostoomi rajamine
Kaasaarvatud pärasoolekõndi sulgemine (eponüüm: Hartmann) või distaalse mukoosse fistuli moodustamine
Hartmanni operatsioon sigmasoolel, vt. JFB 60

- JGB 11 Laparoskoopiline osaline proktektoomia ja lõpp-kolostoomi rajamine
Laparoskoopiline Hartmanni operatsioon sigmasoolele, vt. JFB 61
- JGB 20 Osaline rektosigmoidektoomia ja abdominoperineaalne anastomoos läbi päraku
Hirschsprungi haiguse korral, eponüümid: Soave, Duhamel
- JGB 30 Pärasoole abdominoperineaalne ekstsisioon
Kaasaarvatud lõpp-kolostoomi rajamine, kui seda ei ole eelnevalt tehtud
- JGB 40 Pärasoole ekstsisioon ja lõpp-ileostoomi rajamine
Pärast eelnevat kolektoomiat ja ileorektaalset anastomoosi
- JGB 50 Limaskesta proktektoomia ja ileoanaalne anastomoos
Pärast eelnevat totaalset kolektoomiat
Samaaegne ileostoomi sulgemine, vt. JFG
- JGB 96 Muu proktektoomia või pärasoole ekstsisioon
- JGB 97 Muu laparoskoopiline proktektoomia või pärasoole ekstsisioon

JGC Rekonstruktiivsed operatsioonid pärasoolele

Anaalsed ja perianaalsed rekonstruktsioonid, vt. JHC

Urotakti fistuli sulgemine, vt. KCH 30, KDH 50, tupe fistuli sulgemine, vt. LEE 30

- JGC 00 Rektopeksia
Transabdominaalne, nt. Ripstein'i operatsioon või operatsioon Ivalon käsnaga
- JGC 01 Laparoskoopiline rektopeksia
- JGC 10 Perineaalne rektopeksia
Pärakut ümbritsev õmblus, vt. JHC 40
- JGC 20 Transanaalne suturatsioon
- JGC 30 Rektaalse limaskesta ekstsisioon ja suturatsioon koos lihaskihi katmisega
Delorme' operatsioon pärasoole prolapsi korral
- JGC 40 Anaalatreesia anorektaalne korrektsioon
Kaasaarvatud tagumise sagitaalse anorektoplastika kõrge või keskmise atreesia korral
- JGC 96 Muu rekonstruktiivne operatsioon pärasoolele
- JGC 97 Muu laparoskoopiline rekonstruktiivne operatsioon pärasoolele

JGD Operatsioonid perirektaalsel koel

- JGD 00 Tuumori perineaalse lokaalse retsidiivi ekstsisioon
Pärast eelnevat operatsiooni pärasoolevähi tõttu

JGW Muud operatsioonid pärasoolele

- JGW 96 Muu operatsioon pärasoolele
- JGW 97 Muu laparoskoopiline operatsioon pärasoolele
- JGW 98 Muu transluminaalne endoskoopiline operatsioon pärasoolele

JH Pärak ja perianaalne kude

Kuna transluminaalsed endoskoopilised operatsioonid anaalkanalil on sarnased lahtiste operatsioonidega nt. koos kaheklapilise retraktori kasutamisega või ilma, ei määratleta transluminaalseid endoskoopilisi protseduure päraku korral
Anoskoopia, vt. UJH 02

JHA Päraku ja perianaalse koe intsissioon, biopsia ja lesiooni ekstsissioon*Protseduurid hemorroidide korral, vt. JHB*

- JHA 00 Anaalne või perianaalne intsissioon
Kaasaarvatud dreenimine või biopsia
- JHA 10 Anaalkanali biopsia
Anaalfistuli intsissioon või ekstsissioon, vt. JHD 20-23
Pärasoolevähi perineaalse lokaalse retsidiivi ekstsissioon, vt. JGD 00
- JHA 20 Anaalkanali või perianaalse koe lesiooni ekstsissioon
Konventsionaalne ekstsissioon, nt. poliüübi, fissuuri või kondüloomi korral
- JHA 30 Termoprotseduur anaalkanali või perianaalse koe lesiooni korral
Kaasaarvatud krüokirurgia, diatermia või laseri kasutamine ekstsissiooni, intsissiooni, destruktsiooni või koagulatsiooni korral

JHB Protseduurid hemorroidide ja limaskesta prolapsi korral

- JHB 00 Hemorroidektoomia
Kaasaarvatud limaskesta prolapsi korral
- JHB 10 Hemorroidide või limaskesta prolapsi termo-destruktsioon
Kaasaarvatud krüokirurgia, diatermia või laseri kasutamine
- JHB 20 Hemorroidide skleroteraapia
Skleroseeriva ravimi injektsioon
- JHB 30 Hemorroidide või limaskesta prolapsi ligeerimine kummirõngaga
- JHB 96 Muu protseduur hemorroidide või limaskesta prolapsi korral

JHC Rekonstruktiivsed operatsioonid pärakul*Sfinkteri proteesi operatsioonid*

- JHC 00 Anaalsfinkteri suturatsioon
Rebendi korral
- JHC 10 Anaalsfinkteri rekonstruktsioon ilma transplantaadita
- JHC 20 Anaalsfinkteri rekonstruktsioon lihastransplantaadiga
- JHC 30 Anaalsfinkteri rekonstruktsioon lihase transpositsiooniga
- JHC 40 Pärakut ümbritsev õmblus
Rektumi prolapsi korral, eponüüm: Thiersch
- JHC 50 Anaalatreesia anaalne korrektsioon
Nt. transpositsioon olemasolevasse fistulisse madala atreesia korral
Tagumine sagitaalne anorektoplastika kõrge või keskmise atreesia korral, vt. JGC 40

JHD Anaalsfinkteri dilateerimine ja intsissioon

- JHD 00 Anaaldilatatsioon
- JHD 10 Anaalsfinkteri müotoomia
Kaasaarvatud lateraalne subkutaanne sfinkterektoomia, tagumine sfinkterektoomia
Fissuuri ekstsissioon, vt. JHA 20
- JHD 20 Anaalfistuli intsissioon
- JHD 30 Anaalfistuli mittetäielik intsissioon
Eponüüm: Gabriel, I staadium
- JHD 33 Anaalfistuli täielik intsissioon
Eponüüm: Gabriel, II staadium
- JHD 40 Sisemise anaalsfinkteri osaline ekstsissioon

JHD 96 *Kaasaarvatud osaline tagumine müoektoomia Hirschsprungi haiguse korral*
 Anaalsfinkteri muu intsissioon

JHE Anaalsfinkteri proteesi implantatsioon ja seotud operatsioonid

JHE 10 Anaalsfinkteri proteesi implantatsioon
 JHE 20 Anaalsfinkteri proteesi revisioon
 JHE 30 Anaalsfinkteri proteesi eemaldamine
 JHE 96 Muud anaalsfinkteri proteesi implantatsiooniga seotud operatsioonid

JHW Muud operatsioonid päarakul ja perianaalsel koel

Toppunud roojamasside digitaalne ekstraktsioon üldnarkoosis, vt. TJG 00
Anorektaalne manomeetria ja elektromüograafia, vt. XJH
 JHW 96 Muu operatsioon päarakul ja perianaalsel koel

JJ Maks

JJA Lokaalsed operatsioonid maksal

Kaasaarvatud eksploratsioon, intsissioon, biopsia, suturatsioon ja lesiooni lokaalne ekstsissioon
Kaasaarvatud protseduurid transplanteeritud maksal
 JJA 00 Maksa eksploratsioon
Nt. rebendi korral, kaasaarvatud dreenimine või tamponeerimine
 JJA 10 Hepatotoomia
Kaasaarvatud dreenimine
 JJA 20 Lahtine maksa biopsia
 JJA 21 Laparoskoopiline maksa biopsia
 JJA 23 Maksa lahtine nõelbiopsia
Perkutaanne nõelbiopsia, vt. TJJ 00
 JJA 24 Laparoskoopiline maksa nõelbiopsia
 JJA 30 Maksatsüsti marsupialisatsioon
 JJA 31 Maksatsüsti laparoskoopiline marsupialisatsioon
 JJA 40 Maksa lesiooni ekstsissioon
Kaasaarvatud tuumori või tsüsti enukleatsioon
 JJA 43 Maksa lesiooni destruktatsioon
Kaasaarvatud toksiini injektatsioon, krüokirurgia või laseri kasutamine
Perkutaanne kõrvaldamine, vt. TJJ 10
 JJA 44 Maksa lesiooni laparoskoopiline destruktatsioon
 JJA 50 Maksa suturatsioon
Kaasaarvatud hemostaatiline suturatsioon, rebendi korrektsioon ilma resektsioonita
 JJA 96 Muu lokaalne operatsioon maksal
 JJA 97 Muu laparoskoopiline lokaalne operatsioon maksal

JJB Maksa resektsioon

Formaalsete resektsioonide klassifikatsioon (JJB 20-60) baseerub maksa jaotamisele segmentideks I-VIII vastavalt Couinaud'le. Kirurgilise registri jaoks soovitatakse eristada resekteeritud segmente arvudega selle asemel, või lisaks sellele, et kasutada mitte täpselt defineeritud termineid nagu nt. lobektoomia, jne.

*Kaasaarvatud reseksiooni puhul vajalik biliaarne anastomoos
Külgneva maksakoe ekstsioon osana sapijuha reseksioonist maksa väratis, vt. JKC 40*

- JJB 00 Maksa kiilreseksioon
 JJB 10 Atüüpiline maksa reseksioon
Nt. traumaatilise rebendi revisioon
 JJB 20 Ühe maksasegmeni ekstsioon
 JJB 30 Kahe maksasegmeni ekstsioon
 JJB 40 Maksa II, III ja IV segmeni ekstsioon
Vasak hepatektoomia
 JJB 50 Maksa V, VI, VII ja VIII segmeni ekstsioon
Parem hepatektoomia
 JJB 53 Maksa IV, V, VI, VII ja VIII segmeni ekstsioon
Laiendatud parem hepatektoomia
 JJB 60 Kolme või enama maksasegmeni muu ekstsioon
 JJB 71 Laparoskopiline maksa reseksioon
 JJB 96 Maksa muu reseksioon

JJC Maksa transplantatsioon ja sellega seotud operatsioonid

Protseduurid maksal, sapiteedel või maksa veresoontel pärast eelnevat transplantatsiooni, mis on identsed protseduuridele loomupärasel maksal, klassifitseeritakse viimaste järgi

*Biopsia, eksploratsioon, vt. TJJ või JJA
 Eelnevalt transplanteeritud maksa reseksioon, vt. JJB
 Sapiteede rekonstruktsioon, vt. JKD
 Veresoonte rekonstruktsioon, vt. peatükk P
 Doonor hepatektoomia, vt. YJJ*

- JJC 00 Allogeenne maksa transplantatsioon
 JJC 10 Osaline allogeenne maksa transplantatsioon
 JJC 20 Osaline allogeenne maksa transplantatsioon elusdoonorilt
 JJC 30 Ksenogeenne maksa transplantatsioon
 JJC 40 Osaline ksenogeenne maksa transplantatsioon
 JJC 50 Transplanteeritud maksa reseksioon
*Transplantatsioonil, nt. suuruse vähendamine vastavalt retsiipiendi vajadustele
 Eelnevalt transplanteeritud maksa reseksioon, vt. JJB*
 JJC 60 Transplanteeritud maksa täielik eemaldamine
Samaaegne uue transplantatsiooniga
 JJC 96 Maksa muu transplantatsioon või sellega seotud operatsioon

JJW Muud operatsioonid maksal

- JJW 96 Muu operatsioon maksal
 JJW 97 Muu laparoskopiline operatsioon maksal

JK Sapiteed

*Transluminaalseid endoskoopilisi protseduure võib teostada ERCP või peroraalse kolangioskoopia käigus, vt. Märkus peatükk J juures
 ERCP, vt. UJK 02
 Peroraalne kolangioskoopia, vt. UJK 12*

JKA Operatsioonid sapipöiel

- JKA 00 Koletsüstoomia
Kaasaarvatud koos kivide eemaldamisega (lastekirurgias)
Atreesia revisioonil võib lisada otsese kolangiograafia koodi, vt. TJK 00
- JKA 10 Koletsüstoomia
- JKA 11 Laparoskopiline koletsüstoomia
- JKA 13 Perkutaanne koletsüstoomia
- JKA 20 Koletsüstektomia
- JKA 21 Laparoskopiline koletsüstektomia
- JKA 96 Muu operatsioon sapipöiel
- JKA 97 Muu laparoskopiline operatsioon sapipöiel

JKB Intsisioon ja sellega seotud operatsioonid sapijuhul

- Operatsiooniaegne ja laparoskopiline kolangiograafia, vt. TJK 00-01*
Transduodenaalsed protseduurid, sealhulgas ERCP protseduurid, vt. JKE
Kehaväline kivipurustus (ESWL), vt. JKT
- JKB 00 Sapijuha intsisioon
Kaasaarvatud koos kivide eemaldamisega, biopsiaga
Kaasaarvatud koledohhotoomia, hepatikotoomia, koledohholitotoomia, hepatikolitotoomia
- JKB 01 Laparoskopiline sapijuha intsisioon
Kaasaarvatud koos kivide eemaldamisega, biopsiaga
Kaasaarvatud laparoskopiline koledohhotoomia, hepatikotoomia, koledohholitotoomia hepatikolitotoomia
- JKB 11 Laparoskopiline kivide eemaldamine sapijuhast sapipöiejuha kaudu
Kaasaarvatud sapipöiejuha dilatatsioon
- JKB 20 Operatsiooniaegne kolangioskoopia
Peroraalne kolangioskoopia, vt. UJK 12
- JKB 21 Laparoskopiline kolangioskoopia
- JKB 30 Perkutaanne transhepaatiline sapidrenaaž
- JKB 40 Sapijuha suturatsioon
Kaasaarvatud vigastuse või iatogeense leiooni järgselt
- JKB 96 Muu intsisioon või sellega seotud operatsioon sapijuhul
- JKB 97 Muu laparoskopiline intsisioon või sellega seotud operatsioon sapijuhul

JKC Sapijuha ekstsioon

- Kaasaarvatud ühismaksajuha ja ühissapijuha, kui ei ole teisiti määratletud*
Kaasaarvatud papilla Vater
Sapipöiejuha ekstsioon, vt. JKF 00
- JKC 00 Sapijuha intsisioon ja leiooni lokaalne ekstsioon
- JKC 01 Sapijuha laparoskopiline intsisioon ja leiooni lokaalne ekstsioon
- JKC 10 Sapijuha osaline ekstsioon ja anastomoos
- JKC 20 Sapijuha osaline ekstsioon ja anastomoos duodeenumiga
- JKC 30 Sapijuha osaline ekstsioon ja anastomoos jejuunumiga
- JKC 40 Vasaku või parema maksajuha osaline ekstsioon ja anastomoos jejuunumiga
Kaasaarvatud maksavärtis parema või vasaku või mõlema maksajuha ekstsioon koos suurte maksa harudega või ilma, koos ümbritseva maksakoe ekstsioonita või ilma
Kaasaarvatud hulgi-anastomoosid

- JKC 50 *Papilla Vater*'i ekstsisioon ja sapijuha anastomoos duodeenumiga või jejuunumiga
 JKC 96 Sapijuha muu ekstsisioon
Kaasaarvatud anastomoos maoga
 JKC 97 Sapijuha muu laparoskoopiline ekstsisioon
Kaasaarvatud anastomoos maoga

JKD *Biliodigestiivne anastomoos ilma ekstsisioonita*

- Kõrvalejuhtimiseks või rekonstruktsiooniks*
Kaasaarvatud ühismaksajuha ja ühissapijuha, kui ei ole teisiti määratletud
Transduodenaalsed operatsioonid sapipõiel papilla Vater'il, vt. JFK
Perkutaanne transhepaatiline biliaarne drenimine, vt. JKB 20
 JKD 00 Sapipõie anastomoos jejuunumiga
Koletsüstojejunostoomia
 JKD 01 Laparoskoopiline sapipõie anastomoos jejuunumiga
 JKD 10 Sapijuha anastomoos duodeenumiga
Kaasaarvatud koledohhoduodenostoomia, hepatikoduodenostoomia
 JKD 20 Sapijuha anastomoos jejuunumiga
Kaasaarvatud koledohhojejunostoomia, hepatikojejunostoomia
 JKD 30 Parema või vasaku maksajuha ekstrahepaatiline anastomoos jejuunumiga
Kaasaarvatud mõlemad, nii parem kui vasak maksajuha või suured maksa harud
koos hulgi-anastomoosidega
 JKD 40 Intrahepaatilise sapijuha anastomoos jejuunumiga
Intrahepaatiline kolangiojejunostoomia
 JKD 50 Hepatoportoenterostoomia
Atreesia korral, eponüüm: Kasai, või sarnane
 JKD 96 Muu biliodigestiivne anastomoos ilma ekstsisioonita
Kaasaarvatud anastomoos maoga

JKE *Transduodenaalsed operatsioonid sapijuhal või papilla Vater'il*

- Sapijuha endoskoopiline biopsia, vt. UJK*
 JKE 00 Transduodenaalne papillotoomia
Papilla Vateri lihtne intsisioon
Kaasaarvatud kivide eemaldamine
 JKE 02 Ühissapijuha avause transduodenaalne endoskoopiline intsisioon
Sünonüümid: endoskoopiline papillotoomia (EPT), endoskoopiline sfinkterotoomia (EST)
Kaasaarvatud eelneva löikega papillotoomia
 JKE 06 Transduodenaalne sfinkteroplastika
Kogu Oddi sfinkteri intsisioon ja juha servade suturatsioon duodenaalseina servade külge
 JKE 12 Endoskoopiline kivide eemaldamine sapijuhast
 JKE 15 Endoskoopiline sapijuha litotripsia
Kaasaarvatud mehhaanilise, elektrohüdraulilise, laser- või muu litotriptori kasutamine
Lisakood "ema ja laps" endoskoobi kasutamiseks, vt. UJK 12
 JKE 18 Endoskoopiline sapijuha sisemine drenimine
Kaasaarvatud endoskoopiline endoprotees (EEP) kasutades erinevad toru-stente või iselaienevaid stente
 JKE 22 Endoskoopiline võõrkeha eemaldamine sapijuhast
Kaasaarvatud stendi eemaldamine
 JKE 25 Endoskoopiline sapijuha väline drenimine

Kaasaarvatud nasobiliaarsondi paigaldamine

- JKE 32 Endoskoopiline sapijuha dilateerimine
 JKE 96 Muu transduodenaalne lahtine operatsioon sapijuhul või *papilla Vater*'il
 JKE 98 Muu transduodenaalne endoskoopiline operatsioon sapijuhul või *papilla Vater*'il

JKF Sekundaarsed operatsioonid sapiteedel

Koos sapijuha osalise ekstsisiooniga, vt. JKC

Biliidigestiivsed anastomoosid, vt. JKD

Transduodenaalsed operatsioonid, vt. JKE

- JKF 00 Sapipõiejuha ekstsisioon
Pärast eelnevat koletsüstektoomiat
 JKF 10 Sapikivide perkutaanne eemaldamine
Operatsioonijärgse T-toru või sarnase toru kaudu, kaasaarvatud koos dilateerimisega
 JKF 96 Muu sekundaarne operatsioon sapiteedel
 JKF 97 Muu laparoskopiline sekundaarne operatsioon sapiteedel

JKT Sapiteedekivide kehaväline purustamine

- JKT 00 Sapipõiekivide kehaväline purustamine
 JKT 10 Sapijuhakivide kehaväline purustamine

JKW Muud operatsioonid sapiteedel

- JKW 96 Muu operatsioon sapiteedel
 JKW 97 Muu laparoskopiline operatsioon sapiteedel
 JKW 98 Muu transluminaalne endoskoopiline operatsioon sapiteedel

JL Pankreas

Transluminaalseid endoskoopilisi protseduure võib teostada papilla Vater'i kaudu ERCP-l või peroraalsel pankreatikoskoopial või maost, duodeenumist või jejunumist (gastrojejunostoomi kaudu) gastrooskoopial, vt. märkus peatükk J juures

ERCP, vt. UJK 02

Gastrooskoopia, vt. UJD 02

Peroraalne pankreatikoskoopia, vt. UJK 42

JLA Pankrease revisioon ja biopsia

- JLA 00 Pankrease revisioon
 JLA 10 Pankrease biopsia
Endoskoopiline pankrease juha biopsia
 JLA 20 Pankrease nõelbiopsia
Kaasaarvatud transduodenaalne nõelbiopsia
Perkutaanne nõelbiopsia, vt. TJL 00
 JLA 21 Pankrease laparoskopiline nõelbiopsia

JLB Pankrease intsisioon, dreenimine või dilateerimine

Kaasaarvatud abstsessi või pseudotsüsti dreenimine

Perkutaanne või perkutaanne läbi mao dreenimine, vt. TJL 00

Pankrease pseudotsüsti anastomoos, vt. JLD

- JLB 00 Pankrease intsisioon
- JLB 10 Pankreatikolitotoomia
- JLB 12 Transduodenaalne endoskoopiline pankrease juha avause intsisioon
Endoskoopiline pankreatiline papillotoomia
- JLB 22 Transduodenaalne endoskoopiline kivide eemaldamine pankrease juhast
- JLB 25 Transduodenaalne endoskoopiline litotripsia pankrease juhas
Kaasaarvatud mehhaanilise, elektrohüdraulilise, laser- või muu litotriptori kasutamine
Lisakood "ema ja laps" endoskoobi kasutamiseks, vt. UJK 42
- JLB 28 Endoskoopiline pankrease juha sisemine dreenimine
Kaasaarvatud endoskoopiline endoprotees (EEP) kasutades erinevad toru-stente või iselaienevaid stente
- JLB 35 Transduodenaalne endoskoopiline võõrkeha eemaldamine pankrease juhast
Kaasaarvatud stendi eemaldamine
- JLB 38 Endoskoopiline pankrease juha väline dreenimine
Kaasaarvatud nasopankreatilise sondi paigaldamine
- JLB 42 Transduodenaalne endoskoopiline pankrease juha dilateerimine
- JLB 96 Pankrease muu intsisioon, dreenimine või dilateerimine
- JLB 98 Muu transduodenaalne endoskoopiline pankrease intsisioon, dreenimine või dilateerimine

JLC Pankrease ekstsioon

Samaaegne splenektoomia, vt. JMA 10

- JLC 00 Pankrease lesiooni ekstsioon
Kaasaarvatud insuloomi enukleatsioon
- JLC 10 Distaalne pankreatektoomia
Kaasaarvatud pankrease saba ja keha reseksioon
- JLC 20 Totaalne pankreatektoomia
- JLC 30 Pankreatoduodenektoomia
Eponüüm: Whipple
Pankrease pea reseksioon koos duodenektoomiaga ning vajalike anastomooside, osalise gastrektoomia ja koletsüstektoomiaga
Kaasaarvatud mitmed modifikatsioonid, nt. pankrease juha oklusioon või suturatsioon pankreatikojejunostoomia asemel, pülorust säilitav operatsioon, koos muude operatsioonidega maol, nt. vagotoomia, jne.
- JLC 40 Totaalne pankreatoduodenektoomia
Kaasaarvatud samad modifikatsioonid ja lisaprotseduurid nagu JLC 30
- JLC 50 Atüüpiline pankreatektoomia
Nekrootilise koe eemaldamine nekrootilise pankreatiidi korral
Laparostoomia, vt. JAH 30-33
- JLC 96 Muu pankreatektoomia

JLD Pankrease anastomoos ilma reseksioonita

- JLD 00 Pankreatikojejunostoomia
- JLD 10 Pankrease pseudotsüsti anastomoos maoga
- JLD 12 Pankrease pseudotsüsti endoskoopiline dreenimine
Dreenimine makku või kehapiinnale või mõlemale
Kaasaarvatud ultraheli kasutamine lisaks gastroskoopia

- JLD 20 Pankrease pseudotsüsti anastomoos jejuunumiga
 JLD 22 Pankrease pseudotsüsti endoskoopiline dreenimine jejuunumisse
Kaasaarvatud ultraheli kasutamine lisaks gastrooskoopiale gastrojejunostoomi kaudu

JLE Pankrease transplantatsioon ja sellega seotud operatsioonid

*Allogeensed transplantaadid on võetud kadaver-doonoritelt, kui ei ole teisiti määratletud
 Protseduurid eelnevalt transplanteeritud pankreasel, mis on identsed protseduuridele loomupärasel
 pankreasel, klassifitseeritakse viimase järgi*

Biopsia, revisioon, vt. TJL või JLA

Eelnevalt transplanteeritud pankrease osaline ekstsioon, vt. JLC

Doonor-pankreatektoomia, vt. YJL

- JLE 00 Allogeense pankrease totaalne transplantatsioon koos pankreatikotsüstostoomiaga
 JLE 03 Allogeense pankrease totaalne transplantatsioon koos pankreatikoenterostoomiaga
 JLE 10 Allogeense pankrease segmentaarne transplantatsioon
 JLE 16 Allogeense pankrease segmentaarne transplantatsioon elusdoonorilt
 JLE 20 Allogeenne Langerhansi saarekeste rakkude transplantatsioon
 JLE 30 Ksenogeenne Langerhansi saarekeste rakkude transplantatsioon
 JLE 40 Transplanteeritud pankrease totaalne eemaldamine
 JLE 50 Transplanteeritud pankrease juha oklusioon
Kaasaarvatud kirurgiline sulgemine või injeksioon juhas
 JLE 56 Pankreatikotsüstostoomia muutmine pankreatikoenterostoomiaks
Pärast eelnevat pankrease transplantatsiooni
 JLE 96 Pankrease muu transplantatsioon või sellega seotud operatsioon

JLT Pankrease juha kivide kehaväline purustamine

- JLT 00 Pankrease juha kivide kehaväline purustamine

JLW Muud operatsioonid pankreasel

- JLW 96 Muu operatsioon pankreasel
 JLW 97 Muu laparoskoopiline operatsioon pankreasel
 JLW 98 Muu transluminaalne endoskoopiline operatsioon pankreasel

JM Põrn

JMA Splenektoomia

- JMA 00 Osaline splenektoomia
 JMA 10 Transabdominaalne totaalne splenektoomia
 JMA 11 Laparoskoopiline totaalne splenektoomia
 JMA 20 Transtorakaalne totaalne splenektoomia

JMB Erinevad operatsioonid põrnal

- JMB 00 Põrna biopsia
Perkutaanne biopsia, vt. TJM 00
 JMB 01 Laparoskoopiline põrna biopsia
 JMB 10 Põrna vigastuse korrektsioon
Kaasaarvatud lihtne suturatsioon, suturatsioon tugilappidel, koeliimi kasutamine

JMW Muud operatsioonid põrnal

JMW 96 Muu operatsioon põrnal

JMW 97 Muu laparoskoopiline operatsioon põrnal

JW Kordusoperatsioonid gastroenteroloogilises kirurgias*Kaasaarvatud seedetrakt ja põrn***JWA Haava dehistsentsi korrektsioon gastroenteroloogilises kirurgias**

JWA 00 Haava dehistsentsi korrektsioon gastroenteroloogilises kirurgias

JWB Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral gastroenteroloogilises kirurgias*Kaasaarvatud haavainfektsioon*

JWB 00 Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral gastroenteroloogilises kirurgias

JWC Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral gastroenteroloogilises kirurgias*Kaasaarvatud infektsioon keha õõnsuses või opereeritud organitel või struktuuridel*

JWC 00 Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral gastroenteroloogilises kirurgias

JWC 01 Perkutaanne endoskoopiline kordusoperatsioon süvainfektsioonide korral gastroenteroloogilises kirurgias

JWD Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral gastroenteroloogilises kirurgias*Kaasaarvatud verejooks haavast või haava hematoom*

JWD 00 Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral gastroenteroloogilises kirurgias

JWE Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral gastroenteroloogilises kirurgias*Kaasaarvatud verejooks või hematoom kehaõõnsuses või opereeritud organitel või struktuuridel*

JWE 00 Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral gastroenteroloogilises kirurgias

JWE 01 Perkutaanne endoskoopiline kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral gastroenteroloogilises kirurgias

JWE 02 Transluminaalne endoskoopiline kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral gastroenteroloogilises kirurgias

JWF Kordusoperatsioon anastomoosi või õmbluse dehistsentsi korral gastroenteroloogilises kirurgias

JWF 00 Kordusoperatsioon anastomoosi või õmbluse dehistsentsi korral gastroenteroloogilises kirurgias

JWF 01 Perkutaanne endoskoopiline kordusoperatsioon anastomoosi või õmbluse dehistsentsi korral gastroenteroloogilises kirurgias

JWW Muud kordusoperatsioonid gastroenteroloogilises kirurgias

JWW 96 Muu kordusoperatsioon gastroenteroloogilises kirurgias

JWW 97 Muu perkutaanne endoskoopiline kordusoperatsioon gastroenteroloogilises kirurgias

JWW 98 Muu transluminaalne endoskoopiline kordusoperatsioon gastroenteroloogilises kirurgias

PEATÜKK K

Urotrakt, meessuguorganid ja retroperitoneaalruum

KA	Neer ja neeruvaagen
KB	Ureeter
KC	Kusepõis
KD	Ureetra
KE	Prostata ja seemnepõiekesed
KF	Skrootum ja skrotaalorganid
KG	Peenis
KK	Retroperitoneaalruum
KW	Kordusoperatsioonid uroloogias

Koodi viimase numbri tähendus

Peatükkides G, J, K, L ja M määrab koodi viimane number meetodit järgmiselt:

Numbrid 0, 3 ja 6: Lahtised ja muud mitte-endoskoopilised operatsioonid või protseduurid

Märkus: Protseduurid, mida ei ole koodi kirjetes määratletud teisiti, on lahtised operatsioonid või protseduurid

Numbrid 1, 4 ja 7: Endoskoopilised operatsioonid või protseduurid punktsiooni või intsisiooni kaudu

Kaasaarvatud (Peatükk K) laparoskoopia, perkutaanne nefroskoopia ja perkutaanne ureteronefroskoopia koos juurdekuuluvate endoskoopiliste protseduuridega

Kaasaarvatud lisa-torkeavade või väikeste lõigete kasutamine.

Protseduuri klassifitseeritakse kui perkutaanset endoskoopilist, kui antud organi dissektsioon ja preparatsioon sooritatakse endoskoopiliselt, isegi kui osa operatsioonist teostatakse väikeste lisa-intsisioonide kaudu.

Märkus: kui võimalik määratletakse neid protseduure koodi kirjetes vastavalt endoskoopiale.

Numbrid 2, 5 ja 8: Transluminaalsed endoskoopilised protseduurid, s.t. loomulike või kunstlike keha avauste kaudu

Kaasaarvatud (Peatükk K) protseduurid uretroskoopia, tsüstoskoopia, retrograadse ureteronefroskoopia ja retrograadse ureteronefroskoopia korral.

Koodide puhul, kus neljandal kohal on number 9 (kood “teised”), kasutatakse ainult viimaseid numbreid 6, 7, ja 8 ülalmainitud tähenduses.

Tähelepanu tuleb pöörata järgmisele erinevusele transluminaalse endoskoopia ja invasiivsete või terapeutiliste protseduuride vahel, mida tehakse transluminaalse endoskoopia käigus:

Transluminaalset endoskoopiat, mis võimaldab tihti mitmete omavahel ühenduses olevate organite õõnte samaaegset uurimist, klassifitseeritakse (Peatükis U) tavaliselt antud endoskoopilise uuringu peamise sihtorgani järgi, vt. Märkus UJ juures. Transluminaalne endoskoopia koos hariliku biopsiaga, mis hõlmab harjakesega võetud tsütoloogia, klassifitseeritakse endoskoopiana, mitte endoskoopilise kirurgilise protseduurina.

Endoskoopilised protseduurid klassifitseeritakse vastavalt asukohale, kus nad tegelikult teostatakse ning seejärel tegevuse ja meetodi järgi.

Näiteks peatükis K võib endoskoopilist ureterolitotripsiat teostada nii perkutaansel ureteronefroskoopial kui retrograadsel ureteroskoopial.

KA Neer ja neeruvaagen

KAA Neeru ja neeruvaagna eksploratsioon

- KAA 00 Neeru eksploratsioon
- KAA 01 Perkutaanne endoskoopiline neeru eksploratsioon
- KAA 20 Eksploratiivne nefrotoomia
- KAA 21 Perkutaanne endoskoopiline eksploratiivne nefrotoomia
- KAA 30 Eksploratiivne püelotoomia
- KAA 31 Perkutaanne nefroskoopia
- KAA 96 Neeru ja neeruvaagna muu eksploratsioon
- KAA 97 Neeru ja neeruvaagna muu perkutaanne endoskoopia

KAB Neeru ja neeruvaagna biopsia

Transluminaalne endoskoopiline neeruvaagna biopsia, vt. UKA 05

- KAB 00 Neeru ja neeruvaagna biopsia
- KAB 01 Perkutaanne endoskoopiline neeru ja neeruvaagna biopsia

KAC Neeru täielik eemaldamine

Transplanteeritud neeru eemaldamine, vt. KAS

- KAC 00 Nefrektoomia
- KAC 01 Perkutaanne endoskoopiline nefrektoomia
- KAC 20 Nefroureterektoomia
- KAC 21 Perkutaanne endoskoopiline nefroureterektoomia

KAD Neeru- või neeruvaagnatumori osaline ekstsisioon või destruktsioon

- KAD 00 Osaline nefrektoomia
Kaasaarvatud tsüsti resektsioon
- KAD 01 Perkutaanne endoskoopiline osaline nefrektoomia
Kaasaarvatud perkutaanse endoskoopilise tsüsti resektsioon
- KAD 10 Heminefroktoomia
- KAD 11 Perkutaanne endoskoopiline heminefroktoomia

- KAD 40 Neeruvaagna osaline ekstsissioon
- KAD 41 Perkutaanne endoskoopiline osaline neeruvaagna ekstsissioon
- KAD 50 Neeruvaagna tuumori destruktsioon
- KAD 51 Perkutaanne endoskoopiline neeruvaagna tuumori destruktsioon
- KAD 52 Retrograadne ureteronefroskoopiline neeruvaagna tuumori destruktsioon
- KAD 96 Neeru või neeruvaagna muu osaline ekstsissioon
- KAD 97 Muu perkutaanne endoskoopiline neeru või neeruvaagna tuumori osaline ekstsissioon või destruktsioon
- KAD 98 Muu transluminaalne endoskoopiline neeruvaagna osaline ekstsissioon

KAE *Kivide eemaldamine neerust ja neeruvaagnast*

- KAE 00 Nefrolitotoomia
- KAE 01 Nefroskoopiline nefrolitotoomia
- KAE 10 Püelolitotoomia
- KAE 11 Nefroskoopiline püelolitotoomia
Kaasaarvatud koos litotripsiaga
- KAE 12 Retrograadne ureteronefroskoopiline litotripsia neeruvaagnas
- KAE 96 Kivide muu eemaldamine neerust ja neeruvaagnast
- KAE 97 Muu perkutaanne endoskoopiline kivide eemaldamine neerust ja neeruvaagnast
- KAE 98 Muu transluminaalne endoskoopiline kivide eemaldamine neerust ja neeruvaagnast

KAF *Võõrkeha eemaldamine neerust ja neeruvaagnast*

- KAF 00 Võõrkeha eemaldamine neerust
- KAF 01 Perkutaanne endoskoopiline võõrkeha eemaldamine neerust
- KAF 10 Võõrkeha eemaldamine neeruvaagnast
- KAF 11 Perkutaanne endoskoopiline võõrkeha eemaldamine neeruvaagnast
- KAF 12 Transluminaalne endoskoopiline võõrkeha eemaldamine neeruvaagnast

KAH *Rekonstruktiivsed operatsioonid neerul ja neeruvaagnal*

- KAH 00 Neeru suturatsioon
- KAH 01 Perkutaanne endoskoopiline neeru suturatsioon
- KAH 10 Neeruvaagna suturatsioon
- KAH 11 Perkutaanne endoskoopiline neeruvaagna suturatsioon
- KAH 12 Retrograadne ureteronefroskoopiline neeruvaagna suturatsioon
- KAH 30 Püeloureteroplastika ilma püeloureteraalsegmendi resektsioonita
- KAH 31 Perkutaanne endoskoopiline püeloureteroplastika ilma püeloureteraalsegmendi resektsioonita
- KAH 40 Püeloureteroplastika püeloureteraalsegmendi resektsiooniga
- KAH 41 Perkutaanne endoskoopiline püeloureteroplastika püeloureteraalsegmendi resektsiooniga
- KAH 50 Ureeteri ja neerukarika vaheline anastomoos
- KAH 51 Perkutaanne endoskoopiline ureeteri ja neerukarika vaheline anastomoos
- KAH 54 Perkutaanne endoskoopiline neerukarika kaela intsissioon või dilatatsioon
- KAH 55 Retrograadne ureteronefroskoopiline neerukarika kaela intsissioon või dilatatsioon
- KAH 61 Perkutaanne endoskoopiline püeloureteraalsegmendi resektsioon
- KAH 62 Endopüelotoomia
Püeloureteraalsegmendi stenoosi retrograadne intsissioon

- KAH 70 Püeloureteraalsegmendi liidetest vabastamine
- KAH 71 Perkutaanne endoskoopiline püeloureteraalsegmendi liidetest vabastamine
- KAH 80 Nefropeksia
- KAH 81 Perkutaanne endoskoopiline nefropeksia
- KAH 96 Neeru või neeruvaagna muu rekonstruktsioon
- KAH 97 Muu perkutaanne endoskoopiline neeru või neeruvaagna rekonstruktsioon
- KAH 98 Muu transluminaalne endoskoopiline neeru või neeruvaagna rekonstruktsioon

KAJ *Neeruvaagna väline dreenimine*

- KAJ 00 Nefrostoopia
Perkutaanne nefrostoopia (ultraheli kontrolli all), vt. TKA
- KAJ 01 Perkutaanne endoskoopiline nefrostoopia
- KAJ 02 Retrograadne ureteronefroskoopiline nefrostoopia
- KAJ 10 Püelostoopia
- KAJ 11 Perkutaanne endoskoopiline püelostoopia
- KAJ 96 Neeruvaagna muu väline dreenimine
- KAJ 97 Muu perkutaanne endoskoopiline neeruvaagna väline dreenimine
- KAJ 98 Muu transluminaalne endoskoopiline neeruvaagna väline dreenimine

KAS *Neeru transplantatsioon ja sellega seotud operatsioonid*

- KAS 00 Neeru autotransplantatsioon
- KAS 10 Kadaveree doonorneeru transplantatsioon
- KAS 20 Elusdoonori neeru transplantatsioon
- KAS 40 Transplanteeritud neeru eemaldamine
- KAS 41 Perkutaanne endoskoopiline transplanteeritud neeru eemaldamine
- KAS 50 Nefrotsüstostoopia transplanteeritud neerul
- KAS 60 Transplanteeritud neeru lümfotseele fenestratsioon
- KAS 61 Perkutaanne endoskoopiline lümfotseele fenestratsioon
- KAS 96 Neeru muu transplantatsioon või sellega seotud protseduur
- KAS 97 Muu perkutaanne endoskoopiline protseduur transplanteeritud neerud

KAT *Kehaväline neeruvaagna kivi purustus*

- KAT 00 Kehaväline neeruvaagna kivi purustus lööklainega
ESWL

KAW *Muud operatsioonid neerul ja neeruvaagnal*

- KAW 96 Muu operatsioon neerul või neeruvaagnal
- KAW 97 Muu perkutaanne endoskoopiline operatsioon neerul või neeruvaagnal
- KAW 98 Muu transluminaalne endoskoopiline operatsioon neerul või neeruvaagnal

KB Ureeter

KBA *Ureeteri eksploratsioon ja intsisioon*

- KBA 00 Ureeteri eksploratsioon
- KBA 01 Perkutaanne nefroureteroskoopia

- KBA 10 Eksploratiivne ureterotoomia
- KBA 11 Perkutaanne endoskoopiline eksploratiivne ureterotoomia
- KBA 96 Ureeteri muu eksploratsioon
- KBA 97 Muu perkutaanne endoskoopiline ureeteri intsisioon

KBB Ureeteri biopsia

- KBB 00 Ureeteri biopsia
Transluminaalne endoskoopiline ureeteri biopsia, vt. UKB 05
- KBB 01 Perkutaanne endoskoopiline ureeteri biopsia

KBC Täielik ureeteri eemaldamine

- KBC 00 Ureterektoomia
- KBC 01 Perkutaanne endoskoopiline ureterektoomia

KBD Osaline ureeteri eemaldamine ja ureeteri tuumori destruktsioon

- KBD 00 Osaline ureeteri eemaldamine
- KBD 01 Perkutaanne endoskoopiline ureeteri osaline eemaldamine
- KBD 20 Ureeteri tuumori destruktsioon
- KBD 21 Perkutaanne endoskoopiline ureeteri tuumori destruktsioon
- KBD 22 Retrograadne ureteroskoopiline ureeteri tuumori destruktsioon
- KBD 30 Ureeteri kõndi ekstsioon
- KBD 31 Perkutaanne endoskoopiline ureeteri kõndi ekstsioon
- KBD 96 Muu osaline ureeteri eemaldamine või ureeteri tuumori destruktsioon
- KBD 97 Muu perkutaanne endoskoopiline ureeteri osaline eemaldamine või ureeteri tuumori destruktsioon

KBE Operatsioonid ureeteri kivi korral

- KBE 00 Ureterolitotoomia
- KBE 01 Perkutaanne endoskoopiline ureterolitotoomia
- KBE 12 Transluminaalne endoskoopiline ureeteri kivi eemaldamine
Tsüstoskoopiline või retrograadne ureteroskoopiline eemaldamine
- KBE 22 Ureeterisse pitsunud konkremendi transluminaalne endoskoopiline eemaldamine
- KBE 96 Muu operatsioon ureeteri kivi korral
- KBE 97 Muu perkutaanne endoskoopiline operatsioon ureeteri kivi korral
- KBE 98 Muu transluminaalne endoskoopiline operatsioon ureeteri kivi korral

KBF Võõrkeha eemaldamine ureeterist

- KBF 00 Võõrkeha eemaldamine ureeterist
- KBF 01 Perkutaanne endoskoopiline võõrkeha eemaldamine ureeterist
- KBF 02 Transluminaalne endoskoopiline võõrkeha eemaldamine ureeterist

KBH Ureeteri korrektsioon või ühendamine

- KBH 00 Ureeteri suturatsioon
- KBH 01 Perkutaanne endoskoopiline ureeteri suturatsioon
- KBH 06 Ureteroureterostoomia

- KBH 10 Ureeteri ühendamine kontralateraalse ureeteriga
Transureteroureterostoomia
- KBH 20 Ureeteri replantatsioon
Ureterotsüstoneostoomia
Kaasaarvatud põielapi kasutamine (Eponüüm: Boari, või sarnane) või "psoas hitch"
- KBH 21 Perkutaanne endoskoopiline ureeteri replantatsioon
- KBH 30 Ureeteri asendamine peensoolega
Ureteroenteroureterostoomia
- KBH 40 Ureeteri plastiline korrektsioon
- KBH 45 Endoureterotoomia
Tsüstoskoopiline või retrograadne ureteroskoopiline ureeteri stenoosi intsisioon
- KBH 50 Ureterolüüs
Nt. retroperitoneaalse fibroosi korral
- KBH 51 Perkutaanne endoskoopiline ureterolüüs
- KBH 62 Transluminaalne endoskoopiline ureeteri dilatatsioon
- KBH 96 Ureeteri muu korrektsioon või ühendus
- KBH 97 Muu perkutaanne endoskoopiline ureeteri korrektsioon või ühendus
- KBH 98 Muu transluminaalne endoskoopiline ureeteri korrektsioon

KBJ *Uriini väljapääsutee moodustamine ureeterist ja sellega seotud operatsioonid*

- KBJ 00 Ureterokutaneostoomia
- KBJ 01 Perkutaanne endoskoopiline ureterokutaneostoomia
- KBJ 10 Ureteroenterokutaneostoomia
Kaasaarvatud peen- ja jämesoolejuhast
- KBJ 20 Ureteroenterokutaneostoomia reservuaariga
Kaasaarvatud peen- ja jämesoolejuhast
- KBJ 40 Ureteroenterostoomia
Eponüüm: Coffey, või sarnane
- KBJ 60 Anastomoos ureeterist ureetriani peensoole interpositsiooniga
- KBJ 70 Kivide eemaldamine peensoolejuhast või reservuaarist
- KBJ 72 Transluminaalne endoskoopiline kivide eemaldamine peensoolejuhast või reservuaarist
- KBJ 80 Operatsioon uriini väljapääsutee funktsiooni häire korral
- KBJ 96 Uriini muu väljapääsutee ureeterist või sellega seotud operatsioon
- KBJ 97 Muu perkutaanne endoskoopiline uriini väljapääsutee ureeterist või sellega seotud operatsioon
- KBJ 98 Muu transluminaalne endoskoopiline protseduur, mis on seotud uriini väljapääsuteega ureeterist

KBT *Kehaväline ureeterikivi purustus*

- KBT 00 Kehaväline ureeterikivi purustus lööklainega
ESWL

KBV *Erinevad operatsioonid ureeteril*

- KBV 00 Ureeteri stentimine
- KBV 01 Nefroskoopiline ureeteri stentimine
- KBV 02 Tsüstoskoopiline ureeteri stentimine

- KBV 10 Stendi eemaldamine ureeterist
- KBV 11 Nefroskoopiline stendi eemaldamine ureeterist
- KBV 12 Transluminaalne endoskoopiline stendi eemaldamine ureeterist
- KBV 22 Tsüstoskoopiline ureeteri sisesuudme dilateerimine
- KBV 32 Tsüstoskoopiline ureeteri sisesuudme intsisioon
- KBV 40 Ureterotseele intsisioon või ekstsisioon
- KBV 42 Tsüstoskoopiline ureterotseele intsisioon või ekstsisioon
- KBV 52 Tsüstoskoopiline süsteravi vesikoureteraalse refluksi korral

KBW Muud operatsioonid ureeteril

- KBW 96 Muu operatsioon ureeteril
- KBW 97 Muu perkutaanne endoskoopiline operatsioon ureeteril
- KBW 98 Muu transluminaalne endoskoopiline operatsioon ureeteril

KC Kusepõis

KCA Kusepõie intsisioon

- KCA 00 Eksploratiivne tsüstotoomia
- KCA 01 Perkutaanne endoskoopiline eksploratiivne tsüstotoomia

KCB Kusepõie biopsia

- KCB 00 Kusepõie biopsia
Kusepõie tsüstoskoopiline biopsia, vt. UKC 05
- KCB 01 Perkutaanne endoskoopiline kusepõie biopsia

KCC Kusepõie täielik eemaldamine

- KCC 00 Tsüstektoomia
- KCC 10 Tsüstoprostatektoomia
Koos seemnepõiekeste eemaldamisega
- KCC 20 Tsüstoprostataouretrektoomia
Koos seemnepõiekeste eemaldamisega
- KCC 30 Tsüstektoomia koos sisesuguorganite eemaldamisega naistel
- KCC 96 Muu tsüstektoomia

KCD Kusepõie osaline eemaldamine ja kusepõie tuumori destruktsioon

Kaasaarvatud urachus'e korral

- KCD 02 Transuretraalne kusepõie resektsioon
TURB
- KCD 10 Osaline tsüstektoomia
- KCD 11 Perkutaanne endoskoopiline osaline tsüstektoomia
- KCD 20 Kusepõie divertiikuli eemaldamine
- KCD 21 Kusepõie divertiikuli perkutaanne endoskoopiline eemaldamine
- KCD 30 Kusepõie tuumori destruktsioon
- KCD 32 Kusepõie tuumori tsüstoskoopiline destruktsioon

- KCD 40 *Urachus'e eemaldamine*
Urachus'e jäänuse, tsüsti või avatud urachus'e korral
- KCD 96 Kusepõie tuumori muu osaline eemaldamine või destruktsioon
- KCD 97 Muu perkutaanne endoskoopiline kusepõie tuumori osaline eemaldamine või destruktsioon
- KCD 98 Muu tsüstoskoopiline kusepõie tuumori osaline eemaldamine või destruktsioon

KCE Kivide eemaldamine kusepõiest

- KCE 00 Tsüstolitotoomia
- KCE 01 Perkutaanne endoskoopiline kivide eemaldamine kusepõiest
- KCE 02 Transluminaalne endoskoopiline kivide eemaldamine kusepõiest

KCF Võõrkeha eemaldamine kusepõiest

- KCF 00 Tsüstotoomia ja võõrkeha eemaldamine kusepõiest
- KCF 01 Perkutaanne endoskoopiline võõrkeha eemaldamine kusepõiest
- KCF 02 Transluminaalne endoskoopiline võõrkeha eemaldamine kusepõiest

KCH Rekonstruktiivsed operatsioonid kusepõiel

- Kaasaarvatud protseduurid interstitsiaalse tsüstiidi korral*
- KCH 00 Kusepõie suturatsioon
- KCH 01 Perkutaanne endoskoopiline kusepõie suturatsioon
- KCH 02 Tsüstoskoopiline kusepõie suturatsioon
- KCH 10 Enterotsüstoplastika
Kaasaarvatud tsäkotsüstoplastika
- KCH 11 Perkutaanne endoskoopiline enterotsüstoplastika
Kaasaarvatud perkutaanne endoskoopiline tsäkotsüstoplastika
- KCH 20 Kusepõit vähendav plastika
- KCH 21 Perkutaanne endoskoopiline kusepõit vähendav plastika
- KCH 30 Kusepõie ja soole vahelise fistuli sulgemine
Kaasaarvatud fistul peensoolde, käärsoolde või rektumisse
Kusepõie ja tupe vahelise fistuli sulgemine, vt. LEE
- KCH 40 Kusepõiekaela intsisioon või reseksioon
- KCH 42 Kusepõiekaela transuretraalne intsisioon või reseksioon
- KCH 96 Muu rekonstruktiivne operatsioon kusepõiel
- KCH 97 Muu perkutaanne endoskoopiline rekonstruktiivne operatsioon kusepõiel
- KCH 98 Muu transluminaalne endoskoopiline rekonstruktiivne operatsioon kusepõiel

KCJ Uriini väljavoolutee kusepõiest

- Nõeltüstotoomia, vt. TKC*
- KCJ 00 Tsüstostoomia
- KCJ 10 Tsüstoenterokutaneostoomia
- KCJ 20 Tsüstoenterokutaneostoomia koos reservuaariga
Kaasaarvatud peen- ja jämesooljuhad
- KCJ 96 Muu tsüstostoomia

KCT Kehaväline kusepõiekivi purustus

KCT 00 Kehaväline kusepõiekivi purustus lööklainega
ESWL

KCV Erinevad operatsioonid kusepõiel

KCV 02 Kusepõie tsüstoskoopiline balloon-venitus
KCV 10 Kusepõie denervatsioon
KCV 11 Perkutaanne endoskoopiline kusepõie denervatsioon
KCV 20 Kusepõie vabastamine
KCV 21 Perkutaanne endoskoopiline kusepõie vabastamine
KCV 22 Verehüüvete transluminaalne endoskoopiline eemaldamine kusepõiest
Eponüüm: Ellik
Postoperatiivse verejooksu korral, vt. KWE 02

KCW Muud operatsioonid kusepõiel

KCW 96 Muu operatsioon kusepõiel
KCW 97 Muu perkutaanne endoskoopiline operatsioon kusepõiel
KCW 98 Muu transluminaalne endoskoopiline operatsioon kusepõiel

KD Ureetra

Ureetra biopsia, vt. UKC 05, UKD 05

KDC Ureetra täielik eemaldamine

KDC 00 Uretrektoomia

KDD Ureetra osaline eemaldamine ja ureetra tuumori destruktsioon

KDD 00 Ureetra osaline eemaldamine
KDD 10 Ureetra divertikuli eemaldamine
KDD 30 Ureetra tuumori destruktsioon
KDD 32 Ureetra tuumori uretroskoopiline destruktsioon
KDD 40 Ureetra välise sfinkteri resektsioon
KDD 42 Ureetra välise sfinkteri uretroskoopiline resektsioon
KDD 50 Ureetraalklapi eemaldamine
KDD 52 Ureetraalklapi uretroskoopiline eemaldamine
KDD 80 Ureetra osaline eemaldamine ja korrektsioon transplantaadi või lapi abil
Lisakoodid transplantaatide ja koelappide määratlemiseks, vt. ZZ
KDD 96 Muu osaline ureetra eemaldamine
KDD 98 Muu transluminaalne endoskoopiline osaline ureetra eemaldamine

KDE Kivide või võõrkeha eemaldamine ureetrast

Kaasaarvatud kivipurustuse

KDE 00 Uretrolitoomia
KDE 12 Ureetra kivide uretroskoopiline eemaldamine

- KDE 20 Võõrkeha eemaldamine ureetrast
 KDE 22 Võõrkeha uretroskoopiline eemaldamine ureetrast
 KDE 96 Kivide või võõrkeha muu eemaldamine ureetrast
 KDE 98 Kivide või võõrkeha muu transluminaalne endoskoopiline eemaldamine ureetrast

KDG Operatsioonid ureetral ja kusepõiekaelal uriinipidamatuse korral naistel

Operatsioonid tupel, vt. LEG

- KDG 00 Ureetra retropuubiline fikseerimine
Periuretraalse koe õmblus tupe seinä külge. Eponüüm: Marshall-Marchetti-Krantz
- KDG 01 Ureetra perkutaanne endoskoopiline retropuubiline fikseerimine
- KDG 10 Kusepõiekaela abdominovaginaalne fikseerimine
Eponüüm: Stamey, sünonüümid: Kusepõiekaela endoskoopilise fikseerimine, nõeluretropeksia
- KDG 20 Abdominaalne tupe fikseerimine
Eponüüm: Burch
Kolpopeksia tupevälvi prolapsi korral pärast hüsterektomiat, vt. LEF 50
- KDG 21 Perkutaanne endoskoopiline tupe fikseerimine
Kaasaarvatud peritoneaalne tupe fikseerimine laparoskoobi abil
Laparoskoopiline kolpopeksia tupevälvi prolapsi korral pärast hüsterektomiat, vt. LEF 51
- KDG 30 Suprapuubiline uretrotsüstopeksia linguga
- KDG 31 Perkutaanne endoskoopiline suprapuubiline uretrotsüstopeksia linguga
- KDG 40 Suprapuubiline uretrotsüstopeksia
Kasutades õmblust, staplerit või koeliimi
- KDG 41 Perkutaanne endoskoopiline suprapuubiline uretrotsüstopeksia
Kasutades õmblust, staplerit või koeliimi
- KDG 50 Vaagnapõhja transabdominaalne plastika uriinipidamatuse korral
- KDG 96 Muu operatsioon ureetral ja kusepõiekaelal uriinipidamatuse korral naistel
- KDG 97 Muu perkutaanne endoskoopiline operatsioon ureetral ja kusepõiekaelal uriinipidamatuse korral naistel

KDH Rekonstruktiivsed operatsioonid ureetral

Sfinkteri proteesi operatsioonid, vt. KDK

- KDH 00 Ureetra suturatsioon
- KDH 10 Ureetra meatoplastika
- KDH 30 Uretrokutaanse fistuli sulgemine
Uretrovaginaalse fistuli sulgemine, vt. LEE 20
- KDH 50 Uretrointestinaalse fistuli sulgemine
Kaasaarvatud fistul peensoolde, käärsoolde või rektumisse
Lisakood soole reseksiooni korral, vt. JFB või JGB
- KDH 62 Ureetra uretroskoopiline rekanalisatsioon
- KDH 70 Ureetra striktuuri plastiline korrektsoon
Lisakood transplantaatide ja koelappide määratlemiseks, vt. ZZ
- KDH 96 Muu rekonstruktiivne operatsioon ureetral
- KDH 98 Muu transluminaalne endoskoopiline rekonstruktiivne operatsioon ureetral

KDJ Uriini väljapääsutee ureetrast

- KDJ 00 Uretrostoomia

KDK Ureetra sfinkteri proteesi operatsioonid

- KDK 00 Ureetra sfinkteri proteesi paigaldamine kusepõiekaela ümber
 KDK 10 Ureetra sfinkteri proteesi paigaldamine bulbaarsete ureetra ümber
 KDK 30 Ureetra sfinkteri proteesi korrektsioon
 KDK 40 Ureetra sfinkteri proteesi eemaldamine

KDV Erinevad operatsioonid ureetral

- KDV 00 Ureetra stentimine
 KDV 10 Sisemine ureetroomia
 KDV 12 Uretroskoopiline sisemine ureetroomia
 KDV 15 Uretroskoopiline sisemine sfinkterektomia
 KDV 20 Ureetra submukoosne injektsioon
 KDV 22 Transluminaalne endoskoopiline ureetra submukoosne injektsioon

KDW Muud operatsioonid ureetral

Ureetra dilateerimine, vt. TDK 00

- KDW 96 Muud operatsioonid ureetral
 KDW 98 Muud transluminaalsed endoskoopilised operatsioonid ureetral

KE Prostata ja seemnepõiekesed**KEA Prostata ja seemnepõiekestest eksploratsioon ja intsisioon**

- KEA 00 Prostata eksploratsioon
 KEA 10 Prostatotomia
 KEA 20 Seemnepõiekestest intsisioon

KEB Prostata biopsia

Nõelbiopsia, vt. TKE 00

- KEB 00 Prostata biopsia

KEC Prostata ja seemnepõiekestest täielik eemaldamine

- KEC 00 Retropuubiline radikaalne prostatektoomia
 KEC 01 Perkutaanne endoskoopiline radikaalne prostatektoomia
 KEC 10 Perineaalne radikaalne prostatektoomia
 KEC 20 Transsakraalne radikaalne prostatektoomia

KED Prostata osaline eemaldamine

- KED 00 Transvesikaalne prostatektoomia
 KED 22 Transuretraalne prostata resektsioon
TURP
 KED 32 Transuretraalne prostata intsisioon
 KED 52 Prostata laser-resektsioon

Kaasaarvatud visuaalne prostata laser-ablatsioon (VLAP), transuretraalne laser-prostatektoomia (TULIP) ultraheli kontrolli all

- KED 62 Transuretraalne prostata nõel-ablatsioon
TUNA
- KED 72 Transuretraalne prostata mikrolaineteraapia
TUMT
- KED 96 Prostata muu osaline eemaldamine
- KED 98 Muu transuretraalne prostata osaline eemaldamine

KEE *Kivide või võõrkeha eemaldamine prostatast*

- KEE 00 Prostatolitotoomia
- KEE 02 Uretroskoopiline prostatolitotoomia
- KEE 10 Võõrkeha eemaldamine prostatast
- KEE 12 Uretroskoopiline võõrkeha eemaldamine prostatast

KEV *Erinevad operatsioonid prostatal*

- KEV 00 Prostata koagulatsioon spontaanse verejooksu korral
Verejooksu koagulatsioon pärast prostatektoomiat, vt. KWE
- KEV 02 Uretroskoopiline prostata koagulatsioon spontaanse verejooksu korral
- KEV 12 Seemnekünkakese transuretraalne reseksioon
- KEV 22 Endoproteesi uretroskoopiline paigaldamine prostaatilis uretrasse
Ajutine või püsiv

KEW *Muud operatsioonid prostatal ja seemnepõiekestel*

- KEW 96 Muu operatsioon prostatal või seemnepõiekestel
- KEW 98 Muu transluminaalne endoskoopiline operatsioon prostatal

KF Skrootum ja skrotaalorganid

KFA *Skrootumi ja skrotaalorganite eksploratsioon ja intsisioon*

- KFA 00 Testise eksploratsioon
- KFA 10 Testise eksploriivne intsisioon
- KFA 20 Epididüümise eksploriivne intsisioon
- KFA 30 Seemnejuha intsisioon
- KFA 40 Skrootumi intsisioon
Kaasaarvatud drenimine
- KFA 96 Skrootumi või selle organite muu eksploratsioon või intsisioon

KFB *Skrotaalorganite biopsia*

- Nõelbiopsia, vt. TKF*
- KFB 00 Testise biopsia
- KFB 10 Epididüümise biopsia
- KFB 20 Seemnejuha biopsia
- KFB 96 Skrotaalorgani muu biopsia

KFC Testise ja epididüümise täielik eemaldamine

- KFC 00 Ühepoolne orhiektomia
Koos epididümeektoomiaga
- KFC 10 Mõlemapoolne orhiektomia
Koos epididümeektoomiaga
- KFC 60 Epididümeektoomia
- KFC 96 Testise või epididüümise muu täielik eemaldamine

KFD Skrotaalorganite osaline eemaldamine

- Kaasaarvatud seemnejuha või v. spermatica ligeerimine ülalpool seemnevääti*
- KFD 00 Testise osaline eemaldamine
- KFD 16 Epididüümise osaline eemaldamine
Kaasaarvatud spermatotseele eemaldamine
- KFD 20 Testise hüdrootseele eemaldamine
- KFD 26 Funikulotseele eemaldamine
- KFD 43 Ühepoolne vasektoomia või seemnejuha ligeerimine
- KFD 46 Mõlemapoolne vasektoomia või seemnejuha ligeerimine
Kaasaarvatud steriliseerimise korral
- KFD 50 *V. spermatica interna* resektsioon või ligeerimine
- KFD 51 Perkutaanne endoskoopiline *v. spermatica* resektsioon või ligeerimine
Kaasaarvatud v. spermatica interna ja/või v. spermatica externa ligeerimine ja ekstraperitoneaalne juurdepääs laparoskoobiga
- KFD 56 Varikotseele eemaldamine
- KFD 60 Skrotaalfistuli ekstsisioon
- KFD 96 Skrotaalorganite muu eemaldamine või ligeerimine

KFH Rekonstruktiivsed operatsioonid testisel, epididüümisel ja seemnejuhal

- KFH 00 Operatsioon mittedeistsendeerunud või ektoopilise testise korral
Väljaarvatud lihtne orhiopeksia
- KFH 10 Orhiopeksia
- KFH 20 Seemneväädi detorsioon ja testise fiksatsioon
- KFH 30 Vasovasostoomia
- KFH 40 Epididüumovasostoomia
- KFH 50 Testise proteesi paigaldamine
- KFH 96 Muu rekonstruktiivne operatsioon testisel, epididüümisel või seemnejuhal

KFW Muud operatsioonid skrootumil ja skrotaalorganitel

- KFW 96 Muu operatsioon skrootumil ja skrotaalorganitel

KG Peenis**KGA Peenise eksploratsioon ja intsisioon**

- KGA 00 Peenise intsisioon
- KGA 10 Eesnaha intsisioon
- KGA 96 Peenise muu eksploratsioon või intsisioon

KGB Peenise biopsia

KGB 00 Peenise biopsia

KGC Peenise amputatsioon

KGC 00 Peenise osaline amputatsioon

KGC 10 Peenise täielik amputatsioon

KGD Peenise osaline ekstsioon ja peenise lesiooni likvideerimine

KGD 00 Sugutiluki osaline ekstsioon

KGD 05 Peenisekeha osaline ekstsioon

KGD 10 Peenise lesiooni likvideerimine

KGD 96 Peenise muu osaline ekstsioon

KGF Vöörkeha eemaldamine peenisest

KGF 00 Vöörkeha eemaldamine peenisest

KGH Rekonstruktiivsed operatsioonid peenisel

KGH 00 Peenise suturatsioon

KGH 10 Operatsioon fimooosi korral

KGH 20 Peenise kõveruse või induratsiooni korrektsioon

KGH 30 Peenise veeni reseksioon või ligeerimine

KGH 33 Peenise arteri revaskularisatsioon

KGH 40 Operatsioon priapismi korral

KGH 50 Spongiokaverenoosse fistuli ekstsioon

KGH 60 Hüpospaadia korrektsioon

KGH 70 Epispaadia korrektsioon

KGH 80 Peenise naha plastiline korrektsioon

Lisakoodid transplantaatide või lappide korral, vt. ZZ

KGH 96 Muu rekonstruktiivne operatsioon peenisel

KGV Erinevad operatsioonid peenisel

KGV 00 Eesnaha reduktsioon parafimooosi korral

KGV 10 Eesnaha liidetest vabastamine

KGV 20 Rituaalne ümberlõikus

KGV 30 Peenise proteesi paigaldamine

KGV 40 Peenise proteesi revisioon

KGV 50 Peenise proteesi eemaldamine

KGW Muud operatsioonid peenisel

KGW 96 Muu operatsioon peenisel

KK Retroperitoneaalruum**KKA Retroperitoneaalruumi eksploratsioon, intsisioon ja biopsia**

- KKA 00 Retroperitoneaalruumi eksploratsioon
- KKA 10 Retroperitoneaalkoe biopsia
- KKA 11 Retroperitoneaalruumi perkutaanne endoskoopiline biopsia
- KKA 20 Retroperitoneaalruumi intsisioon
Kaasaarvatud dreenimine
- KKA 21 Retroperitoneaalruumi perkutaanne endoskoopiline dreenimine

KKB Retroperitoneaalruumi lesiooni ekstsioon

- KKB 10 Retroperitoneaalruumi eemaldamine
- KKB 11 Retroperitoneaalruumi perkutaanne endoskoopiline eemaldamine
- KKB 20 Retroperitoneaalruumi ekstsioon
- KKB 21 Retroperitoneaalruumi perkutaanne endoskoopiline ekstsioon

KKF Võõrkeha eemaldamine retroperitoneaalruumist

- KKF 00 Võõrkeha eemaldamine retroperitoneaalruumist
- KKF 01 Perkutaanne endoskoopiline võõrkeha eemaldamine retroperitoneaalruumist

KKW Muud operatsioonid retroperitoneaalruumil

- KKW 96 Muu operatsioon retroperitoneaalruumil
- KKW 97 Muu perkutaanne endoskoopiline operatsioon retroperitoneaalruumil

KW Kordusoperatsioonid uroloogilises kirurgias

Kaasaarvatud kordusoperatsioonid urotraktil, meessuguorganitel ja retroperitoneaalruumil

KWA Haava dehistsentsi korrektsioon uroloogilises kirurgias

- KWA 00 Haava dehistsentsi korrektsioon uroloogilises kirurgias

KWB Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral uroloogilises kirurgias

Kaasaarvatud haavainfektsioon

- KWB 00 Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral uroloogilises kirurgias

KWC Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral uroloogilises kirurgias

Kaasaarvatud infektsioon kehaõõnes või opereeritud organitel või struktuuridel

- KWC 00 Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral uroloogilises kirurgias
- KWC 01 Perkutaanne endoskoopiline kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral uroloogilises kirurgias

KWD Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral uroloogilises kirurgias

Kaasaarvatud verejooks haavast või haavahematoom

- KWD 00 Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral uroloogilises kirurgias

KWE Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral uroloogilises kirurgias*Kaasaarvatud verejooks või hematoom kehaõõnes või opereeritud organitel või struktuuridel*

KWE 00 Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral uroloogilises kirurgias

KWE 01 Perkutaanne endoskoopiline kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral uroloogilises kirurgias

KWE 02 Transluminaalne endoskoopiline kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral uroloogilises kirurgias

KWF Kordusoperatsioon anastomoosi või õmbluse dehistsentsi korral uroloogilises kirurgias

KWF 00 Kordusoperatsioon anastomoosi või õmbluse dehistsentsi korral uroloogilises kirurgias

KWF 01 Perkutaanne endoskoopiline kordusoperatsioon anastomoosi või õmbluse dehistsentsi korral uroloogilises kirurgias

KWW Muud kordusoperatsioonid uroloogilises kirurgias

KWW 96 Muu kordusoperatsioon uroloogilises kirurgias

KWW 97 Muu perkutaanne endoskoopiline kordusoperatsioon uroloogilises kirurgias

KWW 98 Muu transluminaalne endoskoopiline kordusoperatsioon uroloogilises kirurgias

PEATÜKK L

Naissuguorganid

LA	Munasari
LB	Munajuha
LC	Emakas ja emakasidemed
LD	Emakakael
LE	Tupp
LF	Välissuguelundid ja perineum
LG	Naise steriliseerimine
LW	Kordusoperatsioonid naissuguorganitel

Koodide viimase numbri tähendus

Peatükkides G, J, K, L ja M määrab koodi viimane number meetodit järgmiselt:

Numbrid 0, 3 ja 6: Lahtised ja muud mitte-endoskoopilised operatsioonid või protseduurid

Märkus: protseduurid, mida ei ole koodi kirjetes määratletud teisiti, on lahtised operatsioonid või protseduurid

Numbrid 1, 4 ja 7: Endoskoopilised operatsioonid või protseduurid punktsiooni või intsisiooni kaudu

Kaasaarvatud (Peatükk L) laparoskoopia, salpingoskoopia, ovarioskoopia, kuldoskoopia ja nende operatsioonide käigus teostatud protseduurid

Kaasaarvatud lisa-torkeavade või väikeste lõigete kasutamine. Protseduuri klassifitseeritakse kui laparoskoopilist, kui antud organi disseksioon ja preparatsioon sooritatakse endoskoopiliselt, isegi kui osa operatsioonist teostatakse väikeste lisa- intsisioonide kaudu.

Märkus: neid protseduure määratletakse koodi kirjetes kui laparoskoopilised, salpingoskoopilised või ovarioskoopilised.

Numbrid 2, 5 ja 8 Transluminaalsed endoskoopilised protseduurid, s.t. tupe või emakakaela kaudu.

Kaasaarvatud (Peatükk L) protseduurid hüsteroskoopia, mikrohüsteroskoopia ja falloposkoopia korral.

Märkus: koodi kirjetes määratletakse neid protseduure kui hüsteroskoopilised või falloposkoopilised

Koodide puhul, kus neljandal kohal on number 9 (kood “teised”), kasutatakse ainult viimaseid numbreid 6, 7, ja 8 ülalmainitud tähenduses.

Tähelepanu tuleb pöörata järgmisele erinevusele transluminaalse endoskoopia ja invasiivsete või terapeutiliste protseduuride vahel, mida tehakse transluminaalse endoskoopia käigus:

Transluminaalset endoskoopiat, mis võimaldab tihti mitmete omavahel ühenduses olevate organite õõnte samaaegset uurimist, klassifitseeritakse (Peatükis U) tavaliselt antud endoskoopilise uuringu peamise sihtorgani järgi. Transluminaalne endoskoopia koos hariliku biopsiaga, mis hõlmab harjakesega võetud tsütoloogia, klassifitseeritakse endoskoopiana, mitte endoskoopilise kirurgilise protseduurina.

Transluminaalseid endoskoopilisi protseduure klassifitseeritakse vastavalt asukohale järgi, kus nad tegelikult teostatakse ning seejärel tegevuse ja meetodi järgi. Näiteks Peatükis L kirjeldatakse hüsteroskoopilisi protseduure munajuhul (steriliseerimine), emakal ja emakakaelal.

LA Munasari

LAA *Munasarja punktsioon*

Kaasaarvatud perkutaanne või transvaginaalne punktsioon ja punktsioon laparotoomial

Kaasaarvatud ultraheli kontrolli all

Polütsüstilise munasarja kapsli punktsioon, vt. LAC 20-21

- LAA 00 Munasarjatsüsti punktsioon
- LAA 01 Laparoskoopiline munasarjatsüsti punktsioon
- LAA 03 Perkutaanne munasarjatsüsti punktsioon
- LAA 06 Transvaginaalne munasarjatsüsti punktsioon
- LAA 10 Folliikuli perkutaanne ja transvaginaalne punktsioon ja ootsüüdi väljatoomine
- LAA 11 Laparoskoopiline ootsüüdi väljatoomine
- LAA 20 Perkutaanne või transvaginaalne injektsioon munasarja rasedusse
- LAA 31 Ovarioskoopia
Biopsia, vt. TLA 00
- LAA 96 Munasarja muu punktsioon
- LAA 97 Muu laparoskoopiline munasarja punktsioon

LAB *Munasarja intsisioon ja biopsia*

- LAB 00 Ovariotoomia
- LAB 01 Laparoskoopiline ovariotoomia
- LAB 10 Munasarja biopsia
- LAB 11 Laparoskoopiline munasarja biopsia
- LAB 21 Laparoskoopiline munasarja nõelbiopsia
- LAB 96 Munasarja muu intsisioon või biopsia
- LAB 97 Muu laparoskoopiline munasarja intsisioon või biopsia

LAC *Munasarja lesiooni ekstsioon või destruktsioon*

- LAC 00 Munasarjatsüsti ekstsioon

- LAC 01 Laparoskoopiline munasarjatsüsti ekstsioon
 LAC 10 Munasarjatsüsti fenestratsioon või marsupialisatsioon
 LAC 11 Laparoskoopiline munasarjatsüsti fenestratsioon või marsupialisatsioon
 LAC 20 Munasarja lesiooni destruktsioon
Kaasaarvatud endometriooosi koagulatsioon, polütsüstilise munasarja kapsli punktsioon
 LAC 21 Laparoskoopiline munasarja lesiooni destruktsioon
 LAC 30 Paraovariaalse tsüsti ekstsioon
 LAC 31 Laparoskoopiline paraovariaalse tsüsti ekstsioon
 LAC 96 Munasarja lesiooni muu ekstsioon või destruktsioon
 LAC 97 Muu laparoskoopiline munasarja lesiooni ekstsioon või destruktsioon

LAD *Munasarja osaline eemaldamine*

- LAD 00 Munasarja osaline eemaldamine
 LAD 01 Laparoskoopiline munasarja osaline eemaldamine

LAE *Munasarja totaalne eemaldamine*

- LAE 10 Ühepoolne ooforektoomia
 LAE 11 Ühepoolne laparoskoopiline ooforektoomia
 LAE 20 Mõlemapoolne ooforektoomia
 LAE 21 Mõlemapoolne laparoskoopiline ooforektoomia

LAF *Munasarja ja munajuha eemaldamine*

- LAF 00 Ühepoolne salpingo-ooforektoomia
 LAF 01 Ühepoolne laparoskoopiline salpingo-ooforektoomia
 LAF 10 Mõlemapoolne salpingo-ooforektoomia
 LAF 11 Mõlemapoolne laparoskoopiline salpingo-ooforektoomia
 LAF 20 Transvaginaalne salpingo-ooforektoomia
Lisakood mõlemapoolse operatsiooni korral, vt. ZXA

LAG *Rekonstruktiivsed operatsioonid munasarjal*

- LAG 00 Munasarja liidetest vabastamine
Salpingolüüs, vt. LBF
 LAG 01 Laparoskoopiline munasarja liidetest vabastamine
 LAG 10 Ooforopeksia
 LAG 11 Laparoskoopiline ooforopeksia
 LAG 20 Munasarja detorsioon
Kaasaarvatud samaaegne munajuha detorsioon
 LAG 21 Laparoskoopiline munasarja detorsioon
 LAG 96 Muu rekonstruktiivne operatsioon munasarjal
 LAG 97 Muu laparoskoopiline rekonstruktiivne operatsioon munasarjal

LAW *Muud operatsioonid munasarjal*

- LAW 96 Muu operatsioon munasarjal
 LAW 97 Muu laparoskoopiline operatsioon munasarjal

LB Munajuha

Steriliseerivad operatsioonid, vt. LG

LBA Munajuhade punktsioon ja endoskoopia

Kaasaarvatud ka ultraheli kontrolli all

Falloskoopia, vt. ULB 02

- LBA 00 Perkutaanne munajuha punktsioon
- LBA 01 Laparoskopiline munajuha punktsioon
- LBA 03 Transvaginaalne munajuha punktsioon
- LBA 07 Salpingoskoopia
- LBA 96 Muu punktsioon või endoskoopiline protseduur munajuhal
- LBA 97 Muu laparoskopiline punktsioon munajuhal
- LBA 98 Muu transluminaalne endoskoopiline protseduur munajuhal

LBB Munajuha biopsia

- LBB 00 Munajuha biopsia
- LBB 01 Laparoskopiline munajuha biopsia
Munajuha falloskoopiline biopsia, vt. ULB 05
- LBB 04 Salpingoskoopiline munajuha biopsia
- LBB 11 Laparoskopiline munajuha nõelbiopsia
Perkutaanne munajuha nõelbiopsia, vt. TLB 00
- LBB 96 Munajuha muu biopsia

LBC Munajuha säilitavad operatsioonid munajuharaseduse korral

- LBC 00 Perkutaanne injektsioon munajuharasedusse
- LBC 03 Transvaginaalne injektsioon munajuharasedusse
- LBC 07 Laparoskopiline injektsioon munajuharasedusse
- LBC 08 Falloskoopiline injektsioon munajuharasedusse
- LBC 10 Viljastumise produktide eemaldamine munajuhast
Ilma salpingotoomiata
- LBC 11 Laparoskopiline viljastumise produktide eemaldamine munajuhast
Ilma salpingotoomiata
- LBC 20 Salpingotoomia ja viljastumise produktide eemaldamine
- LBC 21 Laparoskopiline salpingotoomia ja viljastumise produktide eemaldamine
- LBC 96 Munajuha muu säilitav operatsioon munajuharaseduse korral
- LBC 97 Muu laparoskopiline munajuha säilitav operatsioon munajuharaseduse korral
- LBC 98 Muu transluminaalne munajuha säilitav operatsioon munajuharaseduse korral

LBD Munajuha reseksioon

Kaasaarvatud munajuharaseduse korral

- LBD 00 Munajuha reseksioon
- LBD 01 Laparoskopiline munajuha reseksioon

LBE Munajuha totaalne eemaldamine

Kaasaarvatud munajuharaseduse korral

Salpingo-ooforektoomia, vt. LAF

- LBE 00 Salpingektoomia
LBE 01 Laparoskoopiline salpingektoomia

LBF Operatsioonid munajuhul infertiilsuse korral

- LBF 00 Munajuha perfusioon
LBF 01 Laparoskoopiline munajuha perfusioon
LBF 03 Munajuha perfusioon rekonstruktsiooni järgselt
LBF 11 Laparoskoopia abistatud viljastamise korral
Nt. suguraku sisseviimine munajuhasse (GIFT)
LBF 12 Hüsteroskoopia abistatud viljastamise korral
Nt. suguraku sisseviimine munajuhasse (GIFT)
LBF 20 Transservikaalne kateeter-salpingoplastika
T CSP
LBF 30 Salpingolütüs
LBF 31 Laparoskoopiline salpingolütüs
LBF 40 Fimbrioplastika
LBF 41 Laparoskoopiline fimbrioplastika
LBF 50 Salpingostoomia
LBF 51 Laparoskoopiline salpingostoomia
LBF 60 Munajuha osaline eemaldamine ja anastomoos
LBF 61 Laparoskoopiline munajuha osaline eemaldamine ja anastomoos
LBF 70 Munajuha osaline eemaldamine ja reimplantatsioon
LBF 96 Muu operatsioon munajuhul infertiilsuse korral
LBF 97 Muu laparoskoopiline operatsioon munajuhul infertiilsuse korral

LBW Muud operatsioonid munajuhul

Munasarja ja munajuha detorsioon, vt. LAG 20-21

- LBW 96 Muu operatsioon munajuhul
LBW 97 Muu laparoskoopiline operatsioon munajuhul
LBW 98 Muu transluminaalne endoskoopiline operatsioon munajuhul

LC Emakas ja emakasidemed

Cervix uteri, vt. LD

Tupe operatsioonid emaka prolapsi korral, vt. LAF

Hüsteroskoopia ja mikrohüsteroskoopia, vt. ULC

Hüsteroskoopiline steriliseerimine, vt. LGA

Hüsteroskoopilised protseduurid raseduse korral, vt. MAA

LCA Emakasisesed operatsioonid ja emaka ning emakasidemete biopsia

Abrasioon spontaanse abordi korral või sünnituse järgselt, vt. MBA

Emakakaela biopsia, vt. LDA 10

Raseduse lõpetamine, vt. LCH

- LCA 00 Emaka ja emakasidemete biopsia
LCA 01 Laparoskoopiline emaka ja emakasidemete biopsia

- LCA 06 Endomeetriumi biopsia
Emakakaela biopsia, vt. LDA
Endomeetriumi hüsteroskoopiline biopsia, vt. ULC
- LCA 10 Emakaõone abrasioon
Kaasaarvatud emakakaela dilatatsioon
- LCA 13 Emakaõone ja -kaela abrasioon
Kaasaarvatud emakakaela dilatatsioon
Ainult emakakaela abrasioon, vt. LDA
- LCA 16 Endomeetriumi destruktsioon
Nt. koagulatsiooni teel
- LCA 20 Võõrkeha eemaldamine emakast
Kaasaarvatud emakasisese vahendi ekstraktsioon emakasisese instrumentaariumi abil
Väljaarvatud emakasisese vahendi normaalne vaginaalne ekstraktsioon
- LCA 22 Hüsteroskoopiline võõrkeha eemaldamine
Kaasaarvatud emakasisese vahendi korral
Raseduse korral, vt. MAA 22
- LCA 30 Ootsüüdi ja embrüo emakaõõnde viimine abistatud viljastamise korral
- LCA 96 Muu emakasisene operatsioon
- LCA 98 Muu transluminaalne endoskoopiline operatsioon emakal

LCB *Emaka lesiooni intsissioon, ekstsissioon ja destruktsioon*

- LCB 00 Hüsterotoomia
Raseduse lõppemise korral, vt. LCH 20
- LCB 01 Laparoskopiline hüsterotoomia
- LCB 10 Müomektoomia
- LCB 11 Laparoskopiline müomektoomia
- LCB 14 Laparoskopiline müolüüs
- LCB 20 Transvaginaalne müomektoomia
- LCB 25 Hüsteroskoopiline lesiooni ekstsissioon
Nt. poliüübi, müoomi korral
- LCB 28 Hüsteroskoopiline endomeetriumi ekstsissioon
- LCB 32 Hüsteroskoopiline endomeetriumi destruktsioon
- LCB 96 Emaka lesiooni muu ekstsissioon
- LCB 97 Muu laparoskopiline emaka lesiooni ekstsissioon
- LCB 98 Muu transluminaalne endoskoopiline emaka lesiooni ekstsissioon

LCC *Emaka osaline eemaldamine*

- LCC 00 Emaka osaline eemaldamine
- LCC 01 Laparoskopiline emaka osaline eemaldamine
- LCC 05 Hüsteroskoopiline emakaseina eemaldamine
Kaasaarvatud vaheseina eemaldamine
- LCC 10 Supravaginaalne hüsterektoomia
Supravaginaalne keisrilõike hüsterektoomia, vt. MCA 30
- LCC 11 Laparoskopiline subtotaalne hüsterektoomia
Laparoskopiline supravaginaalne hüsterektoomia (LSH)
- LCC 20 Tupekaudne supravaginaalne hüsterektoomia
- LCC 96 Emaka muu osaline eemaldamine
- LCC 97 Muu laparoskopiline emaka osaline eemaldamine

LCD Emaka totaalne eemaldamine*Keisrilõike hüsterektoomia, vt. MCA*

LCD 00 Hüsterektoomia

Lisana tsüstektoomiale, vt. KCC 30

LCD 01 Laparoskoopiline hüsterektoomia

Emaka eemaldamisega kõhuseinalõike kaudu

LCD 04 Laparoskoopiline hüsterektoomia

Emaka vaginaalse eemaldamisega

LCD 10 Vaginaalne hüsterektoomia

*Kombineerituna kolpoperineoplastika, vt. LEF*LCD 11 Laparoskoopiliselt assisteeritud vaginaalne hüsterektoomia
(LAVH)

LCD 30 Radikaalne hüsterektoomia

*Kombineerituna tsüstektoomiaga, vt. KCH 30*LCD 31 Radikaalne laparoskoopiline hüsterektoomia
(RLH)

LCD 40 Radikaalne vaginaalne hüsterektoomia

LCD 96 Muu hüsterektoomia

LCD 97 Muu laparoskoopiline hüsterektoomia

LCE Vaagnaelundite evistseratsioon

LCE 00 Vaagnaelundite eesmine evistseratsioon naistel

LCE 10 Vaagnaelundite tagumine evistseratsioon naistel

LCE 20 Vaagnaelundite totaalne evistseratsioon naistel

LCE 96 Vaagnaelundite muu evistseratsioon naistel

LCF Parameetriumi lesiooni ekstsioon

LCF 00 Parameetriumi lesiooni ekstsioon

LCF 01 Laparoskoopiline parameetriumi lesiooni ekstsioon

LCF 10 Varikotseele ekstsioon naistel

LCF 11 Laparoskoopiline varikotseele ekstsioon naistel

LCF 96 Parameetriumi lesiooni muu ekstsioon

LCF 97 Muu laparoskoopiline parameetriumi lesiooni ekstsioon

LCG Rekonstruktiivsed operatsioonid emakal

LCG 02 Hüsteroskoopiline liidete vabastamine

LCG 10 Emaka suturatsioon

Ruptuuri korral sünnitusel, vt. MCC 00

LCG 11 Laparoskoopiline emaka suturatsioon

LCG 20 Hüsteropeksia

LCG 21 Laparoskoopiline hüsteropeksia

LCG 30 Sakrouteriinsete sidemete reseksioon või transtsisioon

LCG 31 Laparoskoopiline sakrouteriinsete sidemete reseksioon või transtsisioon

LCG 40 Emaka rekonstruktsioon

Eponüüm: Strassmann

LCG 41 Laparoskoopiline emaka rekonstruktsioon

LCG 96 Muu rekonstruktiivne operatsioon emakal

- LCG 97 Muu laparoskoopiline rekonstruktiivne operatsioon emakal
 LCG 98 Muu transluminaalne endoskoopiline rekonstruktiivne operatsioon emakal

LCH Raseduse lõpetamine

Emaka evakuatsioon spontaanse või meditsiiniliselt esilekutsutud aborti korral või pärast sünnitust, vt. MBA

- LCH 00 Viljastumisproduktide eemaldamine emakaõonest vaakum-aspiratsiooni teel
Kaasaarvatud emakakaela dilatatsioon
 LCH 03 Viljastumisproduktide eemaldamine emakaõonest ja emakaõone küretaaž
Kaasaarvatud emakakaela dilatatsioon
 LCH 10 Aborti põhjustavate ravimite amnionisisene või -väline kasutamine
 LCH 13 Emakaõone vaakum-aspiratsioon meditsiiniliselt esilekutsutud aborti järgselt
 LCH 20 Hüsterektoomia ja viljastumisproduktide evakuatsioon
Kaasaarvatud abdominaalne või vaginaalne hüsterektoomia
 LCH 96 Raseduse muu lõpetamine

LCW Muud operatsioonid emakal ja emakasidemetel

- LCW 96 Muu operatsioon emakal ja emakasidemetel
 LCW 97 Muu laparoskoopiline operatsioon emakal ja emakasidemetel
 LCW 98 Muu hüsteroskoopiline operatsioon emakal

LD Emakakael

LDA Emakakaela dilatatsioon, abrasioon ja biopsia

- LDA 00 Emakakaela dilatatsioon
 LDA 10 Emakakaela abrasioon
Emakakaela hüsteroskoopiline biopsia, vt. ULC
 LDA 20 Emakakaela biopsia
 LDA 96 Emakakaela muu biopsia

LDB Emakakaela lesiooni ekstsioon või destruktsioon

- LDB 00 Emakakaela lesiooni ekstsioon
Nt. polüübi korral
 LDB 10 Emakakaela krüoteraapia
 LDB 20 Emakakaela elektrokoagulatsioon või laserteraapia

LDC Emakakaela eemaldamine

Koloperineoplastika puhul, vt. LEF

- LDC 00 Emakakaela konisatsioon noa abil
 LDC 03 Emakakaela konisatsioon diatermia või laseri abil
 LDC 10 Emakakaela osaline eemaldamine
 LDC 96 Emakakaela muu eemaldamine

LDD Rekonstruktiivsed operatsioonid emakakaelal

- LDD 00 Emakakaela suturatsioon
Ruptuuri puhul sünnituse korral, vt. MBA

LDD 10 Emakakaela plastiline korrektsioon
Emakakaela tugiõmblus raseduse korral, vt. MAB

LDD 20 Emakakaela tugiõmbluse eemaldamine
Eemaldamine enne sünnitust, vt. MAB

LDW Muud operatsioonid emakakaelal

LDW 96 Muu operatsioon emakakaelal

LE Tupp

Kolposkoopia, vt. XLE

LEA Kuldoskoopia ja tupe intsisioon

Douglasi õõne punktsioon, vt. TLE 20

LEA 01 Kuldoskoopia

Kaasaarvatud koos biopsiaga

LEA 10 Kolpotoomia

Kaasaarvatud Douglasi õõne abstsessi drenimine

LEB Tupe lesiooni biopsia, ekstsioon või destruktsioon

LEB 00 Tupe biopsia

LEB 10 Tupe lesiooni ekstsioon

Kaasaarvatud haavandumise, tsüsti või tuumori korral

LEB 20 Tupe tsüsti marsupialisatsioon

LEB 30 Tupe limaskestast lesiooni destruktsioon

Kaasaarvatud koos krioterapia, diatermia või laseri kasutamisega

LEC Tupe osaline eemaldamine

LEC 00 Tupe osaline eemaldamine

LEC 10 Tupe vaheseina eemaldamine

LED Tupe totaalne eemaldamine

LED 00 Kolpektoomia

LEE Tupe korrektsioon või konstruktsioon

Lisakood transplantaadi või koelapi määratlemiseks, vt. ZZ

Väljaarvatud operatsioonide korral inkontinentsi või emaka prolapsi puhul

LEE 00 Tupe õmblus

Ruptuuri korral sünnitusel, vt. MBC

LEE 10 Tupe korrektsioon transplantaadi või koelapi abil

LEE 20 Urovaginaalse fistuli sulgemine transplantaadi või koelapi abil

LEE 30 Intestinovaginaalse fistuli sulgemine transplantaadi või koelapi abil

*Kaasaarvatud retrovaginaalse, kolovaginaalse või enterovaginaalse fistuli korral
Intestinaalse reseksiooni sulgemine ilma koelapita, vt. JBF*

- LEE 40 Tupe konstruktsioon
Soomuutmise operatsioonide korral
- LEE 96 Tupe muu korrektsioon

LEF Operatsioonid emaka või tupevälvi prolapsi ja enterotseele korral

- LEF 00 Eesmine kolpóraafia
Kaasaarvatud koos perineoraafiaga
- LEF 03 Tagumine kolpóraafia
Kaasaarvatud koos tõstjalihase õmbluse ja perineoraafiaga
- LEF 10 Kolpoperineoplastika
Koos emakakaela ekstsiooni, tõstjalihase õmbluse ja perineoraafiaga
- LEF 13 Kolpoperineoplastika ja vaginaalne hüsterektomia
- LEF 20 Osaline kolpokleisis
- LEF 23 Täielik kolpokleisis
- LEF 40 Vaginaalne enterotseele korrektsioon
- LEF 41 Laparoskoopiline enterotseele korrektsioon
- LEF 50 Kolpopeksia eelnenud hüsterektomia järgselt
- LEF 51 Laparoskoopiline kolpopeksia eelnenud hüsterektomia järgselt
- LEF 53 Vaginaalne kolpopeksia eelnenud hüsterektomia järgselt
- LEF 96 Muu operatsioon emaka või tupevälvi prolapsi korral
- LEF 97 Muu laparoskoopiline operatsioon emaka või tupevälvi prolapsi korral

LEG Vaginaalsed operatsioonid inkontinentsi puhul

Abdominaalne või kombineeritud abdominaalne ja vaginaalne operatsioon, vt. KDG

- LEG 00 Vaginaalne ureterotsüstoraafia
Eponüümid: Kelly, Kennedy, jne.
- LEG 10 Vaginaalne ureterotsüstopekcia
Koos lingu kasutamisega
- LEG 20 Vaagnapõhja plastiline korrektsioon naistel koos tõstjalihase läbimisega
- LEG 96 Muu vaginaalne operatsioon inkontinentsi puhul

LEW Muud operatsioonid tupel

- LEW 96 Muu operatsioon tupel
- LEW 97 Muu endoskoopiline operatsioon tupel

LF Välissuguelundid ja perineum

LFA Välissuguelundite ja perineumi intsisioon

- LFA 00 Välissuguelundite ja perineumi intsisioon
Kaasaarvatud koos dreenimisega
- LFA 10 Mitteperforeerunud hüümeni või hüümeni jäänuse intsisioon

LFB Välissuguelundite ja perineumi lesiooni biopsia, ekstsioon või likvideerimine

- LFB 00 Välissuguelundite ja perineumi biopsia
- LFB 10 Välissuguelundite ja perineumi lesiooni ekstsioon

- Kaasaarvatud tuumori või haavandumise korral*
LFB 20 Välissuguelundite ja perineumi lesiooni likvideerimine
Kaasaarvatud krüoteraapia, diatermia või laseri abiga

LFC Välissuguelundite osaline eemaldamine

- LFC 00 Välissuguelundite osaline eemaldamine
 LFC 96 Välissuguelundite või perineumi muu osaline eemaldamine

LFD Välissuguelundite totaalne eemaldamine

- LFD 00 Vulvektoomia
 LFD 10 Vulvektoomia ja regionaalsete lümfisõlmede eemaldamine

LFE Välissuguelundite ja perineumi korrektsioon

- LFE 00 Välissuguelundite õmblus
 LFE 10 Välissuguelundite plastiline korrektsioon
 LFE 20 Perineumi õmblus
Perineumi õmblus ruptuuri korral sünnitusel, vt. MBC
 LFE 96 Välissuguelundite ja perineumi muu korrektsioon

LFF Operatsioonid Bartholini näärmetel

- LFF 00 Bartholini näärme marsupialisatsioon
 LFF 10 Bartholini näärme ekstsisioon
 LFF 96 Muu operatsioon Bartholini näärmel

LFW Muud operatsioonid välissuguelunditel ja perineumil

- LFW 96 Muu operatsioon välissuguelunditel või perineumil

LG Naise steriliseerimine

LGA Naise steriliseerimine

- LGA 00 Steriliseerimine munajuhade ligeerimisega
 LGA 10 Steriliseerimine munajuhade eemaldamise või läbimisega
 LGA 11 Laparoskoopiline steriliseerimine munajuhade eemaldamise või läbimisega
 LGA 20 Steriliseerimine munajuhade konstriktsiooni teel
Kaasaarvatud klipside, rõngaste, jne. kasutamine
 LGA 21 Laparoskoopiline steriliseerimine munajuhade konstriktsiooni teel
 LGA 22 Hüsteroskoopiline steriliseerimine
Oklusiooni abil, nt. polümeeri süstimine munajuhadesse
 LGA 96 Naise muu steriliseerimine
 LGA 97 Muu laparoskoopiline naise steriliseerimine
 LGA 98 Muu transluminaalne endoskoopiline steriliseerimine

LW Kordusoperatsioonid naissuguorganitel

LWA *Haava dehistsentsi korrektsioon günekoloogilises kirurgias*

LWA 00 Haava dehistsentsi korrektsioon günekoloogilises kirurgias

LWB *Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral günekoloogilises kirurgias*

Kaasaarvatud haavainfektsioon

LWB 00 Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral günekoloogilises kirurgias

LWC *Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral günekoloogilises kirurgias*

Kaasaarvatud infektsioon kehaõõnes või opereeritud organitel või struktuuridel

LWC 00 Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral günekoloogilises kirurgias

LWC 01 Perkutaanne endoskoopiline kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral günekoloogilises kirurgias

LWD *Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral günekoloogilises kirurgias*

Kaasaarvatud verejooks haavast või hematoom

LWD 00 Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral günekoloogilises kirurgias

LWE *Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral günekoloogilises kirurgias*

Kaasaarvatud verejooks või hematoom kehaõõnes või opereeritud organitel või struktuuridel

LWE 00 Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral günekoloogilises kirurgias

LWE 01 Perkutaanne endoskoopiline kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral günekoloogilises kirurgias

LWE 02 Transluminaalne endoskoopiline kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral günekoloogilises kirurgias

LWF *Kordusoperatsioon anastomoosi või õmbluse dehistsentsi korral günekoloogilises kirurgias*

LWF 00 Kordusoperatsioon anastomoosi või õmbluse dehistsentsi korral günekoloogilises kirurgias

LWF 01 Perkutaanne endoskoopiline kordusoperatsioon anastomoosi või õmbluse dehistsentsi korral günekoloogilises kirurgias

LWW *Muud kordusoperatsioonid günekoloogilises kirurgias*

LWW 96 Muu kordusoperatsioon günekoloogilises kirurgias

LWW 97 Muu perkutaanne endoskoopiline kordusoperatsioon günekoloogilises kirurgias

LWW 98 Muu transluminaalne endoskoopiline kordusoperatsioon günekoloogilises kirurgias

PEATÜKK M

Sünnitusabi protseduurid

MA	Protseduurid raseduse ajal ja sünnitusel
MB	Protseduurid peale sünnitust või aborti
MC	Keisrilõige ja laparotoomia sünnitusabis
MW	Kordusoperatsioonid sünnitusabis

Koodide viimase numbri tähendus

Peatükkides G, J, K, L ja M määrab koodi viimane number meetodit järgmiselt:

- Numbrid 0, 3 ja 6: Lahtised ja muud mitte-endoskoopilised operatsioonid või protseduurid
Märkus: protseduurid, mida ei ole koodi kirjetes määratletud teisiti, on avatud operatsioonid või protseduurid
- Numbrid 1, 4 ja 7: Endoskoopilised operatsioonid või protseduurid punktsiooni või intsisiooni kaudu
Kaasaarvatud (Peatükk M) laparoskoopia, fetoskoopia ja embrüoskoopia. Kaasaarvatud lisa-torkeavade või väikeste lõigete kasutamine. Protseduuri klassifitseeritakse kui laparoskoopilist, kui antud organi disseksioon ja preparatsioon sooritatakse endoskoopiliselt, isegi kui osa operatsioonist teostatakse väikeste lõigete kaudu.
Märkus: koodi kirjetes määratletakse neid protseduure kui laparoskoopilised, kuid fetoskoopia ja embrüoskoopia puhul on endoskoopilised protseduurid hõlmatud endoskoopilistes koodides
- Numbrid 2, 5 ja 8: Transluminaalsed endoskoopilised protseduurid, s.t. tupe või emakakaela kaudu.
Transluminaalset endoskoopiat koos hariliku biopsiaga, mis hõlmab harjakesega võetud tsütoloogia, klassifitseeritakse endoskoopiana, mitte endoskoopilise kirurgilise protseduurina.
Kaasaarvatud (Peatükk M) protseduurid hüsteroskoopia ja mikrohüsteroskoopial.
Märkus: neid protseduure määratletakse koodi kirjetes kui hüsteroskoopilised

Koodide puhul, kus neljandal kohal on number 9 (kood "teised"), kasutatakse ainult viimaseid numbreid 6, 7, ja 8 ülalmainitud tähenduses.

MA Protseduurid raseduse ajal ja sünnitusel*Raseduse katkestamine, vt. LCH***MAA** *Rasedusaegsed operatsioonid emakal ja lootel**Hüsteroskoopia, vt. ULC*

MAA 00 Amniotsentees

MAA 03 Intraamniaalne infusioon

Raseduse katkestamise korral, vt. LCH 10

MAA 10 Koorionihatu biopsia

Koorionihatu hüsteroskoopiline biopsia, vt. ULC

MAA 22 Hüsteroskoopiline emakasisese vahendi eemaldamine raseduse ajal

MAA 30 Kordotsentees

MAA 40 Loote punktsioon

*Tsiisti, hüdrotooraksi, jne. korral**Kaasaarvatud koos dreenimisega või kateetri paigaldamisega*

MAA 43 Loote biopsia

MAA 51 Embrüoskoopia

Kaasaarvatud koos kirurgilise protseduuriga lootel

MAA 54 Fetoskoopia

Kaasaarvatud koos kirurgilise protseduuriga lootel

MAA 96 Muu rasedusaegne operatsioon emakal või lootel

MAA 98 Muu hüsteroskoopiline protseduur emakal raseduse ajal või lootel

MAB *Mitmesugused rasedusaegsed protseduurid emakal või lootel*

MAB 00 Emakakaelale õmbluse asetamine raseduse ajal

MAB 03 Emakakaela õmbluse eemaldamine enne sünnitust

Eemaldamine mitte-rasedal, vt. LDD 20

MAB 10 Loote väline pööre

MAB 20 Ebaõnnestunud loote väline pööre

MAC *Sünnituse instrumentaalne esilekutsumine*

MAC 00 Looteveepõie sünnituseelne avamine

MAC 10 Emakakaelakanali sünnituseelne laiendamine

MAC 96 Muu instrumentaalne sünnituse esilekutsumine

MAD *Sünnitusteede laiendamine sünnituse abistamiseks**Episiotoomia, vt. TMA 00*

MAD 00 Emakakaela intsisioon sünnituse abistamiseks

MAD 20 Pubiotoomia sünnituse abistamiseks

MAD 96 Sünnitusteede muu laiendamine sünnituse abistamiseks

MAE *Vaakumsünnitus**Mittetäielik vaakumekstraktsioon, vt. MAH*

MAE 00 Vaakumsünnitus

MAE 03 Õõne- või kõrge vaakumsünnitus

MAE 20 Ebaõnnestunud vaakumsünnitus

MAE 96 Muu vaakumsünnitus

MAF Tangsünnitus loote peaseisu korral*Tangsünnitus loote tuharseisu korral, vt. MAG**Väljutamine tangide abil ilma täieliku ekstraktsioonita, vt. MAH*

- MAF 00 Madaltangsünnitus e. väljapääsutangid loote peaseisu korral
- MAF 10 Õnetangsünnitus e. keskmised tangid loote peaseisu korral
- MAF 20 Ebaõnnestunud tangsünnitus loote peaseisu korral
- MAF 96 Muu sünnitus peaseisust tangide abil

MAG Tuharseis-sünnitus*Kaasaarvatud tuharseis- ja jalgsünnitus*

- MAG 00 Abistatud tuharseis-sünnitus
- MAG 03 Tuharseis-sünnitus, järeltuleva pea väljutamine tangidega
- MAG 10 Tuharseis-sünnitus loote ekstraktsiooniga
- MAG 13 Tuharseis-sünnitus loote ekstraktsiooniga, järeltuleva pea väljutamine tangidega
- MAG 20 Sisemine loote pööre või pööre ekstraktsiooniga
- MAG 96 Muu tuharseis-sünnitus

MAH Mitmesugused sünnitusega seotud protseduurid

- MAH 00 Mittetäielik vaakumekstraktsioon
Vaakum ekstraktsioon, vt. MAE
- MAH 03 Väljutamine tangide abil ilma täieliku ekstraktsioonita
Ekstraktsioon tangide abil, vt. MAF
- MAH 10 Väljalangenud nabaväädi reponeerimine
- MAH 20 Peaseisu valeasendi korrektsioon
- MAH 30 Loodet purustav operatsioon sünnitusel

MAJ Mitmikraseduse vähendamine

- MAJ 00 Mitmikraseduse vähendamine ühe loote võrra
- MAJ 10 Mitmikraseduse vähendamine enam kui ühe loote võrra

MAW Muud operatsioonid raseduse ajal ja sünnitusel

- MAW 96 Muu operatsioon raseduse ajal ja sünnitusel
- MAW 97 Muu laparoskoopiline operatsioon raseduse ajal
- MAW 98 Muu transluminaalne endoskoopiline operatsioon raseduse ajal

MB Protseduurid pärast sünnitust või aborti**MBA Platsenta ja looteosade eemaldamine pärast sünnitust või aborti**

- MBA 00 Emakaõõne vaakumspiratsioon pärast sünnitust või aborti
Kaasaarvatud emakakaela dilateerimine
- MBA 03 Emakaõõne abrasioon pärast sünnitust või aborti
Kaasaarvatud emakakaela dilateerimine
- MBA 10 Emakaõõne sünnitusjärgne manuaalne revisioon

- MBA 20 Platsenta väljutamine välise võttega
Eponüüm: Credé
- MBA 30 Platsenta manuaalne eemaldamine pärast sünnitust
Kaasaarvatud lootekestade eemaldamine
- MBA 96 Platsenta ja looteosade muu eemaldamine pärast sünnitust või aborti

MBB Muud manuaalsed protseduurid emakal pärast sünnitust

- MBB 00 Emaka reponeerimine inversiooni korral
- MBB 10 Emaka sünnitusjärgne tamponeerimine
- MBB 96 Muu manuaalne protseduur emakal pärast sünnitust

MBC Sünnitusrebendite korrektsioon

Emaka rebendi korrektsioon, vt. MCC 00

- MBC 00 Emakakaela sünnitusrebendite korrektsioon
Kaasaarvatud korrektsioon pärast aborti
- MBC 10 Tupe sünnitusrebendite korrektsioon
- MBC 20 Välissuguelundite sünnitusrebendite korrektsioon
- MBC 30 Perineumi osalise rebendi korrektsioon
1. ja 2. astme rebendid
- MBC 33 Perineumi täieliku rebendi korrektsioon
3. ja 4. astme rebendid
- MBC 40 Paravaginaalse või välissuguelundite hematoomi korrektsioon pärast sünnitust või aborti
- MBC 96 Sünnitusrebendite muu korrektsioon

MBW Muud operatsioonid pärast sünnitust või aborti

- MBW 96 Muu operatsioon pärast sünnitust või aborti

MC Keisrilõige ja laparotoomia sünnitusabis

MCA Keisrilõige

- MCA 00 Keisrilõige emakakehal
- MCA 10 Keisrilõige emaka alumises segmendis
- MCA 20 Vaginaalne keisrilõige
- MCA 30 Supravaginaalne hüsterektoomia keisrilõikel
Eponüüm: Porro
- MCA 33 Hüsterektoomia keisrilõikel
- MCA 96 Muu keisrilõige

MCB Laparotoomia ja sünnitus emakavälise loote korral

Operatsioonid munajuha- ja munasarjaraseduse korral kuni raseduskestuseni 28 nädalal, vt. LAA, LB

- MCB 00 Laparotoomia ja sünnitus emakavälise loote korral

MCC Emakaruptuuri sünnitusjärgne korrektsioon

MCC 00 Emakaruptuuri sünnitusjärgne korrektsioon

MCW Muu laparotoomia sünnitusabis

MCW 96 Muu laparotoomia sünnitusabis

MW Kordusoperatsioonid sünnitusabis*Kaasaarvatud kordusoperatsioonid suguelunditel raseduse ajal või pärast aborti või keisrilõiget
Pärast vaginaalset sünnitust või aborti, vt. MBA-MBC***MWA Haava dehistsentsi korrektsioon sünnitusabis**

MWA 00 Haava dehistsentsi korrektsioon sünnitusabis

MWB Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral sünnitusabis*Kaasaarvatud haavainfektsioon*

MWB 00 Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral sünnitusabis

MWC Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral sünnitusabis*Kaasaarvatud infektsioon kehaõõnes või opereeritud organitel või struktuuridel*

MWC 00 Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral sünnitusabis

MWC 01 Perkutaanne endoskoopiline kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral sünnitusabis

MWD Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral sünnitusabis*Kaasaarvatud verejooks haavast või hematoom*

MWD 00 Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral sünnitusabis

MWE Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral sünnitusabis*Kaasaarvatud verejooks või hematoom kehaõõnes või opereeritud organitel või struktuuridel*

MWE 00 Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral sünnitusabis

MWE 01 Perkutaanne endoskoopiline kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral sünnitusabis

MWE 02 Transluminaalne endoskoopiline kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral sünnitusabis

MWF Kordusoperatsioon anastomoosi või õmbluse dehistsentsi korral sünnitusabis

MWF 00 Kordusoperatsioon anastomoosi või õmbluse dehistsentsi korral sünnitusabis

MWF 01 Perkutaanne endoskoopiline kordusoperatsioon anastomoosi või õmbluse dehistsentsi korral sünnitusabis

MWW Muud kordusoperatsioonid sünnitusabis

MWW 96 Muu kordusoperatsioon sünnitusabis

MWW 97 Muu perkutaanne endoskoopiline kordusoperatsioon sünnitusabis

MWW 98 Muu transluminaalne endoskoopiline kordusoperatsioon sünnitusabis

PEATÜKK N

Lihase-skeletisüsteem

Koodistruktuur:

1. koht: Organsüsteem, N (lihase-skeletisüsteem)
2. koht: Keha piirkond (A-H)
3. koht: Meetod, A-W, väljaarvatud I ja O
4. koht: Protseduuri spetsifikatsioon, 0-9
5. koht: Meetodi või koha edasine spetsifikatsioon, 0-9 (“y” koodides)

Piirkonnad:

NA	Lüüsammas ja kael <i>Sternum ja roided, vt. GA</i>
NB	Õlg ja õlavars <i>Kaasaarvatud rangluu ja abaluu</i>
NC	Küünarnukk ja küünarvars
ND	Ranne ja labakäsi
NE	Vaagen <i>Kaasaarvatud ristluu ja sabaluu</i>
NF	Puusaliiges ja reis
NG	Põlveliiges ja sääre
NH	Hüppeliiges ja labajalg

NA Lüüsammas ja kael

NAA Eksploriivsed protseduurid

*Kaasaarvatud diagnostiline artroskoopia, biopsia
Kattekedede biopsia, vt. peatükk Q
Kõõluste, liigeste või luu infektsiooni korral, vt. NAS*

NAA koodide viimase numbriga tähendus:

- 0 Perkutaanne
- 1 Artroskoopiline
- 2 Lahtine
- 9 Määratlemata

- NAA 0y Lülisamba või kaela pehmete kudede eksploratsioon
 NAA 1y Lülisamba- või kaelaliigese eksploratsioon
Kaasaarvatud diagnostiline artroskoopia
 NAA 2y Lülisamba või kaela pehmete kudede või liigese biopsia
 NAA 3y Selgrootüli biopsia

NAB *Lülisambaliigeste esmane proteesimine*

Kaasaarvatud esmane proteesimise pärast eelnevat murru ravi või muud operatsiooni liigesel
Lisakood luutransplantaadi korral, vt. NAN

NAB koodide viimase numbriga tähendus:

- 0 Lülisamba tservikaalosa
- 1 Lülisamba tserviko-torakaalosa
- 2 Lülisamba torakaalosa
- 3 Lülisamba torakolumbaalosa
- 4 Lülisamba lumbaalosa
- 5 Lülisamba tserviko-torako-lumbaalosa
- 6 Lülisamba lumbosakraalosa
- 9 Määratlemata

NAB 9y Lülisambaliigese esmane proteesimine

NAC *Lülisambaliigeste teisene proteesimine*

Kaasaarvatud teine või hilisem proteesimine totaalse või osalise proteesiga
Proteesi eemaldamine, vt. NAU
Lisakood luutransplantaadi korral, vt. NAN

NAC koodide viimase numbriga tähendus:

- 0 Lülisamba tservikaalosa
- 1 Lülisamba tserviko-torakaalosa
- 2 Lülisamba torakaalosa
- 3 Lülisamba torakolumbaalosa
- 4 Lülisamba lumbaalosa
- 5 Lülisamba tserviko-torako-lumbaalosa
- 6 Lülisamba lumbosakraalosa
- 9 Määratlemata

NAC 9y Lülisambaliigese teisene proteesimine

NAE *Operatsioonid lülisamba ja kaela kapslitel või sidemetel*

Deformatsiooni kompleksne korrektsioon, nt. NAT

NAE koodide viimase numbriga tähendus:

- 0 Lülisamba tservikaalosa
- 1 Lülisamba tserviko-torakaalosa
- 2 Lülisamba torakaalosa
- 3 Lülisamba torakolumbaalosa
- 4 Lülisamba lumbaalosa
- 5 Lülisamba tserviko-torako-lumbaalosa

- 6 Lülisamba lumbosakraalosa
- 9 Määratlemata

NAE 9y Operatsioon lülisamba või kaela kapslil või sidemel

NAF Operatsioonid lülisamba ja kaela sünoviaalmembraanil ja liigespindadel

NAF koodide viimase numbril tähendus:

- 0 Lülisamba tservikaalosa
- 1 Lülisamba tserviko-torakaalosa
- 2 Lülisamba torakaalosa
- 3 Lülisamba torakolumbaalosa
- 4 Lülisamba lumbaalosa
- 5 Lülisamba tserviko-torako-lumbaalosa
- 6 Lülisamba lumbosakraalosa
- 9 Määratlemata

NAF 9y Operatsioon lülisamba ja kaela sünoviaalmembraanil ja liigespinnal

NAG Lülisambaliigete ekstsisioon, rekonstruktsioon ja spondülodees

Proteesimine, vt. NAB ja NAC

NAG koodide viimase numbril tähendus:

- 0 Lülisamba tservikaalosa
- 1 Lülisamba tserviko-torakaalosa
- 2 Lülisamba torakaalosa
- 3 Lülisamba torakolumbaalosa
- 4 Lülisamba lumbaalosa
- 5 Lülisamba tserviko-torako-lumbaalosa
- 6 Lülisamba lumbosakraalosa
- 9 Määratlemata

- NAG 0y Lülisamba ekstsisiooni artroplastika
- NAG 1y Lülisamba interpositsiooni artroplastika
- NAG 2y Lülisamba muu artroplastika ilma proteesimiseta
- NAG 3y Lülisamba spondülodees ilma fikatsioonita
- NAG 4y Lülisamba spondülodees sisemise fikatsiooniga
- NAG 5y Lülisamba spondülodees välise fikatsiooniga
- NAG 6y Lülisamba interlaminaarne spondülodees ilma fikatsioonita
- NAG 7y Lülisamba interlaminaarne spondülodees fikatsiooniga
- NAG 8y Lülisamba ristijätke spondülodees
- NAG 9y Lülisambaliigete muu ekstsisioon, rekonstruktsioon või spondülodees

NAH Erinevad operatsioonid lülisambaliigestel

Kaasaarvatud luksatsioonide paigaldamine

NAH koodide viimase numbril tähendus:

- 0 Kinnine
- 1 Artroskoopiline
- 2 Lahtine
- 9 Määratlemata

- NAH 0y Lülisambaliigese luksatsiooni paigaldamine
Väljaarvatud proteesi luksatsiooni korral
- NAH 2y Lülisambaliigese proteesi luksatsiooni paigaldamine
- NAH 3y Lülisambaliigese liidete vabastamine
- NAH 4y Lülisambaliigese vöörkeha või vaba keha eemaldamine
- NAH 5y Lülisambaliigese-sisese eksostoosi või osteofüüdi ekstsisioon
- NAH 9y Muu operatsioon lülisambaliigesel
Väljaarvatud kõik protseduurid, mis kuuluvad NAB-NAG

NAJ Lülisamba murru kirurgia

Lisakood luutransplantaadi korral, vt. NAN

Implantaadi eemaldamine, vt. NAU

Immobilisatsioon ainult kipsi või lahasega, vt. TN

NAJ koodide viimase numbri tähendus:

- 0 Lülisamba tservikaalosa
- 1 Lülisamba tserviko-torakaalosa
- 2 Lülisamba torakaalosa
- 3 Lülisamba torakolumbaalosa
- 4 Lülisamba lumbaalosa
- 5 Lülisamba tserviko-torako-lumbaalosa
- 6 Lülisamba lumbosakraalosa
- 9 Määratlemata

- NAJ 0y Lülisamba murru kinnine paigaldamine
- NAJ 1y Lülisamba murru lahtine paigaldamine
- NAJ 2y Lülisamba murru väline fiksatsioon
- NAJ 3y Lülisamba murru sisemine fiksatsioon bioimplantaadiga
- NAJ 4y Lülisamba murru sisemine fiksatsioon traadi, varda, lingu või nöelaga
- NAJ 6y Lülisamba murru sisemine fiksatsioon plaadi ja kruvidega
- NAJ 7y Lülisamba murru sisemine fiksatsioon ainult kruvidega
- NAJ 8y Lülisamba murru sisemine fiksatsioon muul või kombineeritud meetodil
- NAJ 9y Lülisamba murru muu kirurgia

NAK Operatsioonid selgrootülil

Lisakood luutransplantaadi korral, vt. NAN

Infektsiooni korral, vt. NAS

Deformatsiooni kompleksne korrektsioon, NAT

NAK koodide viimase numbri tähendus:

- 0 Lülisamba tservikaalosa
- 1 Lülisamba tserviko-torakaalosa
- 2 Lülisamba torakaalosa
- 3 Lülisamba torakolumbaalosa
- 4 Lülisamba lumbaalosa
- 5 Lülisamba tserviko-torako-lumbaalosa
- 6 Lülisamba lumbosakraalosa
- 9 Määratlemata

- NAK 0y Lülifragmendi ekstsisioon
Kaasaarvatud sekvestrektoomia
- NAK 1y Lüli osaline või täielik ekstsisioon
Kaasaarvatud liigesega mittekülgneva eksostoosi ekstsisioon
- NAK 2y Lüli fenestratsioon või mulgustamine
- NAK 3y Lülitsüsti dreenimine või ekskoleatsioon
- NAK 9y Muu operatsioon lülil

NAL Operatsioonid lülisamba ja kaela lihastel ja kõõlustel

- NAL 09 Lülisamba või kaela lihase vabastamine
- NAL 19 Lülisamba või kaela lihase suturatsioon või plastiline korrektsioon
- NAL 29 Lülisamba või kaela lihase transpositsioon
- NAL 39 Lülisamba või kaela lihase müotoomia või tenotoomia
- NAL 99 Muu operatsioon lülisamba või kaela lihasel või kõõlusel

NAM Operatsioonid lülisamba või kaela fastsial, ganglionil, sünoviaalmembraanil ja limapaunal

- NAM 09 Lülisamba või kaela fastsiotoomia
- NAM 19 Lülisamba või kaela fastsia osaline või täielik ekstsisioon
- NAM 29 Lülisamba või kaela fastsia suturatsioon
- NAM 39 Lülisamba või kaela sünoviaalganglioni ekstsisioon
- NAM 79 Lülisamba või kaela limapauna ekstsisioon
- NAM 99 Muu operatsioon lülisamba või kaela fastsial, ganglionil või limapaunal

NAN Transplantatsioonid lülisambal

Lisakoodid lihase, kõõluse, fastsia, periosti, perikondriumi või kõhre vaba transplantaadi, mikrovaskulaarse transplantaadi ja lappide (kaasaarvatud luu-, lihas- ja nahalappide) määratlemiseks, vt. ZZ

Koe võtmine transplantatsiooniks, vt. peatükk Y

NAN koodide viimase numbriga tähendus:

- 0 Lülisamba tservikaalosa
- 1 Lülisamba tserviko-torakaalosa
- 2 Lülisamba torakaalosa
- 3 Lülisamba torakolumbaalosa
- 4 Lülisamba lumbaalosa
- 5 Lülisamba tserviko-torako-lumbaalosa
- 6 Lülisamba lumbosakraalosa
- 9 Määratlemata

- NAN 0y Luu autotransplantaat lülisambale
- NAN 1y Luu allotransplantaat lülisambale
- NAN 2y Luu ksenotransplantaat lülisambale
- NAN 4y Kõhre, periosti või fastsia transplantatsioon lülisambale
Vaba transplantaat, vt. ZZ
- NAN 9y Muu transplantatsioon lülisambale

NAR Operatsioonid lüüsisamba tuumori korral**NAR koodide viimase numbriga tähendus:**

- 0 Lüüsisamba tservikaalosa
- 1 Lüüsisamba tserviko-torakaalosa
- 2 Lüüsisamba torakaalosa
- 3 Lüüsisamba torakolumbaalosa
- 4 Lüüsisamba lumbaalosa
- 5 Lüüsisamba tserviko-torako-lumbaalosa
- 6 Lüüsisamba lumbosakraalosa
- 9 Määratlemata

- NAR 0y Lüüsisamba pehme koe tuumori mittetäielik ekstsisioon
- NAR 1y Lüüsisamba pehme koe tuumori täielik ekstsisioon
- NAR 2y Lüüsisamba pehme koe tuumori laiendatud ekstsisioon
- NAR 3y Lüüsisamba pehme koe tuumori plokk-ekstsisioon
- NAR 4y Lüüsisamba luu- või kõhretuumori mittetäielik ekstsisioon
- NAR 5y Lüüsisamba luu- või kõhretuumori täielik ekstsisioon
- NAR 6y Lüüsisamba luu- või kõhretuumori laiendatud ekstsisioon
- NAR 7y Lüüsisamba luu- või kõhretuumori plokk-ekstsisioon
- NAR 9y Muu operatsioon lüüsisamba tuumori korral

NAS Operatsioonid lüüsisamba kõõluste, liigeste, diskide ja luu infektsiooni korral

*Kaasaarvatud drenimine
Sekvestrektoomia, vt. NAL*

NAS koodide viimase numbriga tähendus:

- 0 Lüüsisamba tservikaalosa
- 1 Lüüsisamba tserviko-torakaalosa
- 2 Lüüsisamba torakaalosa
- 3 Lüüsisamba torakolumbaalosa
- 4 Lüüsisamba lumbaalosa
- 5 Lüüsisamba tserviko-torako-lumbaalosa
- 6 Lüüsisamba lumbosakraalosa
- 9 Määratlemata

- NAS 1y Intsisioon ja nekrektoomia lüüsisamba liigese infektsiooni korral
- NAS 2y Intsisioon ja nekrektoomia lüüsi infektsiooni korral
- NAS 4y Intsisioon ja nekrektoomia lüüsisamba liigese infektsiooni korral koos raviaine sisseviimisega infektsioonikoldesse
- NAS 5y Intsisioon ja nekrektoomia lüüsi infektsiooni korral koos raviaine sisseviimisega infektsioonikoldesse
- NAS 6y Intsisioon ja nekrektoomia lüüsisamba kõõluse või diski infektsiooni korral
- NAS 9y Muu operatsioon lüüsisamba kõõluse, liigese, diski või luu infektsiooni korral

NAT Erinevad operatsioonid lüüsisambal**NAT koodide viimase numbriga tähendus:**

- 0 Lüüsisamba tservikaalosa
- 1 Lüüsisamba tserviko-torakaalosa

- 2 Lülisamba torakaalosa
- 3 Lülisamba torakolumbaalosa
- 4 Lülisamba lumbaalosa
- 5 Lülisamba tserviko-torako-lumbaalosa
- 6 Lülisamba lumbosakraalosa
- 9 Määratlemata

- NAT 1y Lülisamba eesmine operatiivne instrumentaalne ekstensioon
- NAT 2y Lülisamba tagumine operatiivne instrumentaalne ekstensioon
- NAT 9y Muu operatsioon lülisambal
Väljaarvatud kõik protseduurid koodidega NAB-NAS või NAU

NAU *Implantaatide ja väliste fiksatsioonivahendite eemaldamine lülisambalt ja kaelalt*

NAU koodide viimase numbriga tähendus:

- 0 Lülisamba tservikaalosa
- 1 Lülisamba tserviko-torakaalosa
- 2 Lülisamba torakaalosa
- 3 Lülisamba torakolumbaalosa
- 4 Lülisamba lumbaalosa
- 5 Lülisamba tserviko-torako-lumbaalosa
- 6 Lülisamba lumbosakraalosa
- 9 Määratlemata

- NAU 2y Proteesi eemaldamine lülisamba- või kaelaliigesest
- NAU 39 Väliste fiksatsioonivahendi eemaldamine lülisambalt või kaelalt
- NAU 49 Sisemise fiksatsioonivahendi eemaldamine lülisambalt või kaelalt
- NAU 89 Terapeutilise implantaadi eemaldamine lülisamba või kaela infektsiooni ravi korral
- NAU 99 Muu implantaadi eemaldamine lülisambalt või kaelalt

NAW *Kordusoperatsioonid lülisambal ja kaelal*

Implantaatide eemaldamine, vt. NAU

- NAW 49 Haava dehistsentsi korrigeerimine lülisamba või kaela kirurgias
- NAW 59 Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral lülisamba või kaela kirurgias
Kaasaarvatud haavainfektsioon
- NAW 69 Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral lülisamba või kaela kirurgias
Infektsiooni korral opereeritud struktuuridel
- NAW 79 Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral lülisamba või kaela kirurgias
Kaasaarvatud verejooks haavast või haava hematoom
- NAW 89 Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral lülisamba või kaela kirurgias
Kaasaarvatud verejooks või hematoom opereeritud struktuuridel
- NAW 99 Muu kordusoperatsioon lülisamba või kaela kirurgias

NB Õlg ja õlavars

*Kaasaarvatud rangluu ja abaluu
Sternum ja roided, vt. peatükk G*

NBA *Eksploratiivsed protseduurid õlal ja õlavarrel*

*Kaasaarvatud diagnostiline artroskoopia, biopsia
Kattekudede biopsia, vt. peatükk Q
Kõõluste, liigeste või luu infektsiooni korral, vt. NBS*

NBA koodide viimase numbriga tähendus:

- 0 Perkutaanne
- 1 Artroskoopiline
- 2 Lahtine
- 9 Määratlemata

NBA 0y Õla või õlavarre pehme koe eksploratsioon

NBA 1y Õlaliigese või õlavarre eksploratsioon

Kaasaarvatud diagnostiline artroskoopia

NBA 2y Õla või õlavarre pehme koe või liigese biopsia

NBA 3y Õlaliigest moodustavate luude või õlavarreluu biopsia

NBB *Õlaliigese esmane proteesimine*

*Kaasaarvatud esmane proteesimise pärast eelnevat murru ravi või muud
operatsiooni liigesel
Lisakood luutransplantaadi korral, vt. NBN*

NBB koodide viimase numbriga tähendus:

- 0 Mõlemad osad
- 1 Üks osa - proksimaalne
- 2 Üks osa - distaalne
- 9 Muu või määratlemata

NBB 0y Õlaliigese esmane proteesimine osaline proteesiga ilma tsemendita

NBB 1y Õlaliigese esmane proteesimine osaline proteesiga kasutades tsementi

NBB 20 Õlaliigese esmane proteesimine totaalse proteesiga ilma tsemendita

NBB 30 Õlaliigese esmane proteesimine totaalse proteesiga hübriid-meetodil

NBB 40 Õlaliigese esmane proteesimine totaalse proteesiga kasutades tsementi

NBB 59 Akromio-klavikulaarliigese esmane proteesimine

NBB 8y Akromio- või sternoklavikulaarliigese esmane proteesimine

NBB 99 Õlaliigese muu esmane proteesimine

NBC *Õlaliigese teisene proteesimine*

*Teine või hilisem proteesimine totaalse või osalise proteesiga
Proteesi või proteesi osa eemaldamine, vt. NBU
Proteesi dislokatsiooni paigaldamine, vt. NBH*

NBC koodide viimase numbriga tähendus:

- 0 Mõlemad osad
- 1 Üks osa - proksimaalne
- 2 Üks osa - distaalne
- 9 Muu või määratlemata

- NBC 0y Õlaliigese teisene proteesimine osalise proteesiga ilma tsemendita
Väljaarvatud totaalse proteesi komponendi teisene proteesimine
- NBC 1y Õlaliigese teisene proteesimine osalise proteesiga kasutades tementi
Väljaarvatud totaalse proteesi komponendi teisene proteesimine
- NBC 2y Õlaliigese teisene proteesimine totaalse proteesiga ilma tsemendita
Väljaarvatud totaalse proteesi komponendi teisene proteesimine
- NBC 3y Õlaliigese teisene proteesimine totaalse proteesiga hübriid-meetodil
Väljaarvatud totaalse proteesi komponendi teisene proteesimine
- NBC 4y Õlaliigese teisene proteesimine totaalse proteesiga kasutades tementi
- NBC 59 Õlaliigese teisene interpositsiooni proteesimine
- NBC 8y Akromio- või sternoklavikulaarliigese teisene proteesimine
- NBC 99 Õlaliigese muu teisene proteesimine

NBE Operatsioonid õlaliigese kapslil ja sidemetel

Deformatsiooni kompleksne korrigeerimine, vt. NBT

NBE koodide viimase numbriga tähendus:

- 1 Artroskoopiline
- 2 Lahtine
- 9 Määratlemata

- NBE 0y Õlaliigese kapsli intsisioon või suturatsioon
- NBE 1y Õlaliigese sideme transtsisioon või ekstsisioon
- NBE 2y Õlaliigese sideme suturatsioon või tagasikinnitamine
- NBE 3y Õlaliigese sideme transpositsioon
- NBE 4y Õlaliigese sideme plastiline korrigeerimine ilma proteesimaterjali kasutamiset
- NBE 5y Õlaliigese sideme plastiline korrigeerimine proteesimaterjali kasutamisega
- NBE 9y Muu operatsioon õlaliigese kapslil või sidemel

NBF Operatsioonid õlaliigese sünoviaalmembraanil ja liigespindadel

NBF koodide viimase numbriga tähendus:

- 1 Artroskoopiline
- 2 Lahtine
- 9 Määratlemata

- NBF 0y Õlaliigese totaalne sünovektoomia
- NBF 1y Õlaliigese osaline sünovektoomia
Kaasaarvatud sünoviaalvoldi ekstsisiooni
- NBF 2y Õlaliigese liigespinna fragmendi fikatsioon
Kaasaarvatud kõhre- või kõhre- ja luufragmendi korral
Kaasaarvatud osteokondriidi või traumaatilise lesiooni korral
- NBF 3y Õlaliigese kõhre osaline ekstsisioon
- NBF 9y Muu operatsioon õlaliigese sünoviaalmembraanil või liigespinnal

NBG Õlaliigese ekstsisioon, rekonstruktsioon ja artrodees

Proteesimine, vt. NBB ja NBC

- NBG 09 Õlaliigese ekstsisiooni artroplastika
- NBG 19 Õlaliigese interpositsiooni artroplastika

- NBG 29 Õlaliigese muu artroplastika ilma proteesimiseta
 NBG 39 Õlaliigese artrodees ilma fiksatsioonita
 NBG 49 Õlaliigese artrodees sisemise fiksatsiooniga
 NBG 59 Õlaliigese artrodees välise fiksatsiooniga
 NBG 99 Õlaliigese muu ekstsioon, rekonstruktsioon või artrodees

NBH Erinevad operatsioonid õlaliigesel

Kaasaarvatud luksatsiooni paigaldamine

Liiigese mobilisatsioon, vt. NBT

NBH koodide viimase numbriga tähendus:

- 0 Kinnine
 1 Artroskoopiline
 2 Lahtine
 9 Määratlemata

- NBH 0y Õlaliigese luksatsiooni paigaldamine
Väljaarvatud proteesi luksatsiooni korral
 NBH 1y Akromioklavikulaarliigese luksatsiooni paigaldamine
 NBH 2y Õlaliigese proteesi luksatsiooni paigaldamine
 NBH 3y Õlaliigese piirkonna liidete vabastamine
 NBH 4y Võõrkeha või vaba keha eemaldamine õlaliigesest
 NBH 5y Õlaliigese sisemise eksostoosi või osteofüüdi ekstsioon
 NBH 7y Operatsioon õlaliigese habituaalse luksatsiooni korral
 NBH 9y Muu operatsioon õlaliigesel
Väljaarvatud protseduurid koodidega NBB-NBG

NBJ Õla- ja õlavarreluu murru kirurgia

Lisakood luutransplantaadi korral, vt. NBN

Implantaatide eemaldamine, vt. NBU

Immobilisatsioon ainult kipsi või lahasega, vt. TN

NBJ koodide viimase numbriga tähendus:

- 1 Õlavarreluu
 2 Rangluu
 3 Abaluu
- NBJ 0y Õla- või õlavarreluu murru kinnine paigaldamine
 NBJ 1y Õla- või õlavarreluu murru lahtine paigaldamine
 NBJ 2y Õla- või õlavarreluu murru väline fiksatsioon
 NBJ 3y Õla- või õlavarreluu murru sisemine fiksatsioon bioimplantaadiga
 NBJ 4y Õla- või õlavarreluu murru sisemine fiksatsioon traadi, varda, lingu või nõelaga
 NBJ 5y Õla- või õlavarreluu murru sisemine fiksatsioon intramedullaarse naelaga
 NBJ 6y Õla- või õlavarreluu murru sisemine fiksatsioon plaadi ja kruvidega
 NBJ 7y Õla- või õlavarreluu murru sisemine fiksatsioon ainult kruvidega
 NBJ 8y Õla- või õlavarreluu murru sisemine fiksatsioon muul või kombineeritud meetodil
Nt. libiseva naela kasutamine
 NBJ 9y Õla või õlavarreluu murru muu kirurgia

NBK Operatsioonid õlal ja õlavarreluul*Lisakood luutransplantaadi korral, vt. NBN**Infektsiooni korral, vt. NBS**Deformatsiooni kompleksne korrektsioon, vt. NBT***NBK koodide viimase numbriga tähendus:**

- 1 Õlavarreлуу
- 2 Rangлуу
- 3 Abaluu

- NBK 0y Õla- või õlavarreлуу fragmendi ekstsissioon
Kaasaarvatud sekvestrektoomia
- NBK 1y Õla või õlavarreлуу osaline või täielik ekstsissioon
Kaasaarvatud liigesega mitteülgnev eksostoosi ekstsissiooni
- NBK 2y Õla- või õlavarreлуу fragmendi fenestratsioon või mulgustamine
- NBK 3y Õla- või õlavarreлуу tsüsti ekskoleatsioon
- NBK 4y Õla- või õlavarreлуу epifüsiodees
- NBK 5y Õla- või õlavarreлуу angulatsioon, rotatsioon või nihutus-osteotoomia
- NBK 6y Õla- või õlavarreлуу lühendav või pikendav osteotoomia
- NBK 7y Luu transport-operatsioon õlal või õlavarreлуul
- NBK 8y Õla- või õlavarreлуу epifüsaarplaadi distraktsioon-pikendamine
- NBK 9y Muu operatsioon õlal või õlavarreлуul

NBL Operatsioonid õla- ja õlavarre lihastel ja kõõlustel

- NBL 09 Õla- või õlavarre lihase vabastamine
- NBL 19 Õla- või õlavarre lihase suturatsioon või plastiline korrektsioon
- NBL 29 Õla- või õlavarre lihase transpositsioon
- NBL 39 Õla- või õlavarre lihase müotoomia või tenotoomia
- NBL 49 Õla- või õlavarre kõõluse suturatsioon või tagasikinnitamine
- NBL 59 Õla- või õlavarre tenolüüs või tenosünovektoomia
- NBL 69 Õla- või õlavarre kõõluse tenodees, lühendamine või pikendamine
- NBL 79 Õla- või õlavarre kõõluse ekstsissioon
- NBL 89 Õla- või õlavarre kõõluse transpositsioon
- NBL 99 Muu operatsioon õla- või õlavarre lihasel või kõõlusel

NBM Operatsioonid õla ja õlavarre fastsial, ganglionil ja limapaunal

- NBM 09 Õla või õlavarre fastsiotoomia
- NBM 19 Õla või õlavarre fastsia osaline või täielik ekstsissioon
- NBM 29 Õla või õlavarre fastsia suturatsioon
- NBM 79 Õla või õlavarre limapauna ekstsissioon
- NBM 99 Muu operatsioon õla või õlavarre fastsial, ganglionil või limapaunal

NBN Transplantatsioonid õlal ja õlavarrel*Lisakoodid lihase, kõõluse, fastsia, periosti, perikondriumi või kõhre vaba transplantaadi, mikrovaskulaarse transplantaadi ja lappide (kaasaarvatud luu-, lihas- ja nahalappide) määratlemiseks, vt. ZZ**Koe võtmine transplantatsiooniks, vt. peatükk Y*

- NBN 09 Luu autotransplantaat õlale või õlavarreлуule

- NBN 19 Luu allotransplantaat õlale või õlavarreluule
 NBN 29 Luu ksenotransplantaat õlale või õlavarreluule
 NBN 39 Kõõluse transplantatsioon õlale või õlavarrele
Kõõluse vaba transplantaat, vt. ZZB
 NBN 49 Kõhre, periosti või fastsia transplantatsioon õlale või õlavarrele
Vaba transplantaat, vt ZZ
 NBN 99 Muu transplantatsioon õlal või õlavarrel

NBP Üläjäseme replantatsioon küünarliigesest kõrgemal

- NBP 29 Üläjäseme replantatsioon küünarliigesest kõrgemal

NBQ Amputatsioon ja sellega seotud operatsioonid õlal ja õlavarrel

NBQ koodide viimase numbri tähendus:

- 1 Intertorakoskapulaarne
- 2 Humeroskapulaarne
- 3 Õlavarrel
- 8 Muu või määratlemata

- NBQ 0y Õlavarre amputatsioon või õlaliigese eksartikulatsioon
 NBQ 29 Õlavarre amputatsiooni- või õlaliigese eksartikulatsioonikõndi revisioon
 NBQ 99 Õlavarre muu amputatsioon või sellega seotud operatsioon

NBR Operatsioonid õla piirkonna ja õlavarre tuumorite korral

- NBR 09 Õla piirkonna või õlavarre pehme koe tuumori mittetäielik ekstsioon
 NBR 19 Õla piirkonna või õlavarre pehme koe tuumori täielik ekstsioon
 NBR 29 Õla piirkonna või õlavarre pehme koe tuumori laiendatud ekstsioon
 NBR 39 Õla piirkonna või õlavarre pehme koe tuumori plokk-ekstsioon
 NBR 49 Õla või õlavarre luu- või kõhretuumori mittetäielik ekstsioon
 NBR 59 Õla või õlavarre luu- või kõhretuumori täielik ekstsioon
 NBR 69 Õla või õlavarre luu- või kõhretuumori laiendatud ekstsioon
 NBR 79 Õla või õlavarre luu- või kõhretuumori plokk-ekstsioon
 NBR 99 Muu operatsioon õla piirkonna või õlavarre tuumori korral

NBS Operatsioonid õla ja õlavarre kõõluste, liigeste ja luu infektsiooni korral

Kaasaarvatud dreenimine

Sekvestrektoomia, vt. NBK

- NBS 09 Intsisioon ja nekrektoomia õla või õlavarre kõõluse infektsiooni korral
 NBS 19 Intsisioon ja nekrektoomia õlaliigese infektsiooni korral
 NBS 29 Intsisioon ja nekrektoomia õla- või õlavarreluu infektsiooni korral
 NBS 39 Intsisioon ja nekrektoomia õla või õlavarre kõõluse infektsiooni korral koos raviaine sisseviimisega infektsioonikoldesse
 NBS 49 Intsisioon ja nekrektoomia õlaliigese infektsiooni korral koos raviaine sisseviimisega infektsioonikoldesse
 NBS 59 Intsisioon ja nekrektoomia õla- või õlavarreluu infektsiooni korral koos raviaine sisseviimisega infektsioonikoldesse
 NBS 99 Muu operatsioon õla- või õlavarre kõõluse, liigese või luu infektsiooni korral

NBT Erinevad operatsioonid õlal ja õlavarrel

- NBT 19 Õlaliigese redressioon
 NBT 39 Õla või õlavarre deformatsiooni korrigeerimine lihase, kõõluse või sideme abil
 NBT 49 Õla või õlavarre deformatsiooni korrigeerimine välimise või sisemise fiksaatsiooniga
 NBT 99 Muu operatsioon õlal või õlavarrel
Väljaarvatud kõik protseduurid koodidega NBB-NBS või NBU

NBU Implantaatide ja väliste fiksaatsioonivahendite eemaldamine õlalt ja õlavarrelt**NBU koodide viimase numbriga tähendus:**

- 0 Mõlemad osad
 1 Üks osa - proksimaalne
 2 Üks osa - distaalne
 3 Üks osa - muu
 9 Muu või määratlemata

- NBU 0y Osalise proteesi eemaldamine õlaliigesest
 NBU 1y Totaalse proteesi eemaldamine õlaliigesest
 NBU 2y Proteesi eemaldamine akromioklavikulaarliigesest
 NBU 39 Väliste fiksaatsioonivahendi eemaldamine õlalt või õlavarrelt
 NBU 49 Sisemise fiksaatsioonivahendi eemaldamine õlalt või õlavarrelt
 NBU 69 Proteesideme eemaldamine õlalt või õlavarrelt
 NBU 89 Terapeutilise implantaadi eemaldamine õla või õlavarre infektsiooni ravi korral
 NBU 99 Muu implantaadi eemaldamine õlalt või õlavarrelt

NBW Kordusoperatsioonid õlal ja õlavarrel

Implantaatide eemaldamine, vt. NBU

Amputatsioonikõhvi revisioon, vt. NBQ

- NBW 49 Haava dehissentsi korrigeerimine õla või õlavarre kirurgias
 NBW 59 Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral õla või õlavarre kirurgias
Kaasaarvatud haavainfektsioon
 NBW 69 Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral õla või õla õlavarre kirurgias
Infektsiooni korral opereeritud struktuuridel
 NBW 79 Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral õla või õlavarre kirurgias
Kaasaarvatud verejooks haavast või haava hematoom
 NBW 89 Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral õla või õlavarre kirurgias
Kaasaarvatud verejooks või hematoom opereeritud struktuuridel
 NBW 99 Muu kordusoperatsioon õla või õlavarre kirurgias

NC Künarnukk ja künarvars**NCA Eksploratiivsed protseduurid**

Kaasaarvatud diagnostiline artroskoopia, biopsia

Kattekedede biopsia, vt. peatükk Q

Kõõluste, liigeste või luu infektsiooni korral, vt. NCS

NCA koodide viimase numbriga tähendus:

- 0 Perkutaanne
- 1 Artroskoopiline
- 2 Lahtine
- 9 Määratlemata

- NCA 0y Kõõnarliigese piirkonna või kõõnariivare pehme koe eksploratsioon
- NCA 1y Kõõnarliigese või kõõnariivare eksploratsioon
Kaasaarvatud diagnostiline artroskoopia
- NCA 2y Kõõnarliigese piirkonna või kõõnariivare pehme koe või liigese biopsia
- NCA 3y Kõõnarliigese- või kõõnariivareluu biopsia

NCB Kõõnarliigese esmane proteesimine

Kaasaarvatud esmane proteesimine pärast eelnevat murru ravi või muud operatsiooni liigesel

Lisakood luutransplantaadi korral, vt. NCN

NCB koodide viimase numbriga tähendus:

- 0 Kõik osad
- 1 Üks osa - proksimaalne
- 2 Üks osa - distaalne
- 3 Üks osa - muu
- 4 Kaks distaalset või kaks proksimaalset ja üks distaalne osa
- 9 Muu või määratlemata

- NCB 0y Kõõnarliigese esmane proteesimine osalise proteesiga ilma tsemendita
- NCB 1y Kõõnarliigese esmane proteesimine osalise proteesiga kasutades tsementi
- NCB 20 Kõõnarliigese esmane proteesimine totaalse proteesiga ilma tsemendita
- NCB 30 Kõõnarliigese esmane proteesimine totaalse proteesiga hübriid-meetodil
- NCB 40 Kõõnarliigese esmane proteesimine totaalse proteesiga kasutades tsementi
- NCB 59 Kõõnarliigese esmane interpositsiooni proteesimine
- NCB 99 Kõõnarliigese muu esmane proteesimine

NCC Kõõnarliigese teisene proteesimine

Teine või hilisem proteesimine totaalse või osalise proteesiga

Proteesi või proteesi osa eemaldamine, vt. NCU

Proteesi dislokatsiooni paigaldamine, vt. NCH

NCC koodide viimase numbriga tähendus:

- 0 Kõik osad
- 1 Üks osa - proksimaalne
- 2 Üks osa - distaalne
- 3 Üks osa - muu
- 4 Kaks distaalset või kaks proksimaalset ja üks distaalne osa
- 9 Muu või määratlemata

- NCC 0y Kõõnarliigese teisene proteesimine osalise proteesiga ilma tsemendita
Väljaarvatud totaalse proteesi komponendi teisene proteesimine
- NCC 1y Kõõnarliigese teisene proteesimine osalise proteesiga kasutades tsementi
Väljaarvatud totaalse proteesi komponendi teisene proteesimine

- NCC 2y Kõunarliigese teisene proteesimine totaalse proteesiga ilma tsemendita
Väljaarvatud totaalse proteesi komponendi teisene proteesimine
- NCC 3y Kõunarliigese teisene proteesimine totaalse proteesiga hübrid-meetodil
Väljaarvatud totaalse proteesi komponendi teisene proteesimine
- NCC 4y Kõunarliigese teisene proteesimine totaalse proteesiga kasutades tementi
- NCC 59 Kõunarliigese teisene interpositsiooni proteesimine
- NCC 99 Kõunarliigese muu teisene proteesimine

NCE Operatsioonid kõunarliigese kapslil ja sidemetel

Deformatsiooni kompleksne korrektsioon, vt. NCT

NCE koodide viimase numbril tähendus:

- 1 Artroskoopiline
- 2 Lahtine
- 9 Määratlemata
- NCE 0y Kõunarliigese kapsli intsisioon või suturatsioon
- NCE 1y Kõunarliigese sideme transtsisioon või ekstsioon
- NCE 2y Kõunarliigese sideme suturatsioon või tagasikinnitamine
- NCE 3y Kõunarliigese sideme transpositsioon
- NCE 4y Kõunarliigese sideme plastiline korrektsioon ilma proteesimaterjali kasutamiset
- NCE 59 Kõunarliigese sideme plastiline korrektsioon proteesimaterjali kasutamisega
- NCE 99 Muu operatsioon kõunarliigese kapslil või sidemel

NCF Operatsioonid kõunarliigese sünoviaalmembraanil ja liigespindadel

NCF koodide viimase numbril tähendus:

- 1 Artroskoopiline
- 2 Lahtine
- 9 Määratlemata
- NCF 0y Kõunarliigese totaalne sünovektomia
- NCF 1y Kõunarliigese osaline sünovektomia
Kaasaarvatud sünoviaalvoldi ekstsioon
- NCF 2y Kõunarliigese liigespinna fragmendi fiksatsioon
Kaasaarvatud kõhre- või kõhre- ja luufragmendi korral
Kaasaarvatud osteokondriidi või traumaatilise lesiooni korral
- NCF 3y Kõunarliigese kõhre osaline ekstsioon
- NCF 9y Muu operatsioon kõunarliigese sünoviaalmembraanil või liigespinnal

NCG Kõunarliigese ekstsioon, rekonstruktsioon ja artrodees

Proteesimine, vt. NCB ja NCC

- NCG 09 Kõunarliigese ekstsiooni artroplastika
- NCG 19 Kõunarliigese interpositsiooni artroplastika
- NCG 29 Kõunarliigese muu artroplastika ilma proteesimiseta
- NCG 39 Kõunarliigese artrodees ilma fiksatsioonita
- NCG 49 Kõunarliigese artrodees sisemise fiksatsiooniga
- NCG 59 Kõunarliigese artrodees välise fiksatsiooniga
- NCG 99 Kõunarliigese muu ekstsioon, rekonstruktsioon või artrodees

NCH Erinevad operatsioonid küünarliigesel*Kaasaarvatud luksatsiooni paigaldamine**Liigese mobilisatsioon, vt. NCT***NCH koodide viimase numbri tähendus:**

- 0 Kinnine
- 1 Artroskoopiline
- 2 Lahtine
- 9 Määratlemata

- NCH 0y Küünarliigese luksatsiooni paigaldamine
Väljaarvatud proteesi luksatsiooni korral
- NCH 2y Küünarliigese proteesi luksatsiooni paigaldamine
- NCH 3y Küünarliigese piirkonna liidete vabastamine
- NCH 4y Võõrkeha või vaba keha eemaldamine küünarliigesest
- NCH 5y Küünarliigese-sisese eksostoosi või osteofüüdi ekstsisioon
- NCH 7y Operatsioon küünarliigese habituaalse luksatsiooni korral
- NCH 9y Muu operatsioon küünarliigesel
Väljaarvatud protseduurid koodidega NCB-NCG

NCJ Küünarliigese- ja küünarvarreluude murru kirurgia*Lisakood luutransplantaadi korral, vt. NCN**Implantaatide eemaldamine, vt. NCU**Immobilisatsioon ainult kipsi või lahasega, vt. TN***NCJ koodide viimase numbri tähendus:**

- 0 Küünarluu proksimaalne osa
- 1 Küünarluu keskosa
- 2 Küünarluu distaalne osa
- 3 Kodarluu proksimaalne osa
- 4 Kodarluu keskosa
- 5 Kodarluu distaalne osa
- 6 Küünarluu keskosa ja kodarluu
- 7 Kodarluu distaalne osa ja küünarluu
- 8 Muu koht

- NCJ 0y Küünarliigese- või küünarvarreluu murru kinnine paigaldamine
- NCJ 1y Küünarliigese- või küünarvarreluu murru lahtine paigaldamine
- NCJ 2y Küünarliigese- või küünarvarreluu murru väline fikatsioon
- NCJ 3y Küünarliigese- või küünarvarreluu murru sisemine fikatsioon bioimplantaadiga
- NCJ 4y Küünarliigese- või küünarvarreluu murru sisemine fikatsioon traadi, varda, lingu või nõelaga
- NCJ 5y Küünarliigese- või küünarvarreluu murru sisemine fikatsioon intramedullaarse naelaga
- NCJ 6y Küünarliigese- või küünarvarreluu murru sisemine fikatsioon plaadi ja kruvidega
- NCJ 7y Küünarliigese- või küünarvarreluu murru sisemine fikatsioon ainult kruvidega
- NCJ 8y Küünarliigese- või küünarvarreluu murru sisemine fikatsioon muul või kombineeritud meetodil
Nt. libiseva naela kasutamine
- NCJ 9y Küünarliigese- või küünarvarreluu murru muu kirurgia

NCK Operatsioonid küünarliigese- ja küünarvarreluudel*Lisakood luutransplantaadi korral, vt. NCN**Infektsiooni korral, vt. NCS**Deformatsiooni kompleksne korrektsioon, vt. NCT***NCK koodide viimase numbriga tähendus:**

- 0 Küünarluu proksimaalne osa
- 1 Küünarluu keskosa
- 2 Küünarluu distaalne osa
- 3 Kodarluu proksimaalne osa
- 4 Kodarluu keskosa
- 5 Kodarluu distaalne osa
- 6 Küünarluu keskosa ja kodarluu
- 7 Kodarluu distaalne osa ja küünarluu
- 8 Muu koht

- NCK 0y Küünarliigese- või küünarvarreluu fragmendi ekstsioon
Kaasaarvatud sekvestrektomia
- NCK 1y Küünarliigese- või küünarvarreluu osaline või täielik ekstsioon
Kaasaarvatud liigesege mittekülgneva eksostoosi ekstsioon
- NCK 2y Küünarliigese- või küünarvarreluu fragmendi fenestratsioon või mulgustamine
- NCK 3y Küünarliigese- või küünarvarreluu tsüsti ekskoleatsioon
- NCK 4y Küünarliigese- või küünarvarreluu epifüsiodes
- NCK 5y Küünarliigese- või küünarvarreluu angulatsioon, rotatsioon või nihutus-osteotomia
- NCK 6y Küünarliigese- või küünarvarreluu lühendav või pikendav osteotomia
- NCK 7y Luu transport-operatsioon küünarliigese- või küünarvarreluul
- NCK 8y Küünarliigese või küünarvarreluu epifüsaarplaadi distraktsioon-pikendamine
- NCK 9y Muu operatsioon küünarliigese- või küünarvarreluul

NCL Operatsioonid küünarliigese piirkonna ja küünarvarre lihastel ja kõõlustel

- NCL 09 Küünarliigese piirkonna või küünarvarre lihase vabastamine
- NCL 19 Küünarliigese piirkonna või küünarvarre lihase suturatsioon või plastiline korrektsioon
- NCL 29 Küünarliigese piirkonna või küünarvarre lihase transpositsioon
- NCL 39 Küünarliigese piirkonna või küünarvarre lihase müotoomia või tenotoomia
- NCL 49 Küünarliigese piirkonna või küünarvarre kõõluse suturatsioon või tagasikinnitamine
- NCL 59 Küünarliigese piirkonna või küünarvarre tenolüüs või tenosinovektomia
- NCL 69 Küünarliigese piirkonna või küünarvarre kõõluse tenodees, lühendamise või pikendamise
- NCL 79 Küünarliigese piirkonna või küünarvarre kõõluse ekstsioon
- NCL 89 Küünarliigese piirkonna või küünarvarre kõõluse transpositsioon
- NCL 99 Muu operatsioon küünarliigese piirkonna või küünarvarre lihasel või kõõlusel

NCM Operatsioonid küünarliigese piirkonna ja küünarvarre fastsial, ganglionil, sünoviaaltupel ja limapaunal

- NCM 09 Küünarvarre fastsiotomia
- NCM 19 Küünarvarre fastsia osaline või täielik ekstsioon
- NCM 29 Küünarvarre fastsia suturatsioon
- NCM 39 Küünarliigese piirkonna või küünarvarre sünoviaalganglioni ekstsioon
- NCM 49 Küünarvarre kõõlustupe tenolüüs
- NCM 59 Küünarvarre kõõlustupe osaline ekstsioon

- NCM 79 Kūünarliigese piirkonna või kūünarvarre limapauna ekstsioon
 NCM 99 Muu operatsioon kūünarliigese piirkonna või kūünarvarre fastsia, ganglionil, sünoviaaltupel või limapaunal

NCN Transplantatsioonid kūünarliigese piirkonnas ja kūünarvarrel

Lisakoodid lihase, kõõluse, fastsia, periosti, perikondriumi või kõhre vaba transplantaadi, mikrovaskulaarse transplantaadi ja lappide (kaasaarvatud luu-, lihas- ja nahalappide) määratlemiseks, vt. ZZ

Koe võtmine transplantatsiooniks, vt. peatükk Y

- NCN 09 Luu autotransplantaat kūünarliigese- või kūünarvarreluule
 NCN 19 Luu allotransplantaat kūünarliigese- või kūünarvarreluule
 NCN 29 Luu ksenotransplantaat kūünarliigese- või kūünarvarreluule
 NCN 39 Kõõluse transplantatsioon kūünarliigese piirkonnas või kūünarvarrel
Kõõluse vaba transplantaat, vt. ZZB
 NCN 49 Kõhre, periosti või fastsia transplantatsioon kūünarliigese piirkonnas või kūünarvarrel
Vaba transplantaat, vt. ZZ
 NCN 99 Muu transplantatsioon kūünarliigese piirkonnas või kūünarvarrel

NCP Kūünarvarre replantatsioon

- NCP 29 Kūünarvarre replantatsioon

NCQ Kūünarvarre amputatsioon ja sellega seotud operatsioonid

- NCQ 09 Kūünarliigese eksartikulatsioon
 NCQ 19 Kūünarvarre amputatsioon
 NCQ 29 Kūünarvarre amputatsiooni- või kūünarliigese eksartikulatsioonikõndi revisioon
 NCQ 99 Kūünarliigese või kūünarvarre muu amputatsioon või sellega seotud operatsioon

NCR Operatsioonid kūünarliigese piirkonna ja kūünarvarre tuumorite korral

- NCR 09 Kūünarliigese piirkonna või kūünarvarre pehme koe tuumori mittetäielik ekstsioon
 NCR 19 Kūünarliigese piirkonna või kūünarvarre pehme koe tuumori täielik ekstsioon
 NCR 29 Kūünarliigese piirkonna või kūünarvarre pehme koe tuumori laiendatud ekstsioon
 NCR 39 Kūünarliigese piirkonna või kūünarvarre pehme koe tuumori plokk-ekstsioon
 NCR 49 Kūünarliigese või kūünarvarre luu- või kõhretuumori mittetäielik ekstsioon
 NCR 59 Kūünarliigese või kūünarvarre luu- või kõhretuumori täielik ekstsioon
 NCR 69 Kūünarliigese või kūünarvarre luu- või kõhretuumori laiendatud ekstsioon
 NCR 79 Kūünarliigese või kūünarvarre luu- või kõhretuumori plokk-ekstsioon
 NCR 99 Muu operatsioon kūünarliigese piirkonna või kūünarvarre tuumori korral

NCS Operatsioonid kūünarliigese ja kūünarvarre kõõluste, liigete ja luude infektsioonide korral

Kaasaarvatud drenimine

Sekvestrektoomia, vt. NCK

- NCS 09 Intsioon ja nekrektoomia kūünarvarre kõõluse infektsiooni korral
 NCS 19 Intsioon ja nekrektoomia kūünarliigese infektsiooni korral
 NCS 29 Intsioon ja nekrektoomia kūünarliigese- või kūünarvarreluu infektsiooni korral
 NCS 39 Intsioon ja nekrektoomia kūünarvarre kõõluse infektsiooni korral koos raviaine

- sisseviimisega infektsioonikoldesse
- NCS 49 Intsisioon ja nekrektoomia küünarliigese infektsiooni korral koos raviaine sisseviimisega infektsioonikoldesse
- NCS 59 Intsisioon ja nekrektoomia küünarliigese- või küünarvarreluu infektsiooni korral koos raviaine sisseviimisega infektsioonikoldesse
- NCS 99 Muu operatsioon küünarliigese või küünarvarre kõõluse, liigese või luu infektsiooni korral

NCT *Erinevad operatsioonid küünarliigesel ja küünarvarrel*

- NCT 19 Küünarliigese redressioon
- NCT 39 Küünarliigese või küünarvarre deformatsiooni korrektsioon lihase, kõõluse või sidemega
- NCT 49 Küünarliigese või küünarvarre deformatsiooni korrektsioon välise või sisemise fiksatsiooniga
- NCT 99 Muu operatsioon küünarliigesel või küünarvarrel
Väljaarvatud kõik protseduurid koodidega NCB-NCS või NCU

NCU *Implantaatide ja väliste fiksatsioonivahendite eemaldamine küünarliigese piirkonnast ja küünarvarrelt*

NCU koodide viimase numbriga tähendus:

- 0 Kõik osad
- 1 Üks osa - proksimaalne
- 2 Üks osa - distaalne
- 3 Üks osa - muu
- 4 Kaks distaalset osa või kaks proksimaalset ja üks distaalne osa
- 9 Muu või määratlemata

- NCU 0y Osalise proteesi eemaldamine küünarliigesest
- NCU 1y Totaalse proteesi eemaldamine küünarliigesest
- NCU 39 Väliste fiksatsioonivahendi eemaldamine küünarliigese piirkonnast või küünarvarrelt
- NCU 49 Sisemise fiksatsioonivahendi eemaldamine küünarliigese piirkonnast või küünarvarrelt
- NCU 69 Proteessideme eemaldamine küünarliigese piirkonnast või küünarvarrelt
- NCU 89 Terapeutilise implantaadi eemaldamine küünarliigese piirkonnast või küünarvarrelt infektsiooni ravi korral
- NCU 99 Muu implantaadi eemaldamine küünarliigese piirkonnast või küünarvarrelt

NCW *Kordusoperatsioonid küünarliigesel ja küünarvarrel*

Implantaatide eemaldamine, vt. NCU

Amputatsioonikõõli korrektsioon, vt. NCQ

- NCW 49 Haava dehistsentsi korrektsioon küünarliigese või küünarvarre kirurgias
- NCW 59 Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral küünarliigese või küünarvarre kirurgias
Kaasaarvatud haavainfektsioon
- NCW 69 Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral küünarliigese või küünarvarre kirurgias
Infektsiooni korral opereeritud struktuuridel
- NCW 79 Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral küünarliigese või küünarvarre kirurgias
Kaasaarvatud verejooks haavast või haava hematoom
- NCW 89 Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral küünarliigese või küünarvarre kirurgias
Kaasaarvatud verejooks või hematoom opereeritud struktuuridel
- NCW 99 Muu kordusoperatsioon küünarliigese või küünarvarre kirurgias

ND Ranne ja labakäsi**NDA Eksploratiivsed protseduurid***Kaasaarvatud diagnostiline arthrooskoopia, biopsia**Kattekudede biopsia, vt. peatükk Q**Kõõluste, liigeste või luu infektsiooni korral, vt. NDS***NDA koodide viimase numbriga tähendus:**

- 0 Perkutaanne
- 1 Arthrooskoopiline
- 2 Lahtine
- 9 Määratlemata

NDA 0y Randme või labakäe pehme koe eksploratsioon

NDA 1y Randmeliigese või labakäeliigese eksploratsioon

Kaasaarvatud diagnostiline arthrooskoopia

NDA 2y Randme- või labakäe pehme koe või liigese biopsia

NDA 3y Randmeliigest moodustavate luude või labakäeluu biopsia

NDB Randme- või labakäeliigese esmane proteesimine*Kaasaarvatud esmane proteesimine pärast eelnevat murru ravi või muud operatsiooni liigesel**Lisakood luutransplantaadi korral, vt. NDN***NDB koodide viimase numbriga tähendus:**

- 0 Kõik osad
- 1 Üks osa - proksimaalne
- 2 Üks osa - distaalne
- 3 Üks osa - muu
- 9 Muu või määratlemata

NDB 0y Randmeliigese esmane proteesimine osalise proteesiga ilma tsemendita

NDB 1y Randmeliigese esmane proteesimine osalise proteesiga kasutades tsementi

NDB 2y Randmeliigese esmane proteesimine totaalse proteesiga ilma tsemendita

NDB 3y Randmeliigese esmane proteesimine totaalse proteesiga hübriid-meetodil

NDB 4y Randmeliigese esmane proteesimine totaalse proteesiga kasutades tsementi

NDB 5y Randmeliigese esmane interpositsiooni proteesimine

NDB 8y Sõrme- või kämbaliigese esmane proteesimine

NDB 99 Randme- või labakäeliigese muu esmane proteesimine

NDC Randme- ja labakäeliigese teisene proteesimine*Teine või hilisem proteesimine totaalse või osalise proteesiga**Proteesi eemaldamine, vt. NDU**Proteesi dislokatsiooni paigaldamine, vt. NDH***NDC koodide viimase numbriga tähendus:**

- 0 Kõik osad
- 1 Üks osa - proksimaalne
- 2 Üks osa - distaalne
- 3 Üks osa - muu
- 9 Muu või määratlemata

- NDC 0y Randmeliigese teisene proteesimine osalise proteesiga ilma tsemendita
Väljaarvatud totaalse proteesi komponendi teisene proteesimine
- NDC 1y Randmeliigese teisene proteesimine osalise proteesiga kasutades tementi
Väljaarvatud totaalse proteesi komponendi teisene proteesimine
- NDC 2y Randmeliigese teisene proteesimine totaalse proteesiga ilma tsemendita
Väljaarvatud totaalse proteesi komponendi teisene proteesimine
- NDC 3y Randmeliigese teisene proteesimine totaalse proteesiga hübriid-meetodil
Väljaarvatud totaalse proteesi komponendi teisene proteesimine
- NDC 4y Randmeliigese teisene proteesimine totaalse proteesiga kasutades tementi
- NDC 5y Randmeliigese teisene interpositsiooni proteesimine
- NDC 8y Sõrme- või kämballiigese teisene proteesimine
- NDC 99 Randme- või labakäeliigese muu teisene proteesimine

NDE Operatsioonid randme- ja labakäeliigete kapslitel ja sidemetel

Deformatsiooni kompleksne korrektsioon, vt. NDT

NDE koodide viimase numbriga tähendus:

- 1 Artroskoopiline
- 2 Lahtine
- 9 Määratlemata

- NDE 0y Randme- või labakäeliigese kapsli intsisioon või suturatsioon
- NDE 1y Randme- või labakäeliigese sideme transtsisioon või ekstsisioon
- NDE 2y Randme- või labakäeliigese sideme suturatsioon või tagasikinnitamine
- NDE 3y Randme- või labakäeliigese sideme transpositsioon
- NDE 4y Randme- või labakäeliigese sideme plastiline korrektsioon ilma proteesimaterjali kasutamiset
- NDE 5y Randme- või labakäeliigese sideme plastiline korrektsioon proteesimaterjali kasutamisega
- NDE 9y Muu operatsioon randme- või labakäeliigese kapslil või sidemel

NDF Operatsioonid randme- ja labakäeliigese sünoviaalmembraanil ja liigespindadel

NDF koodide viimase numbriga tähendus:

- 1 Artroskoopiline
- 2 Lahtine
- 9 Määratlemata

- NDF 0y Randme- või labakäeliigese totaalne sünovektomia
- NDF 1y Randme- või labakäeliigese osaline sünovektomia
Kaasaarvatud sünoviaalvoldi ekstsisioon
- NDF 2y Randme- või labakäeliigese liigespinna fragmendi fiksatsioon
Kaasaarvatud kõhre- või kõhre- ja luufragmendi korral
Kaasaarvatud osteokondriidi või traumaatilise lesiooni korral
- NDF 3y Randme- või labakäeliigese kõhre osaline ekstsisioon
- NDF 9y Muu operatsioon randme- või labakäeliigese sünoviaalmembraanil või liigespinnal

NDG Randme- ja labakäeliigese ekstsisioon, rekonstruktsioon ja artrodees*Proteesimine, vt. NDB ja NDC***NDG koodide viimase numbriga tähendus:**

0 Radiokarpaalliiges

1 Interkarpaalliiges

2 Esimene karpometakarpaalliiges

3 Muu karpometakarpaalliiges

4 Esimene metakarpofalangeaalliiges

5 Muu metakarpofalangeaalliiges

6 Interfalangeaalliiges

7 Muu labakäeliiges

NDG 0y Randme- või labakäeliigese ekstsisiooni artroplastika

NDG 1y Randme- või labakäeliigese interpositsiooni artroplastika

NDG 2y Randme- või labakäeliigese muu artroplastika ilma proteesimiseta

NDG 3y Randme- või labakäeliigese artrodees ilma fikstsiooniga

NDG 4y Randme- või labakäeliigese artrodees sisemise fikstsiooniga

NDG 5y Randme- või labakäeliigese artrodees välise fikstsiooniga

NDG 9y Randme- või labakäeliigese muu ekstsisioon, rekonstruktsioon või artrodees

NDH Erinevad operatsioonid randme- ja labakäeliigesel*Kaasaarvatud luksatsiooni paigaldamine**Liigese mobilisatsioon, vt. NDT***NDH koodide viimase numbriga tähendus:**

0 Kinnine

1 Artroskoopiline

2 Lahtine

9 Määratlemata

NDH 0y Randmeliigese luksatsiooni paigaldamine

Väljaarvatud proteesi luksatsiooni korral

NDH 1y Muu labakäeliigese luksatsiooni paigaldamine

NDH 2y Randme- või labakäeliigese proteesi luksatsiooni paigaldamine

NDH 3y Randme- või labakäeliigese liidete vabastamine

NDH 4y Võõrkeha või vaba keha eemaldamine randme- või labakäeliigesest

NDH 5y Randme- või labakäeliigese liigesesisese eksostoosi või osteofüüdi ekstsisioon

NDH 7y Operatsioon randme- või labakäeliigese habituaalse luksatsiooni korral

NDH 9y Muu operatsioon randme- või labakäeliigesel

*Väljaarvatud protseduurid koodidega NDB-NDG***NDJ Randmeluude ja labakäeluude murru kirurgia***Lisakood luutransplantaadi korral, vt. NDN**Implantaatide eemaldamine, vt. NDU**Immobilisatsioon ainult kipsi või lahasega, vt. TN***NDJ koodide viimase numbriga tähendus:**

0 Lodiluu

1 Muu karpaalluu

2 Metakarpaalluu

3 Sõrmelüli

- NDJ 0y Randme- või labakäeluu murru kinnine paigaldamine
 NDJ 1y Randme- või labakäeluu murru lahtine paigaldamine
 NDJ 2y Randme- või labakäeluu murru väline fiksatsioon
 NDJ 3y Randme- või labakäeluu murru sisemine fiksatsioon bioimplantaadiga
 NDJ 4y Randme- või labakäeluu murru sisemine fiksatsioon traadi, varda, lingu või nõelaga
 NDJ 5y Randme- või labakäeluu murru sisemine fiksatsioon intramedullaarse naelaga
 NDJ 6y Randme- või labakäeluu murru sisemine fiksatsioon plaadi ja kruvidega
 NDJ 7y Randme- või labakäeluu murru sisemine fiksatsioon ainult kruvidega
 NDJ 8y Randme- või labakäeluu murru sisemine fiksatsioon muul või kombineeritud meetodil
Nt. libiseva naela kasutamine
 NDJ 9y Randme- või labakäeluu murru muu kirurgia

NDK Operatsioonid randme- ja labakäeluudel

Lisakood luutransplantaadi korral, vt. NDN

Infektsiooni korral, vt. NDS

Deformatsiooni kompleksne korrektsioon, vt. NDT

NDK koodide viimase numbriga tähendus:

- 0 Lodiluu
 1 Muu karpaalluu
 2 Metakarpaalluu
 3 Sõrme- või varbalüli

- NDK 0y Randme- või labakäeluu fragmendi ekstsissioon
Kaasaarvatud sekvestrektoomia
 NDK 1y Randme- või labakäeluu osaline või täielik ekstsissioon
Kaasaarvatud liigesega mitteülgneva eksostoosi ekstsissiooni
 NDK 2y Randme- või labakäeluu fenestratsioon või mulgustamine
 NDK 3y Randme- või labakäeluu tsüsti ekskolestsioon
 NDK 4y Randme- või labakäeluu epifüsiodes
 NDK 5y Randme- või labakäeluu angulatsioon, rotatsioon või nihutus-osteotoomia
 NDK 6y Randme- või labakäeluu lühendav või pikendav osteotoomia
 NDK 7y Luu transport-operatsioon randme või labakäelul
 NDK 8y Randme- või labakäeluu epifüsaarplaadi distraktsioon-pikendamine
 NDK 9y Muu operatsioon randme- või labakäelul

NDL Operatsioonid randme ja labakäe lihastel ja kõõlustel

NDL koodide viimase numbriga tähendus:

- 0 Painutaja kõõlus
 1 Sirutaja kõõlus
 2 Muu kõõlus

- NDL 09 Randme või labakäe lihase vabastamine
 NDL 19 Randme või labakäe lihase suturatsioon või plastiline korrektsioon
 NDL 29 Randme või labakäe lihase transpositsioon
 NDL 3y Randme või labakäe lihase müotoomia või tenotoomia
 NDL 4y Randme või labakäe kõõluse suturatsioon või tagasikinnitamine
 NDL 5y Randme või labakäe tenolüüs või tenosünovektoomia

- NDL 6y Randme või labakäe kõõluse tenodees, lühendamine või pikendamine
 NDL 7y Randme või labakäe kõõluse ekstsisioon
 NDL 8y Randme või labakäe kõõluse transpositsioon
 NDL 99 Muu operatsioon randme või labakäe lihasel või kõõlusel

NDM Operatsioonid randme ja labakäe fastsial, ganglionil, sünoviaaltupel ja limapaunal

- NDM 09 Randme või labakäe fastsiotoomia
 NDM 19 Randme või labakäe fastsia osaline või täielik ekstsisioon
 NDM 29 Randme või labakäe fastsia suturatsioon
 NDM 39 Randme või labakäe sünoviaalganglioni ekstsisioon
 NDM 49 Randme või labakäe kõõlustupe tenolüüs
 NDM 59 Randme või labakäe kõõlustupe osaline ekstsisioon
 NDM 69 Randme või labakäe kõõlustupe rekonstruktsioon
 NDM 79 Randme või labakäe limapauna ekstsisioon
 NDM 99 Muu operatsioon randme või labakäe fastsial, ganglionil, sünoviaaltupel või limapaunal

NDN Transplantatsioonid randmel ja labakäel

Lisakoodid lihase, kõõluse, fastsia, periosti, perikondriumi või kõhre vaba transplantaadi, mikrovaskulaarse transplantaadi ja lappide (kaasaarvatud luu-, lihas- ja nahalappide) määramiseks, vt. ZZ

Koe võtmine transplantatsiooniks, vt. peatükk Y

- NDN 09 Luu autotransplantaat randme- või labakäeluule
 NDN 19 Luu allotransplantaat randme- või labakäeluule
 NDN 29 Luu ksenotransplantaat randme- või labakäeluule
 NDN 39 Kõõluse transplantatsioon randmele või labakäele
Kõõluse vaba transplantaat, vt. ZZB
 NDN 49 Kõhre, periosti või fastsia transplantatsioon randmele või labakäele
Vaba transplantaat, vt ZZ
 NDN 99 Muu transplantatsioon randmel või labakäel

NDP Randme piirkonna või labakäe replantatsioon ja autotransplantatsioon

- NDP 09 Sõrme replantatsioon
Klassifitseeritakse vastavalt retsiipiendi kohale
 NDP 19 Sõrme autotransplantatsioon või transpositsioon
Klassifitseeritakse vastavalt retsiipiendi kohale
Sõrme in situ pollitsisatsioon
 NDP 29 Labakäe replantatsioon

NDQ Randme või labakäe amputatsioon ja sellega seotud operatsioonid

NDQ koodide viimase numbriga tähendus:

- 0 Radiokarpaalliiges
 1 Karpaalpiirkond
 2 Karpometakarpaalliiges
 3 Pöial täielikult
 4 Pöial osaliselt

5 Muud sõrmed täielikult

6 Muud sõrmed osaliselt

NDQ 0y Eksartikulatsioon randmel või labakäel

NDQ 1y Randme või labakäe amputatsioon

NDQ 2y Randme või labakäe amputatsiooni- või randme- või labakäeliigese eksartikulatsioonikondi revisioon

NDQ 9y Randme või labakäe muu amputatsioon või sellega seotud operatsioon

NDR Operatsioonid randme ja labakäe tuumorite korral

NDR 09 Randme või labakäe pehme koe tuumori mittetäielik ekstsioon

NDR 19 Randme või labakäe pehme koe tuumori täielik ekstsioon

NDR 29 Randme või labakäe pehme koe tuumori laiendatud ekstsioon

NDR 39 Randme või labakäe pehme koe tuumori plokk-ekstsioon

NDR 49 Randme või labakäe luu või kõhre tuumori mittetäielik ekstsioon

NDR 59 Randme või labakäe luu või kõhre tuumori täielik ekstsioon

NDR 69 Randme või labakäe luu või kõhre tuumori laiendatud ekstsioon

NDR 79 Randme või labakäe luu või kõhre tuumori plokk-ekstsioon

NDR 99 Muu operatsioon randme või labakäe tuumori korral

NDS Operatsioonid randme ja labakäe kõõluste, liigese ja luu infektsioonide korral

Kaasaarvatud dreenimine

Sekvestrektoomia, vt. NDK

NDS 09 Intsisioon või nekrektoomia randme või labakäe kõõluse infektsiooni korral

NDS 19 Intsisioon või nekrektoomia randme- või labakäeliigese infektsiooni korral

NDS 29 Intsisioon või nekrektoomia randme- või labakäeluu infektsiooni korral

NDS 39 Intsisioon või nekrektoomia randme või labakäe kõõluse infektsiooni korral koos raviaine sisseviimisega infektsioonikoldeesse

NDS 49 Intsisioon või nekrektoomia randme või labakäe liigese infektsiooni korral koos raviaine sisseviimisega infektsioonikoldeesse

NDS 59 Intsisioon või nekrektoomia randme- või labakäeluu infektsiooni korral koos raviaine sisseviimisega infektsioonikoldeesse

NDS 99 Muu operatsioon randme või labakäe kõõluse, liigese või luu infektsiooni korral

NDT Erinevad operatsioonid randmel ja labakäel

NDT 19 Randme- või labakäeliigese redressioon

NDT 39 Randme või labakäe deformatsiooni korrektsioon lihase, kõõluse või sidemega

NDT 49 Randme või labakäe deformatsiooni korrektsioon välise või sisemise fiksatsiooniga

NDT 69 Pollitsisatsioon

Muu sõrme in situ pollitsisatsioon

Sõrme siirdamine, vt. NDP 19

NDT 79 Metakarpaalne falangisatsioon

Sõrme siirdamine, vt. NDP 19

NDT 99 Muu operatsioon randmel või labakäel

Väljaarvatud kõik protseduurid koodidega NDB-NDS või NDU

NDU Implantaatide ja väliste fiksatsioonivahendite eemaldamine randmelt ja labakäelt**NDU koodide viimase numbriga tähendus:**

- 0 Kõik osad
- 1 Üks osa - proksimaalne
- 2 Üks osa - distaalne
- 3 Üks osa - muu
- 9 Muu või määratlemata

- NDU 0y Osalise proteesi eemaldamine randmeliigesest
- NDU 1y Totaalse proteesi eemaldamine randmeliigesest
- NDU 2y Proteesi eemaldamine muust labakäeliigesest
- NDU 39 Väliste fiksatsioonivahendi eemaldamine randmelt või labakäelt
- NDU 49 Sisemise fiksatsioonivahendi eemaldamine randmelt või labakäelt
- NDU 69 Proteesideme eemaldamine randmelt või labakäelt
- NDU 89 Terapeutilise implantaadi eemaldamine randme või labakäe infektsiooni ravi korral
- NDU 99 Muu implantaadi eemaldamine randmelt või labakäelt

NDW Kordusoperatsioonid randmel ja labakäel*Implantaatide eemaldamine, vt. NDU**Amputatsioonikõhvi korrektsioon, vt. NDQ*

- NDW 49 Haava dehistsentsi korrektsioon randme või labakäe kirurgias
- NDW 59 Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral randme või labakäe kirurgias
Kaasaarvatud haavainfektsioon
- NDW 69 Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral randme või labakäe kirurgias
Infektsiooni korral opereeritud struktuuridel
- NDW 79 Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral randme või labakäe kirurgias
Kaasaarvatud verejooks haavast või haava hematoom
- NDW 89 Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral randme või labakäe kirurgias
Kaasaarvatud verejooks või hematoom opereeritud struktuuridel
- NDW 99 Muu kordusoperatsioon randme või labakäe kirurgias

NE Vaagen*Kaasaarvatud ristluu ja sabaluu***NEA Eksploratiivsed protseduurid vaagnal***Kaasaarvatud diagnostiline artroskoopia, biopsia**Katte kudede biopsia, vt. peatükk Q**Kõõluste, liigeste või luu infektsiooni korral, vt. NES***NEA koodide viimase numbriga tähendus:**

- 0 Perkutaanne
- 1 Artroskoopiline
- 2 Lahtine
- 9 Määratlemata

- NEA 0y Vaagna pehme koe eksploratsioon

- NEA 1y Vaagnaliigese eksploratsioon
Kaasaarvatud diagnostiline artroskoopia
- NEA 2y Vaagnaliigese või vaagna pehme koe biopsia
- NEA 3y Vaagnaluu biopsia

NEB Vaagnaliigese esmane proteesimine

Kaasaarvatud esmane proteesimine pärast eelnevat murru ravi või muud operatsiooni liigesel
Lisakood luutransplantaadi korral, vt. NEN

- NEB 99 Vaagnaliigese esmane proteesimine osalise proteesiga

NEC Vaagnaliigese teisene proteesimine

Teine või hilisem proteesimine totaalse või osalise proteesiga
Proteesi eemaldamine, vt. NEU
Proteesi luksatsiooni paigaldamine, vt. NEH

- NEC 99 Vaagnaliigese teisene proteesimine

NEE Operatsioonid vaagnaliigese kapslil ja sidemetel

Deformatsiooni kompleksne korrigeerimine, vt. NET

- NEE 99 Operatsioon vaagnaliigese kapslil või sidemel

NEF Operatsioonid vaagnaliigese sünoviaalmembraanil ja liigespindadel

- NEF 99 Operatsioon vaagnaliigese sünoviaalmembraanil või liigespinnal

NEG Vaagnaliigese ekstsisioon, rekonstruktsioon ja artrodees

Proteesimine, vt. NEB ja NEC

- NEG 09 Vaagnaliigese ekstsisiooni artroplastika
- NEG 19 Vaagnaliigese interpositsiooni artroplastika
- NEG 29 Vaagnaliigese muu artroplastika ilma proteesimiseta
- NEG 39 Vaagnaliigese artrodees ilma fiksatsioonita
- NEG 49 Vaagnaliigese artrodees sisemise fiksatsiooniga
- NEG 59 Vaagnaliigese artrodees välise fiksatsiooniga
- NEG 99 Vaagnaliigese muu ekstsisioon, rekonstruktsioon või artrodees

NEH Erinevad operatsioonid vaagnaliigesel

Kaasaarvatud luksatsiooni paigaldamine
Liigese mobilisatsioon, vt. NET

- NEH 09 Vaagnaliigese luksatsiooni paigaldamine
Väljaarvatud proteesi luksatsiooni korral
- NEH 29 Vaagnaliigese proteesi luksatsiooni paigaldamine
- NEH 99 Muu operatsioon vaagnaliigesel
Väljaarvatud protseduurid koodidega NEB-NEG

NEJ Vaagnaluumurru kirurgia

Lisakood luutransplantaadi korral, vt. NEN

Implantaatide eemaldamine, vt. NEU

Immobilisatsioon ainult kipsi või lahasega, vt. TN

- NEJ 09 Vaagnaluumurru kinnine paigaldamine
 NEJ 19 Vaagnaluumurru lahtine paigaldamine
 NEJ 29 Vaagnaluumurru väline fiksatsioon
 NEJ 39 Vaagnaluumurru sisemine fiksatsioon bioimplantaadiga
 NEJ 49 Vaagnaluumurru sisemine fiksatsioon traadi, varda, lingu või nõelaga
 NEJ 69 Vaagnaluumurru sisemine fiksatsioon plaadi ja kruvidega
 NEJ 79 Vaagnaluumurru sisemine fiksatsioon ainult kruvidega
 NEJ 89 Vaagnaluumurru sisemine fiksatsioon muul või kombineeritud meetodil
Nt. libiseva naela kasutamine
 NEJ 99 Vaagnaluumurru muu kirurgia

NEK Operatsioonid vaagnaluul

Lisakood luutransplantaadi korral, vt. NEN

Infektsiooni korral, vt. NES

Deformatsiooni kompleksne korrektsioon, vt. NET

- NEK 09 Vaagnaluu fragmendi ekstsioon
Kaasaarvatud sekvestrektoomia
 NEK 19 Vaagnaluu osaline või täielik ekstsioon
Kaasaarvatud liigesega mittekülgneva eksostoosi ekstsioon
 NEK 29 Vaagnaluu fenestratsioon või mulgustamine
 NEK 39 Vaagnaluu tsüsti ekskoleatsioon
 NEK 49 Vaagna epifüsiodees
 NEK 59 Vaagna angulatsioon, rotatsioon või nihutus-osteotoomia
 NEK 79 Luu transport-operatsioon vaagnaluul
 NEK 89 Vaagnaluu epifüsaarplaadi distraktsioon-pikendamine
 NEK 99 Muu operatsioon vaagnaluul

NEL Operatsioonid vaagna lihastel ja kõõlustel

- NEL 09 Vaagna lihase vabastamine
 NEL 19 Vaagna lihase suturatsioon või plastiline korrektsioon
 NEL 29 Vaagna lihase transpositsioon
 NEL 99 Muu operatsioon vaagna lihasel või kõõlusel

NEM Operatsioonid vaagna fastsial, ganglionil ja limapaunal

- NEM 99 Muu operatsioon vaagna fastsial, ganglionil või limapaunal

NEN Transplantatsioonid vaagnal

Lisakoodid lihase, kõõluse, fastsia, periosti, perikondriumi või kõhre vaba transplantaadi, mikrovasculaarse transplantaadi ja lappide (kaasaarvatud luu-, lihas- ja nahalappide) määratlemiseks, vt. ZZ

Koe võtmine transplantatsiooniks, vt. peatükk Y

- NEN 09 Luu autotransplantaat vaagnaluule
 NEN 19 Luu allotransplantaat vaagnaluule
 NEN 29 Luu ksenotransplantaat vaagnaluule

NEN 49 Kõhre, periosti või fastsia transplantatsioon vaagnale
Vaba transplantaat, vt ZZ

NEN 99 Muu transplantatsioon vaagna kirurgias

NEP Vaagna replantatsioon ja autotransplantatsioon

NEP 29 Jäseme replantatsioon vaagnatasandil

NEQ Vaagna amputatsioon ja sellega seotud operatsioonid

NEQ 19 Hemipelviektomia

NEQ 29 Vaagna amputatsiooni- või vaagnaliigese eksartikulatsioonikõndi revisioon

NEQ 99 Vaagna muu amputatsioon või sellega seotud operatsioon

NER Operatsioonid vaagna tuumorite korral

NER 09 Vaagna pehme koe tuumori mittetäielik ekstsioon

NER 19 Vaagna pehme koe tuumori täielik ekstsioon

NER 29 Vaagna pehme koe tuumori laiendatud ekstsioon

NER 39 Vaagna pehme koe tuumori plokk-ekstsioon

NER 49 Vaagna luu või kõhre tuumori mittetäielik ekstsioon

NER 59 Vaagna luu või kõhre tuumori täielik ekstsioon

NER 69 Vaagna luu või kõhre tuumori laiendatud ekstsioon

NER 79 Vaagna luu või kõhre tuumori plokk-ekstsioon

NER 99 Muu operatsioon vaagna tuumori korral

NES Operatsioonid vaagna kõõluste, liigese ja luu infektsiooni korral

Kaasaarvatud dreenimine

Sekvestrektoomia, vt. NEK

NES 19 Intsisioon või nekrektoomia vaagnaliigese infektsiooni korral

NES 29 Intsisioon või nekrektoomia vaagnaluu infektsiooni korral

NES 49 Intsisioon või nekrektoomia vaagnaliigese infektsiooni korral koos raviaine sisseviimisega infektsioonikoldesse

NES 59 Intsisioon või nekrektoomia vaagnaluu infektsiooni korral koos raviaine sisseviimisega infektsioonikoldesse

NES 99 Muu operatsioon vaagna kõõluse, liigese või luu infektsiooni korral

NET Erinevad operatsioonid vaagnal

NET 49 Vaagnaliigese deformatsiooni korrigeerimine või sisemise fiksaatsiooniga

NET 99 Muu operatsioon vaagnal

Väljaarvatud kõik protseduurid koodidega NEB-NES või NEU

NEU Implantaatide ja väliste fiksaatsioonivahendite eemaldamine vaagnalt

NEU 19 Totaalse proteesi eemaldamine vaagnaliigeselt

NEU 39 Väliste fiksaatsioonivahendi eemaldamine vaagnalt

NEU 49 Sisemise fiksaatsioonivahendi eemaldamine vaagnalt

NEU 89 Terapeutilise implantaadi eemaldamine vaagna infektsiooni ravi korral

NEU 99 Muu implantaadi eemaldamine vaagnalt

NEW Kordusoperatsioonid vaagnal*Implantaatide eemaldamine, vt. NEU**Amputatsioonikõndi korrigeerimine, vt. NEQ*

NEW 49 Haava dehistsentsi korrigeerimine vaagna kirurgias

NEW 59 Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral vaagna kirurgias

Kaasaarvatud haavainfektsioon

NEW 69 Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral vaagna kirurgias

Infektsiooni korral opereeritud struktuuridel

NEW 79 Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral vaagna kirurgias

Kaasaarvatud verejooks haavast või haava hematoom

NEW 89 Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral vaagna kirurgias

Kaasaarvatud verejooks või hematoom opereeritud struktuuridel

NEW 99 Muu kordusoperatsioon vaagna kirurgias

NF Puusaliiges ja reis**NFA Eksploratiivsed protseduurid***Kaasaarvatud diagnostiline artroskoopia, biopsia**Katte kudede biopsia, vt. peatükk Q**Kõõluste, liigeste või luu infektsioonide korral, vt. NFS***NFA koodide viimase numbriga tähendus:**

0 Perkutaanne

1 Artroskoopiline

2 Lahtine

9 Määratlemata

NFA 0y Puusa ja reie pehme koe eksploratsioon

NFA 1y Puusaliigese eksploratsioon

Kaasaarvatud diagnostilise artroskoopia

NFA 2y Puusa ja reie pehme koe või liigese biopsia

NFA 3y Reieluu biopsia

NFB Puusaliigese esmane proteesimine*Kaasaarvatud esmane proteesimine pärast eelnevat murru ravi või muud operatsiooni liigesel**Lisakood luutransplantaadi korral, vt. NFN***NFB koodide viimase numbriga tähendus:**

0 Kõik osad

1 Üks osa - proksimaalne

2 Üks osa - distaalne

3 Üks osa - muu

9 Muu või määratlemata

NFB 0y Puusaliigese esmane proteesimine osalise proteesiga ilma tsemendita

NFB 1y Puusaliigese esmane proteesimine osalise proteesiga kasutades tsemienti

NFB 20 Puusaliigese esmane proteesimine totaalse proteesiga ilma tsemendita

- NFB 30 Puusaliigese esmane proteesimine totaalsete proteesiga hübriid-meetodil
 NFB 40 Puusaliigese esmane proteesimine totaalsete proteesiga kasutades tsementi
 NFB 59 Puusaliigese esmane interpositsiooni proteesimine
 NFB 99 Puusaliigese muu esmane proteesimine

NFC Puusaliigese teisene proteesimine

Teine või hilisem proteesimine totaalsete või osalise proteesiga

Proteesi eemaldamine, vt. NFU

Proteesi luksatsiooni paigaldamine, vt. NFH

NFC koodide viimase numbriga tähendus:

- 0 Kõik osad
 1 Üks osa – proksimaalne
 2 Üks osa – distaalne
 3 Üks osa – muu
 9 Muu või määratlemata

- NFC 0y Puusaliigese teisene proteesimine osalise proteesiga ilma tsemendita
Väljaarvatud totaalsete proteesi komponendi teisene proteesimine
 NFC 1y Puusaliigese teisene proteesimine osalise proteesiga kasutades tsementi
Väljaarvatud totaalsete proteesi komponendi teisene proteesimine
 NFC 2y Puusaliigese teisene proteesimine totaalsete proteesiga ilma tsemendita
Väljaarvatud totaalsete proteesi komponendi teisene proteesimine
 NFC 3y Puusaliigese teisene proteesimine totaalsete proteesiga hübriid-meetodil
Väljaarvatud totaalsete proteesi komponendi teisene proteesimine
 NFC 4y Puusaliigese teisene proteesimine totaalsete proteesiga kasutades tsementi
 NFC 59 Puusaliigese teisene interpositsiooni proteesimine
 NFC 99 Puusaliigese proteesi loksuva osa väljavahetamine

NFE Operatsioonid puusaliigese kapslil ja sidemetel

Deformatsiooni kompleksne korrigeerimine, vt. NFT

NFE koodide viimase numbriga tähendus:

- 1 Artroskoopiline
 2 Lahtine
 9 Määratlemata
- NFE 9y Operatsioon puusaliigese kapslil või sidemel

NFF Operatsioonid puusaliigese sünoviaalmembraanil ja liigespindadel

NFF koodide viimase numbriga tähendus:

- 1 Artroskoopiline
 2 Lahtine
 9 Määratlemata
- NFF 0y Puusaliigese totaalne sünovektomia
 NFF 1y Puusaliigese osaline sünovektomia
Kaasaarvatud sünoviaalvoldi ekstsisiooni
 NFF 2y Puusaliigese liigespinna fragmendi fikatsioon

Kaasaarvatud kõhre- või kõhre- ja luufragmendi korral
Kaasaarvatud osteokondriidi või traumaatilise lesiooni korral

- NFF 3y Puusaliigese liigeskõhre osaline ekstsisioon
 NFF 9y Muu operatsioon puusaliigese sünoviaalmembraanil või liigespinnal

NFG Puusaliigese ekstsisioon, rekonstruktsioon ja artrodees

Proteesimine, vt. NFB ja NFC

- NFG 09 Puusaliigese ekstsisiooni artroplastika
 NFG 19 Puusaliigese interpositsiooni artroplastika
 NFG 29 Muu puusaliigese artroplastika ilma proteesimiseta
 NFG 39 Puusaliigese artrodees ilma fiksatsioonita
 NFG 49 Puusaliigese artrodees sisemise fiksatsiooniga
 NFG 59 Puusaliigese artrodees välise fiksatsiooniga

NFH Erinevad operatsioonid puusaliigesel

Kaasaarvatud luksatsiooni paigaldamine
Liigese mobilisatsioon, vt. NFT

NFH koodide viimase numbriga tähendus:

- 0 Kinnine
 1 Artroskoopiline
 2 Lahtine
 9 Määratlemata

- NFH 0y Puusaliigese luksatsiooni paigaldamine
Väljaarvatud proteesi luksatsiooni korral
 NFH 2y Puusaliigese proteesi luksatsiooni paigaldamine
 NFH 3y Puusaliigese liidete vabastamine
 NFH 4y Võõrkeha või vaba keha eemaldamine puusaliigesest
 NFH 5y Puusaliigese liigesesisese eksostoosi või osteofüüdi ekstsisioon
 NFH 7y Operatsioon puusaliigese habituaalse luksatsiooni korral
 NFH 9y Muu operatsioon puusaliigesel
Väljaarvatud protseduurid koodidega NFB-NFG

NFJ Reieluumurru kirurgia

Lisakood luutransplantaadi korral, vt. NFN
Implantaatide eemaldamine, vt. NFU
Immobilisatsioon ainult kipsi või lahasega, vt. TN

NFJ koodide viimase numbriga tähendus:

- 0 Reieluukael
 1 Pertrohanteerne
 2 Subtrohanteerne
 3 Reieluu proksimaalne osa, muu
 4 Reieluu keskosa
 5 Reieluu distaalne osa

- NFJ 0y Reieluumurru kinnine paigaldamine
 NFJ 1y Reieluumurru lahtine paigaldamine
 NFJ 2y Reieluumurru väline fiksatsioon

- NFJ 3y Reieluumurru sisemine fiksatsioon bioimplantaadiga
 NFJ 4y Reieluumurru sisemine fiksatsioon traadi, varda, lingu või nõelaga
 NFJ 5y Reieluumurru sisemine fiksatsioon intramedullaarse naelaga
 NFJ 6y Reieluumurru sisemine fiksatsioon plaadi ja kruvidega
 NFJ 7y Reieluumurru sisemine fiksatsioon ainult kruvidega
 NFJ 8y Reieluumurru sisemine fiksatsioon muul või kombineeritud meetodil
Nt. libiseva naela või kruvi kasutamine
 NFJ 9y Reieluumurru muu kirurgia

NFK Operatsioonid reieluul

Lisakood luutransplantaadi korral, vt. NFN

Infektsiooni korral, vt. NFS

Deformatsiooni kompleksne korrektsioon, vt. NFT

- NFK 09 Reieluu fragmendi ekstsioon
Kaasaarvatud sekvestretoomia
 NFK 19 Reieluu osaline või täielik ekstsioon
Kaasaarvatud liigesega mittekülgneva eksostoosi ekstsioon
 NFK 29 Reieluu fenestratsioon või mulgustamine
 NFK 39 Reieluu tsüsti ekskolektsioon
 NFK 49 Reieluu epifüsiodees
 NFK 59 Reieluu angulatsioon, rotatsioon või nihutus-osteotoomia
 NFK 69 Reieluu lühendav või pikendav osteotoomia
 NFK 79 Luu transport-operatsioon reieluul
 NFK 89 Reieluu epifüsaarplaadi distraktsioon-pikendamine
 NFK 99 Muu operatsioon reieluul

NFL Operatsioonid puusa ja reie lihastel ja kõõlustel

- NFL 09 Puusa või reie lihase vabastamine
 NFL 19 Puusa või reie lihase suturatsioon või plastiline korrektsioon
 NFL 29 Puusa või reie lihase transpositsioon
 NFL 39 Puusa või reie lihase müotoomia või tenotoomia
 NFL 99 Muu operatsioon puusa või reie lihasel või kõõlusel

NFM Operatsioonid puusa ja reie fastsial, ganglionil ja limapaunal

- NFM 09 Reie fastsiotoomia
 NFM 19 Reie fastsia osaline või täielik ekstsioon
 NFM 29 Reie fastsia suturatsioon
 NFM 79 Puusa või reie limapauna ekstsioon
 NFM 99 Muu operatsioon puusa või reie fastsial, ganglionil või limapaunal

NFN Transplantatsioonid puusal ja reiel

Lisakoodid lihase, kõõluse, fastsia, periosti, perikondriumi või kõhre vaba transplantaadi, mikrovaskulaarse transplantaadi ja lappide (kaasaarvatud luu-, lihas- ja nahalappide) määratlemiseks, vt. ZZ

Koe võtmise transplantatsiooniks, vt. peatükk Y

- NFN 09 Luu autotransplantaat reieluule
 NFN 19 Luu allotransplantaat reieluule

- NFN 29 Luu ksenotransplantaat reieluule
 NFN 39 Kõõluse transplantatsioon puusale või reiele
Kõõluse vaba transplantaat, vt. ZZB
 NFN 49 Kõhre, periosti või fastsia transplantatsioon puusale või reiele
Vaba transplantaat, vt ZZ
 NFN 99 Muu transplantatsioon puusa või reie kirurgias

NFP *Replantatsioon ja autotransplantatsioon puusal ja reiel*

- NFP 29 Jäseme replantatsioon puusa või reie tasandil

NFQ *Amputatsioon ja sellega seotud operatsioonid puusal ja reiel*

- NFQ 09 Puusa eksartikulatsioon
 NFQ 19 Reie amputatsioon
 NFQ 29 Puusa või reie amputatsiooni- või eksartikulatsioonikõndi korrektsioon
 NFQ 99 Muu amputatsioon või sellega seotud operatsioon puusal või reiel

NFR *Operatsioonid puusa ja reie tuumorite korral*

- NFR 09 Puusa või reie pehme koe tuumori mittetäielik ekstsioon
 NFR 19 Puusa või reie pehme koe tuumori täielik ekstsioon
 NFR 29 Puusa või reie pehme koe tuumori laiendatud ekstsioon
 NFR 39 Puusa või reie pehme koe tuumori plokk-ekstsioon
 NFR 49 Puusaliigese või reieluu kõhre või luu tuumori mittetäielik ekstsioon
 NFR 59 Puusaliigese või reieluu kõhre või luu tuumori täielik ekstsioon
 NFR 69 Puusaliigese või reieluu kõhre või luu tuumori laiendatud ekstsioon
 NFR 79 Puusaliigese või reieluu kõhre või luu tuumori plokk-ekstsioon
 NFR 99 Muu operatsioon puusa või reie tuumori korral

NFS *Operatsioonid puusa või reie kõõluste, liigese ja luu infektsiooni korral*

Kaasaarvatud drenimine

Sekvestrektoomia, vt. NFK

- NFS 19 Intsisioon või nekrektoomia puusaliigese infektsiooni korral
 NFS 29 Intsisioon või nekrektoomia reieluu infektsiooni korral
 NFS 49 Intsisioon või nekrektoomia puusaliigese infektsiooni korral koos raviaine sisseviimisega infektsioonikoldesse
 NFS 59 Intsisioon või nekrektoomia reieluu infektsiooni korral koos raviaine sisseviimisega infektsioonikoldesse
 NFS 99 Muu operatsioon puusa või reie kõõluse, liigese või luu infektsiooni korral

NFT *Erinevad operatsioonid puusal ja reiel*

- NFT 19 Puusaliigese redressioon
 NFT 39 Puusaliigese või reieluu deformatsiooni korrektsioon lihase, kõõluse või sidemega
 NFT 49 Puusaliigese või reieluu deformatsiooni korrektsioon välise või sisemise fikatsiooniga
 NFT 99 Muu operatsioon puusal või reiel
Väljaarvatud kõik protseduurid koodidega NFB-NFS või NFU

NFU *Implantaatide ja väliste fiksatsioonivahendite eemaldamine puusalt ja reieluult*

NFU koodide viimase numbriga tähendus:

- 0 Kõik osad
- 1 Üks osa - proksimaalne
- 2 Üks osa - distaalne
- 3 Üks osa - muu
- 4 Rohkem kui üks, aga mitte kõik osad
- 9 Muu või määratlemata

- NFU 0y Osalise proteesi eemaldamine puusaliigesest
- NFU 1y Totaalse proteesi eemaldamine puusaliigesest
- NFU 39 Väliste fiksatsioonivahendi eemaldamine reieluult
- NFU 49 Sisemise fiksatsioonivahendi eemaldamine reieluult
- NFU 89 Terapeutilise implantaadi eemaldamine puusa või reieluu infektsiooni ravi korral
- NFU 99 Muu implantaadi eemaldamine puusaliigeselt või reieluult

NFW *Kordusoperatsioonid puusal ja reiel*

Implantaatide eemaldamine, vt. NFU

Amputatsioonikõndi korrigeerimine, vt. NFQ

- NFW 49 Haava dehistsentsi korrigeerimine puusa või reie kirurgias
- NFW 59 Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral puusa või reie kirurgias
Kaasaarvatud haavainfektsioon
- NFW 69 Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral puusa või reie kirurgias
Infektsiooni korral opereeritud struktuuridel
- NFW 79 Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral puusa või reie kirurgias
Kaasaarvatud verejooks haavast või haava hematoom
- NFW 89 Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral puusa või reie kirurgias
Kaasaarvatud verejooks või hematoom opereeritud struktuuridel
- NFW 99 Muu kordusoperatsioon puusa või reie kirurgias

NG *Põlv ja säärel*

NGA *Eksploratiivsed protseduurid*

Kaasaarvatud diagnostiline artroskoopia, biopsia

Kattekuded biopsia, vt. peatükk Q

Kõõluste, liigeste või luu infektsiooni korral, vt. NGS

NGA koodide viimase numbriga tähendus:

- 0 Perkutaanne
- 1 Artroskoopiline
- 2 Lahtine
- 9 Määratlemata

- NGA 0y Põlve või sääre pehme koe eksploratsioon
- NGA 1y Põlveliigese eksploratsioon
Kaasaarvatud diagnostiline artroskoopia
- NGA 2y Põlve või sääre pehme koe või liigese biopsia
- NGA 3y Põlve- või sääreluu biopsia

NGB Põlveliigese esmane proteesimine

*Kaasaarvatud esmane proteesimine pärast eelnevat murru ravi või muud operatsiooni liigesel
Lisakood luutransplantaadi korral, vt. NGN*

NGB koodide viimase numbriga tähendus:

- 0 Kõik osad
- 1 Mediaalne osa
- 2 Lateraalne osa
- 3 Patello-femoraalne osa
- 4 Rohkem kui üks, aga mitte kõik osad
- 9 Muu või määratlemata

- NGB 0y Põlveliigese esmane proteesimine osalise proteesiga ilma tsemendita
- NGB 1y Põlveliigese esmane proteesimine osalise proteesiga kasutades tsementi
- NGB 20 Põlveliigese esmane proteesimine totaalsete proteesiga ilma tsemendita
- NGB 30 Põlveliigese esmane proteesimine totaalsete proteesiga hübrid-meetodil
- NGB 40 Põlveliigese esmane proteesimine totaalsete proteesiga kasutades tsementi
- NGB 59 Põlveliigese esmane interpositsiooni proteesimine
- NGB 99 Põlveliigese muu esmane proteesimine

NGC Põlveliigese teisene proteesimine

*Teine või hilisem proteesimine totaalsete või osalise proteesiga
Proteesi eemaldamine, vt. NGU
Proteesi dislokatsiooni paigaldamine, vt. NGH*

NGC koodide viimase numbriga tähendus:

- 0 Kõik osad
- 1 Mediaalne osa
- 2 Lateraalne osa
- 3 Patello-femoraalne osa
- 4 Rohkem kui üks, aga mitte kõik osad
- 9 Muu või määratlemata

- NGC 0y Põlveliigese teisene proteesimine osalise proteesiga ilma tsemendita
Väljaarvatud totaalsete proteesi komponendi teisene proteesimine
- NGC 1y Põlveliigese teisene proteesimine osalise proteesiga kasutades tsementi
Väljaarvatud totaalsete proteesi komponendi teisene proteesimine
- NGC 2y Põlveliigese teisene proteesimine totaalsete proteesiga ilma tsemendita
Väljaarvatud totaalsete proteesi komponendi teisene proteesimine
- NGC 3y Põlveliigese teisene proteesimine totaalsete proteesiga hübrid-meetodil
Väljaarvatud totaalsete proteesi komponendi teisene proteesimine
- NGC 4y Põlveliigese teisene proteesimine totaalsete proteesiga kasutades tsementi
- NGC 59 Põlveliigese teisene interpositsiooni proteesimine
- NGC 99 Põlveliigese muu teisene proteesimine

NGD Operatsioonid põlvemeniskil**NGD koodide viimase numbriga tähendus:**

- 1 Artroskoopiline
- 2 Lahtine
- 9 Määratlemata

- NGD 0y Põlvemeniski täielik ekstsisioon
- NGD 1y Põlvemeniski osaline ekstsisioon
- NGD 2y Põlvemeniski tagasikinnitamine
- NGD 9y Muu operatsioon põlvemeniskil

NGE Operatsioonid põlveliigese kapslil ja sidemetel

Deformatsiooni kompleksne korrektsioon, vt. NGT

NGE koodide viimase numbriga tähendus:

- 1 Eesmine ristatside, lahtine
- 2 Tagumine ristatside, lahtine
- 3 Mediaalne kollateraalside
- 4 Lateraalne kollateraalside
- 5 Eesmine ristatside, artroskoopiline
- 6 Tagumine ristatside, artroskoopiline

- NGE 09 Põlveliigese kapsli intsisioon või suturatsioon
- NGE 1y Põlveliigese sideme transtsisioon või ekstsisioon
- NGE 2y Põlveliigese sideme suturatsioon või tagasikinnitamine
- NGE 3y Põlveliigese sideme transpositsioon
- NGE 4y Põlveliigese sideme plastiline korrektsioon ilma proteesimaterjali kasutamiseta
- NGE 5y Põlveliigese sideme plastiline korrektsioon proteesimaterjali kasutamisega
- NGE 9y Muu operatsioon põlveliigese kapslil või sidemel

NGF Operatsioonid põlve sünoviaalmembraanil ja liigespindadel

NGF koodide viimase numbriga tähendus:

- 1 Artroskoopiline
- 2 Lahtine
- 3 Määratlemata

- NGF 0y Põlve totaalne sünovektoomia
- NGF 1y Põlve osaline sünovektoomia
Kaasaarvatud sünoviaalvoldi ekstsisioon
- NGF 2y Põlveliigese liigespinna fragmendi fiksatsioon
Kaasaarvatud kõhre- või kõhre- ja luufragmendi korral
Kaasaarvatud osteokondriidi või traumaatilise lesiooni korral
- NGF 3y Põlveliigese kõhre osaline ekstsisioon
- NGF 9y Muu operatsioon põlve sünoviaalmembraanil või liigespinnal

NGG Põlveliigese ekstsisioon, rekonstruktsioon ja artrodees

Proteesimine, vt. NGB ja NGC

- NGG 09 Põlveliigese ekstsisiooni artroplastika
- NGG 19 Põlveliigese interpositsiooni artroplastika
- NGG 29 Muu põlveliigese artroplastika ilma proteesimiseta
- NGG 39 Põlveliigese artrodees ilma fiksatsioonita
- NGG 49 Põlveliigese artrodees sisemise fiksatsiooniga
- NGG 59 Põlveliigese artrodees välise fiksatsiooniga
- NGG 99 Põlveliigese muu ekstsisioon, rekonstruktsioon või artrodees

NGH Erinevad operatsioonid põlveliigesel*Kaasaarvatud luksatsiooni paigaldamine**Liigese mobilisatsioon, vt. NGT***NGH koodide viimase numbri tähendus:**

- 0 Kinnine
- 1 Artroskoopiline
- 2 Lahtine
- 9 Määratlemata

- NGH 0y Põlveliigese luksatsiooni paigaldamine
Väljaarvatud proteesi luksatsiooni korral
- NGH 1y Kederлуу luksatsiooni paigaldamine
Väljaarvatud proteesi luksatsiooni korral
- NGH 2y Põlveliigese proteesi luksatsiooni paigaldamine
- NGH 3y Põlveliigese liidete vabastamine
- NGH 4y Võõrkeha või vaba keha eemaldamine põlveliigesest
- NGH 5y Põlveliigese-sisese eksostoosi või osteofüüdi ekstsisioon
- NGH 7y Operatsioon põlveliigese habituaalse luksatsiooni korral
- NGH 9y Muu operatsioon põlveliigesel
Väljaarvatud protseduurid koodidega NGB-NGG

NGJ Põlve ja sääre luu murru kirurgia*Lisakood luutransplantaadi korral, vt. NGN**Implantaatide eemaldamine, vt. NGU**Immobilisatsioon ainult kipsi või lahasega, vt. TN***NGJ koodide viimase numbri tähendus:**

- 0 Kederлуу
- 1 Sääreluu proksimaalne osa
- 2 Sääreluu keskosa
- 3 Pindлуу
- 4 Muu või määratlemata

- NGJ 0y Põlve- või sääreluu murru kinnine paigaldamine
- NGJ 1y Põlve- või sääreluu murru lahtine paigaldamine
- NGJ 2y Põlve- või sääreluu murru väline fiksatsioon
- NGJ 3y Põlve- või sääreluu murru sisemine fiksatsioon bioimplantaadiga
- NGJ 4y Põlve- või sääreluu murru sisemine fiksatsioon traadi, varda, lingu või nõelaga
- NGJ 5y Põlve- või sääreluu murru sisemine fiksatsioon intramedullaarse naelaga
- NGJ 6y Põlve- või sääreluu murru sisemine fiksatsioon plaadi ja kruvidega
- NGJ 7y Põlve- või sääreluu murru sisemine fiksatsioon ainult kruvidega
- NGJ 8y Põlve- või sääreluu murru sisemine fiksatsioon muul või kombineeritud meetodil
Nt. libiseva naela kasutamine
- NGJ 9y Põlve- või sääreluu murru muu kirurgia

NGK Operatsioonid põlve ja sääre luudel*Lisakood luutransplantaadi korral, vt. NGN**Infektsiooni korral, vt. NGS**Deformatsiooni kompleksne korrektsioon, vt. NGT*

- NGK 09 Põlve- või sääreluu fragmendi ekstsisioon
Kaasaarvatud sekvestrektoomia
- NGK 19 Põlve- või sääreluu murru osaline või täielik ekstsisioon
Kaasaarvatud liigesega mittekülgneva eksostoosi ekstsisioon
- NGK 29 Põlve- või sääreluu fenestratsioon või mulgustamine
- NGK 39 Põlve- või sääreluu tsüsti ekskoleatsioon
- NGK 49 Põlve- või sääreluu epifüsiodees
- NGK 59 Põlve- või sääreluu angulatsioon, rotatsioon või nihutus-osteotoomia
- NGK 69 Põlve- või sääreluu lühendav või pikendav osteotoomia
- NGK 79 Luu transport-operatsioon põlve või sääreluul
- NGK 89 Põlve- või sääreluu epifüsaarplaadi distraktsioon-pikendamine
- NGK 99 Muu operatsioon põlve- või sääreluu

NGL Operatsioonid põlve piirkonna ja säärelihastel ja -kõõlustel

- NGL 09 Põlve piirkonna lihase või säärelihase vabastamine
- NGL 19 Põlve piirkonna lihase või säärelihase suturatsioon või plastiline korrektsioon
- NGL 29 Põlve piirkonna lihase või säärelihase transpositsioon
- NGL 39 Põlve piirkonna lihase või säärelihase müotoomia või tenotoomia
- NGL 49 Põlve piirkonna kõõluse või säärekõõluse suturatsioon või tagasikinnitamine
- NGL 59 Põlve piirkonna või sääre tenolüüs või tenosünovektoomia
- NGL 69 Põlve piirkonna kõõluse või säärekõõluse tenodees, lühendamine või pikendamine
- NGL 79 Põlve piirkonna kõõluse või säärekõõluse ekstsisioon
- NGL 89 Põlve piirkonna kõõluse või säärekõõluse transpositsioon
- NGL 99 Muu operatsioon põlve piirkonna või säärelihasel või -kõõlusel

NGM Operatsioonid põlve ja sääre fastsial, ganglionil ja limapaunal

- NGM 09 Põlve või sääre fastsiotoomia
- NGM 19 Põlve või sääre fastsia osaline või täielik ekstsisioon
- NGM 29 Põlve või sääre fastsia suturatsioon
- NGM 39 Põlve või sääre sünoviaalganglioni ekstsisioon
- NGM 79 Põlve või sääre limapauna ekstsisioon
- NGM 99 Muu operatsioon põlve või sääre fastsial, ganglionil või limapaunal

NGN Transplantatsioonid põlvel ja säärel*Lisakoodid lihase, kõõluse, fastsia, periosti, perikondriumi või kõhre vaba transplantaadi, mikrovaskulaarse transplantaadi ja lappide (kaasaarvatud luu-, lihas- ja nahalappide) määratlemiseks, vt. ZZ**Koe võtmine transplantatsiooniks, vt. peatiikk Y*

- NGN 09 Luu autotransplantaat põlve või sääreluule
- NGN 19 Luu allotransplantaat põlve või sääreluule
- NGN 29 Luu ksenotransplantaat põlve või sääreluule
- NGN 39 Kõõluse transplantatsioon põlvele või säärele
Kõõluse vaba transplantaat, vt. ZZB

NGN 49 Kõhre, periosti või fastsia transplantatsioon põlvele või säärele
Vaba transplantaat, vt ZZ

NGN 99 Muu transplantatsioon põlve või sääre kirurgias

NGP *Replantatsioon ja autotransplantatsioon põlvel ja säärel*

NGP 29 Jäseme replantatsioon põlve ja sääre tasandil

NGQ *Põlve ja sääre amputatsioon ja sellega seotud operatsioonid*

NGQ 09 Põlve eksartikulatsioon

NGQ 19 Sääre amputatsioon

NGQ 29 Põlve või sääre amputatsiooni- või eksartikulatsioonikõndi revisioon

NGQ 99 Muu amputatsioon või sellega seotud operatsioon põlvel või säärel

NGR *Operatsioonid põlve piirkonna ja sääre tuumorite korral*

NGR 09 Põlve ja sääre pehme koe tuumori mittetäielik ekstsioon

NGR 19 Põlve ja sääre pehme koe tuumori täielik ekstsioon

NGR 29 Põlve ja sääre pehme koe tuumori laiendatud ekstsioon

NGR 39 Põlve ja sääre pehme koe tuumori plokk-ekstsioon

NGR 49 Põlve või sääre luu või kõhre tuumori mittetäielik ekstsioon

NGR 59 Põlve või sääre luu või kõhre tuumori täielik ekstsioon

NGR 69 Põlve või sääre luu või kõhre tuumori laiendatud ekstsioon

NGR 79 Põlve või sääre luu või kõhre tuumori plokk-ekstsioon

NGR 99 Muu operatsioon põlve või sääre tuumori korral

NGS *Operatsioonid põlve ja sääre kõõluste, liigese ja luu infektsiooni korral*

Kaasaarvatud drenimine

Sekvestrektoomia, vt. NGK

NGS 09 Intsisioon ja nekrektoomia sääre või põlve kõõluse infektsiooni korral

NGS 19 Intsisioon ja nekrektoomia põlveliigese infektsiooni korral

NGS 29 Intsisioon ja nekrektoomia põlve või sääre luu infektsiooni korral

NGS 39 Intsisioon ja nekrektoomia sääre või põlve kõõluse infektsiooni korral koos raviaine sisseviimisega infektsioonikoldesse

NGS 49 Intsisioon ja nekrektoomia põlveliigese infektsiooni korral koos raviaine sisseviimisega infektsioonikoldesse

NGS 59 Intsisioon ja nekrektoomia põlve või sääre luu infektsiooni korral koos raviaine sisseviimisega infektsioonikoldesse

NGS 99 Muu operatsioon põlve või sääre kõõluse, liigese või luu infektsiooni korral

NGT *Erinevad operatsioonid põlvel ja säärel*

NGT 19 Põlveliigese redressioon

NGT 39 Põlve või sääre deformatsiooni korrigeerimine lihase, kõõluse või sideme abil

NGT 49 Põlve või sääre deformatsiooni korrigeerimine välise või sisemise fiksaatsiooniga

NGT 99 Muu operatsioon põlvel või säärel

Väljaarvatud kõik protseduurid koodidega NGB-NGS või NGU

NGU Implantaatide ja väliste fiksatsioonivahendite eemaldamine põlvelt ja säärelt**NGU koodide viimase numbri tähendus:**

- 0 Kõik osad
- 1 Üks osa - proksimaalne
- 2 Üks osa - distaalne
- 3 Üks osa - muu
- 4 Rohkem kui üks, aga mitte kõik osad
- 9 Muu või määratlemata

- NGU 0y Osalise proteesi eemaldamine põlveliigesest
- NGU 1y Totaalse proteesi eemaldamine põlveliigesest
- NGU 39 Väliste fiksatsioonivahendi eemaldamine põlvelt või säärelt
- NGU 49 Sisemise fiksatsioonivahendi eemaldamine põlvelt või säärelt
- NGU 69 Proteesideme eemaldamine põlvelt või säärelt
- NGU 89 Terapeutilise implantaadi eemaldamine põlve või sääre infektsiooni ravi korral
- NGU 99 Muu implantaadi eemaldamine põlvelt või säärelt

NGW Kordusoperatsioonid põlvel ja säärel*Implantaatide eemaldamine, vt. NGU**Amputatsioonikõndi korrektsioon, vt. NGQ*

- NGW 49 Haava dehistsentsi korrektsioon põlve või sääre kirurgias
- NGW 59 Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral põlve või sääre kirurgias
Kaasaarvatud haavainfektsioon
- NGW 69 Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral põlve või sääre kirurgias
Infektsiooni korral opereeritud struktuuridel
- NGW 79 Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral põlve või sääre kirurgias
Kaasaarvatud verejooks haavast või haava hematoom
- NGW 89 Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral põlve või sääre kirurgias
Kaasaarvatud verejooks või hematoom opereeritud struktuuridel
- NGW 99 Muu kordusoperatsioon põlve või sääre kirurgias

NH Hüppeliiges ja labajalg*Kaasaarvatud Achilleuse kõõlus***NHA Eksploratiivsed protseduurid***Kaasaarvatud diagnostiline artroskoopia, biopsia**Kattekudede biopsia, vt. peatükk Q**Kõõluste, liigeste või luu infektsioonide korral, vt. NHS***NHA koodide viimase numbri tähendus:**

- 0 Perkutaanne
- 1 Artroskoopiline
- 2 Lahtine
- 9 Määratlemata

- NHA 0y Hüppeliigese või labajala pehme koe eksploratsioon
- NHA 1y Hüppeliigese või labajala eksploratsioon
Kaasaarvatud diagnostiline artroskoopia

- NHA 2y Hüppeliigese või labajala pehme koe või liigese biopsia
 NHA 3y Hüppeliigese- või labajalaluude biopsia

NHB Hüppeliigese ja labajalaliigeste esmane proteesimine

Kaasaarvatud esmane proteesimine pärast eelnevat murru ravi või muud operatsiooni liigesel

Lisakood luutransplantaadi korral, vt. NHN

NHB koodide viimase numbriga tähendus:

- 0 Kõik osad
 1 Üks osa - proksimaalne
 2 Üks osa - distaalne
 3 Üks osa - muu
 9 Muu või määratlemata

- NHB 0y Hüppeliigese esmane proteesimine osalise proteesiga ilma tsemendita
 NHB 1y Hüppeliigese esmane proteesimine osalise proteesiga kasutades tementi
 NHB 20 Hüppeliigese esmane proteesimine totaalse proteesiga ilma tsemendita
 NHB 30 Hüppeliigese esmane proteesimine totaalse proteesiga hübriid-meetodil
 NHB 40 Hüppeliigese esmane proteesimine totaalse proteesiga kasutades tementi
 NHB 59 Hüppeliigese esmane interpositsiooni proteesimine
 NHB 6y Esimese metatarsofalangeaalliigese esmane proteesimine
 NHB 7y Muu metatarsofalangeaalliigese esmane proteesimine
 NHB 8y Muu labajalaliigese esmane proteesimine
 NHB 9y Hüppeliigese või labajalaliigese muu esmane proteesimine

NHC Hüppeliigese ja labajalaliigeste teisene proteesimine

Teine või hilisem proteesimine totaalse või osalise proteesiga

Proteesi eemaldamine, vt. NHU

Proteesi dislokatsiooni paigaldamine, vt. NHH

NHC koodide viimase numbriga tähendus:

- 0 Kõik osad
 1 Üks osa - proksimaalne
 2 Üks osa - distaalne
 3 Üks osa - muu
 9 Muu või määratlemata

- NHC 0y Hüppeliigese teisene proteesimine osalise proteesiga ilma tsemendita
Väljaarvatud totaalse proteesi komponendi teisene proteesimine
 NHC 1y Hüppeliigese teisene proteesimine osalise proteesiga kasutades tementi
Väljaarvatud totaalse proteesi komponendi teisene proteesimine
 NHC 2y Hüppeliigese teisene proteesimine totaalse proteesiga ilma tsemendita
Väljaarvatud totaalse proteesi komponendi teisene proteesimine
 NHC 3y Hüppeliigese teisene proteesimine totaalse proteesiga hübriid-meetodil
Väljaarvatud totaalse proteesi komponendi teisene proteesimine
 NHC 4y Hüppeliigese teisene proteesimine totaalse proteesiga kasutades tementi
 NHC 59 Hüppeliigese teisene interpositsiooni proteesimine
 NHC 6y Esimese metatarsofalangeaalliigese teisene proteesimine
 NHC 7y Muu metatarsofalangeaalliigese teisene proteesimine

- NHC 8y Muu labajalaliigese teisene proteesimine
 NHC 99 Hüppeliigese või labajalaliigese muu teisene proteesimine

NHE Operatsioonid hüppeliigese ja labajalaliigese kapslil ja sidemetel

Deformatsiooni kompleksne korrektsioon, vt. NHT

- NHE 09 Hüppe- või labajalaliigese kapsli intsisioon või suturatsioon
 NHE 19 Hüppe- või labajalaliigese sideme transtsisioon või ekstsisioon
 NHE 29 Hüppe- või labajalaliigese sideme suturatsioon või tagasikinnitamine
 NHE 39 Hüppe- või labajalaliigese sideme transpositsioon
 NHE 49 Hüppe- või labajalaliigese sideme plastiline korrektsioon ilma proteesimaterjali kasutamiset
 NHE 59 Hüppe- või labajalaliigese sideme plastiline korrektsioon proteesimaterjali kasutamisega
 NHE 99 Muu operatsioon hüppe- või labajalaliigese kapslil või sidemel

NHF Operatsioonid hüppeliigese ja labajalaliigese sünoviaalmembraanil ja liigespindadel

NHF koodide viimase numbril tähendus:

- 1 Artroskoopiline
 2 Lahtine
 9 Määratlemata

- NHF 0y Hüppe- või labajalaliigese totaalne sünovektomia
 NHF 1y Hüppe- või labajalaliigese osaline sünovektomia
Kaasaarvatud sünoviaalvoldi ekstsisioon
 NHF 2y Hüppe- või labajalaliigese liigespinna fragmendi fiksatsioon
Kaasaarvatud kõhre- või kõhre- ja luufragmendi korral
Kaasaarvatud osteokondriidi või traumaatilise lesiooni korral
 NHF 3y Hüppe- või labajalaliigese kõhre osaline ekstsisioon
 NHF 9y Muu operatsioon hüppeliigese või labajalaliigese sünoviaalmembraanil või liigespinnal

NHG Hüppeliigese ja labajalaliigete ekstsisioon, rekonstruktsioon ja artrodees

Proteesimine, vt. NHB ja NHC

NHG koodide viimase numbril tähendus:

- 0 Talokruraalliiges
 1 Subtalaarliigesed
 2 Kolmik artrodees
 3 Tarsaalliigesed
 4 Esimene tarsometatarsaalliiges
 5 Muu tarsometatarsaalliiges
 6 Esimene metatarsofalangeaalliiges
 7 Muu metatarsofalangeaalliiges
 9 Muu labajalaliiges

- NHG 0y Hüppe- või labajalaliigese ekstsisiooni artroplastika
 NHG 1y Hüppe- või labajalaliigese interpositsiooni artroplastika
 NHG 2y Hüppe- või labajalaliigese muu artroplastika ilma proteesimiseta
 NHG 3y Hüppe- või labajalaliigese artrodees ilma fiksatsioonita
 NHG 4y Hüppe- või labajalaliigese artrodees sisemise fiksatsiooniga

- NHG 5y Hüppe- või labajalaliigese artrodees välise fiksatsiooniga
 NHG 9y Hüppe- või labajalaliigese muu ekstsisioon, rekonstruktsioon või artrodees

NHH *Erinevad operatsioonid hüppeliigesel ja labajalaliigestel*

Kaasaarvatud luksatsiooni paigaldamine

Liigese mobilisatsioon, vt. NHT

NHH koodide viimase numbriga tähendus:

- 0 Kinnine
- 1 Artroskoopiline
- 2 Lahtine
- 9 Määratlemata

- NHH 0y Hüppeliigese luksatsiooni paigaldamine
Väljaarvatud proteesi luksatsiooni korral
- NHH 1y Muu labajalaliigese luksatsiooni paigaldamine
- NHH 2y Hüppe- või labajalaliigese proteesi luksatsiooni paigaldamine
- NHH 3y Hüppe- või labajalaliigese liidete vabastamine
- NHH 4y Võõrkeha või vaba keha eemaldamine hüppe- või labajalaliigest
- NHH 5y Hüppe- või labajalaliigese liigesesisese ekstsisiooni või osteofüüdi ekstsisioon
- NHH 7y Operatsioon hüppe- või labajalaliigese habituaalse luksatsiooni korral
- NHH 9y Muu operatsioon hüppeliigesel või labajalaliigesel
Väljaarvatud protseduurid koodidega NHB-NHG

NHJ *Hüppeliigese- ja labajalaluumurru kirurgia*

Lisakood luutransplantaadi korral, vt. NHN

Implantaatide eemaldamine, vt. NHU

Immobilisatsioon ainult kipsi või lahasega, vt. TN

NHJ koodide viimase numbriga tähendus:

- 0 Lateraalne malleolus
- 1 Mediaalne malleolus
- 2 Mõlemad malleolused
- 3 Mõlemad malleolused ja sääreluu tagumine serv
- 4 Talus
- 5 Calcaneus
- 6 Muu tarsaalluu
- 7 Metatarsaalluu
- 8 Varvas
- 9 Muu või määratlemata

- NHJ 0y Hüppeliigese- või labajalaluumurru kinnine paigaldamine
- NHJ 1y Hüppeliigese- või labajalaluumurru lahtine paigaldamine
- NHJ 2y Hüppeliigese- või labajalaluumurru väline fiksatsioon
- NHJ 3y Hüppeliigese- või labajalaluumurru sisemine fiksatsioon bioimplantaadiga
- NHJ 4y Hüppeliigese- või labajalaluumurru sisemine fiksatsioon traadi, varda, lingu või nõelaga
- NHJ 5y Hüppeliigese- või labajalaluumurru sisemine fiksatsioon intramedullaarse naelaga
- NHJ 6y Hüppeliigese- või labajalaluumurru sisemine fiksatsioon plaadi ja kruvidega
- NHJ 7y Hüppeliigese- või labajalaluumurru sisemine fiksatsioon ainult kruvidega

- NHJ 8y Hüppeliigese- või labajalaluumurru sisemine fiksatsioon muul või kombineeritud meetodil
Nt. libiseva naela kasutamine
- NHJ 9y Pahkluu või labajalaluu murru muu kirurgia

NHK Operatsioonid hüppeliigese- ja labajalaluudel

Lisakood luutransplantaadi korral, vt. NHN

Infektsiooni korral, vt. NHS

Deformatsiooni kompleksne korrektsioon, vt. NHT

NHK koodide viimase numbri tähendus:

- 0 Lateraalne malleolus
- 1 Mediaalne malleolus
- 2 Mõlemad malleolused
- 3 Mõlemad malleolused ja sääreluu tagumine serv
- 4 Talus
- 5 Calcaneus
- 6 Muu tarsiialuu
- 7 Metatarsiialuu
- 8 Varvas
- 9 Muu või määratlemata

- NHK 0y Hüppeliigese- või labajalaluu fragmendi ekstsissioon
Kaasaarvatud sekvestrektoomia
- NHK 1y Hüppeliigese- või labajalaluu osaline või täielik ekstsissioon
Kaasaarvatud liigesega mittekülgneva eksostoosi ekstsissioon
- NHK 2y Hüppeliigese- või labajalaluu fenestratsioon võimulgustamine
- NHK 3y Hüppeliigese- või labajalaluu tsüsti ekskoleatsioon
- NHK 4y Hüppeliigese- või labajalaluu epifüsiodees
- NHK 5y Hüppeliigese- või labajalaluu angulatsioon, rotatsioon või nihutus- osteotoomia
- NHK 6y Hüppeliigese- või labajalaluu lühendav või pikendav osteotoomia
- NHK 7y Hüppeliigese- või labajalaluu transport-operatsioon
- NHK 8y Hüppeliigese- või labajalaluu epifüsaarplaadi distraktsioon-pikendamine
- NHK 9y Muu operatsioon hüppeliigese- või labajalaluul

NHL Operatsioonid hüppeliigese piirkonna ja labajala lihastel ja kõõlustel

- NHL 09 Hüppeliigese piirkonna või labajala lihase vabastamine
- NHL 19 Hüppeliigese piirkonna või labajala lihase suturatsioon või plastiline korrektsioon
- NHL 29 Hüppeliigese piirkonna või labajala lihase transpositsioon
- NHL 39 Hüppeliigese piirkonna või labajala lihase müotoomia või tenotoomia
- NHL 49 Hüppeliigese piirkonna või labajala kõõluse suturatsioon või tagasikinnitamine
- NHL 59 Hüppeliigese piirkonna või labajala tenolüüs või tenosünovektomia
- NHL 69 Hüppeliigese piirkonna või labajala kõõluse tenodees, lühendamine või pikendamine
- NHL 79 Hüppeliigese piirkonna või labajala kõõluse ekstsissioon
- NHL 89 Hüppeliigese piirkonna või labajala kõõluse transpositsioon
- NHL 99 Muu operatsioon hüppeliigese piirkonna või labajala lihasel või kõõlusel

NHM Operatsioonid hüppeliigese piirkonna ja labajala fastsial, ganglionil, sünoviaaltupel ja limapaunal

- NHM 09 Hüppeliigese piirkonna või labajala fastsiotoomia
 NHM 19 Hüppeliigese piirkonna või labajala fastsia osaline või täielik ekstsioon
 NHM 29 Hüppeliigese piirkonna või labajala fastsia suturatsioon
 NHM 39 Hüppeliigese piirkonna või labajala sünoviaalganglioni ekstsioon
 NHM 49 Hüppeliigese piirkonna või labajala kõõlustupe tenolüüs
 NHM 59 Hüppeliigese piirkonna või labajala kõõlustupe osaline ekstsioon
 NHM 79 Hüppeliigese piirkonna või labajala limapauna ekstsioon
 NHM 99 Muu operatsioon hüppeliigese piirkonna või labajala fastsial, ganglionil, sünoviaaltupel või limapaunal

NHN Transplantatsioonid hüppeliigesel ja labajalal

Lisakoodid lihase, kõõluse, fastsia, periosti, perikondriumi või kõhre vaba transplantaadi, mikroovaskulaarse transplantaadi ja lappide (kaasaarvatud luu-, lihas- ja nahalappide) määratlemiseks, vt. ZZ

Koe võtmine transplantatsiooniks, vt. peatükk Y

- NHN 09 Luu autotransplantaat hüppeliigese- või labajalaluule
 NHN 19 Luu allotransplantaat hüppeliigese- või labajalaluule
 NHN 29 Luu ksenotransplantaat hüppeliigese- või labajalaluule
 NHN 39 Kõõluse transplantatsioon hüppeliigese piirkonnas või labajalal
Kõõluse vaba transplantaat, vt. ZZB
 NHN 49 Kõhre, periosti või fastsia transplantatsioon hüppeliigese piirkonnas või labajalal
Vaba transplantaat, vt. ZZ
 NHN 99 Muu transplantatsioon hüppeliigese piirkonnas või labajalal

NHP Replantatsioon ja autotransplantatsioon hüppeliigese piirkonnas ja labajalal

- NHP 09 Varba replantatsioon
 NHP 19 Varba autotransplantatsioon või transpositsioon
 NHP 29 Labajala replantatsioon
 NHP 99 Muu replantatsioon hüppeliigese piirkonnas või labajalal

NHQ Hüppeliigese piirkonna ja labajala amputatsioon ja sellega seotud operatsioonid

NHQ koodide viimase numbri tähendus:

- 0 Talokruraal
 1 Talokruraal ja malleolused (Syme)
 2 Intertarsaal
 3 Tarsometatarsaal
 4 Transmetatarsaal
 5 Metatarsofalangeaal
 7 Varvas, osaliselt
 9 Muu või määratlemata

- NHQ 0y Eksartikulatsioon hüppeliigesest või labajalaliigesest
 NHQ 1y Hüppeliigese piirkonna või labajala amputatsioon

- NHQ 2y Hüppeliigese piirkonna või labajala amputatsiooni- või eksartikulatsioonikõndi revisioon
 NHQ 9y Hüppeliigese piirkonna muu amputatsioon või sellega seotud operatsioon

NHR Operatsioonid hüppeliigese piirkonna ja labajala tuumorite korral

- NHR 09 Hüppeliigese piirkonna või labajala pehme koe tuumori mittetäielik ekstsisioon
 NHR 19 Hüppeliigese piirkonna või labajala pehme koe tuumori täielik ekstsisioon
 NHR 29 Hüppeliigese piirkonna või labajala pehme koe tuumori laiendatud ekstsisioon
 NHR 39 Hüppeliigese piirkonna või labajala pehme koe tuumori plokk-ekstsisioon
 NHR 49 Hüppeliigese piirkonna või labajala luu või kõhre tuumori mittetäielik ekstsisioon
 NHR 59 Hüppeliigese piirkonna või labajala luu või kõhre tuumori täielik ekstsisioon
 NHR 69 Hüppeliigese piirkonna või labajala luu või kõhre tuumori laiendatud ekstsisioon
 NHR 79 Hüppeliigese piirkonna või labajala luu või kõhre tuumori plokk-ekstsisioon
 NHR 99 Muu operatsioon hüppeliigese piirkonna või labajala tuumori korral

NHS Operatsioonid hüppeliigese piirkonna ja labajala kõõluste, liigeste ja luude infektsioonide korral

Kaasaarvatud dreenimine

Sekvestreктоomia, vt. NHK

- NHS 09 Intsisioon ja nekrektoomia hüppeliigese piirkonna või labajala kõõluse infektsiooni korral
 NHS 19 Intsisioon ja nekrektoomia hüppe- või labajalaliigese infektsiooni korral
 NHS 29 Intsisioon ja nekrektoomia hüppeliigese- või labajalaluude infektsiooni korral
 NHS 39 Intsisioon ja nekrektoomia hüppeliigese piirkonna või labajala kõõluse infektsiooni korral koos raviaine sisseviimisega infektsioonikoldeesse
 NHS 49 Intsisioon ja nekrektoomia hüppe- või labajalaliigese infektsiooni korral koos raviaine sisseviimisega infektsiooni koldeesse
 NHS 59 Intsisioon ja nekrektoomia hüppeliigese- või labajalaluude infektsiooni korral koos raviaine sisseviimisega infektsiooni koldeesse
 NHS 99 Muu operatsioon hüppeliigese piirkonna või labajala kõõluse, liigese või luu infektsiooni korral

NHT Erinevad operatsioonid hüppeliigese piirkonnas ja labajalal

- NHT 19 Hüppe- või labajalaliigese redressioon
 NHT 39 Hüppeliigese piirkonna või labajala deformatsiooni korrigeerimine lihase, kõõluse või sidemega
 NHT 49 Hüppeliigese piirkonna või labajala deformatsiooni korrigeerimine välise või sisemise fiksaatsiooniga
 NHT 99 Muu operatsioon hüppeliigese piirkonnas või labajalal
Väljaarvatud kõik protseduurid koodidega NHB-NHS või NHU

NHU Implantaatide ja väliste fiksaatsioonivahendite eemaldamine hüppeliigese piirkonnast ja labajalalt

NHU koodide viimase numbriga tähendus:

- 0 Kõik osad
 1 Üks osa – proksimaalne
 2 Üks osa – distaalne
 3 Üks osa – muu
 4 Rohkem kui üks, aga mitte kõik osad
 9 Muu või määratlemata

- NHU 0y Osalise proteesi eemaldamine hüppeliigesest
 NHU 1y Totaalse proteesi eemaldamine hüppeliigesest
 NHU 2y Proteesi eemaldamine muust labajalaliigesest
 NHU 39 Välise fiksatsioonivahendi eemaldamine hüppeliigese piirkonnast või labajalalt
 NHU 49 Sisemise fiksatsioonivahendi eemaldamine hüppeliigese piirkonnast või labajalalt
 NHU 69 Proteessideme eemaldamine hüppeliigese piirkonnast või labajalalt
 NHU 89 Terapeutilise implantaadi eemaldamine hüppeliigese piirkonnast või labajalalt infektsiooni ravi korral
 NHU 99 Muu implantaadi eemaldamine hüppeliigese piirkonnast või labajalalt

NHW Kordusoperatsioonid hüppeliigesel või labajalal

Implantaatide eemaldamine, vt. NHU

Amputatsioonikõndi korrektsioon, vt. NHQ

- NHW 49 Haava dehistsentsi korrektsioon hüppeliigese või labajala kirurgias
 NHW 59 Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral hüppeliigese või labajala kirurgias
Kaasaarvatud haavainfektsioon
 NHW 69 Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral hüppeliigese või labajala kirurgias
Infektsiooni korral opereeritud struktuuridel
 NHW 79 Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral hüppeliigese või labajala kirurgias
Kaasaarvatud verejooks haavast või haava hematoom
 NHW 89 Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral hüppeliigese või labajala kirurgias
Kaasaarvatud verejooks või hematoom opereeritud struktuuridel
 NHW 99 Muu kordusoperatsioon hüppeliigese või labajala kirurgias

PEATÜKK P

Perifeersed veresooned ja lümfisüsteem

Selle peatüki struktuuri kohta vaata Lisa 1.

PA Operatsioonid aordikaare arteritel ja nende harudel

PAA Aordikaare arterite ja nende harude revisioon

Kaasaarvatud biopsia

PAA 10 *Truncus brachiocephalicus*'e revisioon

PAA 20 *A. carotis communis*'e revisioon

PAA 21 *A. carotis interna* revisioon

PAA 30 *A. subclavia* revisioon

PAA 99 Aordikaare arteritest lähtuvate muude arteriaalsete harude revisioon

PAB Aordikaare arterite ja nende harude ligeerimine

PAB 10 *Truncus brachiocephalicus*'e ligeerimine

PAB 20 *A. carotis communis*'e ligeerimine

PAB 21 *A. carotis interna* ligeerimine

PAB 22 *A. carotis externa* ligeerimine

PAB 30 *A. subclavia* ligeerimine

PAB 40 *A. vertebralis*'e ligeerimine

PAB 99 Aordikaare arteritest lähtuvate muude arteriaalsete harude ligeerimine

PAC Aordikaare arterite ja nende harude suturatsioon

PAC 10 *Truncus brachiocephalicus*'e suturatsioon

PAC 20 *A. carotis communis*'e suturatsioon

PAC 21 *A. carotis interna* suturatsioon

PAC 30 *A. subclavia* suturatsioon

PAC 99 Aordikaare arteritest lähtuvate muude arteriaalsete harude suturatsioon

PAE Trombektoomia või embolektoomia aordikaare arteritest ja nende harudest

- PAE 10 Trombektoomia või embolektoomia *truncus brachiocephalicus*'est
 PAE 25 Trombektoomia või embolektoomia *a. carotis communis*'est
 PAE 30 Trombektoomia või embolektoomia *a. subclavia*'st
 PAE 99 Trombektoomia või embolektoomia aordikaare arteritelt lähtuvatelt muudest arteriaalsetest harudest

PAF Trombendarerektoomia aordikaare arteritest ja nende harudest

- PAF 10 Trombendarerektoomia *truncus brachiocephalicus*'est
 PAF 20 Trombendarerektoomia *a. carotis communis*'est
 PAF 21 Trombendarerektoomia *a. carotis interna*'st
 PAF 22 Trombendarerektoomia *a. carotis externa*'st
 PAF 30 Trombendarerektoomia *a. subclavia*'st
 PAF 40 Trombendarerektoomia *a. vertebralis*'est
 PAF 99 Trombendarerektoomia aordikaare arteritelt lähtuvatelt muudest arteriaalsetest harudest

PAG Operatsioonid aordikaare arterite ja nende harude aneurüsmi korral

- PAG 10 Operatsioon *truncus brachiocephalicus*'e aneurüsmi korral
 PAG 20 Operatsioon *a. carotis communis*'e aneurüsmi korral
 PAG 21 Operatsioon *a. carotis interna* aneurüsmi korral
 PAG 30 Operatsioon *a. subclavia* aneurüsmi korral
 PAG 99 Operatsioon aordikaare arteritest lähtuvate muude arteriaalsete harude aneurüsmi korral

PAH Bypass aordikaare arteritelt ja nende harudel

- PAH 10 *Bypass truncus brachiocephalicus*'el
 PAH 20 *Bypass a. carotis communis*'el
 PAH 21 *Bypass a. carotis interna*'l
 PAH 25 *Bypass a. carotis*'elt *a. subclavia*'ni
 PAH 30 *Bypass a. subclavia*'l
 PAH 99 *Bypass* aordikaare arteritelt lähtuvatelt muudel arteriaalsetel harudel

PAJ Aordikaare arterite ja nende harude transpositsioon

- PAJ 30 *A. subclavia* transpositsioon
 PAJ 40 *A. vertebralis*'e transpositsioon
 PAJ 99 Aordikaare arteritest lähtuvate muude arteriaalsete harude transpositsioon

PAK Aordikaare arterite ja nende harude reimplantatsioon

- PAK 10 *Truncus brachiocephalicus*'e reimplantatsioon
 PAK 20 *A. carotis communis*'e reimplantatsioon
 PAK 21 *A. carotis interna* reimplantatsioon
 PAK 30 *A. subclavia* reimplantatsioon
 PAK 40 *A. vertebralis*'e reimplantatsioon
 PAK 99 Aordikaare arteritest lähtuvate muude arteriaalsete harude reimplantatsioon

PAM Aordikaare arterite ja nende harude arteriovenoosse fistuli sulgemine

- PAM 21 *A. carotis interna* arteriovenoosse fistuli sulgemine
 PAM 22 *A. carotis externa* arteriovenoosse fistuli sulgemine
 PAM 30 *A. subclavia* arteriovenoosse fistuli sulgemine
 PAM 99 Aordikaare arteritest lähtuvate muude arteriaalsete harude arteriovenoosse fistuli sulgemine

PAN Aordikaare arterite ja nende harude plastika

- PAN 10 *Truncus brachiocephalicus*'e plastika
 PAN 20 *A. carotis communis*'e plastika
 PAN 21 *A. carotis interna* plastika
 PAN 30 *A. subclavia* plastika
 PAN 40 *A. vertebralis*'e plastika
 PAN 99 Aordikaare arteritest lähtuvate muude arteriaalsete harude plastika

PAP Aordikaare arterite ja nende harude perkutaanne plastika

- PAP 10 *Truncus brachiocephalicus*'e perkutaanne plastika
 PAP 20 *A. carotis communis*'e perkutaanne plastika
 PAP 21 *A. carotis interna* perkutaanne plastika
 PAP 30 *A. subclavia* perkutaanne plastika
 PAP 99 Aordikaare arteritest lähtuvate muude arteriaalsete harude perkutaanne plastika

PAQ Endovaskulaarse transplantaadi asetamine aordikaare arteritesse ja nende harudesse

- PAQ 10 Endovaskulaarse transplantaadi asetamine *truncus brachiocephalicus*'esse
 PAQ 20 Endovaskulaarse transplantaadi asetamine *a. carotis communis*'esse
 PAQ 21 Endovaskulaarse transplantaadi asetamine *a. carotis interna*'sse
 PAQ 30 Endovaskulaarse transplantaadi asetamine *a. subclavia*'sse
 PAQ 99 Endovaskulaarse transplantaadi asetamine aordikaare arteritest lähtuvatesse muudesse arteriaalsetesse harudesse

PAR Endovaskulaarse transplantaadi eemaldamine aordikaare arteritelt ja nende arudest

- PAR 10 Endovaskulaarse transplantaadi eemaldamine *truncus brachiocephalicus*'est
 PAR 20 Endovaskulaarse transplantaadi eemaldamine *a. carotis communis*'est
 PAR 21 Endovaskulaarse transplantaadi eemaldamine *a. carotis interna*'st
 PAR 30 Endovaskulaarse transplantaadi eemaldamine *a. subclavia*'st
 PAR 99 Endovaskulaarse transplantaadi eemaldamine aordikaare arteritest lähtuvatest muudest arteriaalsetest harudest

PAT Ravimi või skleroseeriva aine injektsioon aordikaare arteritesse ja nende harudesse

- PAT 30 Ravimi või skleroseeriva aine injektsioon *a. subclavia*'sse
 PAT 99 Ravimi või skleroseeriva aine injektsioon aordikaare arteritest lähtuvatesse muudesse arteriaalsetesse harudesse

PAU Aordikaare arterite ja nende harude eelneva rekonstruktsiooni korrekt-sioon (kordusoperatsioon)

- PAU 70 Aordikaare arterite ja harude eelneva rekonstruktsiooni revisioon
 PAU 74 Trombektoomia või embolektomia *a. carotis*'e, *a. subclavia* või *a. axillaris*'e *bypass*'ist
 PAU 80 *A. carotis*'e, *a. subclavia* või *a. axillaris*'e *bypass*'i persisteruva arteriovenoosse fistuli perkutaanne sulgemine
 PAU 81 *A. carotis*'e, *a. subclavia* või *a. axillaris*'e *bypass*'i persisteruva arteriovenoosse fistuli sulgemine
 PAU 88 *A. carotis*'e, *a. subclavia* või *a. axillaris*'e *bypass*'i eemaldamine
 PAU 99 Aordikaare arteritest lähtuvate muude arteriaalsete harude eelneva rekonstruktsiooni muu korrekt-sioon

PAW Muud operatsioonid aordikaare arteritel ja nende harudel

- PAW 23 *A. temporalise* biopsia
 PAW 99 Muud operatsioonid aordikaare arteritel ja nende harudel

PB Operatsioonid ülajäseme arteritel**PBA Ülajäseme arterite revisioon***Kaasaarvatud biopsia*

- PBA 10 *A. axillaris*'e revisioon
 PBA 20 *A. brachialis*'e revisioon
 PBA 30 *A. radialis*'e või *a. ulnaris*'e revisioon
 PBA 99 Ülajäseme muu arteri revisioon

PBB Ülajäseme arterite ligeerimine

- PBB 10 *A. axillaris*'e ligeerimine
 PBB 20 *A. brachialis*'e ligeerimine
 PBB 30 *A. radialis*'e või *a. ulnaris*'e ligeerimine
 PBB 99 Ülajäseme muu arteri ligeerimine

PBC Ülajäseme arterite suturatsioon

- PBC 10 *A. axillaris*'e suturatsioon
 PBC 20 *A. brachialis*'e suturatsioon
 PBC 30 *A. radialis*'e või *a. ulnaris*'e suturatsioon
 PBC 99 Ülajäseme muu arteri suturatsioon

PBE Trombektoomia või embolektomia ülajäseme arteritest

- PBE 10 Trombektoomia või embolektomia *a. axillaris*'est
 PBE 20 Trombektoomia või embolektomia *a. brachialis*'est
 PBE 30 Trombektoomia või embolektomia *a. radialis*'est või *a. ulnaris*'est
 PBE 99 Trombektoomia või embolektomia ülajäseme muust arterist

PBF Trombendarerektoomia ülajäseme arteritest

- PBF 10 Trombendarerektoomia *a. axillaris*'est
 PBF 20 Trombendarerektoomia *a. brachialis*'est
 PBF 99 Trombendarerektoomia ülajäseme muust arterist

PBG Operatsioonid ülajäseme arterite aneurüsmide korral

- PBG 10 Operatsioon *a. axillaris*'e aneurüsmi korral
 PBG 20 Operatsioon *a. brachialis*'e aneurüsmi korral
 PBG 99 Operatsioon ülajäseme muu arteri aneurüsmi korral

PBH Bypass ülajäseme arteritel

- PBH 10 Bypass *a. axillaris*'el
 PBH 20 Bypass *a. brachialis*'el
 PBH 99 Bypass muudel ülajäseme arteritel

PBL Ülajäseme arterite arteriovenoosse fistuli rajamine

- PBL 10 *A. axillaris*'e arteriovenoosse fistuli rajamine
 PBL 20 *A. brachialis*'e arteriovenoosse fistuli rajamine
 PBL 30 *A. radialis*'e või *a. ulnaris*'e arteriovenoosse fistuli rajamine
 PBL 99 Ülajäseme arteri muu arteriovenoosse fistuli rajamine

PBM Ülajäseme arterite arteriovenoosse fistuli sulgemine

- PBM 10 *A. axillaris*'e arteriovenoosse fistuli sulgemine
 PBM 20 *A. brachialis*'e arteriovenoosse fistuli sulgemine
 PBM 30 *A. radialis*'e või *a. ulnaris*'e arteriovenoosse fistuli sulgemine
 PBM 99 Ülajäseme arteri muu arteriovenoosse fistuli sulgemine

PBN Ülajäseme arterite plastika

- PBN 10 *A. axillaris*'e plastika
 PBN 20 *A. brachialis*'e plastika
 PBN 99 Ülajäseme muu arteri plastika

PBP Ülajäseme arterite perkutaanne plastika

- PBP 10 *A. axillaris*'e perkutaanne plastika
 PBP 20 *A. brachialis*'e perkutaanne plastika
 PBP 99 Ülajäseme muu arteri perkutaanne plastika

PBU Ülajäseme arterite eelneva rekonstruktsiooni korrigeerimine (kordusoperatsioon)

- PBU 70 Ülajäseme arterite eelneva rekonstruktsiooni revisioon
 PBU 74 Trombektoomia ülajäseme arteri arteriovenoosset fistulist
 PBU 80 Ülajäseme arteri *bypass*'i persisteeruva arteriovenoosse fistuli perkutaanne sulgemine
 PBU 81 Ülajäseme arteri *bypass*'i persisteeruva arteriovenoosse fistuli sulgemine

- PBU 82 Üläjäseme arteri arteriovenoosse fistuli plastika
 PBU 83 Üläjäseme arteri arteriovenoosse fistuli perkutaanne plastika
 PBU 89 Üläjäseme arteri *bypass*'i eemaldamine
 PBU 99 Üläjäseme arterite eelneva rekonstruktsiooni muu korrektsioon

PBW Muud operatsioonid üläjäseme arteritel

- PBW 99 Muu operatsioon üläjäseme arteritel

PC Operatsioonid suprarenaalsel abdominaalaordil ja vistseraalarteritel

PCA Vistseraalarterite eksploratsioon

Kaasaarvatud biopsia

- PCA 40 *A. renalis*'e revisioon
 PCA 99 Muu vistseraalarteri revisioon

PCB Vistseraalarterite ligeerimine

- PCB 20 *Truncus coeliacus*'e ja tema harude ligeerimine
 PCB 30 *A. mesenterica superior*'i ligeerimine
 PCB 40 *A. renalis*'e ligeerimine
 PCB 99 Muu vistseraalarteri ligeerimine

PCC Suprarenaalse abdominaalaordi ja vistseraalarterite suturatsioon

- PCC 10 *Suprarenaalse või jukstarenaalse abdominaalaordi* suturatsioon
 PCC 20 *Truncus coeliacus*'e ja tema harude suturatsioon
 PCC 30 *A. mesenterica superior*'i suturatsioon
 PCC 40 *A. renalis*'e suturatsioon
 PCC 99 Muu vistseraalarteri suturatsioon

PCE Trombektoomia või embolektoomia vistseraalarteritest

- PCE 30 Trombektoomia või embolektoomia *a. mesenterica superior*'ist
 PCE 40 Trombektoomia või embolektoomia *a. renalis*'est
 PCE 99 Trombektoomia või embolektoomia muust vistseraalarterist

PCF Trombendarerektoomia vistseraalarterite

- PCF 20 Trombendarerektoomia *truncus coeliacus*'est ja tema harudest
 PCF 30 Trombendarerektoomia *a. mesenterica superior*'ist
 PCF 40 Trombendarerektoomia *a. renalis*'est
 PCF 99 Trombendarerektoomia muust vistseraalarterist

PCG Operatsioonid suprenaalse abdominaalaordi ja vistseraalarterite aneurüsmi korral

- PCG 10 Operatsioon suprenaalse või jukstarenaalse abdominaalaordi aneurüsmi korral
- PCG 20 Operatsioon *truncus coeliacus*'e ja tema harude aneurüsmi korral
- PCG 30 Operatsioon *a. mesenterica superior*'i aneurüsmi korral
- PCG 40 Operatsioon *a. renalis*'e aneurüsmi korral
- PCG 99 Operatsioon muu vistseraalarteri aneurüsmi korral

PCH Bypass suprenaalselt abdominaalaordil ja vistseraalarteritel

- PCH 10 Bypass suprenaalsel või jukstarenaalsel abdominaalaordil
- PCH 20 Bypass *truncus coeliacus*'el ja tema harudel
- PCH 30 Bypass *a. mesenterica superior*'il
- PCH 40 Bypass *a. renalis*'el
- PCH 99 Bypass muul vistseraalarteril

PCJ Vistseraalarterite transpositsioon

- PCJ 30 *A. mesenterica superior*'i transpositsioon
- PCJ 40 *A. renalis*'e transpositsioon
- PCJ 99 Muu vistseraalarteri transpositsioon

PCK Vistseraalarterite reimplantatsioon

- PCK 20 *Truncus coeliacus*'e ja tema harude reimplantatsioon
- PCK 30 *A. mesenterica superior*'i reimplantatsioon
- PCK 40 *A. renalis*'e reimplantatsioon
- PCK 50 *A. mesenterica inferior*'i reimplantatsioon
- PCK 99 Muu vistseraalarteri reimplantatsioon

PCN Vistseraalarterite plastika

- PCN 20 *Truncus coeliacus*'e ja tema harude plastika
- PCN 30 *A. mesenterica superiori* plastika
- PCN 40 *A. renalis*'e plastika
- PCN 99 Muu vistseraalarteri plastika

PCP Vistseraalarterite perkutaanne plastika

- PCP 20 *Truncus coeliacus*'e ja tema harude perkutaanne plastika
- PCP 30 *A. mesenterica superiori* perkutaanne plastika
- PCP 40 *A. renalis*'e perkutaanne plastika
- PCP 99 Muu vistseraalarteri perkutaanne plastika

PCQ Endovaskulaarse transplantaadi asetamine suprenaalsesse abdominaalaorti ja vistseraalarteritesse

- PCQ 10 Endovaskulaarse transplantaadi asetamine suprenaalsesse abdominaalaorti
- PCQ 20 Endovaskulaarse transplantaadi asetamine *truncus coeliacus*'esse ja tema harudesse

- PCQ 30 Endovaskulaarse transplantaadi asetamine *a. mesenterica superior*'isse
 PCQ 40 Endovaskulaarse transplantaadi asetamine *a. renalis*'esse
 PCQ 99 Endovaskulaarse transplantaadi asetamine muusse vistseraalarterisse

PCR Endovaskulaarse transplantaadi eemaldamine suprarenaalsest aordist ja vistseraalarteritest

- PCR 10 Endovaskulaarse transplantaadi eemaldamine suprarenaalsest abdominaalaordist
 PCR 20 Endovaskulaarse transplantaadi eemaldamine *truncus coeliacus*'est ja tema harudest
 PCR 30 Endovaskulaarse transplantaadi eemaldamine *a. mesenterica superior*'ist
 PCR 40 Endovaskulaarse transplantaadi eemaldamine *a. renalis*'est
 PCR 99 Endovaskulaarse transplantaadi eemaldamine muust vistseraalarterist

PCS Endoskoopiline operatsioon vistseraalarteritel

- PCS 40 Endoskoopiline operatsioon *a. renalis*'el
 PCS 99 Endoskoopiline operatsioon muul vistseraalarteril

PCT Ravimi või skleroseeriva aine injektsioon vistseraalarteritesse

- PCT 20 Ravimi või skleroseeriva aine injektsioon *truncus coeliacus*'esse ja tema harudesse
 PCT 30 Ravimi või skleroseeriva aine injektsioon *a. mesenterica superior*'isse
 PCT 40 Ravimi või skleroseeriva aine injektsioon *a. renalis*'esse
 PCT 99 Ravimi või skleroseeriva aine injektsioon muusse vistseraalarterisse

PCU Suprarenaalse abdominaalaordi ja vistseraalarterite eelneva rekonstruktsiooni korrektsioon (kordusoperatsioon)

- PCU 70 Suprarenaalse abdominaalaordi või vistseraalarterite eelneva rekonstruktsiooni revisioon
 PCU 74 Trombektoomia või embolektomia suprarenaalsest abdominaalaordist või vistseraalarterite *bypass*'ist
 PCU 80 Suprarenaalse abdominaalaordi ja vistseraalarterite *bypass*'i persisteeruva arteriovenoosse fistuli perkutaanne sulgemine
 PCU 81 Suprarenaalse abdominaalaordi ja vistseraalarterite *bypass*'i persisteeruva arteriovenoosse fistuli sulgemine
 PCU 82 Suprarenaalse abdominaalaordi või vistseraalarterite *bypass*'i plastika
 PCU 83 Suprarenaalse abdominaalaordi või vistseraalarterite *bypass*'i perkutaanne plastika
 PCU 84 Endovaskulaarse transplantaadi asetamine suprarenaalse abdominaalaordi või vistseraalarterite *bypass*'i
 PCU 85 Endovaskulaarse transplantaadi eemaldamine suprarenaalse abdominaalaordi või vistseraalarterite *bypass*'ist
 PCU 86 Endoskoopiline operatsioon suprarenaalse abdominaalaordi või vistseraalarterite *bypass*'il
 PCU 87 Ravimi injektsioon suprarenaalse abdominaalaordi või vistseraalarterite *bypass*'i
 PCU 99 Suprarenaalse abdominaalaordi või vistseraalarterite eelneva rekonstruktsiooni muu korrektsioon

PCW Muud operatsioonid suprarenaalsel abdominaalaordil ja vistseraalarteritel

- PCW 99 Muu operatsioon suprarenaalsel abdominaalaordil ja vistseraalarteritel

PD Operatsioonid infrarenaalsel abdominaalaordil ja niudearteritel ning distaalsed ühendused

PDA *Infrarenaalse abdominaalaordi ja niudearterite revisioon*

Kaasaarvatud biopsia

PDA 10 Infrarenaalse abdominaalaordi revisioon

PDA 30 Niudearteri revisioon

PDC *Infrarenaalse abdominaalaordi ja niudearterite suturatsioon*

PDC 10 Infrarenaalse abdominaalaordi suturatsioon

PDC 30 Niudearteri suturatsioon

PDE *Trombektoomia või Embolektoomia infrarenaalsest abdominaalaordist ja niudearteritest*

PDE 10 Trombektoomia või embolektoomia infrarenaalsest abdominaalaordist

PDE 30 Trombektoomia või embolektoomia niudearteritest

PDF *Trombendarerektoomia Infrarenaalse abdominaalaordi ja niudearterite*

PDF 10 Trombendarerektoomia infrarenaalsest abdominaalaordist

PDF 30 Trombendarerektoomia niudearteritest

PDG *Operatsioonid infrarenaalse abdominaalaordi ja niudearterite aneurüsmi korral*

PDG 10 Operatsioon infrarenaalse abdominaalaordi aneurüsmi korral

PDG 20 *Bypass* aordilt niudearterile aneurüsmi korral

PDG 21 *Bypass* aordilt mõlemapoolselt niudearteritele aneurüsmi korral

PDG 22 *Bypass* aordilt niudearterile ja kontralateraalsele reiearterile aneurüsmi korral

PDG 23 *Bypass* aordilt reiearterile aneurüsmi korral

PDG 24 *Bypass* aordilt mõlemapoolselt reiearteritele aneurüsmi korral

PDG 30 Operatsioon niudearteri aneurüsmi korral

PDG 35 *Bypass* niudearterilt reiearterile aneurüsmi korral

PDG 99 Muu operatsioon infrarenaalse abdominaalaordi ja niudearterite aneurüsmi korral

PDH *Bypass infrarenaalsel abdominaalaordil ja niudearteritel*

PDH 10 *Bypass* infrarenaalsel abdominaalaordil

PDH 20 *Bypass* aordilt niudearterile

PDH 21 *Bypass* aordilt mõlemapoolselt niudearteritele

PDH 22 *Bypass* aordilt niudearterile ja kontralateraalsele reiearterile

PDH 23 *Bypass* aordilt reiearterile

PDH 24 *Bypass* aordilt mõlemapoolselt reiearteritele

PDH 30 *Bypass* niudearteril

PDH 35 *Bypass* niudearterilt reiearterile

PDH 99 Muu *bypass* abdominaalaordil või niudearteritel

PDN *Infrarenaalse abdominaalaordi ja niudearterite plastika*

PDN 10 Infrarenaalse abdominaalaordi plastika

PDN 30 Niudearteri plastika

PDP *Infrarenaalse abdominaalaordi ja niudearterite perkutaanne plastika*

PDP 10 Infrarenaalse abdominaalaordi perkutaanne plastika

PDP 30 Niudearteri perkutaanne plastika

PDQ *Endovaskulaarse transplantaadi asetamine infrarenaalsesse abdominaalaorti ja niudearteritesse*

PDQ 10 Endovaskulaarse transplantaadi asetamine infrarenaalsesse abdominaalaorti

PDQ 30 Endovaskulaarse transplantaadi asetamine niudearterisse

PDR *Endovaskulaarse transplantaadi eemaldamine infrarenaalsest abdominaalaordist ja niudearteritest*

PDR 10 Endovaskulaarse transplantaadi eemaldamine infrarenaalsest abdominaalaordist

PDR 30 Endovaskulaarse transplantaadi eemaldamine niudearteritest

PDS *Endoskoopiline operatsioon infrarenaalsel abdominaalaordil ja niudearteritel*

PDS 10 Endoskoopiline operatsioon infrarenaalsel abdominaalaordil

PDS 30 Endoskoopiline operatsioon niudearteril

PDT *Ravimi või skleroseeriva aine injektsioon infrarenaalsesse abdominaalaorti ja niudearteritesse*

PDT 10 Ravimi või skleroseeriva aine injektsioon infrarenaalsesse abdominaalaorti

PDT 30 Ravimi või skleroseeriva aine injektsioon niudearterisse

PDU *Infrarenaalse abdominaalaordi ja niudearterite ning distaalsete ühenduste eelneva rekonstruktsiooni korrektsioon (kordusoperatsioon)*

PDU 70 Infrarenaalse abdominaalaordi või niudearterite ja distaalsete ühenduste eelneva rekonstruktsiooni revisioon

PDU 74 Trombektoomia või embolektomia infrarenaalsest abdominaalaordist või niudearterite *bypass*'istPDU 80 Infrarenaalse abdominaalaordi ja niudearterite *bypass*'i persisteeruva arteriovenoosse fistuli perkutaanne sulgeminePDU 81 Infrarenaalse abdominaalaordi ja niudearterite *bypass*'i persisteeruva arteriovenoosse fistuli sulgeminePDU 82 Infrarenaalse abdominaalaordi või niudearterite *bypass*'i plastikaPDU 83 Infrarenaalse abdominaalaordi või niudearterite *bypass*'i perkutaanne plastikaPDU 84 Endovaskulaarse transplantaadi asetamine infrarenaalse abdominaalaordi või niudearterite *bypass*'iPDU 85 Endovaskulaarse transplantaadi eemaldamine infrarenaalse abdominaalaordi või niudearterite *bypass*'ist

- PDU 86 Endoskoopiline operatsioon infrarenaalse abdominaalaordi või niudearterite *bypass*'il
 PDU 87 Ravimi injektsioon infrarenaalse abdominaalaordi või niudearterite *bypass*'i
 PDU 88 Infrarenaalse abdominaalaordi või niudearterite *bypass*'i eemaldamine
 PDU 99 Infrarenaalse abdominaalaordi või niudearterite eelneva rekonstruktsiooni muu korrekt-sioon

PDW Muud operatsioonid infrarenaalsel abdominaalaordil ja niudearteritel ning distaalsetel ühendustel

- PDW 99 Muu operatsioon infrarenaalsel abdominaalaordil ja niudearteritel ning distaalsetel ühendustel

PE Operatsioonid reiearteril ja tema harudel ning ühendus põlveõndla arteriga

Erinevused Nomina Anatomica'st arvestades alajäsemete veresoonte kirurgia tavakasutust: Reiearter tähistab arterit, mis on proksimaalsel süvareiearteri lähtekohast. Pindmine reiearter tähistab reiearterit, mis on distaalsel süvareiearteri lähtekohast.

PEA Reiearteri ja tema harude revisioon

Kaasaarvatud biopsia

- PEA 10 Reiearteri revisioon
 PEA 11 Süvareiearteri revisioon
 PEA 12 Pindmise reiearteri revisioon

PEC Reiearteri ja tema harude suturatsioon

- PEC 10 Reiearteri suturatsioon
 PEC 11 Süvareiearteri suturatsioon
 PEC 12 Pindmise reiearteri suturatsioon

PEE Trombektoomia või embolektomia reiearterist ja tema harudest

- PEE 10 Trombektoomia või embolektomia reiearterist
 PEE 11 Trombektoomia või embolektomia süvareiearterist
 PEE 12 Trombektoomia või embolektomia pindmisest reiearterist

PEF Trombendarerektoomia reiearterist ja tema harudest

- PEF 10 Trombendarerektoomia reiearterist
 PEF 11 Trombendarerektoomia süvareiearterist
 PEF 12 Trombendarerektoomia pindmisest reiearterist

PEG Operatsioonid infrarenaalse abdominaalaordi ja niudearterite aneurüsmi korral

- PEG 10 Operatsioon reiearteri aneurüsmi korral
 PEG 11 Operatsioon süvareiearteri aneurüsmi korral
 PEG 12 Operatsioon pindmise reiearteri aneurüsmi korral

PEH *Bypass reiearteril ja tema harudel*

- PEH 10 *Bypass reiearteril*
- PEH 11 *Bypass süvareiearteril*
- PEH 12 *Bypass pindmisel reiearteril*
- PEH 20 *Bypass reiearterilt põlveõndla arterile ülalpool põlve*
- PEH 30 *Bypass reiearterilt põlveõndla arterile allpool põlve*

PEN *Reiearteri ja tema harude plastika*

- PEN 10 *Reiearteri plastika*
- PEN 11 *Süvareiearteri plastika*
- PEN 12 *Pindmise reiearteri plastika*

PEP *Reiearteri ja tema harude perkutaanne plastika*

- PEP 10 *Reiearteri perkutaanne plastika*
- PEP 11 *Süvareiearteri perkutaanne plastika*
- PEP 12 *Pindmise reiearteri perkutaanne plastika*

PEQ *Endovaskulaarse transplantaadi asetamine reiearterisse ja tema harudesse*

- PEQ 10 *Endovaskulaarse transplantaadi asetamine reiearterisse*
- PEQ 11 *Endovaskulaarse transplantaadi asetamine süvareiearterisse*
- PEQ 12 *Endovaskulaarse transplantaadi asetamine pindmisesse reiearterisse*

PER *Endovaskulaarse transplantaadi eemaldamine reiearterist ja tema harudest*

- PER 10 *Endovaskulaarse transplantaadi eemaldamine reiearterist*
- PER 11 *Endovaskulaarse transplantaadi eemaldamine süvareiearterist*
- PER 12 *Endovaskulaarse transplantaadi eemaldamine pindmisest reiearterist*

PES *Endoskoopiline operatsioon reiearteril ja tema harudel*

- PES 10 *Endoskoopiline operatsioon reiearteril*
- PES 11 *Endoskoopiline operatsioon süvareiearteril*
- PES 12 *Endoskoopiline operatsioon pindmisel reiearteril*

PET *Ravimi või skleroseeriva aine injektsioon reiearteritesse ja tema harudesse ning ühendusse põlveõndla arteriga*

- PET 10 *Ravimi või skleroseeriva aine injektsioon reiearterisse*
- PET 11 *Ravimi või skleroseeriva aine injektsioon süvareiearterisse*
- PET 12 *Ravimi või skleroseeriva aine injektsioon pindmisesse reiearterisse*

PEU *Reiearteri ja tema harude eelneva rekonstruktsiooni ja põlveõndla arteriga ühenduse korrigeerimine (kordusoperatsioon)*

- PEU 70 *Reiearteri ja tema harude eelneva rekonstruktsiooni või põlveõndlaarterile ühenduse revisioon*

- PEU 74 Trombektoomia või embolektomia femoropopliteaalsest *bypass*'ist
- PEU 76 Operatsioon femoropopliteaalse *bypass*'i aneurüsmi korral
- PEU 80 Femoropopliteaalse *bypass*'i persisteeruva arteriovenoosse fistuli perkutaanne sulgemine
- PEU 81 Femoropopliteaalse *bypass*'i persisteeruva arteriovenoosse fistuli sulgemine
- PEU 82 Femoropopliteaalse *bypass*'i plastika
- PEU 83 Femoropopliteaalse *bypass*'i perkutaanne plastika
- PEU 84 Endovaskulaarse transplantaadi asetamine femoropopliteaalsesse *bypass*'i
- PEU 85 Endovaskulaarse transplantaadi eemaldamine femoropopliteaalsest *bypass*'ist
- PEU 86 Endoskoopiline operatsioon femoropopliteaalsel *bypass*'il
Kaasaarvatud ultraheli kasutamine
- PEU 87 Ravimi injektsioon femoropopliteaalsest *bypass*'i
- PEU 88 Femoropopliteaalse *bypass*'i eemaldamine
- PEU 89 Femoropopliteaalse *bypass*'i ligeerimine
- PEU 99 Reiearteri ja tema harude ning põlveõndla arteritega ühenduse eelneva rekonstruktsiooni muu korrektsioon

PEW Muud operatsioonid reiearteritel ja tema harudel ning ühendused põlveõndla arteriga

- PEW 99 Muu operatsioon reiearteritel ja tema harudel ning ühendustel põlveõndlaarteritega

PF Reie ja säärearterite ühendus ning operatsioonid põlveõndlaarteril ja sääre ja labajala arteritel

Erinevused Nomina Anatomica'st arvestades alajäsemete veresoontekirurgia tavakasutust: tibioperoneaalne tüvi tähistab tagumist tibiaalset arterit, mis on proksimaalsel peronaalarteri lähtekohast. Proksimaalne tagumine tibiaalne arter tähistab arteri proksimaalset osa, mis on distaalsel peronaalarteri lähtekohast

PFA Põlveõndla arteri ja sääre ning labajala arterite revisioon

- PFA 10 Põlveõndla arteri revisioon
Kaasaarvatud biopsia
- PFA 30 Sääre ja labajala arterite revisioon

PFB Põlveõndla arteri ja sääre ning labajala arterite ligeerimine

- PFB 10 Põlveõndla arteri ligeerimine
- PFB 30 Sääre ja labajala arterite ligeerimine

PFC Põlveõndla arteri suturatsioon

- PFC 10 Põlveõndla arteri suturatsioon

PFE Trombektoomia või embolektomia põlveõndla arterist ja sääre ning labajala arteritest

- PFE 10 Trombektoomia või embolektomia põlveõndla arterist
- PFE 30 Trombektoomia või embolektomia sääre ja labajala arteritest

PFG Operatsioonid põlveõndlaarteri aneurüsmi korral

PFG 10 Operatsioon põlveõndlaarteri aneurüsmi korral

PFH Bypass reiearterilt säärearterile ja põlveõndla arterilt sääre ja labajala arteritele

PFH 10 Bypass põlveõndlaarterilt

PFH 20 Bypass reie- või põlveõndla arterilt sääre arterile

PFH 21 Bypass reie- või põlveõndla arterilt proksimaalsele *a. tibialis anterior*'ile

PFH 22 Bypass reie- või põlveõndla arterilt distaalsele *a. tibialis anterior*'ile

PFH 23 Bypass reie- või põlveõndla arterilt tibioperoneaalsele tüvele

PFH 24 Bypass reie- või põlveõndla arterilt proksimaalsele *a. tibialis posterior*'ile

PFH 25 Bypass reie- või põlveõndla arterilt distaalsele *a. tibialis posterior*'ile

PFH 26 Bypass reie- või põlveõndla arterilt proksimaalsele *a. peronea*'le

PFH 27 Bypass reie- või põlveõndla arterilt distaalsele *a. peronea*'le

PFH 28 Bypass reie- või põlveõndla arterilt *a. dorsalis pedis*'ele

PFH 29 Bypass reie- või põlveõndla arterilt *a. tibialis posterior pedis*'ele

PFH 99 Muu bypass reiearterilt sääre või labajala arterile

PFL Sääre või labajala arterivenoosse fistuli rajamine

Kaasaarvatud koos samaaegse bypass protseduuriga või trombektoomiaga veenist

PFL 90 Sääre või labajala arterivenoosse fistuli rajamine

PFL 95 Bypass'i distaalse anastomoosi modifikatsioon sääre või labajala arteril verevoolu suurendamiseks

Kaasaarvatud veeni transplantaadist "krae" või veenilapi kasutamine koos samaaegse bypass protseduuriga

PFN Põlveõndla arteri plastika

PFN 10 Põlveõndlaarteri plastika

PFM Põlveõndla arteri või säärearteri perkutaanne plastika

PFM 10 Põlveõndla arteri perkutaanne plastika

PFM 30 Säärearteri perkutaanne plastika

PFQ Endovaskulaarse transplantaadi asetamine põlveõndla või säärearterisse

PFQ 10 Endovaskulaarse transplantaadi asetamine põlveõndla arterisse

PFQ 30 Endovaskulaarse transplantaadi asetamine säärearterisse

PFR Endovaskulaarse transplantaadi eemaldamine põlveõndla või säärearterist

PFR 10 Endovaskulaarse transplantaadi eemaldamine põlveõndla arterist

PFR 30 Endovaskulaarse transplantaadi eemaldamine säärearterist

PFS Endoskoopiline operatsioon põlveõndla arteril

PFS 10 Endoskoopiline operatsioon põlveõndla arteril

PFT Ravimi või skleroseeriva aine injektsioon põlveõndla või säärearterisse

PFT 10 Ravimi või skleroseeriva aine injektsioon põlveõndla arterisse

PFT 30 Ravimi või skleroseeriva aine injektsioon säärearterisse

PFU Korrektsioon pärast femorotibiaalset või popliteotibiaalset bypass'i japõlveõndlaarteri ning sääre ja labajala arterite rekonstruktsioon (kordusoperatsioon)PFU 70 Eelneva femorotibiaalse või popliteotibiaalse *bypass*'i revisioon või põlveõndlaarteri ning sääre ja labajala arterite rekonstruktsioonPFU 74 Trombektoomia või embolektomia femorotibiaalsest või popliteotibiaalsest *bypass*'istPFU 76 Operatsioon femorotibiaalse või popliteotibiaalse *bypass*'i aneurüsmi korralPFU 80 Femorotibiaalse või popliteotibiaalse *bypass*'i persisteeruva arteriovenoosse fistuli perkutaanne sulgeminePFU 81 Femorotibiaalse või popliteotibiaalse *bypass*'i arteriovenoosse fistuli sulgeminePFU 82 Femorotibiaalse või popliteotibiaalse *bypass*'i plastikaPFU 83 Femorotibiaalse või popliteotibiaalse *bypass*'i perkutaanne plastikaPFU 84 Endovaskulaarse transplantaadi asetamine femorotibiaalsesse või popliteotibiaalsesse *bypass*'iPFU 85 Endovaskulaarse transplantaadi eemaldamine femorotibiaalsest või popliteotibiaalsest *bypass*'istPFU 86 Endoskoopiline operatsioon femorotibiaalsel või popliteotibiaalsel *bypass*'il
*Kaasaarvatud ultraheli kasutamine*PFU 87 Ravimi injektsioon femorotibiaalsesse või popliteotibiaalsesse *bypass*'iPFU 88 Femorotibiaalse või popliteotibiaalse *bypass*'i eemaldaminePFU 89 Femorotibiaalse või popliteotibiaalse *bypass*'i ligeeriminePFU 99 Muu korrektsioon pärast eelnevat femorotibiaalset või popliteotibiaalset *bypass*'i või põlveõndla ning sääre ja labajala arterite rekonstruktsiooni**PFW Muud ühendused reiearteri ja säärearteri vahel ja operatsioonid põlveõndlaarteril ja sääre ning labajala arteritel**

PFW 99 Muu ühendus reiearteri ja säärearteri vahel ja operatsioonid põlveõndla arteril ja sääre ning labajala arteritel

PG Ekstraanatoomilised šunteerivad operatsioonid**PGH Ekstraanatoomiline bypass**PGH 10 *Bypass a. axillaris*'elt kontralateraalsele *a. axillaris*'elePGH 20 *Bypass a. axillaris*'elt *a. iliaca*'lePGH 21 *Bypass a. axillaris*'elt bilateraalselt *a. iliaca*'delePGH 22 *Bypass a. axillaris*'elt *a. femoralis*'elePGH 23 *Bypass a. axillaris*'elt bilateraalselt *a. femoralis*'telePGH 30 *Bypass a. iliaca*'lt kontralateraalsele *a. femoralis*'elePGH 31 *Bypass a. iliaca*'lt *a. femoralis*'ele "foramen obturatorium'i" kauduPGH 40 *Bypass a. femoralis*'elt kontralateraalsele *a. femoralis*'elePGH 99 Muu ekstraanatoomiline *bypass*

PGU Ekstraanatoomilise bypass'i korrektsioon

- PGU 70 Ekstraanatoomilise *bypass*'i revisioon
 PGU 74 Trombektoomia või embolektomia ekstraanatoomilisest *bypass*'ist
 PGU 76 Operatsioon ekstraanatoomilise *bypass*'i aneurüsmi korral
 PGU 83 Ekstraanatoomilise *bypass*'i perkutaanne plastika
 PGU 84 Endovaskulaarse transplantaadi asetamine ekstraanatoomilise *bypass*'i
 PGU 85 Endovaskulaarse transplantaadi eemaldamine ekstraanatoomilisest *bypass*'ist
 PGU 86 Endoskoopiline operatsioon ekstraanatoomilisel *bypass*'il
Kaasaarvatud koos ultraheli kasutamisega
 PGU 87 Ravimi injektsioon ekstraanatoomilise *bypass*'i
 PGU 88 Ekstraanatoomilise *bypass*'i eemaldamine
 PGU 89 Ekstraanatoomilise *bypass*'i ligeerimine

PGW Ekstraanatoomilise bypass'i muud operatsioonid

- PGW 99 Ekstraanatoomilise *bypass*'i muu operatsioonid

PH Operatsioonid veenidel**PHB Veenide ligeerimine**

Kaasaarvatud läbimine

- PHB 10 *V. saphena magna* ligeerimine
 PHB 11 Safenofemoraalse ühenduse piirkonna veenide ligeerimine
 PHB 12 *V. saphena parva* ligeerimine
 PHB 13 Sääre ühendusveenide ligeerimine
 PHB 14 Reie ühendusveenide ligeerimine
 PHB 23 *V. iliaca* ligeerimine
 PHB 30 *V. cava inferior*'i ligeerimine
 PHB 31 *V. renalis*'e ligeerimine
 PHB 32 *V. mesenterica* või *v. porta* ligeerimine
 PHB 99 Muu veeni ligeerimine

PHC Veenide suturatsioon

- PHC 22 *V. femoralis*'e suturatsioon
 PHC 23 *V. iliaca* suturatsioon
 PHC 30 *V. cava inferior*'i suturatsioon
 PHC 31 *V. renalis*'e suturatsioon
 PHC 32 *V. mesenterica* või *v. porta* suturatsioon
 PHC 99 Muu veeni suturatsioon

PHD Veenide reseksioon

- PHD 10 *V. saphena magna* reseksioon
 PHD 11 Safenofemoraalse piirkonna veenide reseksioon
 PHD 12 *V. saphena parva* reseksioon
 PHD 15 Sääre ja reie ühendusveenide reseksioon
 PHD 99 Muu veeni reseksioon

PHE Trombektoomia veenidest

- PHE 22 Trombektoomia *v. femoralis*'est
 PHE 23 Trombektoomia *v. iliaca*'st
 PHE 30 Trombektoomia *v. cava inferior*'ist
 PHE 31 Trombektoomia *v. renalis*'est
 PHE 99 Trombektoomia muust veenist

PHH Bypass veenidelt

- PHH 21 *Bypass v. poplitea*'lt
 PHH 22 *Bypass v. femoralis*'elt
 PHH 25 *Bypass v. iliaca*'lt
 PHH 99 *Bypass* muult veenilt

PHJ Veenide transpositsioon

- PHJ 22 *V. femoralis*'e transpositsioon
 PHJ 99 Muu veeni transpositsioon

PHN Veenide plastika

- PHN 21 *V. poplitea* plastika
 PHN 30 *V. cava inferior*'i plastika
 PHN 99 Muu veeni plastika

PHP Veenide perkutaanne plastika

- PHP 23 *V. iliaca* perkutaanne plastika
 PHP 99 Muu veeni perkutaanne plastika

PHQ Endovaskulaarse transplantaadi paigaldamine veenidesse

- PHQ 23 Endovaskulaarse transplantaadi paigaldamine *v. iliaca*'sse
 PHQ 30 Endovaskulaarse transplantaadi paigaldamine *v. cava inferior*'isse
 PHQ 35 Endovaskulaarse transplantaadi paigaldamine splanhikuveeni ja süsteemse veeni vahelisse *bypass*'i
 PHQ 99 Endovaskulaarse transplantaadi paigaldamine muusse veeni

PHR Endovaskulaarse transplantaadi eemaldamine veenidest

- PHR 23 Endovaskulaarse transplantaadi eemaldamine *v. iliaca*'st
 PHR 30 Endovaskulaarse transplantaadi eemaldamine *v. cava inferior*'ist
 PHR 99 Endovaskulaarse transplantaadi eemaldamine muust veenist

PHS Endoskoopilised operatsioonid veenidel

- PHS 13 Sääre perforeriva veeni endoskoopiline katkestamine
 PHS 14 Reie perforeriva veeni endoskoopiline katkestamine
 PHS 99 Muu endoskoopiline operatsioon veenil

PHT Ravimi või skleroseeriva aine injektsioon veenidesse

- PHT 23 Ravimi või skleroseeriva aine injektsioon *v. iliaca*'sse
 PHT 31 Ravimi või skleroseeriva aine injektsioon *v. renalis*'esse
 PHT 99 Ravimi või skleroseeriva aine injektsioon muusse veeni

PHW Muud operatsioonid veenidel

- PHW 35 Portosüsteemne šunt või *bypass*
 PHW 99 Muu operatsioon veenil

PJ Operatsioonid lümfisüsteemil**PJA Lümfisõlmede revisioon***Kaasaarvatud biopsia*

- PJA 10 Lümfisõlmede revisioon

PJB Lümfisoonte ligeerimine

- PJB 20 *Ductus thoracicus*'e ligeerimine
 PJB 99 Muu lümfisoone ligeerimine

PJD Lümfisõlmede ekstsioon ja plok- dissektsioon

- PJD 41 Kaela lümfisõlmede ekstsioon
 PJD 42 Aksillaarlümfisõlmede ekstsioon
 PJD 43 Paraaortaalsete lümfisõlmede ekstsioon
 PJD 44 Parailiakaalsete lümfisõlmede ekstsioon
 PJD 45 Kubeme lümfisõlmede ekstsioon
 PJD 51 Kaela lümfisõlmede eemaldamine ühtse plokina
 PJD 52 Aksillaarlümfisõlmede eemaldamine ühtse plokina
 PJD 53 Paraaortaalsete lümfisõlmede eemaldamine ühtse plokina
 PJD 54 Parailiakaalsete lümfisõlmede eemaldamine ühtse plokina
 PJD 55 Kubeme lümfisõlmede eemaldamine ühtse plokina
 PJD 63 Paraaortaalsete lümfisõlmede laparoskoopiline dissektsioon
 PJD 64 Parailiakaalsete lümfisõlmede laparoskoopiline dissektsioon
 PJD 97 Muude lümfisõlmede laparoskoopiline dissektsioon
 PJD 98 Muude lümfisõlmede eemaldamine ühtse plokina
 PJD 99 Muude lümfisõlmede ekstsioon

PJW Muud operatsioonid lümfisüsteemil

- PJW 10 Lümfisõlme intsioon
 PJW 30 Lümfovenosne šunt
 PJW 99 Muu operatsioon lümfisüsteemil

PW Kordusoperatsioonid perifeersetel veresoontel ja lümfisüsteemil

PWA *Haava dehistsentsi korrektsioon perifeersete veresoonte ja lümfisüsteemi kirurgias*

PWA 00 Haava dehistsentsi korrektsioon perifeersete veresoonte ja lümfisüsteemi kirurgias

PWB *Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral perifeersete veresoonte ja lümfisüsteemi kirurgias*

PWB 00 Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral perifeersete veresoonte ja lümfisüsteemi kirurgias

Kaasaarvatud haavainfektsioon

PWC *Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral perifeersete veresoonte ja lümfisüsteemi kirurgias*

PWC 00 Kordusoperatsioon süvainfektsiooni korral perifeersete veresoonte ja lümfisüsteemi kirurgias

Kaasaarvatud infektsioon opereeritud struktuuridel

PWD *Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral perifeersete veresoonte ja lümfisüsteemi kirurgias*

PWD 00 Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral perifeersete veresoonte ja lümfisüsteemi kirurgias

PWE *Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral perifeersete veresoonte ja lümfisüsteemi kirurgias*

Kaasaarvatud verejooks või hematoom opereeritud struktuuridel

PWE 00 Kordusoperatsioon sisemise verejooksu korral perifeersete veresoonte ja lümfisüsteemi kirurgias

PWF *Kordusoperatsioon anastomoosi või õmbluse dehistsentsi korral perifeersete veresoonte ja lümfisüsteemi kirurgias*

PWF 00 Kordusoperatsioon anastomoosi või õmbluse dehistsentsi korral perifeersete veresoonte ja lümfisüsteemi kirurgias

PWG *Kordusoperatsioon tromboosi või emboolia korral perifeersete veresoonte ja lümfisüsteemi kirurgias*

PWG 00 Kordusoperatsioon perifeersetel veresoontel tromboosi või emboolia korral

PWG 02 Angioskoopiline kordusoperatsioon tromboosi või emboolia korral perifeersete veresoonte ja lümfisüsteemi kirurgias

PWH *Kordusoperatsioon lümfotseele korral perifeersete veresoonte ja lümfisüsteemi kirurgias*

PWH 00 Kordusoperatsioon lümfotseele korral perifeersete veresoonte ja lümfisüsteemi kirurgias

PWW *Muud kordusoperatsioonid perifeersetel veresoontel ja lümfisüsteemil*

PWW 99 Muu kordusoperatsioon perifeersetel veresoontel või lümfisüsteemil

PEATÜKK Q

Nahk

Kaasaarvatud subkutaanne kude

Lisakoodid transplantaatide ja koelappide määratlemiseks, vt. ZZ

Piirkonnad

QA	Pea ja kael
QB	Kehatüvi
QC	Ülajäse
QD	Alajäse
QX	Määratlemata piirkond

Protseduurid

QxA	Intsisioon ja biopsia
QxB	Protseduurid haavade korral
QxC	Võörkeha eemaldamine nahast ja erinevatest piirkondadest
QxD	Protseduurid põletuste korral
QxE	Lesioonide ekstsioon ja korrektsioon
QxF	Operatsioonid juustega nahal
QxG	Operatsioonid kroonilise haavandi või fistulite korral
QxH	Operatsioonid küüntel
QxJ	Esteetilised operatsioonid
QW	Kordusoperatsioonid nahal

QA Pea ja kael

QAA ***Naha punktsioon, lõige või lokaalne destruktsioon pea- ja kaelapiirkonnas***

QAA 00	Naha punktsioon pea- või kaelapiirkonnas <i>Kaasaarvatud hematoomi, seroomi, jne. eemaldamine nahast või subkutaansetest kudedest Biopsia, vt. TQX 00, nõelbiopsia, vt. TQX 10</i>
QAA 10	Nahalõige pea- või kaelapiirkonnas <i>Kaasaarvatud drenimine</i>

- QAA 20 Naha lesiooni dermabrasio või lihvimine pea- või kaelapiirkonnas
 QAA 30 Naha elektroagulatsioon pea- või kaelapiirkonnas
 QAA 40 Naha laserteraapia või fotokoagulatsioon pea- või kaelapiirkonnas
 QAA 50 Naha krüoteraapia pea- või kaelapiirkonnas
 QAA 99 Naha muu lokaalne lõige pea- või kaelapiirkonnas

QAB Protseduurid naha haavade korral pea- ja kaelapiirkonnas

Väljaarvatud põletused

- QAB 00 Naha õmblus pea või kaela piirkonnas
 QAB 05 Pea- või kaelapiirkonna nahahaava revisioon
Kaasaarvatud ekstsisioon, nekrektoomia ja suturatsioon
 QAB 10 Pea- või kaelapiirkonna nahahaava suurem sidumine
 QAB 99 Muu protseduur pea- või kaelapiirkonna nahahaava korral

QAC Võõrkeha eemaldamine pea- ja kaelapiirkonnast

Võõrkehade korral, mis on tunginud läbi naha, mida pole mujal määratletud

- QAC 00 Võõrkeha eemaldamine nahast või subkutaansest koest pea- või kaelapiirkonnas

QAD Protseduurid pea- ja kaelapiirkonna põletuste korral

- QAD 00 Laialdase põletuse sidumine pea- või kaelapiirkonnas
 QAD 10 Põletuse nekrektoomia pea- või kaelapiirkonnas
Kaasaarvatud ekstsisioon
 QAD 20 Pea või kaela põletuspiirkonna ekstsisioon koos katmisega
Lisakood transplantaatide ja koelappide määratlemiseks, vt. ZZ

QAE Pea- ja kaela piirkonna naha lesiooni ekstsisioon ja korrektsioon

*Kaasaarvatud naha või subkutaanse koe tuumori, armi, striia, defekti või malformatsiooni korral
 Lisakood transplantaatide ja koelappide määratlemiseks, vt. ZZ*

- QAE 00 Pea- või kaelapiirkonna naha ekstsisioon
 QAE 05 Higinäärmete või higinäärmeid sisaldava naha ekstsisioon pea- või kaelapiirkonnas
 QAE 10 Pea- või kaelapiirkonna naha lesiooni ekstsisioon
 QAE 20 Pea- või kaelapiirkonna nahaarmi või striia ekstsisioon ja korrektsioon
Väljaarvatud lesioonide korral, mille on põhjustanud põletused või kirurgia
 QAE 25 Pea- või kaelapiirkonna põletusarmi ekstsisioon ja korrektsioon
 QAE 30 Pea- või kaelapiirkonna kirurgilise haavaarmi ekstsisioon ja korrektsioon
 QAE 35 Pea või kaela nahadefekti korrektsioon peale vigastust või kirurgilist operatsiooni
 QAE 40 Nahahaiguse järgse anomaalia või lesiooni korrektsioon pea- või kaelapiirkonnas
 QAE 99 Pea- või kaelapiirkonna naha lesiooni muu ekstsisioon või korrektsioon

QAF Operatsioonid peanahal e. skalbil ja kulmul

Operatsioonid kulmu ptoosi korral, vt. CBJ

- QAF 00 Juustega transplantaadi siirdamine skalbile
Lisakoodid nahaekspandri, koelappide korral, vt. ZZ
 QAF 10 Kulmu korrektsioon kasutades karvadega kaetud nahatransplantaati
 QAF 99 Muud operatsioonid karvadega kaetud nahal pea- või kaelapiirkonnas

QAG Operatsioonid krooniliste haavandite ja naha fistulite korral pea- ja kaelapiirkonnas

- QAG 20 Operatsioon krooniliste haavandi või naha fistuli korral pea- või kaelapiirkonnas
 QAG 30 Edasilükatud kirurgilise haava sulgemine pea- või kaelapiirkonnas
Haava dehistsentsi korrektsioon, vt. kordusoperatsioonide lõiku vastava peatüki juures
 QAG 99 Muu operatsioon krooniliste haavandi või naha fistuli korral pea- või kaelapiirkonnas

QAJ Esteetilised operatsioonid nahal pea ja kaela piirkonnas

Silmalaul, vt. CBB

- QAJ 00 Pea- või kaelapiirkonna liposuktsioon
 QAJ 10 Otsmikuringlõikus
 QAJ 15 Otsmikuringlõikus video-endoskoobi abil
 QAJ 20 Subperiosteaalne näoringlõikus
 QAJ 25 Näoringlõikus video-endoskoobi abil
 QAJ 30 Muu näoringlõikus
 QAJ 35 Lõdva või liigse naha muu korrektsioon pea- või kaelapiirkonnas
 QAJ 99 Muud esteetilised operatsioonid pea- või kaelapiirkonna nahal

QB Kehatüvi

QBA Kehatüve naha lesiooni punktsioon, intsisioon või lokaalne destruktsioon

- QBA 00 Kehatüve naha punktsioon
Kaasaarvatud hematoomi, seroomi, jne. eemaldamine nahast või subkutaansetest kudedest
Biopsia, vt. TQX 00, nõelbiopsia, vt. TQX 10
 QBA 10 Nahalõige kehatüvel
Kaasaarvatud drenimine
Kaasaarvatud pilonidaalsiinuse korral
 QBA 20 Naha lesiooni dermabrasio või lihvimine kehatüvel
 QBA 30 Naha elektrokoagulatsioon kehatüvel
 QBA 40 Naha laserteraapia või fotokoagulatsioon kehatüvel
 QBA 50 Naha krüoteraapia kehatüvel
 QBA 99 Naha muu lokaalne lõige kehatüvel

QBB Protseduurid nahahaavade korral kehatüvel

Väljaarvatud põletused

- QBB 00 Kehatüve nahahaava õmblus
 QBB 05 Kehatüve nahahaava revisioon
Kaasaarvatud ekstsissioon, nekrektoomia ja suturatsioon
Tuleneva nahadefekti korrektsioon, vt. QBE 35
 QBB 10 Kehatüve nahahaava laialdane sidumine
Väljaarvatud põletuste sidumine
 QBB 99 Muu protseduur kehatüve nahahaava korral

QBC Vöörkeha eemaldamine kehatüve nahalt*Vöörkehade korral, mis on tunginud läbi naha, mida pole mujal määratletud*

QBC 00 Vöörkeha eemaldamine nahast või subkutaansetest kudedest kehatüvel

QBD Protseduurid kehatüve põletuste korral

QBD 00 Kehatüve laialdase põletuse sidumine

QBD 10 Kehatüve põletuse nekrektoomia

Kaasaarvatud ekstsisioon

QBD 20 Kehatüve põletuspiirkonna ekstsisioon koos katmisega

*Lisakood transplantaatide ja koelappide määratlemiseks, vt. ZZ***QBE Kehatüve naha lesiooni ekstsisioon ja korrektsioon***Kaasaarvatud naha või subkutaanse koe tuumori, armi, striia, defekti või malformatsiooni korral**Lisakood transplantaatide ja koelappide määratlemiseks, vt. ZZ*

QBE 00 Kehatüve naha ekstsisioon

QBE 05 Higinäärmete või higinäärmeid sisaldava naha ekstsisioon kehatüvel

QBE 10 Naha lesiooni ekstsisioon kehatüvel

Kaasaarvatud pilonidaalsiinuse korral

QBE 20 Kehatüve nahaarmi või striia ekstsisioon ja korrektsioon

Väljaarvatud lesioonide korral, mille on põhjustanud põletused või kirurgia

QBE 25 Kehatüve põletusarmi ekstsisioon ja korrektsioon

QBE 30 Kehatüve kirurgilise haavaarmi ekstsisioon ja korrektsioon

QBE 35 Kehatüve nahadefekti korrektsioon peale vigastust või kirurgilist operatsiooni

QBE 40 Nahahaiguse järgse anomaalia või lesiooni korrektsioon kehatüvel

QBE 99 Kehatüve naha lesiooni muu ekstsisioon või korrektsioon

QBG Operatsioonid krooniliste haavandite ja naha fistulite korral kehatüvel

QBG 00 Kehatüve lamatise nekrektoomia

QBG 10 Kehatüve lamatise ekstsisioon ja korrektsioon

QBG 20 Operatsioon krooniliste haavandi või naha fistuli korral kehatüvel

QBG 30 Edasilükatud kirurgilise haava sulgemine kehatüvel

Haava dehistsentsi korrektsioon, vt. kordusoperatsioonide lõiku vastava peatüki juures

QBG 99 Muu operatsioon krooniliste haavandi või naha fistuli korral kehatüvel

QBJ Esteetilised operatsioonid kehatüve nahal

QBJ 00 Liposuktsioon kehatüve piirkonnas

QBJ 30 Rippuva kõhunaha plastika

QBJ 99 Muu esteetiline korrektsioon kehatüve nahal

QC Ülajäse**QCA Ülajäseme naha lesiooni punktsioon, intsisioon või lokaalne destruktsioon**

- QCA 00 Ülajäseme naha punktsioon
Kaasaarvatud hematoomi, seroomi, jne. eemaldamine nahast või subkutaansetest kudetest
Biopsia, vt. TQX 00, nõelbiopsia, vt. TQX 10
- QCA 10 Nahalõige ülajäsemel
Kaasaarvatud drenimine
- QCA 20 Naha lesiooni dermabrasio või lihvimine ülajäsemel
- QCA 30 Naha elektrokoagulatsioon ülajäsemel
- QCA 40 Naha laserteraapia või fotokoagulatsioon ülajäsemel
- QCA 50 Naha krüoterapia ülajäsemel
- QCA 99 Naha muu lokaalne destruktsioon ülajäsemel

QCB Protseduurid nahahaavade korral ülajäsemel*Väljaarvatud põletused*

- QCB 00 Naha õmblus ülajäsemel
- QCB 05 Ülajäseme nahahaava revisioon
Kaasaarvatud ekstsisioon, nekrektoomia ja suturatsioon
Tuleneva nahadefekti korrektsioon, vt. QBE 35
- QCB 10 Ülajäseme nahahaava laialdane sidumine
Väljaarvatud põletuste sidumine
- QCB 99 Muu protseduur ülajäseme nahahaava korral

QCC Võõrkeha eemaldamine nahast ja erinevatest piirkondadest*Võõrkehade korral, mis on tunginud läbi naha, mida pole mujal määratletud*

- QCC 00 Võõrkeha eemaldamine ülajäseme nahast või subkutaanses koest

QCD Protseduurid ülajäseme põletuste korral

- QCD 00 Ülajäseme laialdase põletuse sidumine
- QCD 10 Ülajäseme põletuse nekrektoomia
Kaasaarvatud ekstsisioon
- QCD 20 Ülajäseme põletuspiirkonna ekstsisioon koos katmisega
Lisakood transplantaatide ja koelappide määratlemiseks, vt. ZZ

QCE Ülajäseme naha lesiooni ekstsisioon ja korrektsioon*Kaasaarvatud naha või subkutaanse koe tuumori, armi, striia, defekti või malformatsiooni korral*
Lisakood transplantaatide ja koelappide määratlemiseks, vt. ZZ

- QCE 00 Naha ekstsisioon ülajäsemel
- QCE 05 Higinäärmete või higinäärmeid sisaldava naha ekstsisioon ülajäsemel
- QCE 10 Naha lesiooni ekstsisioon ülajäsemel
- QCE 20 Ülajäseme nahaarmi või striia ekstsisioon ja korrektsioon
Väljaarvatud lesioonide korral, mille on põhjustanud põletused või kirurgia
- QCE 25 Ülajäseme põletusarmi ekstsisioon ja korrektsioon
- QCE 30 Ülajäseme kirurgilise haavaarmi ekstsisioon ja korrektsioon
- QCE 35 Ülajäseme nahadefekti korrektsioon peale vigastust või kirurgilist operatsiooni

- QCE 40 Nahahaiguse järgse anomaalia või lesiooni korrigeerimine ülajäsemel
 QCE 99 Ülajäseme naha lesiooni muu ekstsisioon või korrigeerimine

QCG Operatsioonid krooniliste haavandite ja naha fistulite korral ülajäsemel

- QCG 20 Operatsioon kroonilise haavandi või naha fistuli korral ülajäsemel
 QCG 30 Edasilükatud kirurgilise haava sulgemine ülajäsemel
Haava dehistsentsi korrigeerimine, vt. kordusoperatsioonide lõiku vastava peatüki juures
 QCG 99 Muu operatsioon krooniliste haavandi või naha fistuli korral ülajäsemel

QCH Operatsioonid sõrmeküüntel

- QCH 00 Sõrmeküüne eemaldamine
 QCH 10 Sõrme küünevalli ekstsisioon
 QCH 20 Sõrmeküüne deformatsiooni korrigeerimine
 QCH 30 Sõrmeküüne transplantatsioon
Lisakood mikrokirurgilise meetodi korral, vt. ZZ

QCJ Esteetilised operatsioonid ülajäseme nahal

- QCJ 00 Liposuktsioon ülajäsemel
 QCJ 05 Lõdva või liigse naha korrigeerimine ülajäsemel
 QCJ 99 Muud esteetilised operatsioonid ülajäseme nahal

QD Alajäse

QDA Alajäseme naha lesiooni punktsioon, intsissioon või lokaalne destruktsioon

- QDA 00 Alajäseme naha punktsioon
Kaasaarvatud hematoomi, seroomi, jne. eemaldamine nahast või subkutaansetest kudetest
Biopsia, vt. TQX 00, nõelbiopsia, vt. TQX 10
 QDA 10 Nahalõige alajäsemel
Kaasaarvatud drenimine
 QDA 20 Naha lesiooni dermabrasio või lihvimine alajäsemel
 QDA 30 Naha elektrokoagulatsioon alajäsemel
 QDA 40 Naha laserteraapia või fotokoagulatsioon alajäsemel
 QDA 50 Naha krüoteraapia alajäsemel
 QDA 99 Naha muu lokaalne destruktsioon alajäsemel

QDB Protseduurid naha haavade korral alajäsemel

- Väljaarvatud põletused*
 QDB 00 Naha õmblus alajäsemel
 QDB 05 Alajäseme nahahaava revisioon
Kaasaarvatud ekstsisioon, nekrektoomia ja suturatsioon
Tuleneva nahadefekti korrigeerimine, vt. QBE 35
 QDB 10 Alajäseme nahahaava suur sidumine
Väljaarvatud põletuste sidumine
 QDB 99 Muu protseduur alajäseme nahahaava korral

QDC Võõrkeha eemaldamine nahast ja erinevatest piirkondadest*Võõrkehade korral, mis on tunginud läbi naha, mida pole mujal määratletud*

QDC 00 Võõrkeha eemaldamine alajäseme nahast või subkutaanses koest

QDD Protseduurid alajäseme põletuste korral

QDD 00 Alajäseme laialdase põletuse sidumine

QDD 10 Alajäseme põletuse nekrektoomia

Kaasaarvatud ekstsisioon

QDD 20 Alajäseme põletuspiirkonna ekstsisioon koos katmisega

*Lisakood transplantaatide ja koelappide määratlemiseks, vt. ZZ***QDE Alajäseme naha lesiooni ekstsisioon ja korrektsioon***Kaasaarvatud naha või subkutaanse koe tuumori, armi, striia, defekti või malformatsiooni korral**Lisakood transplantaatide ja koelappide määratlemiseks, vt. ZZ*

QDE 00 Naha ekstsisioon alajäsemelt

QDE 05 Higinäärmete või higinäärmeid sisaldava naha ekstsisioon alajäsemel

QDE 10 Naha lesiooni ekstsisioon alajäsemel

QDE 20 Alajäseme nahaarmi või striia ekstsisioon ja korrektsioon

Väljaarvatud lesioonide korral, mille on põhjustanud põletused või kirurgia

QDE 25 Alajäseme põletusarmi ekstsisioon ja korrektsioon

QDE 30 Alajäseme kirurgilise haavaarmi ekstsisioon ja korrektsioon

QDE 35 Alajäseme nahadefekti korrektsioon peale vigastust või kirurgilist operatsiooni

QDE 40 Nahahaiguse järgse anomaalia või lesiooni korrektsioon alajäsemel

QDE 99 Alajäseme naha lesiooni muu ekstsisioon või korrektsioon

QDG Operatsioonid krooniliste haavandite ja naha fistulite korral alajäsemel

QDG 00 Alajäseme lamatise nekrektoomia

QDG 10 Alajäseme lamatise ekstsisioon ja korrektsioon

QDG 20 Operatsioon krooniliste haavandi või naha fistuli korral alajäsemel

Kaasaarvatud haavandi korral jalal

QDG 30 Edasilükatud kirurgilise haava sulgemine alajäsemel

Haava dehistsentsi korrektsioon, vt. kordusoperatsioonide lõiku vastava peatüki juures

QDG 99 Muu operatsioon kroonilise haavandi või naha fistuli korral alajäsemel

QDH Operatsioonid varbaküüntel

QDH 00 Varbaküüne eemaldamine

QDH 10 Varbaküünevalli ekstsisioon

QDH 20 Varbaküüne deformatsiooni korrektsioon

QDJ Esteetilised operatsioonid alajäseme nahal

QDJ 00 Liposuktsioon alajäsemel

QDJ 05 Lõdva või liigse naha korrektsioon alajäsemel

QDJ 99 Muud esteetilised operatsioonid alajäseme nahal

QX Määratlemata piirkond**QXA Naha punktsioon, intsisioon või lokaalne destruktsioon määratlemata piirkonnas**

- QXA 00 Naha punktsioon määratlemata piirkonnas
*Kaasaarvatud hematoomi, seroomi, jne. eemaldamine nahast või subkutaansest koest
Biopsia, vt. TQX 00, nõelbiopsia, vt. TQX 10*
- QXA 05 Nahalõige määratlemata piirkonnas
Kaasaarvatud dreenimine
- QXA 20 Lesiooni dermabrasio või lihvimine naha määratlemata piirkonnas
- QXA 30 Elektroagulatsioon naha määratlemata piirkonnas
- QXA 40 Laserteraapia või fotokoagulatsioon naha määratlemata piirkonnas
- QXA 50 Krüoteraapia naha määratlemata piirkonnas
- QXA 99 Muu intsisioon, biopsia või lokaalne destruktsioon naha määratlemata piirkonnas

QXB Protseduurid nahahaavade korral määratlemata piirkonnas

- Väljaarvatud põletused*
- QXB 00 Ömblus naha määratlemata piirkonnas
- QXB 05 Nahahaava revisioon määratlemata piirkonnas
*Kaasaarvatud ekstsisioon, nekrektoomia ja suturatsioon
Tuleneva nahadefekti korrektsioon, vt. QBE 35*
- QXB 10 Nahahaava laialdane sidumine määratlemata piirkonnas
Väljaarvatud põletuste sidumine
- QXB 99 Muu protseduur nahahaava korral määratlemata piirkonnas

QXC Võõrkeha eemaldamine nahast ja erinevatest kohtadest määratlemata piirkonnas

- Võõrkehade korral, mis on tunginud läbi naha, mida pole mujal määratletud*
- QXC 00 Võõrkeha eemaldamine nahast või subkutaansest koest määratlemata piirkonnas
- QXC 99 Võõrkeha muu eemaldamine määratlemata piirkonnast

QXD Protseduurid põletuste korral määratlemata piirkonnas

- QXD 00 Laialdase põletuse sidumine määratlemata piirkonnas
- QXD 10 Põletuse nekrektoomia määratlemata piirkonnas
Kaasaarvatud ekstsisioon
- QXD 20 Põletuse ekstsisioon koos katmisega määratlemata piirkonnas
Lisakood transplantaatide ja koelappide määratlemiseks, vt. ZZ

QXE Lesiooni ekstsisioon ja korrektsioon naha määratlemata piirkonnas

- Kaasaarvatud naha või subkutaanse koe tuumori, armi, striia, defekti või malformatsiooni korral
Lisakoodid transplantaatide ja koelappide määratlemiseks, vt. ZZ*
- QXE 00 Naha ekstsisioon määratlemata piirkonnas
- QXE 05 naha ekstsisioon higinäärmete või higinäärmeid sisaldava määratlemata piirkonnas
- QXE 10 Naha lesiooni ekstsisioon määratlemata piirkonnas
- QXE 20 Nahaarmi või striia ekstsisioon ja korrektsioon määratlemata piirkonnas
Väljaarvatud lesioonide korral, mille on põhjustanud põletused või kirurgia

- QXE 25 Põletusarmi ekstsioon ja korrektsioon määratlemata piirkonnas
 QXE 30 Kirurgilise haavaarmi ekstsioon ja korrektsioon määratlemata piirkonnas
 QXE 35 Nahadefekti korrektsioon peale vigastust või kirurgilist operatsiooni määratlemata piirkonnas
 QXE 40 Nahahaiguse järgse anomaalia või lesiooni korrektsioon määratlemata piirkonnas
 QXE 99 Naha lesiooni muu ekstsioon või korrektsioon määratlemata piirkonnas

QXG Operatsioonid krooniliste haavandite ja naha fistulite korral määratlemata piirkonnas

- QXG 00 Lamatise nekrektoomia määratlemata piirkonnas
 QXG 10 Lamatise ekstsioon ja korrektsioon määratlemata piirkonnas
 QXG 20 Operatsioon krooniliste haavandi või naha fistuli korral määratlemata piirkonnas
 QXG 30 Edasilükatud kirurgilise haava sulgemine määratlemata piirkonnas
Haava dehistsentsi korrektsioon, vt. kordusoperatsioonide lõiku vastava peatüki juures
 QXG 99 Muu operatsioon krooniliste haavandi või naha fistuli korral määratlemata piirkonnas

QXJ Esteetilised operatsioonid nahal määratlemata piirkonnas

- QXJ 00 Liposuktsioon määratlemata piirkonnas
 QXJ 05 Lõdva või liigse naha korrektsioon määratlemata piirkonnas

QW Kordusoperatsioonid nahal

QWA Haava dehistsentsi korrektsioon naha kirurgilises ravis

- QWA 00 Haava dehistsentsi korrektsioon naha kirurgilises ravis

QWB Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral naha kirurgilises ravis

Kaasaarvatud haavainfektsioon

- QWB 00 Kordusoperatsioon pindmise infektsiooni korral naha kirurgilises ravis

QWD Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral naha kirurgilises ravis

Haavast verejooksu või hematoomi korral

- QWD 00 Kordusoperatsioon pindmise verejooksu korral naha kirurgilises ravis

QWF Kordusoperatsioon õmbluse dehistsentsi korral naha plastikakirurgilises ravis

- QWF 00 Kordusoperatsioon õmbluse dehistsentsi korral naha plastikakirurgilises ravis

QWW Muu kordusoperatsioon naha kirurgilises ravis

- QWW 99 Muu kordusoperatsioon naha kirurgilises ravis

PEATÜKK T

Väikesed kirurgilised protseduurid

Kaasaarvatud pindmine intsissioon, punktsioon, nõelaspiratsioon, nõelbiopsia

TA Väikesed neurokirurgilised protseduurid

- TAB 00 Lumbaalpunksioon
- TAC 00 Perifeerne närviblokaad
- TAD 00 Sümpaatikuse blokaad
- TAW 99 Muu väike neurokirurgiline protseduur

TB Väikesed protseduurid endokriinkirurgias

- TBA 00 Kilpnäärme punktsioon
- TBA 10 Kilpnäärme nõelbiopsia
- TBA 20 Kilpnäärme aspiratsiooni tsütoloogia
- TBB 00 Kõrvalkilpnäärme punktsioon
- TBB 10 Kõrvalkilpnäärme nõelbiopsia
- TBC 00 Neerupealise nõelbiopsia
- TBC 10 Neerupealise aspiratsiooni tsütoloogia
- TBW 99 Muu väike protseduur endokriinkirurgias

TC Väikesed protseduurid silmakirurgias

- TCA 00 Orbita nõelbiopsia
- TCA 10 Orbita aspiratsiooni tsütoloogia
- TCA 15 Retrobulbaarne terapeutiline injektsioon orbitasse
- TCA 20 Peribulbaarne terapeutiline injektsioon orbitasse
- TCB 00 Silmalau nõelbiopsia

- TCB 10 Ripsmete lihtne epilatsioon
Epilatsioon elektrolüüsiga, vt. CBG 00
- TCB 20 Ravimi süstimine silmalaugu
Blefarospasmi korral
- TCB 30 Ptoosi õmbluse eemaldamine silmalaut
- TCC 00 Pisanäärme nõelbiopsia
- TCC 10 Pisarakanali või nasolakrimaaljuha sondeerimine
- TCC 30 Pisarakanali intubatsioon või nasolakrimaaljuha intubatsioon
- TCE 00 Terapeutiline injektsioon silmaliigutajalihasesse
- TCF 00 Subkonjunktivaalne terapeutiline injektsioon
- TCG 00 Sarvkesta ja skleera kaitsmine pehmete läätsedega
- TCG 10 Õmbluste eemaldamine sarvkestast
- TCG 20 Laseriga õmbluse eemaldamine sarvkestalt või skleeraalt
- TCH 10 Eeskambri vedeliku nõelaspiratsioon
- TCH 20 Vikerkesta nõelbiopsia
- TCH 30 Tsiliaarkeha nõelbiopsia
- TCK 00 Pärissoonkesta ja võrkkesta fotosensitisatsioon
Ettevalmistusena pärissoonkesta või võrkkesta lesiooni fotokoagulatsiooniks
- TCK 10 Pärissoonkesta nõelbiopsia
- TCK 20 Klaaskeha nõelbiopsia
- TCK 30 Võrkkesta nõelbiopsia
- TCW 99 Muu väike protseduur silmakirurgias

TD Väikesed protseduurid kõrva, nina ja kõri kirurgias

- TDA 00 Kõrvalesta või välise kuulmekanali biopsia
- TDA 10 Kõrvalesta või välise kuulmekanali nõelbiopsia
- TDB 00 Võõrkeha eemaldamine välisest kuulmekanalist
- TDC 00 Trummikile nõelbiopsia
- TDH 00 Nina nõelbiopsia
- TDJ 00 Ninavaheseina nõelbiopsia
- TDM 00 Põsekoopa nõelbiopsia
- TDM 10 Põseluukoopa punktsioon ja loputus
- TDN 00 Sõelluu ja sõelluukoopa nõelbiopsia
- TDP 00 Otsmikukoopa nõelbiopsia
- TDP 10 Põhiluukoopa nõelbiopsia

- TDQ 00 Kõri nõelbiopsia
 TDW 00 Muud väikesed protseduurid kõrva, nina ja kõri kirurgias

TE Väikesed protseduurid hammaste lõualuude, suu ja neelu kirurgias

- TEA 00 Huule biopsia
 TEA 10 Huule nõelbiopsia
- TEB 00 Hambakrooni taastamine
 TEB 10 Hamba taastamine täidisega
 TEB 20 Hamba taastamine panusega
 TEB 30 Hamba juurekanali teraapia
 TEB 40 Alveooli abstsessi drenimine hamba kaudu
- TEC 00 Igeme nõelbiopsia
- TED 00 Lõualuu dislokatsiooni kinnine paigaldamine
 TED 10 Alalõualuu nõelbiopsia
- TEE 00 Ülalõualuu nõelbiopsia
- TEG 00 Alalõualuuliigese nõelbiopsia
- TEH 00 Kõva suulae nõelbiopsia
- TEJ 00 Keele või suupõhja nõelbiopsia
- TEL 00 Süljenäärmete nõelbiopsia
- TEM 00 Mandlite või adenoidide nõelbiopsia
- TEN 00 Neelu või külgnevate struktuuride nõelbiopsia
- TEW 99 Muu väike protseduur hammaste, lõualuude, suu ja neelu kirurgias

TF Väikesed protseduurid südamekirurgias

- TFC 00 Parema koja või vatsakese kateteriseerimine
 TFC 10 Vasaku koja või vatsakese kateteriseerimine
- TFE 00 Perikardiotsentees
- TFJ 00 Südame punktsioon
- TFP 00 Transvenoosse või epikardiaalse südame tehisrütumuri ajutine kasutamine
- TFW 99 Muu väike protseduur südamekirurgias

TG Väikesed protseduurid torakaalkirurgias

- TGA 00 Rindkereseina nõelbiopsia
 TGA 10 Pleura nõelbiopsia
 TGA 20 Diafragma nõelbiopsia
 TGA 30 Torakotsentees
 TGA 40 Tehis-pneumotooraks kopsu kollapsiks
- TGB 00 Trahhea nõelbiopsia
- TGD 00 Kopsu nõelbiopsia
- TGE 00 Mediastiinumi nõelbiopsia
- TGW 99 Muu väike protseduur torakaalkirurgias

TH Väikesed protseduurid rinnanäärmekirurgias

- THA 00 Rinnanibu nõelbiopsia
 THA 10 Rinnanäärme nõelbiopsia
- THW 99 Muu väike protseduur rinnanäärme kirurgias

TJ Väikesed protseduurid gastroenteroloogilises kirurgias

- TJA 00 Peritoneaalõone punktsioon
Kaasaarvatud nõelbiopsia
Väljaarvatud laparotsentees
- TJA 10 Laparotsentees
- TJA 20 Perkutaanne peritoneaalõone loputus
- TJA 33 Peritoneaaldialüüsi kateetri perkutaanne sisseviimine
Laparotoomia ja peritoneaaldialüüsi kateetri sisseviimine, vt. JAK 10
- TJA 35 Peritoneaaldialüüsi kateetri eemaldamine
- TJA 40 Intraperitonealse abstsessi perkutaanne dreenimine
- TJA 50 Intraperitonealse süstepordi asetamine
- TJA 55 Intraperitonealse süstepordi eemaldamine
- TJC 00 Balloonsondi asetamine söögitoru veenilaiendite tamponaadiks
Eponüüm: Sengstaken-Blakemore
- TJD 00 Nasogastraal- või nasogastroduodenaalsondi asetamine
- TJD 10 Muu sondi asetamine makku või duodeenumisse
Manomeetria ja söögitoru pH-monitooring, vt. XJC
- TJD 20 Gastrostoomi toru vahetus
- TJF 00 Jejunaalkateetri sisseviimine
Kaasaarvatud soole dekompresioon või dreenimine, eponüüm: Miller-Abbott, Hodges
- TJF 10 Jejunaalkateetri sisseviimine gastrostoomi kaudu
- TJF 20 Peensoole peroraalne biopsia
- TJF 30 Soole invaginatsiooni likvideerimine kasutades baarium-klistiiri

- TJG 00 Toppunud roojamasside digitaalne eemaldamine
- TJJ 00 Maksa perkutaanne nõelbiopsia
- TJJ 10 Maksa lesiooni perkutaanne likvideerimine
Kaasaarvatud injektiooni kaudu
- TJK 00 Operatsiooniaegne kolangiograafia
- TJK 01 Laparoskoopiline kolangiograafia
- TJL 00 Pankrease perkutaanne nõelbiopsia
- TJL 10 Pankrease abstsessi või pseudotsüsti perkutaanne dreenimine
- TJM 00 Põrna nõelbiopsia
- TJW 99 Muu väike protseduur gastroenteroloogilises kirurgias

TK Väikesed kirurgilised protseduurid uroloogias

- TKA 00 Neeru või neeruvaagna nõelbiopsia
- TKA 05 Neeru aspiratsiooni tsütoloogia
- TKA 10 Neeru või neeruvaagna perkutaanne punktsioon
Kaasaarvatud dreenimine
- TKC 00 Põie nõelbiopsia
- TKC 10 Põie perkutaanne punktsioon
Kaasaarvatud dreenimine
- TKC 20 Põie kateteriseerimine
- TKD 00 Ureetra dilatatsioon
- TKE 00 Prostata nõelbiopsia
- TKE 05 Prostata aspiratsiooni tsütoloogia
- TKE 10 Prostata punktsioon
Kaasaarvatud dreenimine
- TKF 00 Testise nõelbiopsia
- TKF 05 Testise aspiratsiooni tsütoloogia
- TKF 10 Testise punktsioon
Kaasaarvatud dreenimine
- TKF 20 Epididüümise nõelbiopsia
- TKF 25 Epididüümise aspiratsiooni tsütoloogia
- TKF 30 Epididüümise punktsioon
Kaasaarvatud dreenimine
- TKF 60 Skrootumi punktsioon
- TKW 99 Muu väike kirurgiline protseduur uroloogias

TL Väikesed kirurgilised protseduurid günekoloogias

- TLA 00 Munasarja nõelbiopsia

- TLB 00 Munajuha nõelbiopsia
- TLC 00 Emakasisese rasestumisvastase vahendi sissepanek
- TLE 00 Tupe dilatatsioon
- TLE 10 Vöörkeha eemaldamine tupest lapseas
- TLE 20 *Cul-de-sac*'i transvaginaalne punktsioon
- TLW 99 Muu väike kirurgiline protseduur günekoloogias

TM Väikesed kirurgilised protseduurid sünnitusabis

- TMA 00 Episiotoomia
- TMW 99 Muu väike kirurgiline protseduur sünnitusabis

TN Väikesed protseduurid ortopeedilises kirurgias

Piirkonnad on määratletud koodi kolmanda kohaga, mida näitab täht y TNy koodides

- TNA Lülisammas ja kael
- TNB Õlg ja õlavars (kaasaarvatud rangluu ja abaluu)
- TNC Küünarnukk ja küünarvars
- TND Ranne ja labakäsi
- TNE Vaagen (kaasaarvatud ristluu ja sabaluu)
- TNF Puusaliiges ja reis
- TNG Põlveliiges ja säär
- TNH Hüppeliiges ja labajalg
- TNX Määratlemata piirkond

TNy 00-29 Punktsoonid, intsisioon, artrotsentees

Protseduurid nahal ja subkutaansel koel, vt. TQ või peatükk Q

- TNy 00 Pehme koe punktsioon või nõelbiopsia
- TNy 05 Pehme koe lihtne intsisioon
Kaasaarvatud koos dreenimisega, nt. abtessi või hematoomi korral
Eksploratsioon, vt. NxA
- TNy 10 Artrotsentees
- TNy 11 Diagnostilise või terapeutilise aine injektsioon liigesesse
- TNy 20 Luuüdi aspiratsioon
- TNy 25 Luuüdi puurbopsia

TNy 30-39 Sidemed, lahased, kipsid

- TNy 30 Pehme side
Nt. käe rippside, kaheksakujuuline side
- TNy 31 Tööstuslikult toodetud ortoos
- TNy 32 Eritellimusel valmistatud lahas
Kipslahas, sünteetiline polümeer
- TNy 33 Eritellimusel valmistatud kips
Kipslahas, sünteetiline polümeer
Kaasaarvatud eritellimusel valmistatud ortoos
- TNy 34 Eritellimusel valmistatud suur kips
Nt. puusakips kaasasündinud düsplaasia korral
- TNy 39 Muu ortopeediline side
- TNy 40 Väline traktsioon
- TNy 50 Skeletimarkeri implantatsioon

TP Väikesed kirurgilised protseduurid perifeersetel veresoontel ja lümfisüsteemil

- TPH 00 Flebotoomia
- TPH 05 Perifeerse veeni lahtine kanüleerimine
- TPH 10 Veenilaiendite skleroteraapia
- TPH 15 Tsentraalse veenikateetri paigaldamine välise või sisemise jugulaarveeni kaudu
- TPH 20 Tsentraalse veenikateetri paigaldamine *v. subclavia* või *v. brachiocephalica* kaudu
- TPJ 00 Pindmise lümfisõlme biopsia
- TPJ 05 Lümfisõlme nõelbiopsia
- TPX 00 Arteri või veeni biopsia
- TPX 10 Vaskulaarse injektsioonipordi paigaldamine
- TPX 15 Vaskulaarse injektsioonipordi eemaldamine
- TPW 99 Muu väike kirurgiline protseduur perifeersel veresooneel või lümfisüsteemil

TQ Väikesed kirurgilised protseduurid nahal

- TQX 00 Naha biopsia
- TQX 10 Naha nõelbiopsia
- TQX 40 Naha õmbluste eemaldamine
- TQW 99 Muu väike protseduur nahal

PEATÜKK U

Transluminaalne endoskoopia

Endoskoopia keha loomulike või tehisavauste kaudu

Terapeutilised ja invasiivsed diagnostilised transluminaalsed endoskoopilised protseduurid ja endoskoopia punktsiooni või intsisiooni kaudu, vt. peatükk D, E, G, J, K, L ja M.

UD Kõrva, nina ja kõri transluminaalne endoskoopia

UDH 02 Rinofarüngoskoopia

UDH 05 Rinofarüngoskoopia koos biopsiaga

UDM 02 Sinoskoopia

UDM 05 Sinoskoopia koos biopsiaga

UDQ 02 Otsene larüngoskoopia

UDQ 05 Otsene larüngoskoopia koos biopsiaga

UDQ 12 Elastne larüngoskoopia

UDQ 15 Elastne larüngoskoopia koos biopsiaga

UDQ 22 Mikrolarüngoskoopia

UDQ 25 Mikrolarüngoskoopia koos biopsiaga

UE Suu ja neelu transluminaalne endoskoopia

UEN 02 Orofarüngoskoopia

UEN 05 Orofarüngoskoopia koos biopsiaga

UEN 12 Hüpoparüngoskoopia

UEN 15 Hüpoparüngoskoopia koos biopsiaga

UG Trahhea, bronhi ja pleura transluminaalne endoskoopia

UGA 02 Endoskoopia pleurokutaanse "akna" kaudu

UGA 05 Endoskoopia koos biopsiaga pleurokutaanse "akna" kaudu

UGB 02 Trahheoskoopia

UGB 05 Trahheoskoopia koos biopsiaga

- UGC 02 Jäik bronhoskoopia
- UGC 05 Jäik bronhoskoopia koos biopsiaga
- UGC 12 Elastne bronhoskoopia
- UGC 15 Elastne bronhoskoopia koos biopsiaga

UJ Gastrointestinaalse trakti transluminaalne endoskoopia

Transluminaalne gastrointestinaalne endoskoopia võimaldab tihti mitmete omavahel ühenduses olevate organite õõnte samaaegset uurimist. Seda klassifitseeritakse tavaliselt antud endoskoopilise uuringu peamise sihtorgani järgi.

Lühiduse eesmärgil kasutatud terminid “endoskoopia” ja “endoskoopiline” peatükis J ja lõigus UJ viitavad transluminaalsele gastrointestinaalsele endoskoopiale kui ei ole teisiti määratletud.

Transluminaalseid endoskoopilisi protseduure klassifitseeritakse aga peatükis J vastavalt asukohale, kus neid tegelikult teostatakse.

Näiteks endoskoopilist polüpektoomiat peensoolest (JFA 05) võib teostada nii gastroskoopia, endoskoopia, koloskoopia või ERCP abil.

Ülemine gastrointestinaalne endoskoopia

Ülemine gastrointestinaalne endoskoopia (ösofagoskoopia ja gastroskoopia) hõlmab söögitoru, mao ja duodeenumi endoskoopilise uurimise ning sobiva anastomoosi olemasolu korral ka teiste organite, peamiselt peensoole uurimise ilma sapiteede või pankrease juha samaaegse instrumentaalse uuringuta. Kui magu või duodeenumit uuritakse teatud eesmärgil ERCP käigus, tuleks endoskoopia klassifitseerida nii gastrokoopiana kui ERCP-na.

UJC Ösofagoskoopia

Ainult söögitoru endoskoopiline uurimine

Kui söögitoru uuritakse gastroskoopia käigus või kui uurimist ja protseduure teostatakse kaugemal söögitorust, klassifitseeritakse endoskoopia gastrokoopiana, isegi siis, kui sihtorganiks oli söögitoru.

- UJC 02 Jäik ösofagoskoopia
- UJC 05 Jäik ösofagoskoopia koos biopsiaga
- UJC 12 Elastne ösofagoskoopia
- UJC 15 Elastne ösofagoskoopia koos biopsiaga

UJD Gastroskoopia

Kuna magu on kõige tavalisem sihtorgan, klassifitseeritakse ülemise gastrointestinaalse trakti uurimist söögitorust kaugemal gastrokoopiana, isegi siis kui uuritakse ka söögitoru. Ösofagoenteroskoopia pärast täielikku gastrektoomiat klassifitseeritakse samuti gastrokoopiana, isegi siis kui puudub kõige tavalisem sihtorgan, sest kasutatakse sama meetodit. Seega gastroskoopia kood hõlmab (ösofago-)-gastroskoopia, (ösofago-)gastroduodenoskoopia, (ösofago-)-gastroenteroskoopia, ösofagoenteroskoopia ja veel mõned mittetavalised kombinatsioonid. Endoskoopia koos sapijuha või pankrease juha instrumentaalse uuringuga, vt. ERCP

- UJD 02 Gastroskoopia
  - UJD 05 Gastroskoopia koos biopsiaga
- Kaasaarvatud koos harjakeseaga võetud tsütoloogiaga*

UJF Enteroskoopia ja koloskoopia

- UJF 02 Peroraalne enteroskoopia
Külgneva peensoole endoskoopia gastroskoopia ja koloskoopia ajal, vt. UJD 02 ja UJF 12
- UJF 05 Peroraalne enteroskoopia koos biopsiaga
Kaasaarvatud koos harjakesega võetud tsütoloogiaga
- UJF 12 Enteroskoopia läbi seedetrakti stoomi
Kaasaarvatud peensoole reservuaari kaudu
Peensoole kondüüdi retrograadne endoskoopia, vt. UKB
- UJF 15 Enteroskoopia koos biopsiaga läbi seedetrakti stoomi
Kaasaarvatud koos harjakesega võetud tsütoloogiaga
- UJF 22 Operatsiooniaegne enteroskoopia
Lisakood enterotoomiaks operatsiooniaegse enteroskoopia korral, vt. JFA 00
- UJF 25 Operatsiooniaegne enteroskoopia koos biopsiaga
Kaasaarvatud koos harjakesega võetud tsütoloogiaga
- UJF 32 Koloskoopia
Kaasaarvatud rektumi, jämesoole ja peensoole lõpposa endoskoopia koloskoobi abil.
Koloskoop on piisava pikkusega elastne instrument, mis ulatub pärakust tsäakumini intaktse jämesoole korral täiskasvanul.
- UJF 35 Koloskoopia koos biopsiaga
Kaasaarvatud koos harjakesega võetud tsütoloogiaga
- UJF 42 Elastne sigmoideoskoopia
Kaasaarvatud sigmasoole ja rektumi endoskoopia elastse sigmoideoskoobi abil.
Elastne sigmoideoskoop on lühike instrument, mis on mõeldud rektumi ja sigmasoole endoskoopiks. Kui, tingituna anatoomilistest põhjustest, jõutakse ka alaneva käärsooleni või kõrgemale (nt. anastomoosi kaudu), klassifitseeritakse endoskoopia ikkagi elastse sigmoideoskoopiana.
- UJF 45 Elastne sigmoideoskoopia koos biopsiaga
Kaasaarvatud koos harjakesega võetud tsütoloogiaga

UJG Proktoskoopia

- UJG 02 Proktoskoopia
- UJG 05 Proktoskoopia koos biopsiaga
Kaasaarvatud koos harjakesega võetud tsütoloogiaga

UJH Anoskoopia

- UJH 02 Anoskoopia
Biopsia, vt. JHA 10

UJK Sapiteede ja pankrease juha endoskoopiline ja radioloogiline uurimine

- UJK 02 ERCP (endoskoopiline retrograadne kolangio-pankreatograafia)
- UJK 05 ERCP koos biopsiaga
Kaasaarvatud tsütoloogilise proovi võtmine
- UJK 12 Peroraalne kolangioskoopia
Operatsiooniaegne kolangioskoopia, vt. JKB 20
- UJK 15 Peroraalne kolangioskoopia koos biopsiaga
Kaasaarvatud tsütoloogilise proovi võtmine
- UJK 22 Antegraadne kolangioskoopia
Perkutaanse transhepaatilise drenaazi-tee kaudu

- UJK 25 Antegraadne kolangioskoopia koos biopsiaga
Kaasaarvatud tsütoloogilise proovi võtmine
- UJK 32 Antegraadne koletsüstoskoopia
Koletsüstostoomia või perkutaanse transhepaatilise drenaaži-tee kaudu
- UJK 35 Antegraadne koletsüstoskoopia koos biopsiaga
Kaasaarvatud tsütoloogilise proovi võtmine
- UJK 42 Peroraalne pankreatikoskoopia
Operatsiooniaegne kolangioskoopia, vt. JKB 20
- UJK 45 Peroraalne pankreatikoskoopia koos biopsiaga
Kaasaarvatud tsütoloogilise proovi võtmine

UK Kuseteede transluminaalne endoskoopia

- UKA 02 Retrograadne ureteronefroskoopia
- UKA 05 Retrograadne ureteronefroskoopia koos biopsiaga
- UKB 02 Retrograadne ureteroskoopia
- UKB 05 Retrograadne ureteroskoopia koos biopsiaga
- UKB 12 Kutaanse ureteroenterostoomi retrograadne endoskoopia
- UKB 15 Kutaanse ureteroenterostoomi retrograadne endoskoopia koos biopsiaga
- UKC 02 Tsüstoskoopia
- UKC 05 Tsüstoskoopia koos biopsiaga
- UKC 12 Kutaanse tsüstoenterostoomi retrograadne endoskoopia
- UKC 15 Kutaanse tsüstoenterostoomi retrograadne endoskoopia koos biopsiaga
- UKD 02 Uretroskoopia
- UKD 05 Uretroskoopia koos biopsiaga

UL Genitaaltrakti transluminaalne endoskoopia naistel

- ULB 02 Falloposkoopia
Salpingoskoopia (laparoskoopiline meetod), vt. LBA 07
- ULB 05 Falloposkoopia koos biopsiaga
- ULC 02 Hüsteroskoopia
- ULC 05 Hüsteroskoopia koos biopsiaga
- ULC 12 Mikrohüsteroskoopia
- ULC 15 Mikrohüsteroskoopia koos biopsiaga

PEATÜKK X

Kirurgiaga seotud uurimisprotseduurid

XC Uurimisprotseduurid silmal

- XCC 00 Pisarateede uurimine irrigatsiooni teel
- XCD 00 Silma kliiniline uuring üldnarkoosis
- XCD 10 Silma elektrofüsioloogiline uuring
*Kaasaarvatud elektroretinograafia (ERG), esilekutsutud nägemispotentsiaal (VEP)
elektromüograafia (EMG)*
- XCD 20 Silma fotoangiograafia
Kaasaarvatud fluorestsüin-angiograafia
- XCK 00 Perimeetria
- XCK 10 Silmapõhja fotograafia
- XCW 99 Muu uurimisprotseduur silmal

XF Uurimisprotseduurid südamel

- Ultraheli transösofageaalse meetodiga, vt. XJD 02*
- XFE 00 Epikardiaalne ultraheliuuring
- XFE 01 Torakoskoopiline epikardiaalne ultraheliuuring
- XFE 12 Angioskoopiline südame ultraheliuuring
- XFN 02 Operatsiooniaegne koronaar-angioskoopia
- XFN 96 Muu operatsiooniaegne angiokardioskoopiline uuring
- XFP 00 Erutuskolde või impulsi leviku aberrantse tee operatsiooniaegne kaardistamine
- XFP 96 Muu operatsiooniaegne elektrofüsioloogiline uuring arütmia või impulsi leviku häirete korral
- AFX 00 Südame või suurte torakaalveresoonte operatsiooniaegne punktsioon koos aspiratsiooniga
- AFX 10 Südame või suurte torakaalveresoonte operatsiooniaegne punktsioon-manomeetria

- XFX 20 Südame või suurte torakaalveresoonte operatsiooniaegne verevoolukiiruse mõõtmine
 XFX 30 Südame epikardiaalne ultraheliuuring
 XFX 96 Südame või suurte torakaalveresoonte muu operatsiooniaegne uurimisprotseduur
 XFX 97 Südame või suurte torakaalveresoonte muu torakoskoopiline operatsiooniaegne uurimisprotseduur

XG Operatsiooniaegne ja endoskoopiline torakaalne ultraheliuuring

- XGX 02 Transösofageaalne ultraheliuuring
Ösofageoskoopiline ultraheliuuring, vt. XJD 02
 XGX 10 Pleuraõõne sisene ultraheliuuring
Ultraheli sondi asetamine epikardiaalsele pinnale, vt. XFX 30
 XGX 21 Torakoskoopiline ultraheliuuring
Ultraheli sondi asetamine epikardiaalsele pinnale, vt. XFX 30
 XGX 32 Bronhoskoopiline ultraheliuuring
 XGX 96 Muu operatsiooniaegne torakaalne ultraheliuuring

XJ Uurimisprotseduurid seedetraktil

- XJA 00 Kõhuõõne operatsiooniaegne ultraheliuuring
 XJA 01 Laparoskoopiline ultraheliuuring
- XJC 00 Ösofageaalne manomeetria
 XJC 10 Ösofageaalne pH monitooring
 XJC 20 Ösofageaalne elektromüograafia
- XJD 02 Peroraalne endoskoopiline ultraheliuuring
Kaasaarvatud endoskoopilise ultraheli sondi kasutamine söögitorus, maos, duodeenumis või peensooles
- XJF 00 Ultraheliuuring seedetrakti stoomi kaudu
 XJF 02 Endoskoopiline ultraheliuuring seedetrakti stoomi kaudu
- XJG 12 Transrektaalne endoskoopiline ultraheliuuring
- XJH 00 Transanaalne ultraheliuuring
 XJH 10 Anorektaalne manomeetria
 XJH 20 Anaalsfinkteri elektromüograafia
- XJK 02 Ühissapijuha endoskoopiline manomeetria
- XJL 02 Pankreasejuha endoskoopiline manomeetria
- XJW 96 Muu uurimisprotseduur seedetraktil
 XJW 97 Muu laparoskoopiline uurimisprotseduur seedetraktil
 XJW 98 Muu transluminaalne endoskoopiline uurimisprotseduur seedetraktil

XK Uurimisprotseduurid urotraktil ja meessuguorganitel

- XKA 00 Neeruvaagna urodünaamiline uuring

XKB 00 Ureeteri urodünaamiline uuring
 XKC 00 Gaas-tsüstomeetria
 XKC 03 Vesi-tsüstomeetria

XKD 00 Urofloumeetria
 XKD 03 Ureetra rõhu profilomeetria
 XKD 06 Urineerimise füsioloogiline uuring
Kaasaarvatud surve-, voolu-uuring
 XKD 10 Transuretraalne ultraheliuuring
Prostata transrektaalne ultraheliuuring, vt. XJH 00

XKG 00 Ereksiooni kunstlik esilekutsumine
 XKG 10 Peenise vaskulaarse verevoolu mõõtmised

XXX 00 Vaagnapõhja elektromüograafia

XXW 99 Urotrakti ja meessuguorganite muu füsioloogiline uuring

XL Uurimisprotseduurid naissuguorganitel

XLE 00 Kolposkoopia

XX Uurimisprotseduurid määratlemata organsüsteemil

XXA 00 Kliiniline uuring üldnarkoosis
Kaasaarvatud üldnarkoosi nõudev günekoloogiline või uroloogiline uuring

PEATÜKK Y

Organite või kudede eemaldamine
transplantatsiooniks**YCA Sarvkesta eemaldamine transplantatsiooniks**

YCA 00 Sarvkesta eemaldamine transplantatsiooniks

YFA Organite eemaldamine südame või südame ja kopsu transplantatsiooniks

YFA 00 Südame eemaldamine transplantatsiooniks

YFA 10 Südame eemaldamine doornio-transplantatsiooniks

YFA 20 Südame ja kopsu plokk-ekstsisioon transplantatsiooniks

YFA 50 Südame eemaldamine homotransplantaadi ettevalmistamiseks

YFA 99 Muud protseduurid, mis on seotud organite eemaldamisega südame või südame ja kopsu transplantatsiooniks

YGA Kopsu eemaldamine transplantatsiooniks

YGA 00 Ühe või mõlema kopsu eemaldamine kadaverdoonorilt

YGA 10 Kopsu eemaldamine elusdoonorilt

YGA 20 Kopsusagara eemaldamine elusdoonorilt

YGA 99 Muud protseduurid, mis on seotud kopsu eemaldamisega transplantatsiooniks

YJA Maksa eemaldamine transplantatsiooniks

YJA 00 Maksa osaline eemaldamine elusdoonorilt

YJA 10 Maksa eemaldamine kadaverdoonorilt

YJB Peensoole eemaldamine transplantatsiooniks

YJB 00 Peensoole eemaldamine transplantatsiooniks

YJC Mao ja peensoole plokk-ekstsisioon transplantatsiooniks

YJC 00 Mao ja peensoole plokk-ekstsisioon transplantatsiooniks

YJD Pankrease eemaldamine transplantatsiooniks

- YJD 00 Pankrease eemaldamine Langerhansi saarekeste rakkudest transplantaadi ettevalmistamiseks
 YJD 10 Pankrease osaline eemaldamine elusdoonorilt
 YJD 20 Pankrease osaline eemaldamine kadaverdoonorilt
 YJD 30 Pankrease eemaldamine kadaverdoonorilt

YKA Neeru eemaldamine transplantatsiooniks

- YKA 00 Neeru eemaldamine elusdoonorilt
 YKA 02 Neeru eemaldamine kadaverdoonorilt

YNA Koe eemaldamine lihase-skeletisüsteemist transplantatsiooniks

- YNA 00 Spongioosse luu eemaldamine vaagnast transplantatsiooniks
 YNA 01 Kortikaal- ja spongioosse luu plokk-eemaldamine vaagnast transplantatsiooniks
 YNA 02 Spongioosse luu eemaldamine muust doonorkohast transplantatsiooniks
 YNA 03 Kortikaal- ja spongioosse luu plokk-eemaldamine muust doonororgani kohast transplantatsiooniks
 YNA 04 Intaktse luu eemaldamine transplantatsiooniks
 YNA 05 Toitvate veresoontega luu eemaldamine transplantatsiooniks
 YNA 06 Kõhrega luu eemaldamine transplantatsiooniks
Kaasaarvatud kostokondraaltransplantaadi ettevalmistamine
 YNA 09 Luu muu eemaldamine transplantatsiooniks
 YNA 10 Kõõluse eemaldamine transplantatsiooniks
 YNA 20 Kõhre eemaldamine transplantatsiooniks
 YNA 30 Periosti eemaldamine transplantatsiooniks
 YNA 40 Lihase eemaldamine transplantatsiooniks
 YNA 45 Toitvate veresoontega lihase eemaldamine transplantatsiooniks
 YNA 99 Muu koe eemaldamine lihase-skeletisüsteemist transplantatsiooniks

YNB Luuüdi eemaldamine transplantatsiooniks

- YNB 00 Luuüdi eemaldamine transplantatsiooniks

YPA Veresoone eemaldamine transplantatsiooniks

- YPA 00 Veresoone eemaldamine transplantatsiooniks

YQA Naha eemaldamine transplantatsiooniks

- YQA 00 Naha eemaldamine hilisemaks autotransplantaadiks
Kaasaarvatud epidermise autotransplantaadi kultuuri ettevalmistamiseks
Naha eemaldamine samaaegselt autotransplantaadiks sisaldub autotransplantaadi koodis
 YQA 10 Naha eemaldamine elusdoonorilt allotransplantaadiks
Kaasaarvatud epidermise allotransplantaadi kultuuri ettevalmistamiseks
 YQA 20 Naha eemaldamine kadaverdoonorilt allotransplantaadiks

PEATÜKK Z

Kõikides teistes peatükkides esinevad
piiritlejad

ZF Kardiovaskulaarkirurgias esinevad üldised piiritlejad

ZFX *Tüüpilised meetodid kardiovaskulaarkirurgias*

ZFX 00 Balloondilatatsiooni kasutamine

ZFX 01 *Rotablator*'i kasutamine

ZFX 02 *Angiojet*'i kasutamine

ZFX 03 Atrektoomiavahendi kasutamine

ZFX 09 Muu meetodi kasutamine

Laseri kasutamine, vt. ZXC 10

Ultraheli kasutamine, vt. ZXC 40

ZS Protseduurid, mis on seotud eelneva kirurgilise tegevusega

ZSA 00 Protseduurid, mis on seotud eelneva kirurgilise tegevusega, mis on klassifitseeritud peatükis A

ZSB 00 Protseduurid, mis on seotud eelneva kirurgilise tegevusega, mis on klassifitseeritud peatükis B

ZSC 00 Protseduurid, mis on seotud eelneva kirurgilise tegevusega, mis on klassifitseeritud peatükis C

ZSD 00 Protseduurid, mis on seotud eelneva kirurgilise tegevusega, mis on klassifitseeritud peatükis D

ZSE 00 Protseduurid, mis on seotud eelneva kirurgilise tegevusega, mis on klassifitseeritud peatükis E

ZSF 00 Protseduurid, mis on seotud eelneva kirurgilise tegevusega, mis on klassifitseeritud peatükis F

- ZSG 00 Protseduurid, mis on seotud eelneva kirurgilise tegevusega, mis on klassifitseeritud peatükis G
- ZSH 00 Protseduurid, mis on seotud eelneva kirurgilise tegevusega, mis on klassifitseeritud peatükis H
- ZSJ 00 Protseduurid, mis on seotud eelneva kirurgilise tegevusega, mis on klassifitseeritud peatükis J
- ZSK 00 Protseduurid, mis on seotud eelneva kirurgilise tegevusega, mis on klassifitseeritud peatükis K
- ZSL 00 Protseduurid, mis on seotud eelneva kirurgilise tegevusega, mis on klassifitseeritud peatükis L
- ZSM 00 Protseduurid, mis on seotud eelneva kirurgilise tegevusega, mis on klassifitseeritud peatükis M
- ZSN 00 Protseduurid, mis on seotud eelneva kirurgilise tegevusega, mis on klassifitseeritud peatükis N
- ZSP 00 Protseduurid, mis on seotud eelneva kirurgilise tegevusega, mis on klassifitseeritud peatükis P
- ZSQ 00 Protseduurid, mis on seotud eelneva kirurgilise tegevusega, mis on klassifitseeritud peatükis Q
- ZST 00 Protseduurid, mis on seotud eelneva kirurgilise tegevusega, mis on klassifitseeritud peatükis T
- ZSU 00 Protseduurid, mis on seotud eelneva kirurgilise tegevusega, mis on klassifitseeritud peatükis U
- ZSX 00 Protseduurid, mis on seotud eelneva kirurgilise tegevusega, mis on klassifitseeritud peatükis X
- ZSY 00 Protseduurid, mis on seotud eelneva kirurgilise tegevusega, mis on klassifitseeritud peatükis Y

ZX Mitmesugused kirurgiaga seotud asjaolud ja situatsioonid

ZXA *Kehapool*

- ZXA 00 Parem pool
 ZXA 05 Vasak pool
 ZXA 10 Mõlemapoolne

ZXB *Lateraalne või mediaalne*

- ZXB 00 Lateraalne

- ZXB 10 Mediaalne
 ZXB 20 Nii lateraalne kui mediaalne

ZXC Spetsiifiline meetod

- ZXC 00 Diatermia kasutamine
 ZXC 10 Laseri kasutamine
 ZXC 20 Keemilise aine kasutamine
 ZXC 30 Mikrolaine kasutamine
 ZXC 40 Ultraheli kasutamine
 ZXC 50 Krüoteraapia
 ZXC 60 Kuumuse kasutamine
 ZXC 70 Veejoa kasutamine
 ZXC 80 Magneti kasutamine
 ZXC 85 Protseduurid endoskoopia abil
 ZXC 90 Ekstraperitoneaalne endoskoopiline meetod
 ZXC 91 Subkutaanne endoskoopiline meetod
 ZXC 95 Intrakraniaalne endoskoopiline meetod

ZXD Erakorraline või plaaniline protseduur

- ZXD 00 Erakorraline protseduur
 ZXD 10 Plaaniline protseduur

ZXE Operatsiooni kestvus

Esimesest intsisioonist viimase õmbluseni või operatsiooni lõpetamiseni

- ZXE 00 ~ 1 tund
 ZXE 10 > 1 ja < 3 tundi
 ZXE 20 > 3 ja < 5 tundi
 ZXE 30 > 5 ja < 7 tundi
 ZXE 40 > 7 ja < 9 tundi
 ZXE 50 ~ 9 tundi

ZXF Operatsiooni katkestamise põhjused

- ZXF 00 Katkestus patsiendi üldseisundi halvenemine tõttu operatsiooni ajal
 ZXF 10 Katkestus vahendite tehnilise rikke tõttu
 ZXF 20 Katkestus kirurgilise meetodi probleemide tõttu
 ZXF 99 Muu põhjus operatsiooni katkestamiseks

ZXG Operatsiooniaegne erakorraliste südamehäirete ravi

- ZXG 05 Operatsiooniaegne kinnine südamemassaaž
 ZXG 10 Lahtine südamemassaaž
 ZXG 20 Südamemassaaž torakaalaordi ajutise klemmimisega
 ZXG 30 Muu operatsiooniaegne südamemassaaž
 ZXG 40 Ajutise transvenoosse tehisrütmuri kasutamine operatsiooni ajal
 ZXG 50 Ajutise epikardiaalse tehisrütmuri kasutamine

ZZ Transplantaadid, koelapid ja koeekspandrid

Terminoloogia: Autotransplantaat: samalt inimeselt.

Allotransplantaat (sünonüüm: homotransplantaat): teiselt inimeselt.

Ksenotransplantaat (sünonüüm: heterotransplantaat): teiselt liigilt.

Alloplastika: proteesi kasutamine või tehislik koe asendus

Kõik vaba transplantaadi koodid on autotransplantaadi koodid kui pole teisiti määratletud

Vabad luutransplantaadid, vt. NAN-NHN

ZZA Naha vaba transplantaat

- ZZA 00 Perforeeritud naha transplantaat
- ZZA 10 Perforeeritud naha allotransplantaat
- ZZA 20 Perforeeritud naha ksenotransplantaat
- ZZA 30 Epidermaalse autotransplantaadi kultuur
- ZZA 35 Epidermaalse allotransplantaadi kultuur
- ZZA 40 Sünteetiline nahatransplantaat
- ZZA 50 Täispaksusega naha transplantaat
- ZZA 52 Täispaksusega naha allotransplantaat
- ZZA 54 Täispaksusega naha ksenotransplantaat
- ZZA 60 Innervatsioonisäilitav naha vaba transplantaat

ZZB Kõõluse vaba transplantaat

- ZZB 00 Patellaarkõõluse luu-kõõlus-luu transplantaat
- ZZB 10 Semitendinoosse kõõluse transplantaat
- ZZB 20 Käe pika painutajakõõluse transplantaat
- ZZB 30 Varba sirutajakõõluse transplantaat
- ZZB 40 Muu kõõluse transplantaat
- ZZB 50 Kõõluse allotransplantaat
- ZZB 60 Kõõluse alloplastiline asendamine

ZZC Fastsia vaba transplantaat

- ZZC 00 Fastsia transplantaat
- ZZC 10 Fastsia allotransplantaat

ZZD Dura vaba transplantaat

- ZZD 10 Dura allotransplantaat

ZZE Skeletilihase vaba transplantaat

- ZZE 00 Skeletilihase vaba transplantaat
- ZZE 10 Innervatsioonisäilitav skeletilihase vaba transplantaat

ZZF Rasvkoe vaba transplantaat

- ZZF 00 Rasvkoe transplantaat

ZZG Kõhre vaba transplantaat

- ZZG 00 Kõhre transplantaat
 ZZG 05 Kõhre allotransplantaat

ZZH Periosti vaba transplantaat

- ZZH 00 Periosti transplantaat

ZZJ Perikondriumi vaba transplantaat

- ZZJ 00 Perikondriumi transplantaat

ZZK Närvi vaba transplantaat

- ZZK 00 Närvi transplantaat

ZZL Amniotilise membraani vaba transplantaat

- ZZL 00 Amniotilise membraani vaba transplantaat

ZZM Vaba liittransplantaat

- ZZM 00 Liittransplantaat

ZZN Arteri vaba transplantaat

- ZZN 00 Arteri vaba autotransplantaat
 ZZN 10 Arteri vaba allotransplantaat
 ZZN 20 Arteri vaba ksenotransplantaat

ZZP Veeni vaba transplantaat

- ZZP 00 Veeni vaba autotransplantaat
 ZZP 10 Veeni vaba allotransplantaat
 ZZP 20 Veeni vaba ksenotransplantaat

ZZQ Vabad mikrovaskulaarsed transplantaadid

- ZZQ 00 Vaba mikrovaskulaarne nahatransplantaat
Koos subkutaanse koega
 ZZQ 10 Vaba mikrovaskulaarne naha- ja lihastransplantaat
 ZZQ 20 Vaba mikrovaskulaarne naha-, lihas- ja luutransplantaat
 ZZQ 30 Vaba mikrovaskulaarne lihastransplantaat
 ZZQ 40 Vaba mikrovaskulaarne luutransplantaat
 ZZQ 60 Vaba mikrovaskulaarne närvitransplantaat
 ZZQ 70 Vaba mikrovaskulaarne rasvikutransplantaat

ZZR Koelapid

- ZZR 00 Nahalapp
Koos subkutaanse koega

- ZZR 05 Naha ja fastsialapp
- ZZR 10 Naha- ja lihaslapp
- ZZR 20 Naha-, lihas- ja luulapp
- ZZR 30 Lihaslapp
- ZZR 40 Lihas- ja luulapp
- ZZR 50 Mukoperiostaalne lapp
- ZZR 60 Rasvikulapp

ZZS *Lappide ja ekspandri kasutamine kudede nihutamiseks ja laiendamiseks*

- ZZS 00 Pöördelapp
- ZZS 10 Keerdelapp
- ZZS 20 Kauglapp
- ZZS 40 V-Y või Y-V nihutatud lapp
- ZZS 45 Z-plastika
- ZZS 50 Koeekspandri paigaldamine
- ZZS 55 Koeekspandri laiendamine
- ZZS 60 Koeekspandri asendamine
- ZZS 70 Koeekspandri eemaldamine

ZZT *Luu vaba transplantaat*

- ZZT 00 Luu vaba transplantaat

ZZU *Limaskesta vaba transplantaat*

- ZZU 00 Limaskesta vaba transplantaat

LISA 1

Peatükk P klassifikatsioonimaatriks

*Perifeersed veresooned ja lümfisüsteem***Koodi struktuur (Pxy zz)**

1. koht: Kehasüsteem: P (perifeersed veresooned ja lümfisüsteem)
2. koht: Piirkond: A-H, X
Kordusoperatsioonid: W
(tähis x maatriksikoodis)
3. koht: Meetod: A-T
Operatsioon eelnenud rekonstruktsioonil, mida mujal pole määratletud: U
“Muu”: W
(tähis y maatriksikoodis)
- 4.-5. koht: Koht: 00-59 gruppides PxA-PxT
Meetod: 60-89 gruppides PxU
“Muu”: 90-99 kõikides gruppides
Gruppidel PWy ei ole tähendust
(tähis zz maatriksikoodides)

Koodide 2. koht:

- PA Aordikaare arterid ja nende harud
- PB Ülajäseme arterid
- PC Suprarenaalne abdominaalaort ja vistseraalarterid
- PD Infrarenaalne abdominaalaort ja niudearterid ning distaalsed ühendused
- PE Reiearter ja tema harud ning ühendus põlveõndla-arteriga
- PF Reiearteri ühendus säärearteri, põlveõndlaarteri ning labajalaarteriga
- PG Ekstraanatoomilised šunteerivad operatsioonid
- PH Veenid
- PJ Lümfisüsteem
- PX Määratlemata piirkond
(Ei ole kasutusel)
- PW Kordusoperatsioonid perifeersetel veresoontel ja lümfisüsteemil

Koodide 3. koht

PxA zz	Revisioon <i>Kaasaarvatud biopsia</i>
PxB zz	Ligeerimine
PxC zz	Suturatsioon
PxD zz	Resektsioon
PxE zz	Trombektoomia või embolektoomia
PxF zz	Trombendarerektoomia
PxG zz	Operatsioonid aneurüsmi korral
PxH zz	<i>Bypass</i>
PxJ zz	Transpositsioon
PxK zz	Reimplantatsioon
PxL zz	Arteriovenoosse fistuli rajamine
PxM zz	Arteriovenoosse fistuli sulgemine
PxN zz	Plastika
PxP zz	Perkutaanne plastika
PxQ zz	Endovaskulaarse transplantaadi asetamine
PxR zz	Endovaskulaarse transplantaadi eemaldamine
PxS zz	Endoskoopiline operatsioon
PxT zz	Ravimi või skleroseeriva aine injektsioon
PxU zz	Eelneva rekonstruktsiooni korrigeerimine (kordusoperatsioon)
PxW zz	Muu operatsioon

Koodide 4.-5. koht

*Erinevused Nomina Anatomica'st arvestades alajäsemete veresoontekirurgia tavakasutust:
Reiearter tähistab arterit, mis on proksimaalsel süvareiearteri lähtekohast.*

Pindmine reiearter tähistab reiearterit, mis on distaalsel süvareiearteri lähtekohast

Tibioperoneaalne tüvi tähistab tagumist tibiaalset arterit, mis on proksimaalsel peronaalarteri lähtekohast.

Proksimaalne tagumine tibiaalne arter tähistab arteri proksimaalset osa, mis on distaalsel peronaalarteri lähtekohast.

PAy 10	<i>Truncus brachiocephalicus</i>
PAy 20	<i>A. carotis communis</i>
PAy 21	<i>A. carotis interna</i>
PAy 22	<i>A. carotis externa</i>
PAy 25	<i>A. carotis'elt a subclavia'ni</i>
PAy 30	<i>A. subclavia</i>
PAy 40	<i>A. vertebralis</i>
PAy 99	Aordikaare arterist lähtuv muu arteriaalne haru
PBy 10	<i>A. axillaris</i>
PBy 20	<i>A. brachialis</i>
PBy 30	<i>A. radialis</i> või <i>a. ulnaris</i>
PBy 99	Ülajäseme muu arter
PCy 10	Suprarenaalne või jukstarenaalne abdominaalaort
PCy 20	<i>Truncus coeliacus</i> ja tema harud
PCy 30	<i>A. mesenterica superior</i>

PCy 40	<i>A. renalis</i>
PCy 50	<i>A. mesenterica inferior</i>
PCy 99	Muu vistseraalarter
PDy 10	Infrarenaalne abdominaalaort
PDy 20	Aordilt niudearterile
PDy 21	Aordilt mõlemapoolselt niudearterile
PDy 22	Aordilt niudearterile ja kontralateralsele reiearterile
PDy 23	Aordilt reiearterile
PDy 24	Aordilt mõlemapoolselt reiearterile
PDy 30	Niudearter
PDy 35	Niudearterilt reiearterile
PDy 99	Muu distaalne ühendus abdominaalaordilt või niudearterilt
PEy 10	Reiearter
PEy 11	Süvareiearter
PEy 12	Pindmine reiearter
PEy 20	Reiearterilt põlveõndlaarterile ülalpool põlve
PEy 30	Reiearterilt põlveõndla arterile allpool põlve
PEy 99	Reiearteri muu haru
PFy 10	Põlveõndlaarter
PFy 20	Reie- või põlveõndla arterilt sääre arterile
PFy 21	Proksimaalsele <i>a. tibialis anterior</i> 'ile
PFy 22	Distaalsele <i>a. tibialis anterior</i> 'ile
PFy 23	Tibioperoneaalsele tüvele
PFy 24	Proksimaalsele <i>a. tibialis posterior</i> 'ile
PFy 25	Distaalsele <i>a. tibialis posterior</i> 'ile
PFy 26	Proksimaalsele <i>a. peronea</i> 'le
PFy 27	Distaalsele <i>a. peronea</i> 'le
PFy 28	<i>A. dorsalis pedis</i> 'ele
PFy 29	<i>A. tibialis posterior pedis</i> 'ele
PFy 30	Säärearter
PFy 31	<i>A. tibialis anterior</i>
PFy 32	<i>A. tibialis posterior</i>
PFy 33	<i>A. peronea</i>
PFy 40	Labajalaarter
PFy 99	Muu ühendusreiearterilt sääre või labajala arterile
PHy 10	<i>V. saphena magna</i>
PHy 11	Safenorenaalse piirkonna veenid
PHy 12	<i>V. saphena parva</i>
PHy 13	Sääre ühendusveenid
PHy 14	Reie ühendusveenid
PHy 15	Sääre ja reie ühendusveenid
PHy 20	Sääre süvaveenid
PHy 21	<i>V. poplitea</i>
PHy 22	<i>V. femoralis</i>
PHy 23	<i>V. iliaca</i>
PHy 25	<i>Bypass v. iliaca</i>

PHy 30	<i>V. cava inferior</i>
PHy 31	<i>V. renalis</i>
PHy 32	<i>V. mesenterica</i> või <i>v. porta</i>
PHy 35	Splanhikusveenist süsteemsesse veeni
PHy 40	<i>V. cephalica</i> või <i>v. basilica</i>
PHy 41	<i>V. brachialis</i> või <i>v. axillaris</i>
PHy 42	<i>V. subclavia</i> või <i>v. brachiocephalica</i>
PHy 50	<i>V. jugularis interna</i> või <i>v. jugularis externa</i>
PHy 99	Muu veen
PxU 70	Revisioon <i>kaasaarvatud biopsia</i>
PxU 71	Ligeerimine
PxU 72	Suturatsioon
PxU 73	Resektsioon
PxU 74	Trombektoomia või embolektoomia
PxU 75	Trombendarterktoomia
PxU 76	Operatsioon aneurüsmi korral
PxU 77	<i>Bypass</i>
PxU 78	Transpositsioon
PxU 79	Reimplantatsioon
PxU 80	Arteriovenoosse fistuli perkutaanne sulgemine
PxU 81	Arteriovenoosse fistuli sulgemine
PxU 82	Plastika
PxU 83	Perkutaanne plastika
PxU 84	Endovaskulaarse transplantaadi asetamine
PxU 85	Endovaskulaarse transplantaadi eemaldamine
PxU 86	Endoskoopiline operatsioon
PxU 87	Ravimi või skleroseeriva aine injektsioon
PxU 88	<i>Bypass</i> 'i eemaldamine
PxU 89	<i>Bypass</i> 'i ligeerimine
PxU 99	Muu operatsioon